

BUDGET BEMÆRKNINGER 2019-2022

Drift og anlæg
Konto 0-6

RANDERS

Budgetbemærkninger 2019-2022

Drift

1. Økonomiudvalget.....	7
2. Børne- og familieudvalget.....	27
3. Beskæftigelsesudvalget.....	49
4. Socialudvalget	77
5. Miljø- og teknikudvalget	105
6. Sundheds, idræts- og kulturudvalget.....	131
7. Omsorgsudvalget.....	153
8. Landdistriktsudvalget	169
9. Skole- og uddannelsesudvalget	175
10. Udviklingsudvalget.....	205

Anlæg

1. Økonomiudvalget.....	215
2. Børne- og familieudvalget.....	217
4. Socialudvalget	223
5. Miljø- og teknikudvalget	227
6. Sundheds, idræts- og kulturudvalget.....	243
7. Omsorgsudvalget.....	255
8. Landdistriktsudvalget	257
9. Skole- og uddannelsesudvalget	263
10. Udviklingsudvalget.....	281

Driftsbudgettet

2019-2022

Budgetbemærkninger

Driftsbudgettet fordelt på udvalg og
bevillingsområder

1. Økonomiudvalget

Drift

Bevillingsområder:

1.1 Administration

1.2 Politisk organisation

1.1 Administration

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen Administration. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Administration

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Stabe og tværgående konti	112,5	-5,5	107,0			
1.2 Udvikling, miljø og teknik	66,5	-10,3	56,2			
1.3 Børn og skole	47,5	0,0	47,5			
1.4 Social og arbejdsmarked	161,4	-0,7	160,7			
1.5 Sundhed, kultur og omsorg	32,0	0,0	32,0			
1.6 Redningsberedskab	18,5	0,0	18,5			
1.7 Barselsfond og lønpuljer	33,4	0,0	33,4			
1.8 Udbetaling Danmark	26,8	0,0	26,8			
1.9 Tjenestemandspensioner og præmier	54,5	0,0	54,5	0,1	0,0	0,1
1.10 Interne forsikringspuljer	19,8	0,0	19,8			
1.11 Lov og cirkulæreprogram	0,4	0,0	0,4			
1.12 Budgetaftaler	42,8	0,0	42,8			
Driftsudgifter i alt	616,2	-16,6	599,6	0,1	0,0	0,1

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 599,6 mio. kr. indenfor servicerammen og med 0,1 mio. kr. udenfor servicerammen.

Områderne 1.1 *Stabe og tværgående konti* til og med 1.5 *Sundhed, Kultur og Omsorg* er én aftaleenhed. Aftalen dækker alle de centrale administrative funktioner. Samlet er budgettet for aftaleenheden på i alt netto 403,4 mio. kr.

1.1 Stabe og tværgående konti

For området *Stabe og tværgående konti* er der budgetteret med nettoudgifter for 107,0 mio. kr., hvoraf lønbudgettet udgør 70,5 mio. kr.

Stabe og tværgående konti består af følgende områder:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Direktion	3,5	0,0	3,5			
Økonomi	22,5	0,0	22,5			
Personale og HR	16,0	0,0	16,0			
Elever og studiejobs	1,7	0,0	1,7			
Borgerrådgiver	2,6	-2,0	0,6			
Byrådssekretariatet og Kommunikation	10,4	-0,1	10,3			
IT og Digitalisering	21,6	0,0	21,6			
Stabe i alt	78,4	-2,1	76,3			
IT og Digitalisering - fagsystemer, IT-udvikling mv.	42,2	0,0	42,2			
Administrativt overhead - takstberegning	-22,5	0,0	-22,5			

1.1 Administration

Revision, kopiering, gebyrer, vielser, kontingent KL	9,6	-3,3	6,3			
Advokat, branding, fælles uddannelse	4,8	-0,2	4,6			
Tværgående og fællesudgifter i alt	34,1	-3,4	30,7			
Driftsudgifter i alt	112,5	-5,5	107,0	0,0	0,0	0,0

I oversigten fremgår de enkelte stables budgetter samt de tværgående administrative udgifter, der er fælles for flere forvaltninger eller er tværgående for hele kommunen.

Stabene betjener organisationen og den politiske ledelse, hvorimod Borgerrådgiveren betjener borgerne og er uafhængig af forvaltningen.

Budgettet på -22,5 mio. kr. vedrørende *Administrativt overhead* omhandler takstberegningen i forbindelse med salg af pladser på sociale tilbud og specialskoler. Dette gør sig gældende for de tilbud, der er omfattet af den regionale Rammeaftale om beregning af takster.

1.2 Udvikling, Miljø og Teknik

Udvikling, Miljø og Teknik-forvaltningen varetager en bred vifte af service og opgaver inden for miljø, natur, landbrug, trafik, veje, grønne områder, ejendomsdrift mv. Den primære opgave for forvaltningen er at vedligeholde og udvikle Randers Kommunes fysiske omgivelser og sikre korrekt og sikker sagsbehandling.

Det samlede administrative budget udgør 56,2 mio. kr., som er fordelt på fem afdelinger samt et fælles budget til bl.a. ledelse.

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Udvikling, Miljø og Teknik, ledelse og fælles	1,1	-5,4	-4,3			
Sekretariatet	9,9	-0,6	9,4			
Natur og Miljø	14,2	0	14,2			
Ejendomsservice	6,7	-1,5	5,2			
Erhverv og Landdistrikt	4,1	0	4,1			
Plan, Byg og Veje	30,4	-2,8	27,6			
Driftsudgifter i alt	66,5	-10,3	56,2			

Størstedelen af udgiftsbudgettet svarende til 66,3 mio. kr. dækker udgifter til løn. Heraf er der afsat 38,3 mio. kr. til varetagelse af myndighedsopgaver vedr. natur- og miljøbeskyttelse, byggesag og kommuneplaner, veje og trafik mv.

Udvikling, Miljø og Teknik, ledelse og fælles

Budgettet omfatter løn til ledelse samt fælles udgifter til kontorhold, IT, Inventar, møder og andre personalerelaterede udgifter. Endvidere indgår budgetpulje til studiejob samt betalinger af administrationsbidrag fra forvaltningens aftaleenheder og projekteringshonorar.

Sekretariatet

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen og løser tværgående opgaver inden for GIS, økonomi, jura og udvikling. Sekretariatet har desuden ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom, tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger og frivillige nedrivninger. Herudover varetages sekretariatsbetjening af Miljø og Teknik udvalget, Udviklingsudvalget og Landdistriktsudvalget samt taxinævn og bevillingsnævn. I alt er ca. 18 medarbejdere beskæftiget med løsning af Sekretariatets opgaver. Indtægtsbudgettet omfatter hyrevognsbevillinger, torvehandel samt GIS-ydelser.

1.1 Administration

Natur og Miljø

Natur og Miljø varetager en række opgaver ifm. miljøbeskyttelse, naturforvaltning samt drift og vedligehold af skove og grønne områder. Området varetager myndighedsudøvelse efter lov om miljøgodkendelse, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven mv. Dette omfatter bl.a. miljøgodkendelser og –tilsyn med landbrug, husdyrbrug og virksomheder og tilsyn samt drift og vedligehold af vandløb. Endvidere grundvandsbeskyttelse samt forebyggelse, fjernelse eller begrænsning af jordforurening mv.

Ejendomsservice

Ejendomsservice varetager drift, vedligehold og optimering af de kommunale bygninger. Det samlede budget udgør 165,9 mio. kr. heraf 5,2 mio. kr. på økonomiudvalgets område. Budgettet omfatter Staben i Ejendomsservice, hvis primære opgave er at sikre en effektiv og stærk økonomistyring samt Bygningsadministrationen, der varetager administrative opgaver ifm. vedligehold og projektering af de kommunale bygninger, samt planlægning af arealudnyttelsen. Herudover indgår kantinedriften i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen).

Erhverv og Landdistrikt

Erhverv og Landdistrikt varetager erhvervsservice og har bl.a. til formål at sikre erhvervsvirksomhederne én indgang til kommunen. Endvidere gennemføres og finansieres erhvervsserviceaktiviteter overfor iværksættere og virksomheder samt igangsætning af erhvervsudviklingsaktiviteter

Budget omfatter udgifter til ledelse og administration, mens budget til driftstilskud, bevillinger til samarbejds- og udviklingsprojekter er budgetteret under Udviklingsudvalget samt Landdistriktsudvalget.

Plan, Byg og Veje

Plan, Byg og Veje består af sektionerne Plan, Byggesag og Ejendomsskat samt Veje og Trafik. Afdelingen beskæftiger i alt ca. 57 medarbejdere, hvoraf hovedparten aflønnes under økonomiudvalget. Den største del af opgaverne omfatter myndighedsudøvelse.

Byggesag og Ejendomsskat har ansvar for byggesagsbehandling, administration af ejendomsbeskatning, landzonesager og matrikulære sager. Der opkræves gebyr efter forbrugt tid for byggesagsbehandlingen.

Planafdelingen løser en bred vifte af planlægningsopgaver, spændende fra overordnede og strategiske planopgaver som Byen til Vandet, helhedsplaner og masterplaner til planlægning for konkrete projekter. Endvidere løser Plan opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring vedr. de kommunale veje, vintertjeneste, parkering samt den kollektive trafik. Opgaven er at sikre, at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

1.3 Børn og Skole

For området *Børn og Skole* er der budgetteret med nettoudgifter for 47,5 mio. kr., der er fordelt som vist nedenfor. Af de 47,5 mio. kr. udgør budgettet til løn 45,4 mio. kr.

1.1 Administration

1.3 Børn og Skole

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Sekretariatet og ledelse	16,3	0,0	16,3			
Familieafdelingen	31,2	0,0	31,2			
Driftsudgifter i alt	47,5	0,0	47,5	0,0	0,0	0,0

Familieafdelingen udfører myndighedsopgaver for børn og unge i Randers Kommune, herunder visitation til foranstaltninger for børn og unge. Familieafdelingens administrative budget udgør i 2019 31,2 mio. kr.

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen i betjeningen af to politiske udvalg og de tre sektorområder: skole-, børne- og familieområdet samt skoler og institutioner, herunder med den overordnede økonomi og udviklingsopgaver. Herudover varetager sekretariatet pladsanvisningen indenfor dagtilbudsområdet, betjener Børn- og ungdomsvalget og andre tværgående funktioner.

Samlet for sekretariatet og ledelsen i Børn og Skole er der afsat 16,3 mio. kr.

1.4 Social og Arbejdsmarked

For området Social og Arbejdsmarked er der budgetteret med nettoudgifter for 160,7 mio. kr. Heraf udgør lønbudgettet 146,9 mio. kr.

Social og Arbejdsmarked består af følgende områder:

1.4 Social og arbejdsmarked

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.4.1 Sekretariat og fælles	20,0	-0,1	19,9			
1.4.2 Social	20,2	0,0	20,2			
1.4.3. Arbejdsmarked	121,2	-0,6	120,6			
1.4.3.1 Jobcenter	89,3	0,0	89,3			
1.4.3.2 Ydelseskontor	17,0	0,0	17,0			
1.4.3.3 Borgerservice	14,9	-0,6	14,3			
Driftsudgifter i alt	161,4	-0,7	160,7	0,0	0,0	0,0

Sekretariat og fælles dækker niveau 1 og 2 chefer samt sekretariats-/økonomimedarbejdere. For dette område er der et nettobudget på 19,9 mio. kr. Effektiviseringskravet på 568.800 kr. for 2019 er foreløbigt indarbejdet heri. Afdelingerne varetager bl.a. sekretariatsbetjeningen af socialudvalget og beskæftigelsesudvalget, økonomistyring, drift, udvikling m.m. af socialområdet og arbejdsmarkedsområdet. Der er to afdelinger:

- Sekretariat - Politik og Udvikling
 - Husleje-/beboerklagenævnet
- Sekretariat - Økonomi og Styring

Social dækker de administrative udgifter for myndighedsafdelingerne i de 4 centre (Center for børn og unge samt autisme, Center for handicap, Center for psykiatri og Center for social ud-satte). Samlet er der for området budget på 20,2 mio. kr. Afdelingerne varetager myndighedsudøvelsen på det specialiserede sociale område.

1.1 Administration

Arbejdsmarked er opdelt i 3 og består af:

- Jobcenter
- Ydelseskantor
- Borgerservice

Arbejdsmarkedsområdet har et samlet nettobudget på 120,6 mio. kr.

Afdelinger varetager følgende opgaver:

- Jobcentret varetager indsatsen overfor ledige borgere. Indsatsen består f.eks. af virksomhedsrettede tilbud, samtaler eller opkvalificering. Hertil varetager jobcenteret formidling af arbejdskraft til områdets virksomheder, og som et led i den virksomhedsrettede indsats er der fokus på opkvalificering af ledige borgere, så de bedre matcher virksomhedernes arbejdskraftsbehov.
- Ydelseskantoret udbetaler og administrerer ydelser til ledige borgere. Det drejer sig f.eks. om kontanthjælp, ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse.
- Borgerservice varetager en lang række serviceydelser, bl.a. information og vejledning af borgerne om pas, kørekort, vielser og hjælp til selvbetjening.

1.5 Sundhed, Kultur og Omsorg

For området *Sundhed, Kultur og Omsorg* er der budgetteret med nettoudgifter for 32,0 mio. kr., der er fordelt således:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Visitationen	14,4	0,0	14,4			
Sekretariatet	12,5	0,0	12,5			
Kultur- og fritidssekretariatet	5,1	0,0	5,1			
Driftsudgifter i alt	32,0	0,0	32,0	0,0	0,0	0,0

Administrativt er Sundhed, Kultur og Omsorg opdelt i 3 enheder; visitation, kultur og fritid samt sekretariat. Af de 32,0 mio. kr. udgør budgettet til løn 31,2 mio. kr. Effektiviseringskravet på 349.200 kr. for 2019 er indarbejdet under Sekretariatet.

Visitationen varetager opgaven med visitation til en række ydelser på omsorgsområdet, blandt andet personlig pleje og praktisk hjælp, boliger, madservice samt hjælpemidler. Budgettet til visitationen udgør 14,4 mio. kr.

Kultur og fritid varetager administrationen af en række kultur- og fritidsmidler, blandt andet tilskud til foreninger, aftenskoler og kulturinstitutioner/-foreninger, lokaleudlejning, ansvar for idrætsanlæg og parker samt understøttelse af foreninger og kultur i øvrigt. Kultur og fritid har et budget på 5,1 mio. kr.

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen i forhold til betjening af udvalg og institutioner, den overordnede økonomi, udviklingsopgaver samt administration af hjemmeplejebiler. Budgettet for sekretariatet er på 12,5 mio. kr.

1.6 Beredskab og Sikkerhed

Beredskab og Sikkerhed har siden 1. januar 2016 været et fælles beredskab for Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner. Beredskab og Sikkerhed er organiseret som et kommunalt fællesskab efter styrelseslovens § 60 og er etableret som et interessentskab.

Beredskab og Sikkerheds opgaver er i hovedtræk:

1.1 Administration

- Rednings- og slukningsopgaver i tilfælde af brand
- Opgaver i forbindelse med akutte uheld med farlige stoffer
- Opgaver i forbindelse med modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede og andre nødstedte.
- Vandforsynings- og brandhaneadministration
- Brandteknisk sagsbehandling
- Forebyggende opgaver
- Brandsyn

Der er nedsat en Beredskabskommission, der har ansvaret for varetagelse af redningsberedskabets opgaver. Borgmesteren er født medlem af Beredskabskommissionen, og Randers Kommunes budget til Beredskab og Sikkerhed er derfor placeret under Økonomiudvalget.

De enkelte kommuners andele af det samlede budget har dannet grundlag for en fordelingsnøgle mellem kommunerne. Randers Kommunes ejerandel udgør 39 %. Budgettet til redningsberedskabet udgør i 2019 18,5 mio. kr.

1.7 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Budgettet udgør 33,4 mio. kr. og vedrører følgende områder:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Voksenelever	1,7	0,0	1,7			
Tillidsrepræsentanter	0,8	0,0	0,8			
Jubilæumsgratualer	2,9	0,0	2,9			
Barselsfond	21,3	0,0	21,3			
Tværgående kompetenceudvikling	6,7	0,0	6,7			
Driftsudgifter i alt	33,4	0,0	33,4	0,0	0,0	0,0

Af budgettet til voksnelever anvendes forlods 0,2 mio. kr. til administrative elever. Herefter fordeles 1,5 mio. kr. med 0,7 mio. kr. mellem Udvikling, Miljø og Tekniks driftsafdeling og administrationen. Derudover anvendes 0,8 mio. kr. til aflønning af voksnelever, som ansættes med to i IT og Digitalisering, to i Udvikling, Miljø og Teknik samt to i Sundhed, Kultur og Omsorg.

Budgettet til jubilæumsgratualer er fastsat svarende til det forventede antal jubilarer.

Fra barselsfonden refunderes 80 % af forskellen mellem den faktiske løn og barselsrefusionen modtaget fra Udbetaling Danmark. Barselsfonden udgør med virkning fra budget 2019 0,7 % af kommunens lønsum.

Budgettet til tværgående kompetenceudvikling er i 2019 på 6,7 mio. kr., der fordeles med 0,7 mio. kr. til Diplomuddannelse i ledelse (DOL) og 6,0 mio. kr. til PAU- og SOSU-elever.

1.8 Udbetaling Danmark

Den budgetterede udgift til Udbetaling Danmark er 26,8 mio. kr.

Randers Kommune er fra 2013 blevet opkrævet et administrationsbidrag fra Udbetaling Danmark (UDK). KL forventer, at administrationsbidraget for kommunerne i 2019 kommer til at ligge på samme niveau som i 2018.

Med virkning fra 2018 opkræver Udbetaling Danmark tre typer af administrationsbidrag. Det drejes sig om administrationsbidrag til henholdsvis Kundedrift, UDK IT og Monopol IT. UDK IT er

1.1 Administration

Udbetaling Danmarks drift af de nye IT-systemer. Monopol IT er Udbetaling Danmarks betaling til KMD for de monopolsystemer, der endnu ikke er opsagt på UDK's område.

I takt med at Udbetaling Danmark sætter de nye IT-løsninger i drift, vil udgifterne til UDK IT stige og udgifterne til Monopol IT falde bort.

Da der er forsinkelse på udviklingen af de nye løsninger, forventes de samlede udgifter til UDK først at falde fra 2020. Tidspunktet er dog blevet udskudt flere gange.

Administrationsbidraget for 2019 fastsættes endeligt på Udbetaling Danmarks bestyrelsesmøde i december 2018.

1.9 Tjenestemandspensioner og tjenstemandsforsikringspræmier

Budgettet på området udgør 54,6 mio. kr. i 2019. Heraf ligger 0,1 mio. kr. udenfor servicerammen, da det vedrører affaldsområdet og dermed det brugerfinansierede. Det vedrører tjenestemandspensioner til pensionerede tjenstemænd og præmier som indbetales til Sampension til dækning af fremtidige pensionsudgifter.

Såvel pensioner som præmier skal bogføres på hovedkonto 6 Administration uanset ansættelsessted. Når en tjenstemand fratræder, vil stillingen typisk blive besat med en overenskomstansat, hvor pensionsforsikringspræmien skal bogføres på ansættelsesstedet. I denne type stillingsskift kompenseres ansættelsesstedet for merudgiften på 16 % til præmier med finansiering fra puljen til tjenstemandsforsikringspræmier. Kontoen dækker også over restudgifter til tjenstemandspensioner, da præmierne over årene ikke har været fuldt dækkende.

Udgiften til præmier er faldende på grund af nettoafgang af tjenstemænd, mens udgiften til tjenstemandspensioner iflg. Sampension vil stige de kommende år og først topper omkring år 2025.

1.10 Forsikringspræmier og forsikringsudgifter

Budgettet er på i alt 19,8 mio. kr. til forsikringspræmier og forsikringsudgifter.

Randers Kommune er både forsikret via forsikringselskaber og via en intern forsikringsordning. Den interne forsikringsordning vedrører bl.a. arbejdsskade, bygning og løsøre, motorkøretøjer, erhvervs- og produktansvar, forsikringsmægler, risikostyring m.v.

På området bogføres præmieudgifter til de enkelte forsikringsområder samt erstatninger for arbejdsskader og erstatningsudgifter.

1.11 Lov og cirkulæreprogram

Lov og cirkulæreprogrammet for budget 2019 udviser netto 0,4 mio. kr.

1.12 Budgetaftaler, buffer - serviceudgifter

Budgettet er på i alt 42,8 mio. kr., som fordeler sig som vist nedenfor:

1.1 Administration

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Kørselsudbud forlig 2013 - buffer	0,5	0,0	0,5			
Analyse befordring - årlig besparelse	-0,5	0,0	-0,5			
Innovationspulje	0,5	0,0	0,5			
Serviceudgifter - buffer	40,6	0,0	40,6			
Databeskyttelsesforordningen	1,5	0,0	1,5			
Nul prisfremskrivning - rest	0,2	0,0	0,2			
Driftsudgifter i alt	42,8	0,0	42,8	0,0	0,0	0,0

Kørselsudbud - budget på 0,5 mio. kr. til variabel kørsel og buffer til merudgifter ved eventuelt vognmandsskifte og uforudsete udgifter i opgørelse af besparelse. Jævnfør beslutning i B2016-2019 er der endvidere indarbejdet en besparelse på 0,5 mio. kr. som følge af de besluttede analyser vedr. befordring og intern kørsel.

Innovationspuljen blev ved budgetforliget 2015 reduceret med 4 mio. kr. årligt. Der er herefter et budgetbeløb på 0,5 mio. kr.

Der er budgetteret med 40,6 mio. kr. som en bufferpulje vedr. serviceudgifter i 2019-22.

I Lov og Cirkulære-programmet er Randers Kommune tildelt 1,5 mio. kr. til implementering af databeskyttelsesforordningen. Beløbet udmøntes efterfølgende.

2. Budgetmål i 2019 - tværgående

Budgetmål			
Randers Kommune skal have en sund økonomi			
Begrundelse/udbygning			
Politiske målsætninger			
Budgetmålet skal understøtte de seks politiske målsætninger			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Det gennemsnitlige overskud på driften i budgetperioden	178 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.
Det gennemsnitlige skattefinansierede anlægsniveau (brutto) i budgetperioden	190 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.
Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden	290 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 200 mio. kr.	Mindst 200 mio. kr. og mindst 150 mio. kr. i sidste overslagsår.
Kommunens skattefinansierede gæld	923 mio. kr. (ultimo 2017)	Skal nedbringes	Skal nedbringes

Budgetmål			
Randers Kommune skal have en innovativ og effektiv administration			
Begrundelse/udbygning			
Vi vil drive en effektiv kommune og udnytte de muligheder den teknologiske udvikling giver os – effektiv drift og administration kan bl.a. ske ved automatisering af arbejdsgange.			
Politisk(e) målsætning(er)			
Budgetmålet skal understøtte de seks politiske målsætninger			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal arbejdsgange, der er automatiseret ved hjælp af robotteknologi via kommunens automatiseringsprogram Frem til budget 2020 vil der blive arbejdet på at få lavet en mere effektorienteret indikator	1	10	50

1.1 Administration

Budgetmål			
Randers Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads			
Begrundelse/uddybning			
Politiske målsætninger			
Budgetmålet skal understøtte de seks politiske målsætninger			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Det gennemsnitlige sygefravær pr. medarbejder i arbejdsdage	14,1 kalenderdage svarende til 10,8 arbejdsdage (2017)	Under 10	Under 10
Antal arbejdsulykker	188 (2017)	Faldende set i forhold til 2018	Faldende set i forhold til 2019
Medarbejdernes tilfredshed med deres arbejdsliv. <i>Målt som andel af medarbejdere, der angiver at være helt eller overvejende enig i at være tilfredse med deres arbejdsplads. Trivselsmålingen foretages hvert 3. år.</i>	89,5 % (2016)	Minimum på niveau med resultatet i 2016	Fastlægges i Hoved-MED-udvalget

1.1 Administration

Budgetmål			
Effektive og økonomisk ansvarlige indkøb			
Begrundelse/udbygning			
<p>Randers Kommune skal foretage økonomisk ansvarlige, effektive og professionelle indkøb med en høj grad af koordinering, en høj aftaleoverholdelse (compliance) på kommunens fælles indkøbsaftaler, en stærk digital understøttelse af indkøbsprocessen og efter princippet billigst og bedst til prisen. På den måde sikres en effektiv indkøbsproces og frigøres ressourcer, der kan anvendes til mere borgernær service.</p>			
Politiske målsætninger			
Budgetmålet skal understøtte de seks politiske målsætninger			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
<p>E-handelsgrad</p> <p><i>Måles som andelen af indkøbte varer/tjenesteydelser, som er tilgængelige i kommunens e-handelskatalog, og som indkøbes gennem e-handelssystemet</i></p>	<p>83 % (1. halvår 2017)</p> <p>77 % (2. halvår 2017)</p>	85 %	90 %
<p>Aftaleloyalitet</p> <p><i>Måles på følgende tværgående obligatoriske indkøbsaftaler: Aftøringspapir, kontor- og skoleartikler samt kontormøbler</i></p> <p><i>Måles som andelen (vægtet) af den samlede omsætning på de tre varegrupper, som er tilgængelig via kommunens indkøbsaftaler, og som indkøbes hos den rigtige aftaleleverandør</i></p>	76 % (2017)	80 %	85 %

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022 (i 2019-pl):

Administration - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Stabe og tværgående konti	360,3	135,1	107,0	105,8	104,5	103,5
1.2 Udvikling, miljø og teknik	62,4	58,8	56,2	54,2	52,8	52,5
1.3 Børn og skole	0,0	45,6	47,5	44,1	43,7	43,3
1.4 Social og arbejdsmarked	0,0	143,7	160,7	155,2	154,5	154,0
1.5 Sundhed, kultur og omsorg	0,0	31,5	32,0	31,7	31,3	31,0
1.6 Redningsberedskab	18,4	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5
1.7 Barselsfond og lønpuljer	22,9	33,9	33,4	33,8	33,8	33,8
1.8 Udbetaling Danmark	16,8	14,8	26,8	26,8	26,8	26,8
1.9 Tjenestemandspensioner og præmier	47,3	55,8	54,5	54,5	54,5	54,5
1.10 Interne forsikringspuljer	18,2	20,1	19,8	19,8	19,8	19,8
1.11 Lov og cirkulæreprogram	-1,3	0,0	0,4	0,8	0,8	0,8
1.12 Budgetaftaler	-3,1	26,9	42,8	33,2	33,2	33,2
Driftsudgifter i alt	542,0	584,8	599,6	578,2	574,2	571,5

I 2017 var de administrative budgetter for 1.3 Børn og skole, 1.4 Social og arbejdsmarked og 1.5 Sundhed, kultur og omsorg en del af budgettet på 1.1 Stabe og tværgående konti. Derfor er der ikke specifikt regnskabstal for 2017 for disse områder i tabellen.

3.2 Ændringer over år

På det administrative område er der en del ændringer over årene. Nedenfor er nogle af beløbene kommenteret.

Administration - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	584,8	584,8	584,8	584,8
Ingen prisfremskrivning 2019	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Lov og cirkulære - databeskyttelsesforordn.	1,5	1,2	1,2	1,2
Lov og cirkulære - øvrige	1,5	1,4	1,0	1,0
Tillægsbevillinger	1,6	1,9	2,3	1,7

1.1 Administration

Tekniske korrektioner	-2,1	-2,5	-2,5	-1,7
Omplaceringer	1,8	1,8	1,8	1,8
Aftale om erhvervsfremme 2019-22	1,3	1,3	1,3	1,3
Nulstilling moderniseringsprogram	10,5	19,4	28,2	28,2
Effektiviseringskrav	-2,2	-4,4	-6,6	-8,8
Budgetforlig:				
Byggesagsbehandling - fortsat opprioritering	1,5	1,5		
Familieområdet - Myndighed	6,0	3,0	3,0	3,0
Omprioritering af frigjorte erhvervsmidler	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2018:				
Lov og cirkulære samt Lovændringer	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Tillægsbevillinger	-1,9	-1,5	-2,7	-2,7
Overførsler	-0,8	-1,0	-1,3	-1,3
Tekniske korrektioner	14,2	14,2	15,6	14,8
Moderniseringsprogram	-8,6	-17,3	-26,2	-26,2
Ændringer fra budgetforlig 2018:				
Flere ressourcer - Plan og byg - bortfald af bevill.		-1,5	-1,5	-1,5
Familieafdelingen - konto 6 - bortfald af bevill.	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Styrkelse af jobcentret - bortfald af bevill.		-2,0	-2,0	-2,0
Ændringer fra tidligere år:				
Integration - reduktion af bevill.		-2,8	-2,8	-2,8
Lov og cirkulære samt Lovændringer	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Tillægsbevillinger	0,3	0,3	0,3	0,3
Styrkelse af familieafdeling - bortfald af bevill.	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Styrkelse af planafdelingen - bortfald af bevill.	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Udmøntning af puljer akutfunktion - 2018	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nul prisfremskrivning - pulje	0,2	-9,1	-9,1	-9,1
Vedligehold kommunale vandløb	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
PL og øvrige ændringer				
	0,0	-0,3	-0,4	-0,3
I alt	599,6	578,2	574,2	571,5

Udmøntningen af ingen prisfremskrivning udgør -1,0 mio. kr. for bevillingsområdet.

For Lov og cirkulære-programmet 2019-22 er der en del mindre beløb udmøntet på det administrative område. Der er dog ét større beløb på 1,5 mio. kr. i 2019 faldende til 1,2 mio. kr., som vedrører databeskyttelsesforordningen.

I tilknytning til *Aftale om erhvervsfremme* er der flyttet 1,25 mio. kr. fra Erhvervsområdet til Budgetaftaler. Dette beløb er omprioriteret i forbindelse med budgetforliget.

1.1 Administration

Effektiviseringskravet som følge af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP) er nulstillet. Effektiviseringskravet vedrørte alle bevillingsområder, men var budgetmæssigt placeret under Økonomiudvalget.

Nulstillingen af MEP skal ses i sammenhæng med linjen *Moderniseringsprogram* i tabellen. I denne linje fremgår stigningen af beløbet for MEP fra 2018 til 2019-2022. I 2018 var beløbet på 2 mio. kr. stigende med 8,6 mio. kr. i 2019.

Beløbet vedrørende *Effektiviseringskrav* er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive udvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

Den primære årsag til forøgelsen af budgettet fra 2018 til 2019 under *Tekniske korrektioner, ændringer fra budget 2018* drejer sig om ændring af størrelsen på buffer for serviceudgifter. I 2018 var beløbet på 25,8 mio. kr., hvor den i 2019 er steget med 14,8 mio. kr. til 40,6 mio. kr.

I forbindelse med budgetforliget har Familieafdelingen fået 6 mio. kr. tildelt i 2019 faldende til 3 mio. kr. i de efterfølgende år. Samtidig bortfalder to midlertidige bevillinger på hver 2,5 mio. kr.

For Plan, Byg og Veje er der ved budgetforliget tildelt 1,5 mio. kr. i årene 2019 og 2020. Også for Plan, Byg og Veje er der samtidig en midlertidig bevilling, der bortfalder på 1,5 mio. kr. fra 2019.

Under *Nul prisfremskrivning – pulje* fremgår, at der ligeledes i 2020 er budgetlagt med udmøntning af ingen prisfremskrivning. I budget 2017-20 blev det besluttet at indarbejde ”ingen prisfremskrivning” på varekøb og tjenesteydelser i 2017-20. Udmøntningen foretages år for år og puljen på godt 9 mio. kr. vedrørende 2019 er udmøntet varigt i basisbudget 2019, dvs. fordelt på alle områder under hensyntagen til kontraktlige forpligtelser m.m. Det forudsættes, at der fra og med 2021 igen foretages prisfremskrivning.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2019 – 22 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2018 – 21 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulærepragrammet.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal - 6-byerne

<i>Regnskab 2017</i>	Udg. til central ledelse og adm. pr. indb.	Årsværk til ledelse og administration pr. 1.000 indb.
Københavns Kommune	5.924	16,1
Odense Kommune	5.775	15,6
Esbjerg Kommune	5.089	14,6
Randers Kommune	4.449	14,6
Aarhus Kommune	4.706	16
Aalborg Kommune	4.501	16,6
Hele landet	5.476	15,2

Kilde: Økonomi og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal – www.noegletal.dk

Ovenstående tabel viser, at Randers Kommune har det laveste niveau i 6-by samarbejdet, når der ses på administrative udgifter til central ledelse og administration pr. indbygger. I forhold til årsværk til ledelse og administration ligger Randers på samme niveau som Esbjerg, som ligeledes er det laveste niveau sammenlignet med de øvrige 6-byer.

1.2 Politisk organisation

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Politisk organisation

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	0,4	0,0	0,4			
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	13,9	0,0	13,9			
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,2	0,0	1,2			
1.4 Valg	4,5	0,0	4,5			
Driftsudgifter i alt	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 20,0 mio. kr.

1.1. Fælles formål

Budgettet på 0,4 mio. kr. anvendes til partistøtte jf. *Bekendtgørelse af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.*, som reguleres af antal afgivne stemmer ved seneste kommunalvalg. Taksten udgør i 2019 – 7,25 kr. pr. stemme. Derudover afholdes udgifter til modtagelse af delegerationer m.v.

1.2. Kommunalbestyrelsesmedlemmer

Der er afsat 13,9 mio. kr. til alle udgifter vedr. byrådsmedlemmer, herunder vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelser, diæter, rejseudgifter mv. Under dette budget afholdes ligeledes byrådsmedlemmers deltagelse i kommissioner, råd og nævn.

Vederlag til borgmester og viceborgmester

Borgmestervederlaget udgør 1.103.327 kr. årligt (årligt grundbeløb pr. 1. april 2016 jf. Vederlagsbekendtgørelsen nr. 1530 af 09/12/2016).

1. og 2. viceborgmestervederlag udgør henholdsvis 9 og 1 pct. af borgmestervederlaget.

Vederlag til udvalgsformænd og næstformænd samt udvalgsmedlemmer

Næstformanden for økonomiudvalget oppebærer et vederlag, som udgør 3,28 pct. af borgmesterens vederlag. Udvalgsformænd for nedenstående udvalg oppebærer 18,51 pct. af borgmesterens vederlag, og næstformænd får 3,28 pct. af størrelsen af borgmesterens vederlag.

- Miljø- og teknikudvalget
- Børne- og familieudvalget
- Socialudvalget
- Omsorgsudvalget
- Beskæftigelsesudvalget
- Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
- Landdistriktsudvalget
- Udviklingsudvalget
- Skole- og uddannelsesudvalget

1.2 Politisk organisation

Formanden for børne- og ungeudvalget oppebærer et vederlag på 11,42 pct. af borgmesterens vederlaget.

Udover vederlag til formand og næstformand udbetales vederlag til 5 medlemmer af 9 udvalg samt til 6 medlemmer af økonomiudvalget. Vederlaget udgør 2,39 pct. af borgmesterens vederlag.

Fast vederlag til byrådet og særligt vederlag til medlemmer med børn under 10 år

Der udbetales et fast vederlag/tabt arbejdsfortjeneste til de 30 byrådsmedlemmer (ekskl. borgmesteren). Derudover udbetales tillægsvederlag til medlemmer med børn under 10 år.

Vederlagene bliver reguleret pr. den 1. april hvert år med en reguleringsprocent, som udmeldes af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Møder, rejser mv.

Budget til aktiviteter for byråd og udvalg er forudsat at dække følgende årlige hovedaktiviteter: udvalgsmøder, udvalgenes dialogmøder med aftaleenheder, deltagelse i konferencer og tema-dage. Endvidere er der budget til én studierejse pr. udvalg i hver byrådsperiode.

1.3. Kommissioner, råd og nævn

Budgettet på 1,2 mio. kr. bruges på diæter og honorarer samt mødeudgifter, uddannelse og udgifter i forbindelse med valg til rådene.

1.4. Valg

Budgettet på dette område varierer alt efter om der forventes valg det pågældende år. Der budgetteres med udgifter til valg til folketinget, EU-parlamentet og kommunal- og regionrådsbestyrelser samt folkeafstemninger. Der er budgetteret med udgifter til folketingsvalg og valg til EU-parlamentet i 2019.

2. Budgetmål i 2019

Der er ikke udarbejdet budgetmål på for området *Politisk organisation*.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af nedenstående 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022:

1.2 Politisk organisation

Politisk organisation

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Fælles formål	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	13,0	12,8	13,9	13,6	13,5	13,4
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,4	1,8	1,2	1,2	1,8	1,2
1.4 Valg	3,0	0,1	4,5	0,0	2,9	0,0
Driftsudgifter i alt	17,9	15,2	20,0	15,2	18,6	15,0

Kommissioner, råd og nævn:

2021 Valg til ældrerådet 0,6 mio. kr.

Valg:

2019 Folketinget og EU-parlamentet

2020 Ingen valg

2021 Kommunalbestyrelser

2022 Ingen valg

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagsårene 2020-2022.

Politisk organisation

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	15,2	15,2	15,2	15,2
Ny udvalgsstruktur	0,7	0,7	0,7	0,7
Tilpasning af valgbudget - kommunalvalg			0,5	
Tilpasning af valgbudget - folketingsvalg	0,2			
Tilpasning af valgbudget - europaparlament	0,1			
Kommissioner, råd og nævn - tilpasning af budget	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Partistøtte - tilpasning af budget	0,1	0,1	0,1	0,1
Flytning af budget fra 1.1 til 1.2 - byrådsmøder	0,2	0,2	0,2	0,2
Ingen prisfremskrivning 2019	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetforlig:				
Videotransmission Byrådsmøder	0,2			
Effektiviseringsbidrag	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4
Budgetændringer fra tidligere år:				
Valg til ældreråd			0,6	
Valg til integrationsråd	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Valg til Folketinget	2,0			
Valg til kommunalbestyrelse			2,4	
Valg til EU-parlament	2,1			

1.2 Politisk organisation

<i>PL og øvrige ændringer</i>	0,1			
Driftsudgifter i alt	20,0	15,2	18,6	15,0

Der er indarbejdet 0,7 mio. kr. i budget til finansiering af den nye udvalgsstruktur, der blev besluttet i forbindelse med kommunalvalget i 2017.

Valgbudgetterne er tilpasset til de forventede udgifter for de enkelte valg. Ligeledes er budgettet til kommissioner, råd og nævn tilpasses.

For bevillingsområdet udgør ingen prisfremskrivning -0,2 mio. kr.

Fra budgetforliget er indarbejdet 0,225 mio. kr. til etableringsomkostninger i 2019 til videotransmission af byrådsmøderne. Effektiviseringsbidraget udgør -0,1 mio. kr. stigende til -0,4 mio. kr. i budgetperioden.

Budgetændringerne fra tidligere år omhandler tilpasning af budgetterne i forhold til, hvornår der forventes afviklet valg.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2019-22 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2018-21 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer og korrektioner som følge af lovændringer.

Valgbudgetterne er tilpasset og placeret i de år, hvor der planmæssigt skal afholdes valg.

2. Børne- og familieudvalget

Drift

Bevillingsområder:

2.3 Børn

2.4 Familie

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	33,2	0,0	33,2			
1.2 Dagplejen	88,8	-22,0	66,9			
1.3 Aldersintegrerede institutioner	6,3	0,0	6,3			
1.4 Dagtilbud	363,3	-108,4	254,9			
1.5 Tilskud til private institutioner	15,8	0,0	15,8			
1.6 Særlige dagtilbud og klubber	10,0	0,0	10,0			
Driftudgifter i alt	517,4	-130,4	387,0	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 517,4 mio. kr. og indtægter for 130,4 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele dagtilbudsområdet på i alt 387,0 mio. kr.

1.1 Fælles formål

Fælles formål dækker udgifter, som er fælles for dagtilbudsområdet:

- **Tilskud i form af søskenderabatter, og tilskud til privat pasning og til pasning af egne børn.**
- **Betaling til andre kommuner for pladser i kommunernes dagtilbud.**
- **Aflønning af personaler, som varetager hele området.**
 - Fællestillidsrepræsentanter, budgettet hertil er givet via dagtilbuddene.
 - Aflønning af pædagogstuderende og PAU elever. Personaleadministrationen sker i dagtilbud og selvejende institutioner.
 - Aflønning af central 2-sprogspædagog.
 - Aflønning af pædagogiske konsulenter, som sikrer og implementerer ny lovgivning samt udfører lovbestemte pædagogiske tilsyn i dagtilbuddene.
- **Udvikling**
Der er afsat en central kvalitetspulje, som bruges til faglig udvikling og opkvalificering af personalet for at opnå de lovgivningsmæssige mål og mål som byrådet har sat for børneområdet. Der arbejdes med projekter der øger viden og handlekompetencer i forhold til børns læring, tidlig indsats, sprog og udvikling.

1.2 Dagplejen

Her findes dagplejens driftsbudget, det budgetterede børnetal kan ses under punkt 4.3. Under dagplejen budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

1.3 Aldersintegrerede institutioner

Her findes 1 selvejende aldersintegreret institution med pladser til børnehave- og fritidshjemsbørn. De budgetterede børnetal kan ses under punkt 4.3.

Under aldersintegrerede institutioner budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

1.4 Dagtilbud

Området dækker 5 kommunale dagtilbud og 11 selvejende institutioner. De budgetterede børnetal kan ses under punkt 4.3

Dagtilbuddene skal arbejde med at fremme børn og unges trivsel, udvikling og læring.

Det betyder, at dagtilbuddene skal arbejde med at skabe læringsmiljøer, så børnene udvikler deres potentialer og bliver fremtidsparate.

Rammerne for dagtilbuddenes arbejde er fastsat i dagtilbudsloven. Dagtilbuddene skal arbejde med at forebygge negativ social arv og inklusion, ligesom der skal skabes sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene og gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene.

I Randers kommune er der pasningsgaranti. Pasningsgarantien betyder, at barnet er sikret en plads senest 30 uger gammel, hvis det er skrevet på venteliste, senest 3 måneder før det skal bruge en plads.

Pasningsgaranti er en garanti for en plads indenfor det dagtilbudsområde, hvor barnet er bosiddende. I Dagtilbud Midt omfatter pasningsgarantien, foruden institutioner, der er beliggende i dette dagtilbudsområde, også følgende institutioner: Ålykke, Viborgvej, Birkebo, Hørhaven, Regnbuen, Mælkevejen, Bækkestien og Midgaard, samt dagplejere bosiddende i samme område.

Med ændringer i dagtilbudsloven i 2018, skal børnefamilier tilbydes mere fleksibilitet. Det indebærer at der nu er yderligere 2 tilbud;

- Deltidspladser, 30 timer om ugen
- Kombinationstilbud, hvor der er mulighed for at sammensætte privat pasning med 20,5, 30,5 eller 40,5 timers dagtilbud. Tilbuddene er med en forholdsvis nedsat forældrebetaling til 75, 85 og 95 % af taksten.

Under dagtilbud budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

På området findes også demografikontoen, samt en pulje til afregning til skolerne for førskolebørn.

1.5 Private institutioner

Der er 8 private institutioner i Randers Kommune. De budgetterede børnetal kan ses under punkt 4.3.

1.6 Særlige dagtilbud og klubber

De særlige dagtilbud og klubber på dagtilbudsområdet omfatter institutioner, hvor dagtilbudsområdet køber plads i særlige institutioner for at varetage en særlig specialpædagogisk indsats. Det drejer sig primært om Lucernevejens Børnehave, men også andre kommuners tilsvarende specialinstitutioner, som varetager særlige specialpædagogiske opgaver.

2. Budgetmål i 2019

Budgetmål 2019-22 for børne- og familieudvalget

Budgetmål
Alle børn i dagtilbud skal trives og udvikle sig. For at sikre at alle børn kan mestre deres eget liv, er den tidlige indsats i dagtilbuddene central.
Begrundelse/udddybning
En tidlig indsats i de tidlige år har en større effekt, end indsatser senere i børnenes liv. Det gælder både som forebyggelse af problemer senere i livet og det gælder økonomisk.
Politiske målsætninger
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:
<ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv

Budgetmål			
Personalet omkring børnene i dagpleje og dagtilbud er uddannede og har et stabilt fremmøde			
Begrundelse/udddybning			
Forskning viser at: <ul style="list-style-type: none"> • Uddannet personale har positiv betydning for kvaliteten i dagtilbuddet • Efter- og videreuddannelse af pædagogisk personale øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde • Personalestabiliteten har betydning for den pædagogiske indsats. 			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:			
<ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Personalets sygefravær i hele arbejdsdage de seneste 12 måneder fordelt på de fem dagtilbud.	10,9 (Januar 2018)	10,0 (Januar 2020)	8,0 (Januar 2022)
Andel af pædagoguddannet personale opgjort i % af den samlede lønsum for uddannet og uuddannet pædagogisk personale	62,7 % (2017)	63 %	64 %

2.3 Børn

Budgetmål			
Børn i Randers Kommunes daginstitutioner skal udvikle sig i tidssvarende fysiske rammer, der tilgodeser efterspørgslen efter pladser i dagtilbud i Randers Kommune			
Begrundelse/udbygning			
Ifølge forskningen, blandt andet Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har de fysiske rammer betydning for den pædagogiske kvalitet: <ul style="list-style-type: none"> • Dagtilbuddets fysiske rammer er af betydning for børns aktivitetsniveau • Udemiljø betyder meget for børns sundhed, trivsel, læring og udvikling • De fysiske rammer skaber rum for børns udfoldelse 			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Vi imødekommer forældrenes efterspørgsel på daginstitutionspladser. Årlig tilfredshedsmåling ved alle nyindskrivninger.	Baseline bliver første måling, der foretages ved udgangen af 2018	90 % får den plads, de ønsker	95 % får den plads, de ønsker

Budgetmål			
Forældre udtrykker tilfredshed med Randers Kommunes dagtilbud			
Begrundelse/udbygning			
Høj forældretilfredshed med kommunens dagtilbud er af stor betydning for både børnenes og forældrenes tryghed i dagligdagen.			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Andel af forældre der er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud. Brugeroplevede kvalitet via gennemførelse af brugertilfredshedsundersøgelser (BTU) på børneområdet hvert andet år	91 % (2016)	91 %	92 %

2.3 Børn

Budgetmål			
Der er god sammenhæng mellem dagtilbud og skole			
Begrundelse/udddybning			
Forskningen viser, at tværfagligt samarbejde og socialisering øger børns skoleparathed.			
Politisk(e) målsætning(er)			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> Flere i uddannelse eller beskæftigelse Flere skal mestre eget liv Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Andelen af elever, der begynder rettidigt i skole (det år barnet fylder 6 år).	91,7 % (skoleåret 2017/18)	92 % (skoleåret 2018/19)	93 % (skoleåret 2022/23)
Antallet af visiterede børn fra dagtilbud til specialskoletilbud (specialklasse eller specialskole)	2,9 % (skoleåret 2017/18)	0 % (skoleåret 2018/19)	0 % (skoleåret 2022/23)

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022:

Børn

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2018-priser						
1.1 Fælles formål	45,5	41,5	33,2	31,3	29,4	27,4
1.2 Dagplejen	67,1	66,9	66,9	66,9	66,9	66,9
1.3 Aldersintegrerede institutioner	0,0	7,5	6,3	6,3	6,3	6,3
1.4 Dagtilbud	243,2	246,6	254,9	260,9	267,8	273,9
1.5 Særlige dagtilbud og klubber	18,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8
1.6 Tilskud til private institutioner	7,9	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Driftudgifter i alt	382,4	388,3	387,0	391,0	396,1	400,2

Stigningen fra 2017 til 2018 skyldes primært, at den aldersintegrerede institution Glentevej (fritidshjemsdelen) tidligere var med i regnskabet på skoleområdet.

Fra 2018 til 2019 ser det ud som om, at dagtilbuddenes budgetter stiger, der er dog et tilsvarende fald på fælles formål. Dette skyldes en teknisk ændring, hvor puljen til pladsudnyttelse er flyttet fra fælles formål til dagtilbud. Herunder er også en pulje til afregning af førskolebørnene til skoleområdet.

2.3 Børn

Stigningen hen over resterende år skyldes flere børn iflg. demografiberegningen. Der er ligeledes medtaget et effektiviseringskrav på 0,5 %, som blev besluttet ved budgetforliget.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagsårene 2020-22.

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	388,3	388,3	388,3	388,3
Ingen prisfremskrivning	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Demografi	2,9	9,1	16,0	22,0
Effektiviseringskrav	-1,9	-3,9	-5,9	-7,9
Lov og cirkulæreprogrammet 2019:				
- pkt. 12 Længere integrationsydelse med deraf øgede fripladstilskud	0,1	0,1	0,2	0,2
- pkt. 18 Ændret dagtilbudslov	0,7	0,6	0,6	0,6
Omplacering mellem bevillingsområder:				
Midler til pædagogiske konsulenter fra skoleområdet	1,2	1,2	1,2	1,2
Ændringer fra budget 2018:				
Udvidet åbningstid (2 årig forsøgsordning ophørt)	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Pris- og lønændringer				
	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2
Driftudgifter i alt	387,0	391,0	396,1	400,2

Det nævnte beløb vedrørende effektiviseringskrav er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

2019 – væsentlige ændringer

Der er i Lov og Cirkulæreprogrammet afsat midler til fripladstilskud, idet der i lov om aktiv socialpolitik, nu vil være flere borgere, som er berettiget til fripladstilskud. Budgettet er derfor øget med 0,05 mio. kr. i 2019 stigende til knapt 0,2 mio. kr. i 2021 og fremover.

Ændringen af dagtilbudsloven medfører en budgettilgang på 0,6 mio. kr. pr. år, denne er givet til øget styrket kvalitet i dagtilbud og øget fleksibilitet og frit valg for forældrene, herunder bl.a. kombinationstilbud og deltidspladser.

Der er lavet en teknisk omplacering af budget til aflønning af pædagogiske konsulenter tilknyttet børneområdet.

Demografiudviklingen viser, at børnetallene er stigende. Der er redegjort for udviklingen i afsnit 3.3.2.

Budgetændringer fra tidligere år

I 2017 og 2018 har der været forsøg med udvidet åbningstid i institutionerne. Der har været afsat 3 mio. i hvert af årene, det blev finansieret af opsparede midler på centrale konti på området i regnskabsår 2016.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgettet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2018 og tilrettet med ny lovgivning på området.

3.3.1 Tildelingsmodeller

Byrådet vedtog i 2013, at tildele budgetterne til de enkelte dagtilbud / selvejende institutioner som en takst pr. barn.

Tildelingen pr. vuggestuebarn er kr. 101.500 og børnehavebørn udgør kr. 50.200 årligt i 2019. Budgettet til forældrevalgt frokostordning i vuggestue og børnehave er kr. 7.392 årligt, og er sammensat af et kommunalt tilskud på kr. 936 og forældrebetaling på kr. 6.456.

Ressourcerne til ledelse er ikke indeholdt i taksten pr. barn, men fordeles særskilt i forhold til en enhedspris.

Lønsummen til ledelse i de kommunale dagtilbud administreres centralt, medens ledelse for de selvejende institutioner tildeles til den enkelte institution, disse er selv ansvarlige for lederlønnen. Overskrides selvejende institutioners ledelseslønramme, skal dækning findes inden for eget økonomiske råderum, et evt. mindre forbrug vil ligeledes indgå i dette råderum.

Oven i tildelingen pr. barn kommer udlagte støttemidler og ekstra indsatser, budget til udvidet åbningstid, budget til bus og/eller transport af brugere samt projekt ung mor.

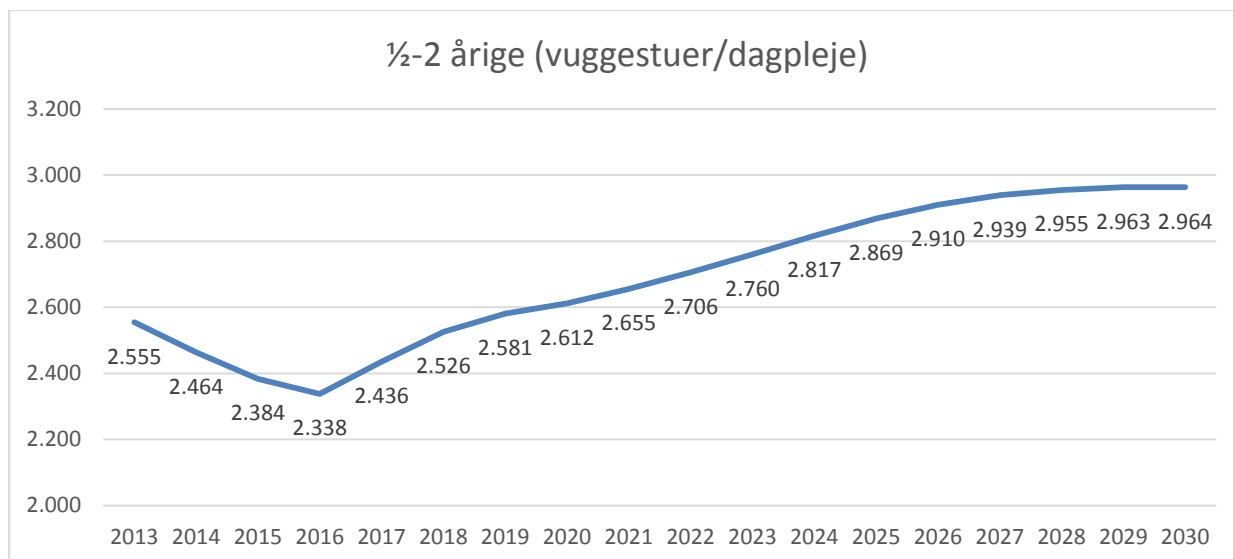
3.3.2 Demografi

Der foretages demografiregulering på området.

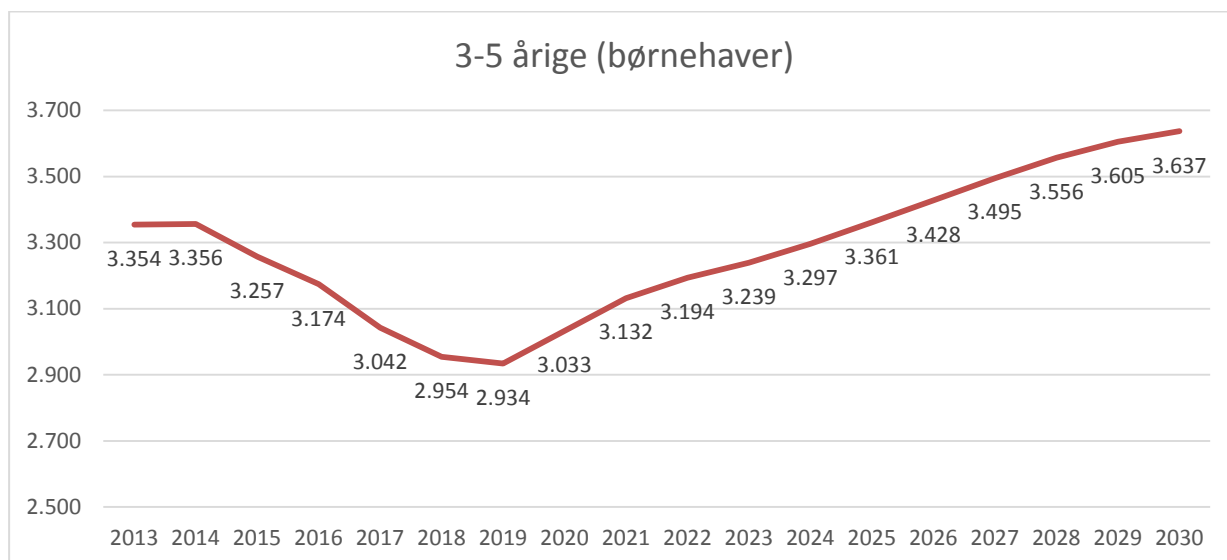
I demografien foretages regulering af udgifterne til vuggestuer og dagpleje ud fra udviklingen i antallet af ½-2 årige og reguleringen af udgifterne til børnehaver sker ud fra udviklingen i 3-5 årige. Ud fra kommunens befolkningsprognose foretages en foreløbig beregning af de forventede demografireguleringer. Når året er gået foretages en efterregulering af budgettet i forhold til det faktiske antal passede børn.

Nedenfor vises derfor udviklingen i de relevante alderskategorier frem til 2030 (tallene for 2019 og frem er prognosetal):

2.3 Børn

Det ses, at ½-2 årige har været stigende siden 2016 – og i prognosen forventes en fortsat stigning helt frem til frem til 2030 – dog aftager stigningen til sidst i perioden.

Det ses, at der forventes et fald i 3-5 årige til og med 2019 og derefter en stigning hele perioden, således at der i 2030 er godt 700 flere 3-5 årige end i 2019.

Ved beregning af demografireguleringen forudsættes at efterspørgselsprocenten vil være uændret – altså at andelen af ½-2 årige, der går i enten dagpleje eller vuggestuer er konstant og ligeledes at andelen af 3-5 årige, der går i børnehaver er konstant.

Med udgangspunkt i det faktisk antal passede børn i 2017 kan der således forventes følgende udvikling i antal passede børn (hvor dagpleje/vuggestuer fremskrives ud fra udvikling i ½-2 årige og børnehaver fremskrives ud fra udviklingen i 3-5 årige):

Antal	Faktisk 2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dagpleje	743	770	787	797	810	825
Vuggestuer	1.223	1.268	1.296	1.312	1.333	1.359
Børnehaver	3.065	2.976	2.956	3.056	3.155	3.218
I alt	5.031	5.015	5.039	5.164	5.298	5.402

2.3 Børn

For hvert barn i hhv dagpleje, vuggestuer og børnehaver anvendes følgende gennemsnitspriser:

1.000 kr.	Gennemsnitspris (kr.)
Dagpleje	85.530
Vuggestuer	82.270
Børnehaver	40.600

Gennemsnitspriserne svarer til de gældende tildelinger for pladsudnyttelse i budget 2018 (eksklusiv forældrebetaling og fripladser).

Ud fra den forventede udvikling samt de angivne gennemsnitspriser kan der nu beregnes følgende demografireguleringer (hvor 2018 er udgangsåret for beregningerne):

1.000 kr.	Gennemsnitspris (kr.)	2019	2020	2021	2022
Dagpleje	85.530	1.438	2.262	3.380	4.716
Vuggestuer	82.270	2.277	3.583	5.355	7.470
Børnehaver	40.600	-824	3.234	7.279	9.814
I alt		2.891	9.080	16.014	22.000

Tabellen viser at børneområdet som følge af den demografiske udvikling fra 2018 til 2019 skal have tilført 2,9 mio. kr. og i 2022 skal der tilføres 22,0 mio. kr. mere end i 2018. Det tilsvarende tal for 2030 hedder 57,5 mio. kr. (forudsat uændret model).

4. Nøgletal, takster m.m.

I økonomiaftalen for 2019 er regeringen og KL enige om i de kommende år at samarbejde om at højne kvaliteten af dagtilbud, herunder igangsætte et samarbejde om brug af data på dagtilbudsområdet. Udgangspunktet for samarbejdet er at identificere faktorer, der kendetegner dagtilbud af høj kvalitet.

KL har i 2018, med deltagelse fra flere kommuner bl.a. Randers, arbejdet med at lægge kommunale nøgletal om dagtilbud i FLIS. Nøgletallene forventes at kunne anvendes fra februar 2019.

4.1 Nøgletal

Indtil da, vises nedenfor en række nøgletal - alle over 6-byerne.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal.

Forældrebetaling for heldagsplads på dagpasning – budget 2018

Kr. pr. måned	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje	2.681	2.482	2.539	2.514	2.402	3.254
0-2 års tilbud	3.338	2.875	3.066	2.834	2.594	3.107
3-5 års tilbud	1.710	1.664	1.792	1.592	1.630	1.754

2.3 Børn

Randers Kommune har den laveste forældrebetaling på dagtilbudsområdet, Esbjerg kommune er lavere på 3-5 års tilbud.

Nedenfor vises tal fra 6-by nøgletalsrapport 2017.

Bruttodriftsudgifter pr. indskrevet barn i en heltidsplads – regnskab 2016

Bruttodriftsudgift	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje	133.336	131.738	115.168	120.382	113.696	177.545
0-2 års tilbud	154.920	143.321	163.551	134.405	128.354	158.394
3-5 års tilbud	87.407	79.076	91.208	81.473	67.539	95.905

Tabellen viser, at Randers Kommune i regnskab 2016 for dagpleje, 0-2 og 3-5 års tilbud har haft den laveste bruttodriftsudgift.

Fleksibel frokostordning med særskilt takst - helårstakst – budget 2016

Kr. pr. barn	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
0-2 års tilbud:						
Takster	4.356	6.369	7.480	5.928	6.228	7.380
Kommunalt tilskud	0	0	1.288	0	892	0
Samlede udgifter	4.356	6.369	8.768	5.928	7.120	7.380
Tilvalg af frokost i % af antal indskrevne børn	76	36	100	80	97	99
3-5 års tilbud:						
Takster	4.356	6.369	5.280	5.928	6.228	7.644
Kommunalt tilskud	0	0	735	0	892	0
Samlede udgifter	4.356	6.369	6.015	5.928	7.120	7.644
Tilvalg af frokost i % af antal indskrevne børn	70	19	20	4	24	86

Til et sundt frokostmåltid, har Randers Kommune en høj tildeling, for 0-2 årige overgået af Aalborg og København, og for de 3-5 årige ligger København højere.

Foruden Randers Kommune er Aalborg eneste kommune, som yder tilskud til frokostmåltidet. For de 0-2 årige har 97 % af børnene i Randers valgt frokost, medens det er 24 % for de 3-5 årige.

2.3 Børn

4.2 Takster

ALDERSGRUPPE:	INSTITUTIONSTYPE	TAKSTER GÆLDENDE FRA 1. JANUAR 2019	TAKSTER GÆLDENDE I 2018	
		12 rater		
0 - 2 år (incl. frokost)	Dagpleje	2.431	2.402	
	Deltidstilbud: (gældende for forældre, som er på barselsorlov)	2.067	0	
	Max 30,5 timer (nyt tilbud pr. 1. januar 2019)			
0 - 2 år (excl. frokost)	Vuggestue og integreret institution	2.616	2.594	
	Deltidstilbud: (gældende for forældre, som er på barselsorlov)	2.224	0	
	Max 30,5 timer (nyt tilbud pr. 1. januar 2019)			
	<u>Kombinationstilbud i dagtilbud:</u>			
	Max 20,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning)	1.962	1.946	
	Max 30,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning)	2.224	2.205	
	Max 40,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning)	2.485	2.464	
	Modulordning (gældende for børn indmeldt før 1. januar 2019)			
	Stjernehuset modul á 35 timer	2.093	2.075	
	Stjernehuset modul tilkøb ekstra 5,5 timer	320	317	
3 år - børnehaveklasse (excl. frokost)	Børnehave og kombinerede inst.	1.649	1.630	
	Halvdagstakst børnehave og kombinerede inst.	1.187	1.174	
	Deltidstilbud: (gældende for forældre, som er på barselsorlov)	1.402	0	
	Max 30,5 timer (nyt tilbud pr. 1. januar 2019)			
	<u>Kombinationstilbud i dagtilbud:</u>			
	Max 20,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning)	1.237	1.223	
	Max 30,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning)	1.402	1.386	
	Max 40,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning)	1.567	1.549	
	Modulordning (gældende for børn indmeldt før 1. januar 2019)			
	Stjernehuset modul á 35 timer	1.319	1.304	
Stjernehuset modul tilkøb ekstra 5,5 timer	202	199		
Dagtilbud	Frokosttakst - tilvalg i vuggestuer og børnehaver	538	536	

Taksterne for 2019 er godkendt i byrådet d. 12. november 2018.

2.3 Børn

4.3 Oversigt over aftaleenheder

	Antal pladser 0-2 årige	Antal pladser 3-5 årige	Bruttoudgifter budget 2019 (1.000 kr.)
Dagplejen	750	-	85.552,6
Kommunale dagtilbud			
Dagtilbud Midt	273	201	51.512,6
Dagtilbud Nordvest	182	424	51.386,1
Dagtilbud Nordøst	171	406	49.192,9
Dagtilbud Sydvest	182	481	54.806,3
Dagtilbud Sydøst	154	394	46.209,9
Kommunale dagtilbud i alt	962	1.906	253.107,8

Selvejende institutioner			
Kristrup Vuggestue	52	-	6.266,9
Tjærbyvejens Vuggestue	37	-	4.932,6
Børnehaven Bredstrupsgade	-	82	5.584,1
Børnehaven Himmelblå	-	95	6.788,4
Kristrup Børnehus	-	125	7.809,4
Tirsdalens Børnehave	-	48	3.368,4
Helsted Børnehus	26	50	6.898,9
Lions Børnehus	39	42	7.994,7
Platangården	51	57	10.503,2
Randers Børneasyl	13	42	4.818,6
Børnehuset Mariendal	14	50	5.434,7
Selvejende institutioner i alt	232	591	70.399,9

Aldersintegrerede institutioner			5.866,9
Den selvejende institution Glentevej - børnehave	-	35	2.709,7
Den selvejende institution Glentevej - fritidshjem	-	(73)	3.157,2

KFUM's institutioner ⁽¹⁾	-	32	-
Havndal Skole (Havndal Børnehave) ⁽¹⁾	-	34	-
Fårup Skole (Fårup Børnehave) ⁽¹⁾	-	27	-
I alt	-	93	-

Andre			
Førskolebørn (omregnet til helårsbelægning)	-	209	-
Børnehaven Lucernevej	-	17	-
Børn indskrevet i private institutioner	120	100	-
Privat pasning	20	-	-
Pasning af egne børn	15	-	-
Børn, som endnu ikke er placeret i dagtilbud	-16	5	-
TOTAL	2.083	2.956	414.927,2

(1) Udgiften til disse børn er indeholdt i budgettet i 2.1 Skole.

Bruttoudgifterne indeholder tildelingen pr. barn, ledelse, udlagte støtte midler og ekstra indsatser.

2.4 Familie

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Familie

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	95,5	-11,3	84,2	0,0	-1,8	-1,8
1.2 Forebyggende foranstaltninger	57,2	-13,2	43,9	0,0	-0,6	-0,6
1.3 Døgninstitutioner	19,5	-0,1	19,4	0,0	-1,7	-1,7
1.4 Sikrede døgninstitutioner	3,9	0,0	3,9	0,0	-0,8	-0,8
1.5 Botilbud, sociale problemer	5,3	-4,2	1,1	0,0	0,0	0,0
1.6 Social formål	0,0	0,0	0,0	0,6	-0,3	0,3
Driftudgifter i alt	181,3	-28,8	152,5	0,6	-5,2	-4,6

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 181,3 mio. kr. og indtægter for 28,8 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for familieområdet ekskl. PPR (9.4) på i alt 152,5 mio. kr. inden for servicerrammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

1.1 Plejefamilier og opholdssteder

Omfatter anbringelser i henholdsvis familiepleje, netværkspleje, kommunale familiepleje, social-pædagogiske opholdssteder, på eget værelse og kost-efterskole.

Anbringelser prioriteres som udgangspunkt efter følgende liste. Men placering sker altid med udgangspunkt i det konkrete barns særlige behov:

1. Anbringelse i familien eller netværket
2. Anbringelse på eget værelse, når det drejer sig om unge
3. Anbringelse i plejefamilie
4. Anbringelse på Randers Kommunes egne døgntilbud
5. Anbringelse i eksternt tilbud

1.2 Forebyggende foranstaltninger

Familieområdet har primært fokus på børn og unge i kommunen mellem 0-18 (23) år, med behov for særlig støtte.

Formålet er at understøtte og sikre udsatte børn og unges familiers positive udvikling og trivsel.

Området er forankret i servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge. I serviceloven er det præciseret, at kommunen altid skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning. Kriteriet for iværksættelse af foranstaltninger skal altid være opfyldt og det præciseres, at støtten skal være af *væsentlig betydning* af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte.

Langt hovedparten af de forebyggende foranstaltninger løses i kommunens egne tilbud i henholdsvis Familiecentret og Ungecentret. Bevillinger og foranstaltninger efter servicelovens §11

2.4 Familie

leveres primært af Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning under Skole og Uddannelses udvalget.

Fremskudt forebyggelse ligger hos Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning og indgår i budgetrammen for Skole og uddannelse, pol. 9.4.

1.3 Døgninstitutioner

Omfatter anbringelser i Familieområdet egen døgninstitution, Rismøllegården, samt eksterne anbringelser i andre kommunale og regionale døgninstitutionstilbud

1.4 Sikrede institutioner for børn og unge

De sikrede institutioner løser opgaver for unge 15 til 17 årige, der enten er anbragt i varetægts-surrogat, som led i en ungdomssanktion, i forbindelse med afsoning eller pædagogisk og psykologisk observation med henblik på en efterfølgende længerevarende behandling. Institutionerne drives af regionerne og kommunerne betaler et fast årligt beløb i forhold til antal 15 -17 årige i kommunen (objektiv finansiering). Kommunen opkræves desuden en døgntakst på 3.899 kr.(2018-takst) for de perioder hvor kommunen har en ung indsat/anbragt på en sikret institution.

1.5 Botilbud for personer med sociale problemer

Omfatter udgifter for Randersborgernes forbrug af henholdsvis pladser på krisecentre samt udgifter til psykologbistand og indledende og koordinerende rådgivning, som bevilges jfr. lov om social service § 109.

Randers Krisecenter er det eneste botilbud for voksne i Børn og skole. Krisecentret har drifts-overenskomst med Randers kommune, og drives iht. lov om social service § 109. Randersborgere benytter også krisecentre i andre kommuner, ligesom borgere fra andre kommuner benytter Randers Krisecenter.

Udenfor servicerammen

Tabellen på side 1 viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 0,6 mio. kr. og indtægter for -5,2 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for familieområdet på i alt -4,6 mio. kr. uden for servicerammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de området, der er omfattet heraf:

1.1, 1.2, 1.3 og 1.4: Refusioner for særligt dyre enkeltsager

Der er mulighed for statsrefusion på 25%, stigende til 50%, hvis udgiften for det enkelte barn/ung via bl.a. servicelovens bestemmelser overstiger 790.000 kr. årligt. Desuden også mulighed for statsrefusion hvis de samlede anbringelsesudgifter for alle børn i "storfamilier" overstiger 790.000 kr. årligt, dog forudsat af, at mindst 4 børn/unge samtidigt er anbragte fra samme familie.

1.6 Sociale formål

I henhold til aktivlovens bestemmelser skal nogle ydelser til de anbragte børns plejefamilier afholdes som en udgift jævnfør aktivloven.

2. Budgetmål i 2019

2.1 Genopretning og opmærksomhedspunkter

Familieområdet har i årene 2015-18 arbejdet med genopretning af området i relation til 3 problemfelter:

1. Psykisk arbejdsmiljø
2. Socialfaglig kvalitet
3. Økonomisk merforbrug.

Med udgangen af 2018 afrapporteres der på en genopretningsplan, der samlet set vurderes at være gennemført med et tilfredsstillende resultat. Forholdene på Familieområdet betragtes i dag som værende fuldt ud normaliseret og der er i dag tale om et velfungerende område.

Området er tildelt grøn smiley fra Arbejdstilsynet, trivselsmålingens resultater er positive.

Økonomien er fortsat under pres, og der arbejdes målrettet med tæt opfølgning og udvikling af egne tilbud for at kunne fastholde budgetoverholdelse.

I årene 2019-22 skal der arbejdes med fortsat konsolidering af basisdriften samt udvikling af den samlede socialfaglige indsats overfor udsatte børn, unge og deres familier i Randers kommune.

2.1.1 Opmærksomhedspunkter:

I budgetaftalen for 2019 er myndighedsområdet blevet tilført flere faste ressourcer. De tidsbe-grænsede bevillinger bortfalder med udgangen af 2018, og som følge heraf er aftalepartierne enige om, at tilføre Myndighedscentret 6 mio. kr. i 2019, så det styrkede bemandingsniveau kan bevares. Hermed kan den positive udvikling inden for arbejdsmiljø, den socialfaglige kvalitet og den økonomiske genopretning fastholdes. I budgetaftalen er der herudover afsat 3 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til Myndighedscentret.

2.1.2 Bestillerplan 2019:

Bestillerplanen er et dialogorienteret styringsværktøj, som sikrer en løbende tilpasning af de forventede indsatser, som myndighedsområdet og udførerområdet har aftalt for indeværende og kommende budgetår.

Der er fortsat fokus på omkostningseffektivitet og optimal ressourceudnyttelse, hvilket stiller store krav til effektiviteten og kapacitetsudnyttelsen i egne tilbud.

I 2019 vil der være fortsat fokus på implementering af bestillerplanen i så fleksibel en ramme som muligt.

2.1.3 Overdragelse af integrationsområdets børnesager:

Familieområdet forventes at overtage integrationsområdets børnesager i forlængelse af, at området primo juli har overtaget ledelsen og beslutningskompetencen på området.

Denne opgave vil være et særligt fokusområde i 2018-19 med særligt fokus på genopretning og styr på basis. Området udgør en økonomisk udfordring grundet familier med mange børn og meget komplekse problemstillinger, hvor der enten er behov for at anbringe børn eller hvor vi nærmer os integrationsperiodens udløb. For begge tilfælde gælder, at der ikke er statsrefusion i modsætning til forebyggende indsatser i integrationsperioden første 3 år. Dette forventes at presse områdets økonomi yderligere.

2.4 Familie

2.2 Budgetmål i 2019 for Børne- og familieudvalget

2.2.1 Politisk behandlede budgetmål

Områdets budgetmål er godkendt i Børne- og familieudvalget d. 6. juni 2018.

Budgetmål			
Ingen genindskrivninger på Randers Krisecenter			
Begrundelse/udbygning			
Randers Krisecenter har en af landets laveste genindskrivninger for voldsramte kvinder. Dette skal bibeholdes og sikres fremadrettet via avanceret opfølgning, efterværnstilbud og metoden "Critical Time Intervention (CTI)".			
Politisk målsætning			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:			
<ul style="list-style-type: none">• Flere skal mestre eget liv			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal genindskrivninger på Randers Krisecenter	0	0	0

Budgetmål			
Berørte borgere oplever en sammenhængende indsats			
Begrundelse/udbygning			
Tværkoordinerende samarbejde er en forudsætning for at nå alle børn. Randers Kommune har derfor i 2017 udviklet den tværfaglige samarbejdsmodel, der er et redskab til alle medarbejdere, der beskæftiger sig med børn og unge i Randers Kommune. Modellen skal sikre, at de udsatte børn og unge, vi møder på vores vej, hurtigt får den rette hjælp.			
Politisk målsætning			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:			
<ul style="list-style-type: none">• Flere skal mestre eget liv			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Den tværfaglige samarbejdsmodel benyttes af alle medarbejdere i sundhedspleje, dagtilbud, skole, PPR og Myndighedscentret	Der foretages både en kvantitativ og en kvalitativ undersøgelse ultimo 2018. Disse undersøgelser skal danne baseline for opfølgning.	Fuld brug af den tværfaglige model. Opfølgende målinger.	Fuld brug af den tværfaglige model.

2.4 Familie

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022:

Familie

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	80,4	83,8	84,2	83,4	82,7	81,9
1.2 Forebyggende foranstaltninger	43,7	46,8	43,9	44,0	44,0	42,5
1.3 Døgninstitutioner	19,6	18,7	19,4	19,4	19,4	20,9
1.4 Sikrede døgninstitutioner	8,2	5,5	3,9	3,9	3,9	3,9
1.5 Botilbud, sociale problemer	3,3	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
1.6 Social formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt servicerammen	155,2	155,8	152,5	151,7	150,9	150,2
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	-2,5	-2,3	-1,8	-1,9	-1,9	-2,0
1.2 Forebyggende foranstaltninger	0,0	0,0	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7
1.3 Døgninstitutioner	0,0	0,0	-1,7	-1,8	-1,8	-1,9
1.4 Sikrede døgninstitutioner	0,0	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,9
1.6 Social formål	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
I alt indkomstoverførsler	-2,3	-2,0	-4,6	-4,9	-4,9	-5,2
Driftsudgifter i alt	152,9	153,8	147,9	146,8	146,0	145,0

Servicerammen for budget 2019 er faldet med 3,3 mio. kr. i forhold til servicerammen i budget 2018. Dette skyldes reelt, at der er tilført 2,6 mio. kr. til Fremskudt rådgivning under Center for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, som pr. 1. januar 2018 er under Skole- og uddannelsesudvalget og stadig en del af Familie. Fremskudt rådgivning agerer jfr. Servicelovens § 11. Der er ligeledes indregnet effektiviseringskrav på 0,8 mio. kr. for 2019. Effektiviseringskravet optrappes yderligere med 0,8 mio. kr. i hvert år i årene 2020-2022.

Myndighedsområdet overførte en samlet gæld til 2018 på 40,5 mio. kr. Jf. budgetaftalen for 2018 blev denne gæld nedskrevet med 10 mio. kr. til 30,5 mio. kr. I budget 2019 er der afsat yderligere 10 mio. kr. til nedskrivning af den gæld, som forventes overført til 2019.

Udenfor servicerammen (Indkomstoverførsler) er budget 2019 øget på indtægtsiden med -2,6 mio. kr. i forhold til rammen i Budget 2018. Midler er tilført fra Social og Arbejdsmarked. Der budgetteres med en yderligere stigning i årene 2010-2022. Ændringen skyldes, at budgettet for indtægter for særligt dyre enkeltsager fra og med budget 2019 er tilpasset indtægtsniveauet fra regnskab 2017. En del af disse indtægterne var i 2017 indtægtsført i Social- og Arbejdsmarked, så rette indtægtsniveau for 2017 for Familie fremgår ikke af oversigten.

2.4 Familie

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagsårene 2020-2022.

Familie - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	155,9	155,9	155,9	155,9
Ingen prisfremskrivning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringskrav	-0,8	-1,6	-2,4	-3,1
Omlacering mellem bevillingsområder				
Fremskudt rådgivning, tilført midler til PPR	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
PL og øvrige ændringer	0,1	0,1	0,1	0,1
Driftudgifter i alt	152,5	151,7	150,9	150,2

Familie - indkomstoverførsler

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Omlacering mellem bevillingsområder				
SDE indtægter, ændring af konteringspraksis, budget forøges til forventet niveau, overført fra Social- og Arbejdsmarked	-2,6	-2,9	-2,9	-3,2
PL og øvrige ændringer				
Driftudgifter i alt	-4,6	-4,9	-4,9	-5,2

2019 – servicerammen

Samlet set udgør servicerammen for 2019 i alt 152,5 mio. kr. I forhold til budget 2018 er der fra myndighedsbudgettet overført 2,6 mio. kr. til Fremskudt rådgivning, jfr. SEL § 11. Området er fra 1. januar 2018 placeret under Skole- og Uddannelsesudvalget og dog stadig en del af Familie. Effektiviseringskravet udgør 0,8 mio. kr., og kravet optrappes yderligere med 0,8 mio. kr. hvert år i årene 2020-2022.

Det nævnte beløb vedrørende "effektiviseringskrav" er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

2019 – udenfor servicerammen

Særligt dyre enkeltsager (SDE) indtægter vedrørende statsrefusion. Budget er tilpasset til forventet indtægtsniveau i Familie i 2019, yderligere -2,6 mio. kr., som overføres fra Social- og Arbejdsmarkeds budgetområde. Der budgetteres samtidig med en yderligere stigning i indtægter i

2.4 Familie

årene 2019-2022. Ændringerne skyldes, at budgettet for indtægter for særligt dyre enkeltsager fra og med budget 2019 er tilpasset indtægtsniveauet fra regnskab 2017.

3.3 Budgetforudsætninger

Familieområdet, støtte til udsatte børn og unge, er omfattet af rammestyring. Undtaget herfra er dog området vedrørende sociale formål.

3.3.1 Tildelingsmodel

Budgettet for området fastsættes af byrådet.

3.3.2 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normtal på området.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nøgletal for Familieområdet omfatter alene anbragte børn af sociale årsager, idet anbragte børn af handicappede årsager er omfattet af Social og Arbejdsmarkedsrådets nøgletal. Der er udvalgte 3 nøgletal fra 6-BY-nøgletalsrapporten med regnskabstal fra 2016, som blev udgivet den 22. juni 2017.

FLIS-nøgletal kan ikke benyttes da udgifterne for sociale årsager og handicappede årsager indgår i de samlede data, hvor der ikke er mulighed for adskille af data/udgifterne med baggrund i årsager. KL har oplyst, at Randers kommune og 4 andre af de største kommuner i Danmark er de eneste der vil have udgiftsområdet adskilt. Da alle øvrige kommuner ikke har meddelt et behov for opdeling af udgifter, så har KL fastholdt, at der kun laves samlede data for hele børneområdet.

6-BY-nøgletalsrapport 2017.

Der er udvalgt 3 nøgletal fra 6-BY-nøgletalsrapporten med regnskabstal fra 2016, som blev udgivet den 22. juni 2017.

Forebyggelse

Der er stor forskel på kommunernes kontering og ydelsessammensætning på området under de respektive forebyggende foranstaltninger. Overordnede sammenligninger er ikke mulige uden et stort personaleressourceforbrug, hvorfor disse tal ikke er fundet relevant af medtage.

Anbringelse

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på type anbringelsessteder - 2016

1000 kr. pr. helårsplads	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	492	445	410	429	402	482
Netværkspleje	168	161	128	134	152	161
Socialpædagogiske opholdssteder	964	1.091	814	775	865	767
Døgninstitutioner	1.019	1.028	1.257	907	1.142	1.274
Sikrede institutioner	1.500	1.260	1.962	1.567	2.406	1.677
Alle andre døgnanbringelser	693	156	268	316	141	272
I alt (vægtet gennemsnit)	660	652	546	587	496	672

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 60

Ovenstående tabel viser, at Randers kommunes gennemsnitsudgift pr. helårsplads pr. anbringelsessted på anbringelser af sociale årsager er den klart billigste blandt 6-by kommunerne. Det

2.4 Familie

er særligt på områderne plejefamilier og andre døgnanbringelser at gennemsnitsudgifterne er lavere end de andre kommuner.

Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 af 0-22-årige - 2016

Antal helårspladser	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	28	44	58	44	61	30
Netværkspleje	3	4	8	7	6	7
Socialpædagogiske opholdssteder	7	16	12	26	7	3
Døgninstitutioner	11	15	13	23	9	18
Sikrede institutioner	0	1	0	0	0	1
Alle andre døgnanbringelser	4	4	5	8	3	7
I alt	54	83	97	108	87	65

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 63

Randers Kommune er i midterfeltet af 6-by kommuner i forhold til flest antal anbragte pr. 10.000 borgere. Det er dog særligt plejefamilier som Randers Kommune benytter i højere grad end de andre kommuner. Andel af børn/unge på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner ligger markant lavere hos Randers Kommune.

Andel af børn og unge i døgnophold, der modtager familiepleje eller netværkspleje – 2016

Andel	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
0-5 årige	93,8	83,6	95,7	92,4	100,0	88,2
6-13 årige	80,3	75,1	77,9	67,2	90,2	79,1
14-17 årige	30,8	44,7	48,3	27,1	58,7	49,0
18-22 årige	50,1	20,6	42,7	27,8	58,8	33,6
0-22 årige	58,8	58,2	68,6	47,7	77,4	56,0

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 65

Ovenstående tabel udfolder familiepleje og netværkspleje, og viser, at Randers kommunes anbringer procentuelt flest børn (i samtlige aldersgrupper) i familiepleje og netværkspleje i forhold til de øvrige 6-by kommuner.

4.2 Takster

Takstberegning på døgnforanstaltninger er fastsat med udgangspunkt i de fælles principper som Region Midt og kommunerne i regionen har aftalt for området og som fremgår af den årlige rammeaftale for området.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Nedenstående oversigt indeholder bevillingsområder, hvor nogle områder ikke har en særskilt aftale, men hvor området til gengæld er omfattet af en anden aftaleenhed.

Institutioner og projekter	Pladser	Bel.pct	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge			(kr. 1.000)	
Familiecenteret				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.632	1
Familiehuset, Infanterivej 33 (dag)	Variabelt	98	13.733	1
Familiehuset, plejefamiliekonsulenterne, fast driftsbudget			3.155	1
Familiehuset, flygtninge (dag)			9.181	1

2.4 Familie

Familiehuset, Infanterivej 33 (døgn/dag)	4 + 6	98	5.394	2
Sorggruppe, fast driftsbudget, ej takstbaseret			134	1
Samlet driftsbudget i Familiecenteret			33.095	
Ungecenteret				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.368	1
Ungebasen, ungehybler, mentorstøtte m.m	Variabelt	90	12.200	1
Rismøllegården = (Døgninstitution) BUM, udredning og afklaring	8	98	5.536	2
MST	Variabelt	100	4.100	1
Gadeplansmedarbejdere, fast driftsbudget, ej takstbaseret			1.368	1
Samlet driftsbudget i Ungecenteret			24.092	
Botilbud til personer med særlige soc. behov, takstbetalt				
Randers Krisecenter, BUM	11	91	5.700	2, 5
Projekter tilknyttet Familieafdelingen				
Mødrehjælpen - støtte til drift af Randersafdelingen			114	3
Investering i Efterværn – ”Projekt helt hjem”. Randers Krisecenter			1.874	6
Refusion: Investering i efterværn			-1.874	
CTI, koordinerende samtaler, Randers Krisecenter			420	4
Refusion: CTI, koordinerede samtaler, Randers Krisecenter			-420	
Note 1: Udfører områderne under Familieafdelingen udbyder en bred vifte af ydelser på børn- og ungeområdet primært rettet mod familieafdelingens myndighedsområde. Tilbud tilpasses løbende myndighedsområdets behov, via løbende dialog mellem udføre- og myndighedsområdet. Nogle få af ydelserne er uden takstfastsættelse.				
Note 2: BUM institutioner, som er omfattet af Rammeaftalen for 2019, da der er mere end 5% af salg af pladser til andre kommuner. Belægningsprocent er fastsat i Rammeaftalen.				
Note 3: Budgettet er aftalt til udgangen af april 2019, omhandler 4 mdr. i alt.				
Note 4: Projekt er bevilget medio 2016 med projektperiode på oprindeligt godt 3 år og er forlænget med 4 md i ind i 2019. Forankret på Randers Krisecenter. 100% statsfinansieret.				
Note 5: Randers krisecenter er udvidet fra 9 til 11 pladser fra 1. november 2017. Egenbetaling og takst omlagt.				
Note 6: Projekt startet 01-05-2018 og løber til 31-12-2020. Har projektförankring i Dannerhuset, København, som har fået finansiering af Mærsk-fonden.				

3. Beskæftigelsesudvalget

Drift

Bevillingsområder

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

3.3 Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor Servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Kontante ydelser				455,6	-101,3	354,3
1.2 Sygedagpenge og jobafklaring				284,3	-97,0	187,3
1.3 Førtilspens. og pers. tillæg				549,6	-33,7	515,9
1.4 Fleks- og skånejob				360,8	-202,7	158,1
1.5 Seniorjob				22,3	-9,2	13,1
1.6 Integrationsindsats	4,0	-1,0	3,0	53,6	-31,2	22,4
1.7 Driftsudgifter og mentor m.v.				84,9	-12,5	72,4
1.8 Øvrig beskæftigelsesindsats	28,5		28,5	7,7	-3,5	4,2
1.9 Boligydelse og boligsikring				101,8	-0,5	101,3
I alt	32,5	-1,0	31,5	1.920,6	-491,6	1.429,0

Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af de enkelte områder i ovenstående tabel.

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med serviceudgifter for 31,5 mio. kr.

1.6. Integrationsindsats – boliger

Området vedrører den del af integrationsindsatsen, der drejer sig om at anvise og betale for midlertidig boligplacering af flygtninge.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats

Serviceudgifterne ifm. beskæftigelsesindsatsen vedrører de af kommunens lønudgifter, der afholdes af Randers Kommune som arbejdsgiver til løntilskudsjob samt til fleks- og skånejob. Området omfatter i 2019 endvidere udgifter til produktionsskolerne og til vejledning og administration af erhvervsgrunduddannelsen (EGU).

Produktionsskolerne ophører i sommeren 2019 og tilbuddet 'erstattes/omfattes' i stedet af en ny, forberedende grunduddannelse (FGU). Da denne nye kommunale ungeindsats i Randers Kommune hører under Skole- og uddannelsesudvalget, er der til bevillingsområde 9.1 Skole overført budget iht. den udmeldte statslige kompensation (lov- og cirkulæreprogrammet).

Også EGU kommer til at indgå som en del af uddannelsespaletten i FGU-uddannelsen, og i forbindelse med det igangværende arbejde med at budgetlægge det nye ungetilbud skal der overføres yderligere budget til Skole og uddannelsesudvalgets område.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der er budgetteret med bruttoudgifter for 1.920,6 mio. kr. Der forventes indtægter for 491,6 mio. kr., hvilket giver en nettoudgift på området på 1.429 mio. kr.

1.1. Kontante ydelser

Området vedrører overførselsindkomster og løntilskud til modtagere af uddannelses- og kontanthjælp, revalideringsydelse, ressourceforløbsydelse i forbindelse med ressourceforløb, ledighedsydelse samt integrationsydelser til andre, dvs. kontanthjælpsmodtagere, der ikke opfylder 7-årsreglen.

1.2. Sygedagpenge og jobafklaring

Området vedrører forsørgelsesydelsen og løntilskud til personer på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb.

1.3. Førtidspensioner og personlige tillæg

Området vedrører udgifter til førtidspensioner og personlige tillæg til førtidspensionister med tilkendelse før 2003 samt tillæg til folkepensionister. Tillæg til offentlig pension ydes, dels som helbredstillæg på grundlag af formue- og indtægtsforhold, og dels som trangsbestemte personlige tillæg på grundlag af en aktuell økonomisk vurdering.

1.4. Fleks- og skånejob

Området vedrører det kommunale løntilskud eller fleksløntilskud til borgere i fleks- eller skånejob.

1.5. Seniorjob

Efter Lov om Seniorjob har kommunen pligt til at etablere seniorjob til ledige a-kassemedlemmer, hvis dagpengeperiode udløber tidligst 5 år før efterlønsalderen.

1.6. Integrationsindsats

Området vedrører udgifter til integration og danskundervisning m.v. for integrationslovens målgrupper og personer omfattet af Lov om Danskuddannelse til voksne udlændinge. Endvidere indtægtsføres på området statslige grundtilskud til kompensation for kommunale merudgifter i forbindelse med integrationsindsatsen. Der hjemtages også resultattilskud vedr. flygtninge og familiesammenførte. Området vedrører også udgifter til integrationsydelse til borgere omfattet af integrationsprogrammet.

1.7. Driftsudgifter og mentorordninger mv.

Området vedrører udgifter efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats til uddannelse og aktivering, samt mentorordninger til aktivitetsparate borgere.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats.

Området vedrører skoleydelsen ifm. EGU (tilbuddet er dog er under afvikling i forbindelse med etablering af FGU), enkeltudgifter efter serviceloven og udgifter til jobrotation.

1.9. Boligyldelse og boligsikring

Boligyldelse ydes til folkepensionister og boligsikring ydes til ikke-pensionister samt førtidspensionister.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder. Visionen udgør således retningen for den beskæftigelsespolitiske indsats i byrådsperioden 2018-2021.

Arbejdsmarkedet er dynamisk, og udfordringerne kan hurtigt skifte ligesom de nationale ønsker på beskæftigelsesområdet. Randers Kommune udarbejder derfor hvert år en beskæftigelsesplan, der forholder sig til de aktuelle udfordringer.

Budgetmålene for 2019 svarer til Beskæftigelsesudvalgets 6 fokusområder i Beskæftigelsesplanen 2019:

- ☆ Unge i uddannelse eller beskæftigelse.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

- ☆ Samspil mellem arbejdsmarkedsområdet og erhvervslivet for at sikre job og uddannelse.
- ☆ Helhedsorienteret indsats for at få udsatte borgere i beskæftigelse.
- ☆ Den gode borgerkontakt på jobcentret.
- ☆ Vellykket integration af flygtninge i Randers kommune.
- ☆ Sund økonomi på beskæftigelsesområdet.

Budgetmålene er relateret til de politiske visioner sat af Byrådet. De nationale ministermål på beskæftigelsesområdet og de interne jobcentermål fra beskæftigelsesplanen 2019 er tilføjet de relevante budgetmål som indikatorer.

Målene om Den gode borgerkontakt og Sund økonomi handler reelt om aktiviteter og er ikke konkret målbar med en indikator. Det ministermål om styrkelse af bekæmpelse af social bedrageri og fejludbetalinger er dog indplaceret under Sund økonomi.

Beskæftigelsesplanen 2019 blev vedtaget på Byrådets møde den 8. oktober 2018. Målene i beskæftigelsesplanen indgår som nævnt som indikatorer i nedenstående oversigt. Der vil blive udarbejdet måltal for de enkelte indikatorer. Endvidere vil ministermålene blive tilpasset, når ministermålene for 2019 foreligger.

Der er tilføjet baselinemålingen på de fleste af jobcentermålene. Måltal for 2019 og 2022 samt måltal på ministermål mangler fortsat.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål			
Unge i uddannelse eller beskæftigelse			
Begrundelse/udbygning			
<p>"Randers Uddanner alle unge" er målsætningen for Randers Kommunes ungeindsats i jobcentret.</p> <p>Målsætningen indebærer, at jobcentret har styrket indsatsen for unge på offentlig ydelse, blandt andet med oprettelsen af ungeenheden UUR i 2015. UUR er et tæt samarbejde mellem UU Randers og Uddannelseshuset på jobcentret.</p> <p>UURs målgruppe er unge, der modtager uddannelseshjælp. Formålet med ungeindsatsen hos UUR er, at alle unge får en uddannelse, da uddannelse er vejen til varig tilknytning til arbejdsmarkedet.</p>			
Politiske målsætninger			
<i>Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv</i>			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fireårigt måltal for 2022
<p>Ministermål 1: Flere personer skal i beskæftigelse eller uddannelse i stedet for at være på offentlig forsørgelse</p>	<p><i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i></p>	<p><i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i></p>	<p><i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i></p>
<p>Uddannelseshuset. Andel af borgere i beskæftigelse eller uddannelse 3 måneder efter afsluttet forløb.</p> <p><i>Opgjort i % af afsluttede forløb for hhv. åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate borgere på uddannelseshjælp</i></p>	<p><i>(4. kv. 2017)</i> Randers Åbenlyst udd.parat 83,9 Udd.parat 74,0 Aktivitetsparat uud.hjælp 31,6</p> <p>Hele Landet Åbenlyst udd.parat 78,7 Udd.parat 66,3 Aktivitetsparat uud.hjælp 31,3</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>
<p>Uddannelseshuset. Andel afsluttede forløb.</p> <p><i>Opgjort i % af alle forløb i perioden for hhv. åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate borgere på uddannelseshjælp</i></p>	<p><i>(juni 2018)</i> Randers Åbenlyst udd.parat 58,2 Udd.parat 22,6 Aktivitetsparat uud.hjælp 7,3</p> <p>Hele Landet Åbenlyst udd.parat 44,8 Udd.parat 23,9 Aktivitetsparat uud.hjælp 6,5</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål			
Samspil mellem arbejdsmarkedsområdet og erhvervslivet for at sikre job og Uddannelse			
Begrundelse/udbygning			
<p>Jobcenter Randers har et vigtigt og helt nødvendigt samspil med erhvervslivet. Formålet er dels at bidrage til, at virksomhederne får den arbejdskraft de har brug for, og dels at hjælpe ledige ind på arbejdsmarkedet. Det gælder både de jobparate ledige og de ledige, der er længere fra arbejdsmarkedet.</p> <p>For at styrke den virksomhedsrettede indsats blev Jobcenter Randers Erhverv oprettet i 2015. Jobcenter Randers Erhverv ønsker at møde virksomheder ud fra værdier om kvalitet, professionalisme og fleksibilitet. Jobcenter Randers Erhverv har et tæt samspil med de øvrige afdelinger i Jobcenter Randers, hvor Jobcenter Randers Erhverv formidler virksomhedskontakter og jobåbninger til de øvrige afdelinger.</p>			
Politiske målsætninger			
<i>Attraktiv erhvervskommune, Flere i uddannelse og beskæftigelse</i>			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Ministermål 2: Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft	<i>Der mangler fortsat ud-melding fra STAR iff. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat ud-melding fra STAR iff. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat ud-melding fra STAR iff. hvordan der måles på ministermålene.</i>
Jobformidling/jobfokus. Andelen af borgere i beskæftigelse 3 måneder efter afsluttet forløb. <i>Opgjort i % af alle afsluttede forløb for hhv. forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere</i>	(4.kvt. 2017) Randers Forsikrede 64,8 Kontanthjælp 43,6 Hele landet Forsikrede 66,7 Kontanthjælp 47,6	Skal minimum være på niveau med landsgennemsnittet	Skal minimum være på niveau med landsgennemsnittet
Jobformidling/jobfokus. Antal ledige borgere. <i>Opgjort som fuldtids-personer i % af arbejdsstyrken.</i>	(Juni 2018) Randers 4,0 Østjylland 3,9	Skal være på niveau med Østjylland	Skal være på niveau med Østjylland
Jobformidling/jobfokus. Andel jobparate kontanthjælpsmodtagere i ordinære timer. <i>Opgjort i % af alle jobparate kontanthjælpsmodtagere</i>	(Maj 2018) Randers 25,3 Hele landet 18,8	Skal ved udgangen af 2019 være på 30 %	Skal være på 30 %
Fleksgruppen. Antal afsluttede forløb på ledighedsydelse. <i>Opgjort i % af alle forløb i perioden.</i>	(Juni 2018) Randers 8,3 Hele landet 9,3	Skal minimum være på niveau med landsgennemsnittet	Skal minimum være på niveau med landsgennemsnittet
Fleksgruppen. Andelen i fleksjob 3 måneder efter afsluttet	(4. kv. 2017) Randers 87 Hele landet 83,8	Skal være 87 % eller der over.	Skal være 87 % eller der over.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

forløb på ledighedsydelse.			
Jobcenter Randers Erhverv. Antal kandidatformidlinger til jobåbninger, hvor Jobcenter Randers har modtaget en rekrutteringsanmodning fra en virksomhed. <i>Opgjort i % af alle jobåbninger modtaget som rekrutteringsanmodninger.</i>	<i>(gennemsnit jan-juli 2018)</i> Randers 70	Skal i gennemsnit være 75 % pr. måned	Skal i gennemsnit være 75 % pr. måned
Sygedagpengeafdelingen Antal borgere på sygedagpenge. <i>Opgjort som fuldtids-personer i % af arbejdsstyrken.</i>	<i>(Juni 18)</i> Randers 2,6 Klyngen 2,5 Hele landet 2,2	Må ikke overstige gennemsnittet i klyngen	Må ikke overstige gennemsnittet i klyngen
Sygedagpengeafdelingen Andelen af sager der afsluttes til beskæftigelse (inkl uddannelse og fleksjob).	<i>(Juni 2018)</i> Randers 74 %	Skal være over 75 %	Skal være over 75 %
Sygedagpengeafdelingen Andelen af forløb på sygedagpenge, der afsluttes inden henholdsvis 26 og 52 uger.	<i>(Maj 2018)</i> Randers Inden 26 uger 84,8% Inden 52 uger 96,1% Hele Landet Inden 26 uger 82,8% Inden 52 uger 94,9%	Skal som minimum være på niveau med klyngen	Skal som minimum være på niveau med klyngen

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål			
Helhedsorienteret indsats for at få udsatte borgere i beskæftigelse			
Begrundelse/uddybning			
<p>Randers Kommune understøtter aktivt alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer. Dette sker bl.a. ved en helhedsorienteret beskæftigelsesrettet indsats, for borgere på kanten af arbejdsmarkedet ud fra en vision om at:</p> <p>Borgere i Randers Kommune med reduceret arbejdsevne skal have mulighed for at arbejde, blive selvforsørgende og være en aktiv del af samfundet.</p> <p>Målet er at støtte borgere til at blive inkluderet på arbejdsmarkedet for derigennem at blive mere selvhjulpne og en større del af fællesskabet.</p> <p>Indsatsen bygger overordnet på en empowermentorienteret tilgang til den enkelte borger og hans eller hendes mulighed for at komme i arbejde. Der arbejdes med at støtte borger til at øge sine ressourcer, styrke sit selvbillede og opbygge sin evne til at handle på egne vegne.</p>			
Politiske målsætninger			
<i>Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv</i>			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Ministermål 4: Flere jobparate personer på kontanthjælp skal i beskæftigelse, og flere aktivitetsparate bliver jobparate eller kommer i beskæftigelse	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>
Ministermål 6: Udsatte ledige skal have en indsats	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>
Ministermål 7: Flere personer med handicap skal i beskæftigelse	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>
Udviklingshuset. Andel i beskæftigelse, uddannelse eller fleksjob 3 måneder efter afsluttet forløb. <i>Opgjort i % af alle afsluttede forløb for henholdsvis aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, borgere i jobafklaring og borgere i ressourceforløb.</i>	(4.kvt. 2018) Randers Kontanthjælp 20,5 Jobafklaring 38,4 Ressourceforløb 25 Landstal Kontanthjælp 22,2 Jobafklaring 36,7	Kontanthjælp 26 Jobafklaring 40 Ressourceforløb 26	<i>Bliver fastsat i september</i>

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

	Ressourceforløb 18,8		
Udviklingshuset. Andel aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med ordinære løntimer.	(maj 2018) Randers 4 Landstal 4,5	Målet er 5 %	Målet er 5 %
Udviklingshuset. Antal borgere på ydelse. Opgjort som fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken for henholdsvis aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, borgere i jobafklaring og borgere i ressourceforløb.	(juli 2018) Randers Kontanthjælp 2,6 Jobafklaring 1,0 Ressourceforløb 1,0 Landstal Kontanthjælp 1,9 Jobafklaring 0,7 Ressourceforløb 0,8	Kontanthjælp 2,4 Jobafklaring 0,8 Ressourceforløb 0,8	Bliver fastsat i september

Budgetmål

Den gode borgerkontakt på jobcentret

Begrundelse/udbygning

Jobcenter Randers lægger i sin indsats vægt på en god kontakt med borgerne, som kan fremme samarbejdet om, at borgeren får en plads på arbejdsmarkedet. Jobcentrets forståelse af den gode borgerkontakt tager udgangspunkt i borgerens oplevelse af processen omkring sagsbehandlingen i forbindelse med et forløb ved Jobcentret.

Den gode borgerkontakt er i høj grad afhængig af, hvordan borgeren oplever kontakten, herunder evt. samtale, plan og forventningsafstemning. For at borgeren føler sig tryk i processen og oplever den som fair og handlingsorienteret, skal der være:

- En klar ramme for forventningsafstemning.
- Tidlig og tydelig kontakt.
- Klar kommunikation.
- Tydelighed om forløbet.

Med det som udgangspunkt vil ledelse og medarbejdere i de enkelte huse til stadighed have fokus på den gode borgerkontakt i det daglige arbejde.

Sygedagpengeafdelingen har i nogle år arbejdet med en kontaktstrategi, og med afsæt i erfaringerne herfra vil der i 2019 blive søgt iværksat lignende tiltag i de øvrige afdelinger på jobcentret.

Politisk målsætning

Flere skal i uddannelse og beskæftigelse

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Der er pt. ikke en måling på budgetmålet			

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål			
Vellykket integration af flygtninge i Randers kommune			
Begrundelse/udbygning			
<p>Randers Kommune modtager hvert år flygtninge, men i perioden 2014-2016 har tilgangen været ekstraordinær høj som følge af krigen i Syrien.</p> <p>Alle flygtninge og familiesammenførte starter i et integrationsprogram. Integrationsprogrammet ophører, når borgeren både har gennemført danskuddannelsen og er blevet selvforsørgende via lønindkomst eller SU. Integrationsperioden har dog en maksimal varighed på 5 år.</p> <p>Målet for integrationsindsatsen i Randers Kommune er, at flygtninge og familiesammenførte hurtigst muligt gennemfører danskuddannelsen og opnår selvforsørgelse via job eller uddannelse.</p>			
Politisk målsætning			
<i>Flere i uddannelse og beskæftigelse</i>			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Ministermål 3: Flere flygtninge og familiesammenførte til flygtninge skal være selvforsørgende	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>
Integrationsafdelingen. Andelen af kursister på Sprogcenter Randers, der er omfattet af integrationsprogrammet, som består en prøve i dansk inden 5 år fra påbegyndelsen af danskuddannelsen. (pct)	(2017) <i>Randers 86</i> <i>Landstal 72</i>	Minimum 80 %	Minimum 80 %
Integrationsafdelingen. Andelen af borgere på integrationsydelse i integrationsprogram, som er i virksomhedsrettet aktivering.	(Juni 2018) <i>Randers 49,3</i> <i>Landstal 34</i>	Over 50 %	Over 50 %
Integrationsafdelingen. Andelen af flygtninge og familiesammenførte med 3 års ophold i Danmark, som er i beskæftigelse.	(1. kv. 2018) <i>Randers 32 %</i> <i>Landstal 38 %</i>	<i>Skal minimum være på landsgennemsnittet</i>	<i>Skal minimum være på landsgennemsnittet</i>

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål

Sund økonomi på beskæftigelsesområdet

Begrundelse/udbygning

Udgifterne til overførselsindkomster og indsatser for ledige udgør en betydelig andel af Randers Kommunes samlede budget. En sund økonomi på området vil afspejle sig i, at udgifterne til overførsler ikke overstiger det niveau, som man må forvente ud fra den samlede ledighedsudvikling samt kommunens demografiske strukturer.

I 2019 og årene 2020-2022 bliver der tilført beskæftigelsesområdet færre midler fra staten til den beskæftigelsesrettede indsats.

Beskæringen af statens bidrag vil få konsekvenser for indsatsen. En stor opgave i 2019 vil således blive, at realisere de nævnte besparelser og at sikre en effektiv beskæftigelsesindsats inden for den afsatte budgetramme til området. Besparelserne vil komme til udtryk i den tilbudsvifte, der i 2019 kan tilbydes ledige borgere.

Politiske målsætninger

Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Ministermål 5: Bekæmpelsen af socialt bedrageri og fejludbetalinger skal styrkes	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>	<i>Der mangler fortsat udmelding fra STAR ift. hvordan der måles på ministermålene.</i>

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2019 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Indkomstoverførsler						
Kontante ydelser	360,5	372,4	354,3	355,6	350,4	350,0
Sygedagpenge og jobafklaring	193,2	184,2	187,3	193,8	195,3	197,4
Førtidspens. og pers. tillæg	508,6	497,3	515,9	537,5	553,7	571,3
Fleks- og skånejob	138,1	148,7	158,1	160,5	169,2	169,8
Seniorjob	12,8	12,8	13,1	13,1	13,1	13,1
Integrationsindsats	16,6	13,5	22,4	21,8	17,0	14,4
Driftsudgifter og mentor m.v.	57,7	66,5	72,4	72,2	72,4	72,4
Øvrig beskæftigelsesindsats	4,7	7,6	4,2	2,9	4,9	4,8
Boligyldelse og boligsikring	93,7	105,5	101,3	101,8	102,0	102,2
I alt indkomstoverførsler	1.385,9	1.408,5	1.429,0	1.459,2	1.478,0	1.495,4
Servicerammen						
Integrationsindsats (boliger)	2,5	3,1	3,0	2,0	2,0	2,0
Øvrig beskæftigelsesindsats	27,7	29,1	28,5	26,6	22,3	22,1
I alt serviceudgifter	30,2	32,2	31,5	27,6	24,2	24,1

På indkomstoverførslerne forventes budgettet at stige med 20,5 mio. kr. (1,5 %) fra det oprindelige budget 2018 til budget 2019. Der er forventning om et fald på 18,1 mio. kr. på de kontante ydelser, på området 'øvrig beskæftigelsesindsats' (-3,4 mio. kr.) og boligstøtteområdet (-4,2 mio. kr.). Faldet i udgifter til kontante ydelser skyldes overvejende et fald i budgetteret antal på kontanthjælp, der forventes at falde med 130 helårspersoner, dels på grund af en forventning om fortsat fald i de jobparate kontanthjælpsmodtagere, og dels som følge af investeringsmodellen 'Parat til job', der forudsætter et fald på 100 helårspersoner.

Den største udgiftsstigning (18,6 mio. kr. / 3,7 %) forventes på førtidspensionsområdet, hvor stigningen overvejende skyldes indfasning af refusionsreformen fra 1.1.2016, hvor pensioner tilkendt efter 1.1.2014 koster kommunerne 80% af bruttoudgiften, i modsætning til de tidligere tilkendelser hvor kommunernes medfinansiering kun er 35-50 %. Der er dog på området også forventning om en mindre stigning i antallet, fra 4.127 til 4.140 helårspersoner.

Også på integrationsområdet forventes en markant stigning i nettoudgifterne fra 2018 til 2019 (8,9 mio. kr. / 65,9 %). Stigningen skyldes dels de færre flygtningetilskud på kontoområdet, og dels faldende indtægter ifm. varetagelsen af danskuddannelsesopgaven, idet de tidligere års stordriftsfordele forsvinder med færre kursister. *I integrationsbudgettet er endvidere indarbejdet en besparelse på 3,5 mio. kr. som følge af budgettaftalen*.

På fleksjobområdet forventes en stigning i udgifterne (9,4 mio. kr. / 6,3 %). En mindre del af stigningen skyldes en øget budgetforventning på 45 helårspersoner, men størstedelen af den

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

forventede merudgift skyldes finansieringsomlægningen, da der også på fleksjobområdet er en gradvis indfasning af refusionsreformen.

På området 'Driftsudgifter og mentor' betyder afskaffelse af driftslofterne, at store dele af indsatsen fra 2019 bliver en ren kommunal udgift. I den forbindelse er indarbejdet en besparelse på området på i alt 15 mio. kr., hvoraf de 2,5 mio. kr. dog udmøntes på integrationsområdet. Alligevel betyder bortfaldet af statslig refusion på området, at budgettet stiger med 5,9 mio. kr. (8,9 %) fra budget 2018 til 2019.

Sygedagpengeområdet er stort set status quo, med en lille budgetstigning på 3,1 mio. kr., svarende til 1,7 % af sidste års budget.

3.2 Budgetforudsætninger

Kontante ydelser, fordelt på ydelsestype

Kontante ydelser i 2019 (mio. kr.)	Udgift	Indtægt	Netto
Kontant- og uddannelseshjælp	306,1	-69,0	237,1
Revalidering	0,8	-0,1	0,7
Ressourceforløb	75,9	-15,2	60,7
Ledighedsydelse	63,1	-14,8	48,3
Integrationsydelse, andre (ikke integrationsprogram)	9,6	-2,1	7,5
Kontante ydelser i alt	455,5	-101,2	354,3

Kontant- og uddannelseshjælp

Udgifterne på kontanthjælpsområdet præsenteres i nedenstående tabel.

Kontant- og uddannelseshjælp	Brutto (mio.)	Refusionsprocent	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Kontanthjælp:						
Aktivitetssparate	203,22	21,6 %	-43,89	159,33	113.000 kr.	1.050
Jobparate						360
Visse persongrupper (uden jobcentersag)	4,12	26,6 %	-1,09	3,03	60.600 kr.	50
Kontanthjælp i alt	207,34		-44,98	162,36		1.460
Uddannelseshjælp:						
Aktivitetssparate	93,52	25,6 %	-23,94	69,58	72.500 kr.	550
Uddannelsesparate						410
Uddannelseshjælp i alt	93,52		-23,94	69,58		960
Forrevalidering	0,45	22,2 %	-0,1	0,35	90.000 kr.	5
Øvrigt (særlig støtte m.v.)	4,85			4,85		
Kontant- og uddannelseshjælp i alt	306,15		-69,02	237,14		2.425

'Kontanthjælp til visse persongrupper' uden jobcentersag er budgetteret separat, da de ikke medregnes i jobcenterets opfølgning af helårspersoner. Det er enten borgere, der har nået efterlønssalderen, men pga. optjeningsreglerne ikke har ret til social pension (Lov om en aktiv socialpolitik, § 27) eller øvrige borgere, der ikke er berettiget til førtidspension (§ 27 a).

Der er budgetteret med i alt 50 helårspersoner på disse ydelser.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Særlig støtte gives efter Lov om en aktiv socialpolitik, § 34, til borgere med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark og Randers Kommune har budgetteret med 4,85 mio. kr., svarende til en medfinansiering på 78,8 % af en samlet udgift på 6,1 mio. kr.

Revalidering

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med kr. 0,7 mio. svarende til 6 helårspersoner

Revalidering	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Revalideringsydelse med 20 % refusion	0,8	-0,1	0,7	108.000	6
Revalidering i alt	0,8	-0,1	0,7		6

Ressourceforløb (ekskl. jobafklaring)

Området vedrører udgifter til borgere som modtager ressourceforløbsydelse i forbindelse med et ressourceforløb. Der er budgetteret med 471 helårspersoner svarende til 60,7 mio. kr. netto. Ressourceforløbsydelsen er omfattet af refusionstrappen.

Der er budgetteret med:

Ressourceforløb	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ressourceforløbsydelse med 20,2 % refusion	75,9	-15,2	60,7	128.900	471
Ressourceforløb i alt	75,9	-15,2	60,7		471

Ledighedsydelse

På ledighedsydelsesområdet er der budgetteret med i alt 48,3 mio. kr. netto, svarende til i alt 335 helårspersoner. Ikke alle udgifter til ledighedsydelse er omfattet af refusionstrappen, idet det kun er udgifter til personer, som er visiteret til et fleksjob efter 01.07.2014, som er omfattet. Borgere, som er visiteret til fleksjobordningen før 01.07.2014, er fortsat omfattet af gamle refusionsregler.

Ledighedsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler (100% kommunal udgift)	3,1		3,1	186.000	17
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler med 30 % refusion	26,0	-7,8	18,2	130.200	140
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler Med 50 % refusion	0,8	-0,4	0,4	93.000	4
Ledighedsydelse omfattet af refusionstrappen med 20,5 % refusion	33,2	-6,6	26,6	152.900	174
Ledighedsydelse i alt	63,1	-14,8	48,3		335

Integrationsydelse til andre

Området vedrører integrationsydelse til personer, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet og ikke opfylder kravet om ophold i mindst 9 ud af de seneste 10 år. Herudover indføres et krav om 2½ års ordinær fuldtidsbeskæftigelse også inden for de seneste 10 år. Fra 01.07.2018 er satsen for integrationsydelse blevet reduceret med 3 %.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 7,5 mio. netto kr.

Integrationsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårs-person	Helårs-personer
Integrationsydelse til andre 22 % refusion	9,6	-2,1	7,5	99.800	75

Sygedagpenge og jobafklaring

Sygedagpenge

Der er budgetteret med 1080 helårspersoner. Foruden mindre poster som dagpenge til forældre med alvorligt syge børn er der også budgetteret med en netto indtægt på 1,3 mio. kr. i regres fra forsikringselskaber.

Sygedagpenge	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel-års-pers.	Helårs-pers.
Forsørgelse	214,9	-81,0	133,9	123.977 kr.	1.080
Alvorligt syge børn (medfinansiering)	0,2		0,2		
Regresindtægter	-2,5	1,2	-1,3		
Sygedagpenge i alt	212,6	-79,8	132,8		1.080

Jobafklaring

Der er budgetteret med 54,5 mio. kr. netto, svarende til 450 sager.

Jobafklaring	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel-års-pers.	Helårs-pers.
Ydelse, omfattet af refusionstrappen	69,2	-14,7	54,5	121.041 kr.	450
Jobafklaring i alt	69,2	-14,7	54,5		450

Førtidspensioner og personlige tillæg

Førtidspensionen udbetales af Udbetaling Danmark og kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

For alle borgere som er tilkendt førtidspension før 1. januar 2003, gælder reglerne om førtidspension efter gl. ordning. Ordningen omfatter fire pensionstyper: Højeste førtidspension, mellemste førtidspension, forhøjet almindelig førtidspension og almindelig førtidspension. Desuden kan førtidspensionister på gl. ordning søge om forskellige tillæg. Pensionen kan ikke frakendes, med mindre pensionisten selv ønsker det. Pensionen kan blive gjort hvilende, hvis pensionisten i en længere periode har større arbejdsindtægter.

Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-92 til 31/12-98 finansieres med 50% af kommunen. Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-99 til 31/12-02 finansieres med 65% af kommunen.

Alle borgere, som er tilkendt førtidspension efter 1/1-03, er tilkendt efter ny ordning.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Førtidspension kan tilkendes til personer med væsentlig og varigt nedsat arbejdsevne. Det er muligt at arbejde i et vist omfang samtidig med, at man modtager førtidspension. Pensionen bliver dog sat ned, hvis førtidspensionisten eller pensionistens ægtefælle eller samlever har supplerende indtægter af en vis størrelse.

Kommunen kan frakende en pension, hvis pensionistens arbejdsevne bliver så væsentligt forbedret, at vedkommende vedvarende kan forsørge sig selv gennem et arbejde.

Førtidspensionen bliver beregnet i forhold til pensionistens eventuelle ægtefælles/samlevers supplerende indkomst ved siden af pensionen.

I perioden 1. juni til 31. december 2013 har førtidspensioner tilkendt før 1. januar 1999 (med 50% kommunal medfinansiering) kunnet vælge at overgå til førtidspension efter de nugældende regler (fortsat med 50% kommunal medfinansiering).

Førtidspensioner tilkendt efter 1.7.2014 er ydermere omfattet af de nye refusionsregler, som trådte i kraft i 2016. Det forventes, at den kommunale medfinansiering primært vil ligge på 79%, da førtidspension stort set kun tilkendes borgere efter et længere forløb med offentlig forsørgelse (sygedagpenge eller kontanthjælp/ressourceforløbsydelse).

Førtidspension og personlige tillæg	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/hel- års pers.	Helårs- pers.
Ny ordning -Pension efter 1.7.2014, ref. trappe, 79% medfinans.	162,3	-34,1	128,2	151.206	848
Ny ordning -Pension 2003, 65% medfinansiering *	445,0	-159,7	285,3	130.000	2225
Ny ordning -Pension 2003, 50% medfinansiering	0,9	-0,5	0,4	97.700	5
Gl- ordning -Pension før 1999, 50% medfinansiering **	58,6	-27,3	31,3	74.600	393
Gl- ordning -Pension fra 1999 til 2002, 65% medfinansiering ***	89,6	-31,5	58,1	86.970	670
Personlige tillæg, 50% refusion	20,5	-10,2	10,3		
Varmetillæg, 25 % medfinansiering	9,3	-7,0	2,3		
Førtidspension og personlige tillæg i alt	786,2	-270,3	515,9		4141

Førtidspension efter den nye ordning afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabel 1.1 (kommunens indtægter og udgifter).

* I beregning af Netto er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 4 mio.

** I beregning af Netto er tillagt mellemkommunal afregning - mere udgift på 2 mio.

*** I beregning af Netto er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 0,1 mio.

Fleks- og skånejob

Området vedrører udgifter i forbindelse med fleks- eller skånejob. På fleksjobområdet er der særlige regler i forbindelse med den nye refusionsmodel.

Som på førtidspensionsområdet gælder refusionstrappen kun for fleksjobvisiterede efter den 1.7. 2014. For fleksjob til personer visiteret inden denne dato, er der således stadigvæk 50% eller 65% statsrefusion. For at bevare et incitament for kommunerne til fortsat at anvende fleksjob i beskæftigelsesindsatsen, er der etableret et særligt 'fleksbidrag' til kommunerne (op til 53.000 kr. pr. fleksjob), for de fleksjob, hvor den kommunale medfinansiering er højst (20% statsrefusion).

Skånejob er ikke omfattet af refusionsreformen og her er fortsat 50% statsrefusion.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Der er budgetteret med:

Løntilskud til fleks- og skånejob	Brutto (mio. kr.)	Refusion / tilskud (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårs- person	Helårs- personer
Fleksjob før 2013 (fleksjobreform), 65% refusion	119,6	-77,7	41,9	69.150 kr.	606
Fleksjob 1.12.2013 - 1.7.2014, 65% refusion	115,6	-75,1	40,5	68.300 kr.	593
Fleksjob bevilget efter 1.7.14, forventet ref. 20,4%	121,8	-24,9	96,9	155.000 kr.	626
Fleksjob ekskl. særligt fleksbidrag	357,0	-177,7	179,3		1.825
<i>Særligt fleksbidrag</i>		-23,1	-23,1		
Fleksjob i alt	357,0	-200,8	156,2		
Skånejob, 50% refusion	3,8	-1,9	1,9	16.000 kr.	120
Fleks- og skånejob i alt:	360,8	-202,7	158,1		

Seniorjob og kompensation

Der er budgetteret med 13,1 mio. kr., svarende til 67 årsværk af 195.800 kr. netto. Staten yder et årligt tilskud på ca. 147.000 kr. pr. helårsperson i seniorjob.

Integrationsindsats

På dette område registreres udgifter og indtægter vedrørende integrationsprogram og introduktionsforløb. Udgifterne består af integrationsydelse til borgere omfattet af integrationsprogrammet, samt udgifter til danskundervisning og beskæftigelsesrettede tilbud for integrationslovens personkreds, dvs. flygtninge og familiesammenførte udlændinge, samt indvandrere og personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge. I loven sondres mellem integrationsprogrammet (flygtninge og familiesammenførte) og introduktionsforløbet (indvandrere).

Der er på området betydelige budgetændringer i forhold til budget 2018. Selvom der er et betragteligt fald i udgifter som følge af reduktion i antal budgetpersoner fra 410 til 290, dvs. 120 helårspersoner, betyder den nedskrevne forventning også et markant fald i de forventede indtægter på området. De seneste års store antal flygtninge har betydet store indtægter til området, både som grund- og resultattilskud og som resultat af driften af Sprogcenter Randers, hvor der har været 50% refusion på køb af danskuddannelse, men hvor indtægten fra sprogcenteret tilfalder kommunen. Begge typer indtægter er faldet drastisk, både fordi det midlertidigt forhøjede grundtilskud (indført midlertidigt på grund af den store flygtningetilgang) er faldet bort, og fordi der ikke længere er samme refusionsandel på udgiften til indsats. Yderligere er der på grund af fordelingen af faste og marginale omkostninger ved drift af Sprogcenter Randers ikke fuld sammenhæng mellem drifts- og indtægtssiden, dvs. udgifterne på sprogcenteret falder ikke lige så meget som indtægten falder, når der er nedgang i antal kursister. Den omvendte mekanisme gør sig naturligvis også gældende, da antallet af flygtninge var stigende, hvilket har påvirket integrationsområdet positivt de seneste 2-3 år.

Integrationsprogram og introduktionsforløb

I 2017 trådte ændringer i lov om danskuddannelser i kraft. Den del af lovændringen, som omhandler finansieringen, trådte dog først i kraft fra 2018 og har medført betydelige omlægninger finansieringsmæssigt, idet rådighedsloftet til integrationsprogrammet, herunder danskuddannelse er blevet kraftigt reduceret. For øvrige udlændinge er statsrefusionen til danskuddannelse helt afskaffet. Som led i finansieringen er der fra 01.07.2018 også indført delvis deltagerbetaling

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

for danskuddannelse for denne gruppe. Som en følge heraf forventes en adfærdsændring, og at dele af målgruppen vil fravælge danskuddannelsen.

Finansieringen overgår i stedet til at blive en del af bloktilskuddet.

Der kan hjemtages statsrefusion på 50 % af udgifterne til integrationsprogrammet for flygtninge og familiesammenførte inden for et reduceret rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet dækker hele integrationsprogrammet, hvorfor både udgifter til beskæftigelsesrettede tilbud samt danskuddannelse tæller med. Integrationsprogrammet har som udgangspunkt en varighed på 1 år. Det kan dog forlænges i op til 5 år i alt, hvis det ikke lykkes flygtningen at komme i et ordinært job. Øvrige borgere, der ikke er berettiget til et integrationsprogram, tilbydes modulbaseret danskuddannelse.

Alle kursister vil fremadrettet være omfattet af en 5-årig periode for retten til danskuddannelse. Dog er der fra 01.01.2018 indført en klippekortsmodel for målgruppen øvrige kursister, som har ret til 3½ års danskuddannelse indenfor en tidsramme på 5 år.

Som en del af den styrkede beskæftigelsesindsats er der nu en højere prioritering af indsatsen mod virksomhedsrettede tilbud f.eks. i form af øget brug af virksomhedspraktik.

Tilskud

Der hjemtages et månedligt grundtilskud fra staten til dækning af kommunens sociale og generelle udgifter til integrationslovens personkreds. Grundtilskuddet ydes de første tre år uanset om udlændingen er blevet selvforsørgende eller forsørges af andre.

Grundtilskuddet vil i 2019 være på kr. 33.600 pr. helårsperson.

Endeligt kan der hjemtages resultattilskud for personer omfattet af integrationsprogrammet, når de opnår ordinær beskæftigelse eller påbegynder en erhvervsuddannelse. Tilskuddet kan dog først hjemtages efter en sammenhængende periode på 6 måneder. Der kan også hjemtages resultattilskud ved bestået danskprøve.

Der har fra 2017 været et øget fokus på resultattilskud, når flygtninge og familiesammenførte kommer i ordinært job eller uddannelse. Resultattilskuddet for beskæftigelse og uddannelse er derfor blevet forhøjet, mens resultattilskuddet for bestået danskprøve er blevet sænket.

Det økonomiske incitament i forhold til resultattilskud, har medført en forhøjelse af tilskud på beskæftigelse og uddannelse de første 3 år af integrationsperioden (kr.79.591) og et mindre tilskud i det fjerde og femte år (kr. 53.060).

Der vil kunne hjemtages et resultattilskud ved bestået danskprøve på kr. 33.959.

Antallet af asylansøgere var i 2017 det laveste i ni år. Det betyder, at faldet i antal flygtninge som visiteres til kommunerne fortsat er faldende. Endvidere er anerkendelsesprocenten for asylansøgere, dvs. hvor stor en andel der får et opholdsgrundlag, faldet markant i forhold til de foregående år. Antallet af familiesammenføringer er dog ikke faldende og fylder andelsmæssigt mere. Det hænger sammen med, at en familiesammenføring typisk sker 1-2 år efter, at der er givet opholdstilladelse til en flygtning. Den foreløbige kvote for Randers i 2019 er på 11 nye flygtninge.

Der er fortsat fokus på tilbagevenden til hjemlandet, og der er et resultattilskud på 25.000 kr. for hver udlænding, der repatrierer med støtte efter repatrieringsloven.

Integrationsydelse m.v. til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet

Antallet af flygtninge som er blevet visiteret til kommunerne i 2017 og 2018 ligger lavt i forhold til de foregående år.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Der er fortsat stor usikkerhed om antallet fremadrettet, da det afhænger af en række forhold blandt andet den førte udlændingepolitik i Danmark, samt udviklingen i de lande, som Danmark modtager flygtninge fra.

Integrationsydelsen har frem til 01.07.2018 været på niveau med SU, men er nu blevet reduceret med 3 %.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 18,5 mio. netto kr.

Integrationsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårs-person	Helårs-personer
Integrationsydelse 22 % refusion	21,3	-4,6	16,7	57.500	290
Løntilskud med 21 % refusion	1,3	-0,3	1,0		
Hjælp i særlige tilfælde	1,6	-0,8	0,8		
Integrationsydelse i alt	24,2	-5,7	18,5		290

Boligplacering af flygtninge

Efter integrationsloven har kommunerne pligt til at anvise en nyankommen flygtning en permanent bolig, når det er muligt, efter kommunen har overtaget ansvaret for flygtningen. Indtil det er muligt at anvise en permanent bolig, skal kommunen anvise en midlertidig bolig / opholdssted. Der er ikke tidsbegrænsning på, hvor lang tid en flygtning må bo i en midlertidig bolig. Området hører under servicerammen, og udgifterne er omfattet af den løbende, tætte opfølgning på udgifterne til integration.

Integrationsområdet (mio. kr.)	Budget 2019
Udgifter til centerkommunedrift	5,0
Udgifter til integrationsprogram	17,4
Udgifter til introduktionsforløb	2,8
Udgifter til danskuddannelse øvrige kursister	1,6
Tolkeudgifter	1,4
Statsrefusion	- 8,3
Grundtilskud	- 8,3
Resultattilskud	- 8,8
Drift af danskuddannelse (Sprogcenter Randers)	1,1
Integrationsindsats i alt	3,9
Integrationsydelse, løntilskud og øvrige udgifter	18,5
Overførselsudgifter i alt	22,4
Boliger til integration	3,0
Serviceramme i alt	3,0

I forbindelse med budgetaftalen er integrationsområdets budget reduceret med i alt 3,5 mio. kr. Heri indgår de 2,5 mio. kr. som en del af besparelsen på 15 mio. kr. til driftsudgifter og aktivering, jf. nedenfor.

Driftsudgifter og mentor m.v.

Med økonomaftalen mellem KL og Regeringen er der kommet afklaring på de økonomiske forudsætninger ved regeringens udspil om regelforenkling og afskaffelse af driftsloftet.

Afskaffelse af driftslofterne betyder, at de udgifter, der tidligere opnåede 50% refusion under loft, fra 2019 bliver en ren kommunal udgift. Dog er reglerne om statens refusion til kommu-

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

nerne i forbindelse med driftsudgifter til aktivering af dagpengemodtagere og sygedagpenge-modtagere forligsbelaagte, hvorfor afskaffelsen af driftslofter her først kan ske med virkning fra 1. juli 2019.

Staten forventer, at kommunerne som følge af afskaffelsen af driftslofterne ændrer adfærd på aktiveringsområdet og reducerer anvendelsen af vejledning og opkvalificering med 30 %. Staten forventer herigennem på landsplan at frigøre 884 mio. kr. i 2019 og godt 1 mia. kr. fremadrettet. Det betyder en reduktion på 15 mio. kr. i 2019 stigende til 17,5 mio. kr. i 2020 og frem på indsatsmidlerne i Randers Kommune. Dette vil indebære markant mindre statslig finansiering af indsats for de ledige.

I budget 2019-22 er det forudsat, at beskæftigelsesområdet finder besparelser på indsatsmidlerne svarende til den forudsatte adfærdsændring på 15 mio. kr. stigende til 17,5 mio. kr. i overslagsårene.

De samlede udgifter til aktivering og mentorordninger sammenfattes i nedenstående oversigt, hvor også de øvrige driftsudgifter er medtaget.

Som det fremgår af skemaet nedenfor, er der budgetteret med i alt brutto 62,8 mio. kr. til driftsudgifter og mentorordninger, hvor der tidligere var 50% refusion under loft. I dette budget indgår forventningen om adfærdsændring på 12,5 mio. kr., (i alt 15 mio. kr., hvor de 2,5 mio. kr. udmøntes på integrationsområdet) Beskæftigelsesudvalget har vedtaget plan for udmøntningen af denne adfærdsændring/besparelse og forslagene er vedtaget ifm. budgetaftalen.

Driftsudgifter ifm. Beskæftigelsesindsats	Rådighedsbe- løb (foreløbige)	Brutto (mio.kr.)	Helårs- pers.	Refusion (mio.kr.)	Netto (mio.kr.)
Faktisk budgetbehov til driftsudgifter, hvor re- fusions er ophørt / under afvikling.	A-dp.: 4.459 kr. S-dp.: 3.192 kr.	75,3	5.251	-3,4	71,9
Mindrebudget som følge af forventet adfærds- ændring (i alt 15 mio. kr. fordelt med 12,5 på driftsudgifter og 2,5 på integrationsområdet)		-12,5			-12,5
Driftsudgifter, hvor 50% refusion er ophørt / under afvikling		62,8	5.251	-3,4	59,4
Driftsudgifter til ressourceforløb og jobafklaring (fortsat 50% refusion uden loft)		16,4	921	-8,2	8,2
Eksterne puljer og projekter (refusion efter an- søgning, der er ikke lavet bruttoberegning)	2,5 mio. *)	0,5	20		0,5
Hjælpe midler og befording		1,6		-0,8	0,8
Øvrige driftsudgifter (løntilskud og højskoleop- hold mv)		3,5			3,5
Driftsudgifter i alt:		84,8	6.192	-12,4	72,4

*) Puljerne er indberettet som et nettobudget på 0,5 mio. kr., dvs. svarende til 20% egenfinansiering, men brutto rådighedsbeløbet vil være 2,5 mio. kr., da der er 80 % statslig refusion på puljerne efter konkret ansøgning.

Øvrig beskæftigelsesindsats

Budgettet for området er fordelt nedenfor:

	Brutto- udgift (mio. kr.)	Netto- udgift (mio. kr.)
Lønudgifter ved ansættelse af forsikrede ledige i løntilskud (ej beregnet bruttoudgift)	2,4	2,4
Lønudgifter ifm. fleks- og skånejob (fleks- og skånejobpulje)	14,0	14,0

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Tilskud til Finderiet	0,3	0,3
Produktionsskoler og EGU (grund- og taxametertilskud, vejledning og administration)	11,8	11,8
Serviceudgifter i alt:	28,5	28,5
EGU – Skoleydelse m.v. (overførselsudgift, 50-65% statsrefusion)	2,4	1,5
Enkeltudgifter efter LAB-loven (sygebehandling, tandpleje, husleje og flytning)	5,2	2,6
Jobrotation (brutto 125.000 kr., netto 50.000 kr.)	0,1	0,1
Overførselsudgifter i alt	7,7	4,2
Øvrige beskæftigelsesindsats i alt	36,7	33,2

Folketinget vedtog den 8.6.2018 Lov om forberedende grunduddannelse (FGU), der indebærer en omlægning af en række af de nuværende forberedende tilbud og uddannelser, herunder de nuværende produktionsskoler og erhvervsgrunduddannelsen (EGU), til ét nyt, samlet forberedende tilbud til personer under 25 år. Uddannelsen, der træder i kraft den 1. august 2019, kommer i Randers kommune under Skole- og uddannelsesudvalgets område, og der er overført budget til Skole- og Uddannelsesudvalget iht. den udmeldte stastlige kompensation (Lov og cirkulæreprogrammet). I forbindelse med det igangværende arbejde med at budgetlægge det nye tilbud, forventes yderligere overført budget til Skole- og uddannelsesudvalgets område.

Boligyldelse og boligsikring

Ydelsen er et tilskud til huslejen, man kan søge, hvis man bor i lejebolig og i øvrigt opfylder forskellige kriterier om bl.a. indkomst og boligens karakter. Udbetaling Danmark administrerer udbetalingen, og kommunen afregnes efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

Der er budgetteret med:

Budgetforudsætninger, boligydelse og boligsikring	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/helårsperson	Helårspersoner
Boligyldelse (25% komm.udg.) *	216,0	-162,4	53,6	8.750	6170
Boligsikring (50% komm.udg.)	95,5	- 47,8	47,7	7.100	6725
I alt	311,5	-210,2	101,3		

Boligstøtte afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabel 1.1 (kommunens indtægter og udgifter).

*I beregning af nettoudgiften er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 0,4 mio.

4. Nøgletal, takster m.m.

Nedenfor vises udvalgte regnskabstal for 2017 for 6-byerne. Det ses af tabellen nedenfor, at Randers Kommunes udgift per borger ligger højest (eller næsthøjest blandt 6-byerne) på førtidspension og sygedagpenge, samt i særdeleshed på ressourceforløb / jobafklaring. Førtidspension og ressourceforløb er målgrupper, der er 'langt fra arbejdsmarkedet'. Samtidig ligger Randers neutralt på kontanthjælps- og uddannelsesområdet, og på dagpengeområdet har Randers en udgift per borger, der ligger under landsgennemsnittet. Dagpengemodtagerne samt de job- og uddannelsesparate kontant-/uddannelseshjælpsmodtagere er borgere, der er 'tæt på arbejdsmarkedet', med en relativt hurtig gennemstrømning af borgere, og kortere varighed på ydelserne.

Nøgletallene underbygger således de tendenser, der også er set i andre benchmarkanalyser, nemlig at Randers har en overvægt af borgere med længerevarende forsørgelsesforløb.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Også på sygedagpengeområdet ligger Randers, sammen med Odense kommune, meget højt, hvilket også her illustrerer Randers Kommunes udfordringer på overførselsområdet.

6-byerne. Udgift på udvalgte forsørgelsesområder opgjort som 'udgift per borger', regnskab 2017

	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Hele landet
Førtidspension	5.058	4.885	34	4.688	3.454	4.841	3.726
Introduktionsydelse	318	315	85	275	294	238	292
Sygedagpenge	1.375	1.174	1.090	1.333	1.162	1.028	1.248
Kontant- og uddannelseshjælp	2.647	2.666	3.490	3.361	2.657	2.174	2.180
A-dagpenge	1.774	1.586	2.794	2.363	2.365	2.131	1.835
Ressourceforløb og jobafklaring	1.096	664	735	994	737	917	895

Kilde: FLIS nøgletal

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Sprogcenter Randers

Sprogcentret udbyder danskundervisning m.v. til kommunens borgere og nabokommuner. I 2017 var der en aktivitet på 766 'årskursister' og i forbindelse med budgetlægningen 2019 forventes 600.

Af kursisterne har traditionelt ca. 90 % været bosiddende i Randers Kommune og 10 % med henvisning fra andre kommuner. Kursistgruppen har fordelt sig med ca. 50 % selvforsørgende og 50 % som modtagere af introduktionsydelse, kontanthjælp eller dagpenge.

Sprogcentrets budget er i 2019 estimeret til 27,1 mio. kr., men budgettet tilpasses løbende efter spørgslen / aktivitetsniveauet på området. I budgettet indgår ikke udgifter til husleje og forbrugsafgifter, idet disse er overgået til Miljø- og Teknikudvalgets område i 2011.

4.3 Samlet oversigt over antal helårspersoner

Nedenfor præsenteres en samlet oversigt over det budgetterede antal helårspersoner på overførselsindkomst, hvor Randers Kommune helt eller delvist finansierer udgiften. Oversigten indeholder således kun antallet af budgetterede personer, hvor Randers Kommune har en udgift til forsørgelsen.

De enkelte ydelseskategorier hører til under begge bevillingsområder under Beskæftigelsesudvalget, d.v.s. også de forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.

Budget og budgetpersoner, hvor forsørgelsen helt eller delvis finansieres af Randers Kommune	Brutto udgift (mio.kr.)	Netto udgift (mio. kr.)	Brutto/helårs-person	Netto/helårs-person	Kommunal andel af brutto udgift	Antal helårspers.
Seniorjob, inkl. compensation	22,3	13,1	333.400	195.800	58,7 %	67
A-dagpenge, ydelse	280,7	184,7	213.000	140.000	65,7 %	1.319
A-dagpenge, løntilskud	3,1	2,3	161.300	122.600	76,0 %	31
Uddannelseshjælp	93,5	69,6	97.400	72.500	74,4 %	960
Kontanthjælp inkl. forrevalidering	207,8	162,4	141.800	110.800	78,2 %	1.465
Integrationsydelse m.v., integration	24,2	18,5	83.400	63.800	76,4 %	290
Integrationsydelse m.v., øvrige	9,6	7,5	128.000	99.800	78,0 %	75
Ledighedsydelse	63,1	48,3	188.500	144.300	76,5 %	335
Revalideringsydelse	0,8	0,6	135.000	108.000	80,0 %	6
Sygedagpenge	214,9	133,9	199.000	123.977	62,3 %	1.080
Jobafklaring	69,2	54,5	153.800	121.041	78,7 %	450
Ressourceforløb	75,9	60,7	161.200	128.900	80,0 %	471
Fleksjob	357,0	156,2	195.600	85.600	43,8 %	1.825

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

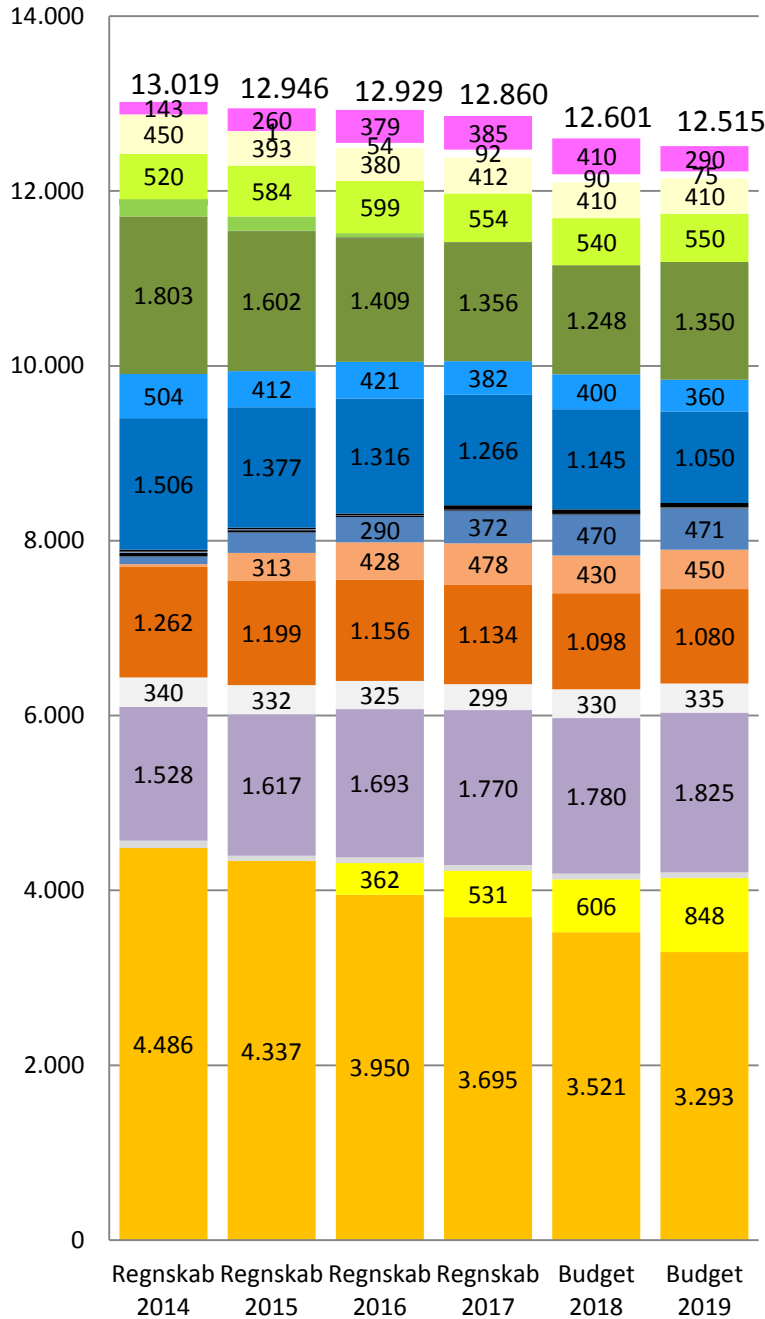
Førtidspension	756,4	503,3	182.478	116.024	65,6 %	4.141
Budgetpersoner i alt						12.515

I de tilfælde hvor, andre institutioner (Udbetaling Danmark og A-kasserne) udbetaler ydelserne, er 'bruttoudgiften' ikke Randers Kommunes bruttoudgift, men den *samlede* forsørgelsesudgift (kommune og stat).
Der kan forekomme afrundingsdifferencer.

Nedenfor er udviklingen for overførselsudgifterne for Randers Kommune illustreret grafisk.
Det fremgår, at antallet af helårspersoner i budget 2019 er 345 årspersoner lavere end i regnskab 2017 og 86 lavere end budget 2018.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Helårspersoner 2014-17 og budget 2018-19

I forbindelse med opgørelse af aktivitetstallene ved regnskab 2017, er der foretaget en trimning af datakilderne.

I forhold til tidligere opgørelser er der således også medtaget 50 kontanthjælpssager uden jobcentersag (ydelse til personer uden ret til pension m.v.). Disse har tidligere været overset, da de ikke optræder i Fasit/BI, der har været hidtidige datakilde.

- Kont.hj./Int.yd.ordinære
- Integrationsyd. Øvrige
- Udd.hjælp, udd.parate
- Udd.hjælp, akt.parate
- Særlig udd.ydelse
- Midl. Arb.markedsyd.
- 3-årig kontantydelse
- A-dagpengemodtagere
- Kontanthjælp, jobparate
- Kontanthjælp, ikke job-parate
- Kontanthjælp uden jobcentersag
- Forrevalidering
- Revalidering
- Ressourceforløb
- Jobafklaring
- Sygedagpenge
- Ledighedsydelse
- Fleksjob
- Seniorjob og kompensation
- FTP refusionstrappe
- FTP udenfor trappe
- Sum alle målgrupper

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Dagpenge, forsikrede ledige				184,7		184,7
1.2 Beskæftigelsesindsats, forsikrede				12,5	-5,0	7,5
I alt				197,2	-5,0	192,2

Servicerammen

Denne bevilling indeholder ikke udgifter under servicerammen.

Udenfor servicerammen

Dette bevillingsområde omfatter de nettoudgifter til de forsikrede ledige, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.

Beskæftigelsestilskuddet er en form for budgetgaranti, der afregnes til landets kommuner i tre trin: Et foreløbigt tilskud, en midtvejsregulering og en endelig opgørelse efter regnskabsårets afslutning. Den endelige statslige kompensation afhænger bl.a. af de samlede udgifter til området i landsdel Østjylland, og fordelingen til de enkelte kommuner sker ud fra kommunernes andel af ledigheden 2 år før. Tilskuddet afhænger således ikke kun af, hvordan det går i Randers, men i lige så høj grad af, hvordan det går i de øvrige kommuner i regionen. Dette skaber en vis usikkerhed om størrelsen på det endelige beskæftigelsestilskud.

Der forventes udgifter til området på i alt 192,2 mio. kr. i 2019, hvilket er 30 mio. kr. under det foreløbige udmeldte beskæftigelsestilskud på ca. 222,2 mio. kr.

1.1. Dagpenge til forsikrede ledige.

Det afsatte budgetbeløb omhandler udgifter til forsørgelse til arbejdsløshedsdagpenge til forsikrede ledige. Der er tale om kommunal *medfinansiering*, da det er A-kasserne, der står for udbetaling.

1.2. Beskæftigelsesindsats.

Området vedrører driftsudgifter til de aktive tilbud til forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet. Det drejer sig om løntilskud, hjælpemidler, personlig assistance.

Udgifter til uddannelsesaftaler (voksenlærlinge), jobrotation og til vejledning og opkvalificering for de forsikrede ledige er ikke omfattet af beskæftigelsestilskuddet og hører under bevillingsområde 3.1.

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

2. Budgetmål i 2018

En beskrivelse af målsætningerne på det samlede beskæftigelsesområde findes under bevillingsområde 3.1.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2019 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dagpenge / ydelse, forsikrede	178,7	198,2	184,7	184,7	184,7	184,7
Beskæftigelsesindsats, forsikrede	8,2	8,7	7,5	7,5	7,5	7,5
I alt	186,9	206,9	192,2	192,2	192,2	192,2

Den årlige aftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening er indgået under forudsætning om i alt 78.000 fuldtidsledige dagpengemodtagere på landsplan, hvilket danner baggrund for det samlede beskæftigelsestilskud for budgetåret 2019. Den konkrete budgetlægning for Randers Kommune tager afsæt i en forventning om 1.350 fuldtidsledige dagpengemodtagere.

Frem til budget 2017 er området blevet budgetteret, så der var balance i forhold til beskæftigelsestilskuddet. Dette sikrede budgetposten "Difference i.f.t. Beskæftigelsestilskuddet". I 2018 og frem indeholder området udelukkende de forventede udgifter. Disse er i 2018 og 2019 budgetteret til at være 30 mio. kr. lavere end det forventede beskæftigelsestilskud og i 2020 og 2021 33,5 mio. kr. lavere. I 2022 forventes balance mellem udgifter og indtægter.

3.2 Budgetforudsætninger

Skøn for antallet af helårspersoner tager afsæt i forventningerne på landsplan, som beskrevet under 3.1. Fordelingen mellem passiv forsørgelse og løntilskud bygger på erfaringer fra tidligere år samt skøn for udvikling i løntilskud som følge af afskaffelsen af driftsloftet og refusion på aktiveringsudgifter på dagpengeområdet med virkning fra 1. juli 2019.

Budgetforudsætningerne for udgifterne omfattet af refusionstrappen er:

Forsørgelsesydelse og løntilskud	Brutto (Stat og kommune) (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel- årsperson	Helårspersoner
A-dagpenge, forsørgelse, forventet medfinansiering 65,7%	280,7	-96,3	184,4	139.847 kr.	1.319
Løntilskud, private, forventet refusion 25,3%	3,1	-0,8	2,3	100.635 kr.	23
Løntilskud, offentlige, forventet refusion 23,3%	1,9	-0,4	1,5	182.708 kr.	8
Forsørgelse og løntilskud i alt:	285,7	-97,5	188,2		1.350

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

Øvrige områder, ikke omfattet af refusionstrappen:

Øvrige områder under beskæftigelsestilskuddet	Brutto (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)
Befordringsgodtgørelse, 50% medfinansiering	0,6	0,3
Hjælpebidler, 50% refusion	0,2	0,1
Personlig assistance, 50% refusion	7,3	3,6
Øvrige områder i alt:	8,1	4,0

4. Nøgletal, takster m.m.

Beskæftigelsesudvalgets område er samlet beskrevet under bevillingsområde 3.1.

4. Socialudvalget

Drift

Bevillingsområder:

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-0,7	-0,5	-1,2			
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	35,5	-24,6	11,0			
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	0,0	0,0	0,0	41,5	-20,2	21,3
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	17,4	0,0	17,4			
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	22,6	0,0	22,6			
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	14,0	0,0	14,0			
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3	-1,3
Driftsudgifter i alt	88,8	-25,0	63,8	41,5	-21,5	19,9

Servicerammen

Af tabellen fremgår det, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 88,8 mio. kr. i 2019. Der forventes indtægter for 25 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 63,8 mio. kr.

1.1. Særlige dagtilbud og særlige klubber

I kategorien særlige dagtilbud og klubber hører Børnehaven Lucernevej, som er en specialbørnehave for børn i alderen 0-6 år. Målgruppen for tilbuddet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne og/eller er børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Tilbuddet drives på vegne af Familieafdelingen. Udgifter til køb af pladser afholdes af Børn og Skole.

1.2. Døgninstitutioner, opholdssteder m.v.

Døgninstitutioner for børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, samt børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Det drejer sig om de døgnpladser, der købes på Børnecenter Randers, og pladser der købes ved regionen eller andre kommuner.

1.4. Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge

Tilbud med forskellige formål, tyngde og indsats inden for de mere vedvarende foranstaltninger såsom plejefamilier, private opholdssteder samt de tilhørende ydelser.

1.5. Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge

Lettere foranstaltninger for handicappede børn, såsom aflastning af familier med handicappede børn, støtte- og kontaktpersoner, udredninger af børn m.m.

1.6. Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er primært udviklingshæmmede. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsat funktionsevne, personer som har pådraget sig en varig, ikke fremadskridende hjerneskade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV). Udgifterne budgetteret under servicerammen er bevilget efter serviceloven.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 41,5 mio. kr. i 2019. Der forventes indtægter for 21,5 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 19,9 mio. kr.

1.3. Sociale formål (merudgiftskompensationer m.v.)

Nødvendige merudgifter i forbindelse med handicappede børn f.eks. udgifter til hjælpemidler, særlige fritidsforanstaltninger, særlig transport, hjemmepasningsordning m.m.

Desuden vedrører det dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer deres børn i hjemmet som følge af barnets nedsatte funktionsevne.

1.7 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder i byrådsperioden 2018-2021. Visionen udgør således også retningen for den socialpolitiske indsats i Randers Kommune.

Visionen for Randers Byråd er:

Vi vil muligheder for alle – alle skal med og alle kan bidrage

Vi vil vækst og udvikling – et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed.

For Social og Arbejdsmarked er udgangspunktet herudover en fælles vision og en række målgruppespecifikke effektmål, som afspejler centralt formulerede nationale visioner og mål på området samt Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov", Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og Handicapplanen.

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Regeringen fremlagde "10 mål for social mobilitet" i maj 2016. Målene fremgår af følgende oversigt.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

10 mål for social mobilitet	
1	Udsatte børn og unges faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen skal forbedres
2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
5	Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse
6	Færre 15-17-årige udsatte unge skal modtage en fældende strafferetlig afgørelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Randers Byråd indgår aftaler vedr. socialområdets virksomhedsplaner med centrene og de selv-
ejende institutioner på socialområdet. Planerne forbinder nationale, regionale og lokale politik-
ker, beslutninger, mål og planer og udarbejdes således inden for eksisterende politiske rammer.
Følgende mål og politikker er rammesættende for virksomhedsplanerne:

- Regeringens mål for social mobilitet (de dele af de 10 mål for social mobilitet, som hen-
hører under socialudvalget).
- Kvalitetsmodel for sociale tilsyn
- KKR Midtjylland og Region Midtjyllands fælles politiske målsætninger på det specialise-
rede socialområde
- Kvalitetsstandarder på socialområdet
- Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov"
- Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel- og Handicapplan.

Virksomhedsplanerne for 2019-2020 bygges op om følgende fire overordnede og tværgående
temaer, som mål for de enkelte aftaleenheder på socialområdet skal funderes på:

- Personlig mestring af eget liv
- Uddannelse og beskæftigelse
- Sundhed
- Socialt Liv

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Budgetmål

De sociale mobilitetsmål, som henhører under socialudvalget er indarbejdet i budgetmålene for 2019-2022. Dette drejer sig om følgende mobilitetsmål:

2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Indikatorer for målene er udmeldt fra Børne og Socialministeriet, som også udarbejder baseline samt opfølgning på målene hvert år i forbindelse med udgivelse af Socialpolitisk Redegørelse.

Den årlige opfølgning på målene sker med undtagelse af mål 7 (hjemløse), hvor opfølgning kun sker hvert andet år i forbindelse med SFIs hjemløseundersøgelse og mål 10 (frivillig indsats), hvor opfølgning senest skete i forbindelse med Børne- og Socialministeriets frivillighedsundersøgelse i 2017 og hvor en ny måling først forventes at finde sted i løbet af 2019.

Det skal bemærkes at Børne- og Socialministeriet alene opgør mobilitetsmål på kommuneni- veau. Det vil derfor som udgangspunkt ikke være muligt at differentiere måltal og –opfølgning på centerniveau.

Der er udarbejdet måltal for mobilitetsmålene i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedspla- ner på socialområdet. I det følgende ses budgetmål og måltal for 2019-2022.

Budgetmål 1			
Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse			
Begrundelse/udbygning			
Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 2)			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Andel af udsatte 18-21 årige, der har været an- bragt eller modtaget en fo- rebyggende social foran- staltning inden for de se- neste fem år, der er i gang	45 %	47 %	52 %

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

med eller har gennemført mindst en ungdomsuddannelse			
--	--	--	--

Budgetmål 2

Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal i uddannelse og beskæftigelse

Begrundelse/udbygning

Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 3)

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.	25 %	27 %	32 %

Budgetmål 3

Flere personer, som får en social indsats som følge af sociale problemer eller psykiske vanskeligheder skal i uddannelse og beskæftigelse

Begrundelse/udbygning

Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 4)

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.	33 %	35 %	40 %

Budgetmål 4

Færre skal være hjemløse

Begrundelse/udbygning

Det er en national strategi at færre skal være hjemløse jf. regeringens mobilitetsmål nr. 7

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal hjemløse i SFIs kortlægning af hjemløshed. Tælling finder sted hvert andet år. Næste tælling i 2019.	86	80	75

Budgetmål 5

Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie, have et reduceret eller et stabiliseret misbrug.

Begrundelse/udbygning

Det er en national strategi at flere, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug skal være stoffrie eller have et reduceret eller stabiliseret misbrug jf. regeringens mobilitetsmål 8

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal behandlingsforløb for stofmisbrug, der afsluttes med status "op-hør", "reduceret" eller "stabiliseret" misbrug.	54 %	57 %	57 %

Budgetmål 6

Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning

Begrundelse/udbygning

Det er en national strategi at flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, reduceret forbrug eller med relevant henvisning jf. regeringens mobilitetsmål nr. 9.

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal ikke-anonyme offentlige alkoholbehandlingsforløb, der afslutter	36 %	47 %	47 %

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

behandlingen som "færdigbehandlet" eller med henvisning til andet tilbud.			
---	--	--	--

Budgetmål 7

Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Begrundelse/uddybning

Det er en national strategi at flere personer, der står uden for arbejdsmarkedet og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats jf. regeringens sociale mobilitetsmål nr. 10.

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal voksne der i det givne år står uden for arbejdsmarkedet, som har gjort en frivillig indsats i det seneste år Frivillighedsundersøgelse seneste undersøgelse fra 2017	30 %	31 %	33 %

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 priser):

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-1,5	-1,3	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	10,8	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	20,9	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	21,3	22,9	22,6	22,3	22,6	22,3
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	14,9	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
I alt servicerammen	66,4	64,0	63,8	63,5	63,8	63,4
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	20,1	13,4	21,3	23,0	25,1	24,9
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	-9,0	-6,0	-1,3	-1,4	-1,4	-1,5
I alt indkomstoverførsler	11,1	7,5	19,9	21,6	23,7	23,4
Driftsudgifter i alt	77,6	71,5	83,7	85,0	87,4	86,8

Udviklingen i budgettet under servicerammen fra 2018 til 2019 viser et lille fald på 0,2 mio. kr.

Indkomstoverførsler budgetlægges forfra hvert år. Fra budgettet i 2018 til budgettet i 2019 ses en stigning fra 7,5 mio. kr. til 19,9 mio. kr.

Budgettet til merudgiftskompensationer er opjusteret fra 13,4 mio. kr. i 2018 til 21,3 mio. kr. i 2019. Dette hænger sammen med, at regnskabsresultatet for merudgiftskompensationer mv. i 2017 var på 20,1 mio. kr. og forventes at ligge på samme niveau i 2018 og 2019.

Budgettet til statusrefusion for særligt dyre enkeltsager er nedjusteret til -1,3 mio. kr. som følge af en ændring af budgetfordelingen mellem socialområdet og børn og skole. Niveaulet er baseret på resultatet af den endelige afregning vedr. særligt dyre enkeltsager for 2017.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

3.2 Ændringer over år

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	64,0	64,0	64,0	64,0
Ingen prisfremskrivning	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Effektiviseringsbidrag	-0,3	-0,7	-1,0	-1,3
Tillægsbevillinger	0,4	0,4	0,4	0,4
Ændringer fra budget 2018				
Tilpasning overhead			0,6	0,6
I alt	63,8	63,5	63,8	63,4

Fra 2018 til 2019 ses et fald i budgettet fra 64,0 mio. kr. til 63,8 mio. kr. Ændringen består af manglende prisfremskrivning af varer og tjenesteydelser, effektiviseringsbidrag på 0,5 % og omplacering af budget mellem Ejendomsservice og Specialindsats for Børn og Unge – Møllerup.

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge - udenfor servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	7,5	7,5	7,5	7,5
Merudgiftskompensationer	7,8	9,6	11,7	11,5
Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	4,6	4,5	4,5	4,4
PL og øvrige ændringer				
Driftudgifter i alt	19,9	21,6	23,7	23,4

Fra 2018 til 2019 ses en stigning i budgettet fra 7,5 mio. kr. til 19,9 mio. kr. Udgifter uden for servicerammen budgetlægges forfra hvert år. Budget til merudgiftskompensationer 2019-2022 er ændret, så det er på niveau med regnskabsresultat for 2017 og forventet resultat for 2018. Endvidere er indtægtsbudgettet til statsrefusion for særligt dyre enkeltsager nedjustret så det bedre er i overensstemmelse med det faktiske niveau for konkret afregnet statsrefusion for særligt dyre enkeltsager på området.

3.3 Budgetforudsætninger

3.2.1 Budgetmodel

Ydelserne på socialområdet er fortrinsvist takstbelagte og registreres med pris, periode og omfang på den enkelte person. På baggrund heraf er der basis for at udarbejde et dispositionsregnskab på enkeltsagsniveau inden for de forskellige ydelsestyper, målgrupper og områder.

Oplysninger på enkeltssagsniveau, kombineret med nogle forudsætninger om antal personer og gennemsnitsprisen for disse, danner både grundlag for at udarbejde budget og for den løbende økonomiopfølgning på de enkelte områder.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Oplysningerne indgår i ledelsesinformation, som bidrager til at skabe overblik over ressourcer og aktivitet på socialområdet, f.eks. information om udviklingen i antal personer der modtager en given ydelse, ydelsens gennemsnitspris, de dyreste sager på et område eller hvor mange borgere, der modtager et tilbud inden for et område.

3.2.2 Demografi

Der er indarbejdet en demografimodel, som opdateres og reguleres årligt i forhold til de faktiske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper. Modellen er indarbejdet under Voksne med særlige behov (bevillingsområde 4.2).

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

I de følgende tabeller ses udgift pr helårsplads samt antallet af helårspladser til handicappede børn. Tabellerne er et uddrag af seneste 6-by nøgletal, baseret på regnskabstal for 2016. 6-by nøgletal udarbejdes hvert andet år og vil således blive opdateret med regnskabstal fra 2018 i forbindelse med udgivelse af 6-by nøgletal i 2019.

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på type anbringelsessteder - regnskab 2016

1000 kr. pr. helårsplads	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	492	445	410	429	402	482
Netværkspleje	168	161	128	134	152	161
Socialpædagogiske opholdssteder	964	1.091	814	775	865	767
Døgninstitutioner	1.019	1.028	1.257	907	1.142	1.274
Sikrede institutioner	1.500	1.260	1.962	1.567	2.406	1.677
Alle andre døgnanbringelser	693	156	268	316	141	272
I alt (vægtet gennemsnit)	660	652	546	587	496	672
Anbragt med handicap som årsag						
Netværkspleje	620	598	571	630	529	527
Netværkspleje	154	0	192	0	130	0
Socialpædagogiske opholdssteder	843	897	800	808	655	1.446
Døgninstitutioner	1.516	1.176	1.401	1.146	1.038	1.277
Sikrede institutioner	0	0	1.229	0	0	0
Alle andre døgnanbringelser	446	0	468	0	146	0
I alt (vægtet gennemsnit)	1.188	928	1.077	1.013	648	1.075

Bemærkninger

For en nærmere definition af de enkelte anbringelsestyper henvises til Servicelovens §§ 52, 66 og 67.

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 60

Som det fremgår af tabellen, har Randers Kommune en lav gennemsnitsudgift pr. helårsplads sammenlignet med de øvrige kommuner i 6-by samarbejdet. Det vurderes, at den primære årsag er, at der anvendes færre døgninstitutionspladser og at pladserne bortset fra gennemsnitsudgiften til sikrede institutioner, generelt ligger i den lave ende, sammenlignet med øvrige 6-by kommuner.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 0-22-årige - 2016

Antal helårspladser	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	28	44	58	44	61	30
Netværkspleje	3	4	8	7	6	7
Socialpædagogiske opholdssteder	7	16	12	26	7	3
Døgninstitutioner	11	15	13	23	9	18
Sikrede institutioner	0	1	0	0	0	1
Alle andre døgnanbringelser	4	4	5	8	3	7
I alt	54	83	97	108	87	65
Anbragt med handicap som årsag						
Netværkspleje	2	3	2	2	7	3
Netværkspleje	1	0	0	0	1	0
Socialpædagogiske opholdssteder	1	2	2	1	4	2
Døgninstitutioner	7	4	6	7	5	6
Sikrede institutioner	0	0	0	0	0	0
Alle andre døgnanbringelser	0	0	0	0	1	0
I alt	11	9	10	10	19	11

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 63

Oversigten over antallet af helårspladser for 0-22 årige pr. 10.000 indbyggere viser, at Randers Kommune har relativt mange handicappede børn sammenlignet med øvrige 6-by kommuner. Endvidere tegner der sig nogle forskelle i anbringelsestyper, hvor Randers Kommunes forbrug af døgnpladser i højere grad består af plejefamilier og netværkspleje, mens døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder anvendes i mindre grad

Denne tendens afspejler Randers Kommunes målsætning om, at børn så vidt muligt skal have hjælp i deres nærmiljø, dvs. som forebyggende foranstaltninger, netværkspleje og plejefamilier frem for institutionsanbringelse.

Denne tendens bidrager også til forklaring af de lavere gennemsnitsudgifter pr. helårsplads i Randers Kommune, idet familiepleje og netværkspleje generelt er billigere pr. helårsplads end døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder.

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Socialområdet består af følgende aftaleenheder:

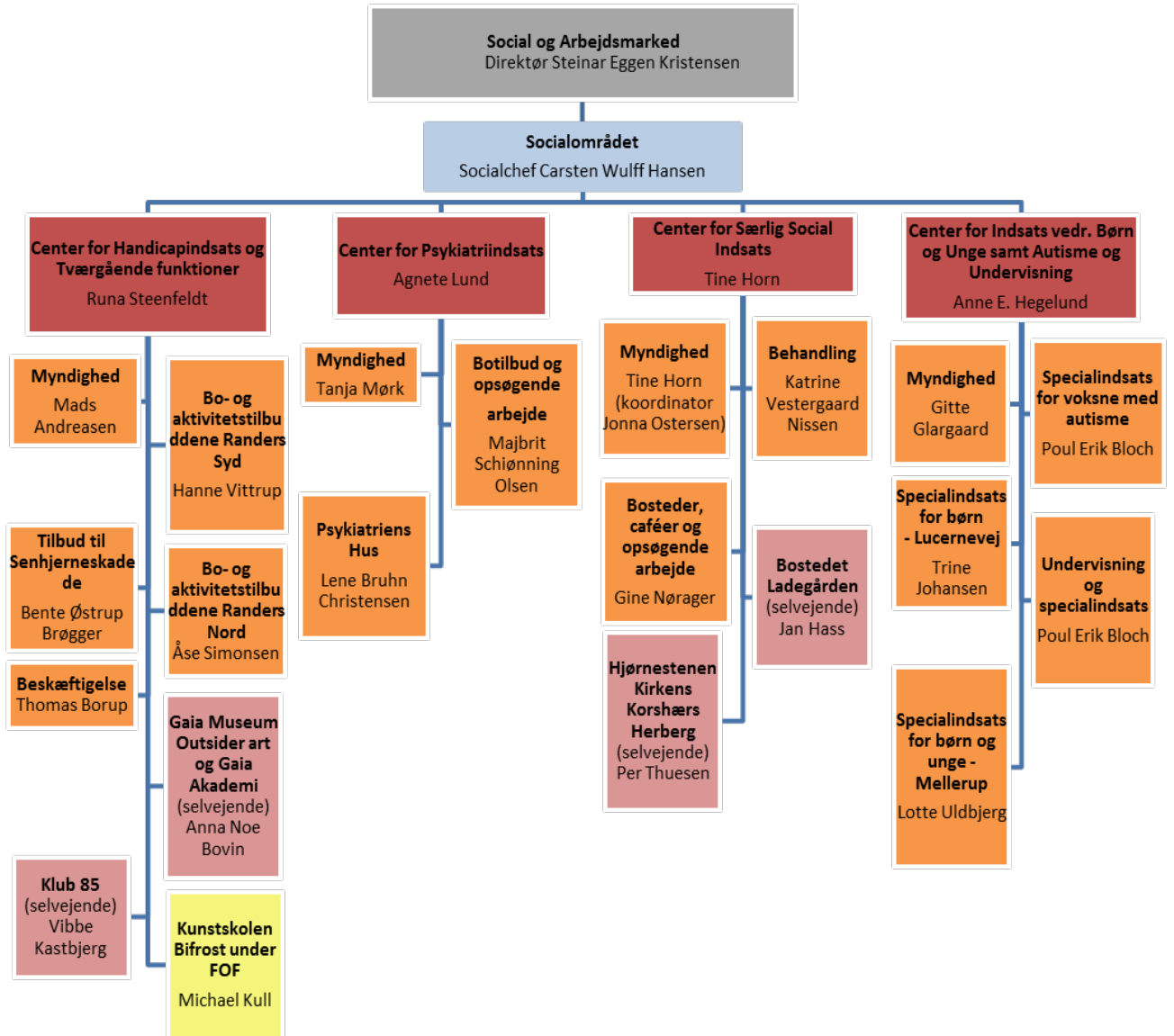
- Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner
- Center for Psykiatriindsats
- Center for Særlig Social indsats
- Center for Børn og Unge samt Autisme og Undervisning

Herudover er der tegnet en driftsoverenskomst med følgende selvejende institutioner:

- Gaia (Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner)
- Ladegården (Center for særlig social indsats)
- Hjørnestenen (Center for særlig social indsats)

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejde med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Tilbud til voksne med særlige behov

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 BPA Handicaphjælpere	25,6	0,0	25,6			
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	2,0	-0,7	1,3	0,5	-8,9	-8,4
1.3 Voksen Bo	329,1	-47,2	281,9			
1.4 Midlertidige botilbud	22,1	-13,8	8,4			
1.5 Bostøtte	34,3	0,0	34,3			
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	6,5	-0,1	6,4			
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	75,1	-14,9	60,3			
1.8 Kompenserende specialundervisning	5,0	-1,8	3,2			
1.9 Sociale formål	0,0	0,0	0,0	1,9	-0,9	0,9
1.10 Alkoholbehandling og behandlingshjem	3,7	0,0	3,7			
1.11 Behandling af stofmisbrugere	13,4	-0,1	13,3			
1.12 Øvrige udgifter	2,4	0,0	2,4			
1.13 Øvrige sociale formål	8,5	0,0	8,5			
1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkelt-sager	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,7	-7,7
Driftsudgifter i alt	527,7	-78,6	449,2	2,4	-17,6	-15,2

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 527,7 mio. kr. i 2019. Der forventes indtægter for 78,6 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 449,2 mio. kr.

1.1. BPA handicaphjælpere

Efter servicelovens § 96 yder kommuner et tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Modtageren af tilskuddet skal være i stand til selv at administrere hjælpeordningen, herunder at ansætte den nødvendige hjælp.

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på skæve boliger administreret af boligforeninger.

1.3. Voksen Bo, 1.4. Midlertidige botilbud og 1.5. Bostøtte

Efter servicelovens § 85, § 107, 108 sikrer kommunen midlertidig og længevarende bo-ophold eller bostøtte for voksne personer, der har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller som har særlige sociale problemer. I boligerne yder kommunen omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje, omsorg eller behandling. Randers Kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente altid at modtage et botilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet. Budgettet består af

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

køb af pladser i tilbud, hvor Randers Kommune er driftsherre, og køb af pladser i andre kommuner og regioner.

Psykiatri

Kommunen råder over en række boliger for personer med psykiatiske lidelser, og udgifterne omfatter driften af disse. Botilbud til voksne med særlige behov er Åbo og Blommevej, hvor beboerne ud over en sindslidelse har misbrugs- eller sociale problemer.

Herudover dækker udgifterne også støtte i eget hjem efter servicelovens § 85.

Misbrug, botilbud m.v. til personer med særlige problemer

Delområdet omfatter udgifter til køb af pladser på forsorgshjem - herunder egne pladser på forsorgshjemmet Hjørnestenen i Randers. Udgifter til disse tilbud refunderes med 50 % fra staten.

Under dette område henhører også køb af botilbud på Ladegården samt køb af pladser på Blå Kors samt andre alkoholrelaterede døgnophold og bostøtte.

1.6. Kontaktperson og ledsageordning

Efter servicelovens § 97 tilbyder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Efter servicelovens § 98 og § 99 skal kommunen stille kontaktpersoner og støttekontaktpersoner til rådighed for personer, som er døvblinde, personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig. Der gives i vid udstrækning støtte i eget hjem til personer med psykiatiske lidelser.

1.7. Aktivitets- og samværstilbud

Efter servicelovens § 103 og 104 tilbyder kommunen beskyttet beskæftigelse til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller psykiske lidelser ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Kommunen tilbyder endvidere aktivitets- og samværstilbud til målgruppen, hvor formålet er opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Randers kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente at modtage et dagtilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet.

1.8. Kompenserende specialundervisning

Efter lov om kompenserende specialundervisning for voksne tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgruppen er personer over skolealderen, der ikke kan profitere af den øvrige almindelige uddannelse, dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig, ikke fremadskridende hjerne-skade samt unge i aldersgruppen 16–25 år med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Derudover indeholder delområdet Center for Specialundervisning for Voksne (CSV), som drives af Randers Kommune.

1.10. Alkoholbehandling og behandlingshjem

Efter Sundhedslovens § 141, skal kommunen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Budgettet består udover ambulante behandling også af længerevarende døgnbehandling ofte i private døgnbehandlingstilbud

1.11. Behandling af stofmisbrugere

Efter Servicelovens § 81 og § 101 skal kommunen tilbyde en særlig indsats til bl.a. voksne med særlige sociale problemer herunder stofafhængighed. Konkret skal kommunen tilbyde behand-

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

ling til stofmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Derudover indeholder delområdet køb af pladser på socialpædagogiske opholdssteder til personer, hvor misbrug ikke er hovedproblemet.

1.12. Øvrige udgifter

Udgifter til landsdækkende tilbud, der er objektivt finansieret samt tilskud til kommunikationshjælpe midler.

1.13. Øvrige sociale formål

Der ydes støtte til frivilligt socialt arbejde jvf. Lov om social service § 18, almene tilskud jvf. § 79 i Lov om social service samt Øvrige sociale tilskud. Midlerne uddeles hovedsageligt til frivillige organisationer og foreninger efter ansøgning til Socialudvalget.

Der ydes tilskud til midlertidigt husly efter § 80 i Lov om social service.

Området indeholder udgifter til tinglysningsafgift pålagt kommunen i forbindelse med lån til ejendomsskatter og boligydelseslån.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 2,4 mio. kr. i 2019. Der forventes indtægter for 17,6 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoindtægt på 15,2 mio. kr. Indtægterne drejer sig om netto huslejeindtægter fra ældreboliger og statsrefusion af særligt dyre enkeltsager.

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på boliger administreres af boligforeninger og udlejes til voksne handicappede. Området er uden for servicerammen.

1.9. Alkohol og behandlingshjem

Efter sundhedslovens § 141, skal kommunen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Budgettet består udover ambulans behandling også af længerevarende døgnbehandling ofte i private døgnbehandlingstilbud

1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder i byrådsperioden 2018-2021. Visionen udgør således også retningen for den socialpolitiske indsats i Randers Kommune.

Visionen for Randers Byråd er:

Vi vil muligheder for alle – alle skal med og alle kan bidrage

Vi vil vækst og udvikling – et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed.

For Social og Arbejdsmarked er udgangspunktet herudover en fælles vision og en række målgruppespecifikke effektmål, som afspejler centralt formulerede nationale visioner og mål på området samt Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov", Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og Handicapplanen.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Regeringen fremlagde "10 mål for social mobilitet" i maj 2016. Målene fremgår af følgende oversigt.

10 mål for social mobilitet	
1	Udsatte børn og unges faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen skal forbedres
2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
5	Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse
6	Færre 15-17-årige udsatte unge skal modtage en fældende strafferetlig afgørelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Randers Byråd indgår aftaler vedr. socialområdets virksomhedsplaner med centrene og de selv-
ejende institutioner på socialområdet. Planerne forbinder nationale, regionale og lokale politik-
ker, beslutninger, mål og planer og udarbejdes således inden for eksisterende politiske rammer.
Følgende mål og politikker er rammesættende for virksomhedsplanerne:

- Regeringens mål for social mobilitet (de dele af de 10 mål for social mobilitet, som hen-
hører under socialudvalget. Målene er indarbejdet som budgetmål også i budget 2017-
2020)
- Kvalitetsmodel for sociale tilsyn
- KKR Midtjylland og Region Midtjyllands fælles politiske målsætninger på det specialise-
rede socialområde
- Kvalitetsstandarder på socialområdet
- Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov"
- Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel- og Handicapplan.

Virksomhedsplanerne for 2019-2020 bygges op om følgende fire overordnede og tværgående
temaer, som mål for de enkelte aftaleenheder på socialområdet skal funderes på:

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

- Personlig mestring af eget liv
- Uddannelse og beskæftigelse
- Sundhed
- Socialt Liv

De sociale mobilitetsmål, som henhører under socialudvalget er indarbejdet i budgetmålene for 2019-2022. Dette drejer sig om følgende mobilitetsmål:

2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Indikatorer for målene er udmeldt fra Børne og Socialministeriet, som også udarbejder baseline samt opfølgning på målene hvert år i forbindelse med udgivelse af Socialpolitisk Redegørelse.

Den årlige opfølgning på målene sker med undtagelse af mål 7 (hjemløse), hvor opfølgning kun sker hvert andet år i forbindelse med SFIs hjemløseundersøgelse og mål 10 (frivillig indsats), hvor opfølgning senest skete i forbindelse med Børne- og Socialministeriets frivillighedsundersøgelse i 2017 og hvor en ny måling først forventes at finde sted i løbet af 2019.

Det skal bemærkes at Børne- og Socialministeriet alene opgør mobilitetsmål på kommuneniveau. Det vil derfor som udgangspunkt ikke være muligt at differentiere måltal og –opfølgning på centerniveau.

Der er udarbejdet måltal for mobilitetsmålene i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedsplaner på socialområdet. I det følgende ses budgetmål og måltal for 2019-2022.

Budgetmål 1			
Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse			
Begrundelse/udbygning			
Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 2)			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Andel af udsatte 18-21 årige, der har været anbragt eller modtaget en fo-	45 %	47 %	52 %

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

rebyggende social foranstaltning inden for de seneste fem år, der er i gang med eller har gennemført mindst en ungdomsuddannelse			
--	--	--	--

Budgetmål 2

Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal i uddannelse og beskæftigelse

Begrundelse/uddybning

Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 3)

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.	25 %	27 %	32 %

Budgetmål 3

Flere personer, som får en social indsats som følge af sociale problemer eller psykiske vanskeligheder skal i uddannelse og beskæftigelse

Begrundelse/uddybning

Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 4)

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.	33 %	35 %	40 %

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Budgetmål 4			
Færre skal være hjemløse			
Begrundelse/udbygning			
Det er en national strategi at færre skal være hjemløse jf. regeringens mobilitetsmål nr. 7			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: <ul style="list-style-type: none">• Flere skal mestre eget liv			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal hjemløse i SFIs kortlægning af hjemløshed. Tælling finder sted hvert andet år. Næste tælling i 2019.	86	80	75

Budgetmål 5			
Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stof-frie , have et reduceret eller et stabiliseret misbrug.			
Begrundelse/udbygning			
Det er en national strategi at flere, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug skal være stoffrie eller have et reduceret eller stabiliseret misbrug jf. regeringens mobilitetsmål 8			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: <ul style="list-style-type: none">• Flere skal mestre eget liv			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal behandlingsforløb for stofmisbrug, der afsluttes med status "op-hør", "reduceret" eller "stabiliseret" misbrug.	54 %	57 %	57 %

Budgetmål 6			
Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkohol-fri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning			
Begrundelse/udbygning			
Det er en national strategi at flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, reduceret forbrug eller med relevant henvisning jf. regeringens mobilitetsmål nr. 9.			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:			

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal ikke-anonyme offentlige alkoholbehandlingsforløb, der afslutter behandlingen som "færdigbehandlet" eller med henvisning til andet tilbud.	36 %	47 %	47 %

Budgetmål 7

Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Begrundelse/udbygning

Det er en national strategi at flere personer, der står uden for arbejdsmarkedet og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats jf. regeringens sociale mobilitetsmål nr. 10.

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning:

- Flere skal mestre eget liv

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal voksne der i det givne år står uden for arbejdsmarkedet, som har gjort en frivillig indsats i det seneste år Frivillighedsundersøgelse seneste undersøgelse fra 2017	30 %	31 %	33 %

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 priser):

Tilbud til voksne med særlige behov

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 BPA Handicaphjælpere	23,4	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	0,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
1.3 Voksen Bo	297,5	273,9	281,9	283,2	285,2	287,4
1.4 Midlertidige botilbud	8,2	9,0	8,4	8,4	8,4	8,4
1.5 Bostøtte	48,0	41,2	34,3	33,2	33,2	33,2
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	5,5	6,3	6,4	6,4	6,4	6,4
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	59,4	61,1	60,3	60,3	60,3	60,3
1.8 Kompenserende specialundervisning	4,0	2,6	3,2	3,2	3,2	3,2
1.10 Alkoholbehandling og behandlingshjem	4,4	4,5	3,7	3,7	3,7	3,7
1.11 Behandling af stofmisbrugere	12,7	13,4	13,3	13,3	13,3	13,3
1.12 Øvrige udgifter	2,8	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
1.13 Øvrige sociale formål	7,7	8,9	8,5	8,5	8,5	8,5
I alt servicerammen	473,6	450,2	449,2	449,4	451,4	453,6
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	-2,0	-8,4	-8,4	-8,4	-8,4	-8,4
1.9 Sociale formål	0,9	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1
1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager	-18,5	-8,1	-7,7	-8,2	-8,2	-8,7
I alt udenfor servicerammen	-19,6	-15,8	-15,2	-15,6	-15,5	-16,0
Driftsudgifter i alt	454,1	434,4	434,0	433,8	435,8	437,7

Der er et lille fald i nettobudgettet på tilbud til voksne fra 2018 til 2019 på 0,4 mio. kr. sammensat af et fald i udgifter inden for servicerammen på 1 mio. kr. og et fald i indtægter uden for servicerammen på 0,6 mio. kr.

Indkomstoverførsler budgetlægges forfra hvert år. Fra budgettet i 2018 til budgettet i 2019 ses et fald fra 15,8 mio. kr. til 15,2 mio. kr., som primært skyldes en tilpasning af indtægtsbudget vedr. refusion for særligt dyre enkeltsager til resultatet af den endelige afregning af refusion i 2017.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagssårene 2020-2022.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Tilbud til voksne med særlige behov - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	450,2	450,2	450,2	450,2
Ingen prisfremskrivning	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Effektiviseringsbidrag 2019	-2,3	-4,6	-6,9	-9,2
Demografi	2,5	4,8	6,6	8,6
Nyt autismetilbud i Langå			2,5	5,0
PL og øvrige ændringer	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3
Driftudgifter i alt	449,2	449,4	451,4	453,7

Området er reduceret med 1 mio. kr. fra 2018 til 2019. Denne reduktion udgøres af manglende prisfremskrivning af vare og tjenesteydelser på 0,7 mio. kr., effektiviseringsbidrag på 2,1 mio. kr. og tilførsel af budget for demografiudvikling, som i 2019 udgør 2,5 mio. kr. Herudover reduceres området med 0,5 mio. kr. i 2019 og 0,3 mio. kr. årligt i 2020-2022, som primært vedrører en overførsel af budget på ca. 0,5 mio. kr. fra konto 5 til konto 6 til en styrket sagsbehandling på myndighedsområdet, budgetomplacering fra Rusmiddelcenteret til Sundhedscenteret og overførsel af budget til ydelseskontoret i forbindelse med en organisationsændring i den boligsociale indsats.

Ved budgetforliget 2019-2022 blev der afsat 3 mio. til anlæg af nyt autismetilbud i Langå. Samtidig blev der afsat 2,5 mio. kr. til drift af tilbuddet i 2021 og 5 mio. kr. i 2022 og frem.

Tilbud til voksne med særlige behov - udenfor servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8
Sociale formål	0,2	0,3	0,4	0,4
Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	0,4	-0,1	-0,1	-0,6
PL og øvrige ændringer				
Driftudgifter i alt	-15,2	-15,6	-15,5	-16,0

Udgifter udenfor servicerammen budgetlægges forfra hvert år. Budgetlægningen tager udgangspunkt i det historiske forbrug og den forventede udvikling heri for de kommende år. På området samlet set forventes en reduktion i nettoindtægten på området fra -15,8 mio. kr. i 2018 til -15,2 mio. kr. i 2019. Dette skyldes, at budgettet til sociale formål er opjusteret med 0,2 mio. kr. og at statsrefusion til særligt dyre enkeltsager er nedjusteret med 0,4 mio. kr.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Ydelserne på socialområdet er fortrinsvis takstbelagte og registreres med pris, periode og omfang på den enkelte person. På baggrund heraf er der basis for at udarbejde et dispositionsregnskab på enkeltssagsniveau inden for de forskellige ydelsestyper, målgrupper og områder.

Oplysninger på enkeltssagsniveau, kombineret med nogle forudsætninger om antal personer og gennemsnitsprisen for disse, danner både grundlag for at udarbejde budget og for den løbende økonomiopfølgning på de enkelte områder.

Oplysningerne indgår i ledelsesinformation, som bidrager til at skabe overblik over ressourcer og aktivitet på socialområdet, f.eks. information om udviklingen i antal personer der modtager en given ydelse, ydelsens gennemsnitspris, de dyreste sager på et område eller hvor mange borgere, der modtager et tilbud inden for et område.

3.3.2 Demografi

Der er indarbejdet en "demografimodel" som opdateres og reguleres årligt i forhold til de faktiske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper.

Nedenstående tabel viser de beregnede demografireguleringer i forhold til 2018:

1.000 kr	2019	2020	2021	2022
0-14 årige	-56	-78	-84	-83
15-18 årige	-298	-450	-332	-205
19-23 årige	-51	-863	-2.149	-2.859
24-30 årige	1.974	3.831	5.302	5.872
31-40 årige	-139	-41	911	2.282
41-50 årige	-985	-1.376	-2.553	-3.978
51-60 årige	1.382	2.434	3.668	4.629
61-65 årige	-52	-90	-348	107
66+ årige	735	1.444	2.225	2.855
I alt	2.509	4.810	6.641	8.621

Samlet ses et reguleringsbehov på 2,5 mio. kr. fra 2018 til 2019. I 2022 er der et reguleringsbehov på 8,6 mio. kr.

I budgettet for 2018-2021 blev det besluttet at gennemføre en analyse af kommunens demografimodeller og i den forbindelse undersøge mulighederne for at indbygge en form for efterregulering i demografimodeller på socialområdet.

På baggrund af demografianalysen, er der i forbindelse med budgetaftalen 2019-2022 aftalt følgende justeringer af demografimodellen på socialområdet:

- De beregnede demografibeløb i modellerne skal fortsat indarbejdes automatisk i forbindelse med forvaltningens udarbejdelse af forslag til basisbudget. Beløbene skal dog placeres på en central konto og udmøntes herfra til de respektive fagområder i forbindelse med de politiske drøftelser om budgettet.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

- I stedet for de nuværende 9 aldersgrupper opereres der fremover med 3 aldersgrupper: 0-18 årige, 19-65 årige og 66+ årige.
- Der foretages fremover en efterregulering på området. Efterreguleringen foretages ud fra udviklingen på landsplan, og der reguleres med 50 % af forskellen til landsplan. Efterreguleringen foretages første gang medio 2019 med udgangspunkt i udviklingen fra regnskab 2017 til regnskab 2018.
- Efterreguleringsmodellen på området evalueres efter to efterreguleringsperioder – det vil sige som led i budgetlægningen for 2021-2024

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Tabellerne er baseret på regnskabstal 2016 fra 6-by nøgletal 2017. 6-by nøgletal udarbejdes hvert andet år og vil således blive opdateret med regnskabstal fra 2018 i forbindelse med udgivelse af 6-by nøgletal i 2019.

Nedenstående tabel sammenligner nettodriftsudgifterne til det specialiserede område pr. borger i 6-by kommunerne i aldersgruppen 18-66 år. Som det fremgår af tabellen ligger udgifterne til udsatte borgere i Randers Kommune i midterfeltet, mens udgifter inden for handicap og psykiatri placerer sig i toppen.

Nettodriftsudgifter til det specialiserede socialområde (udsatte borgere) pr. 18-årige og derover - regnskab 2016

kr. pr. 18-årige og derover	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Udsatte borgere						
Boligrådgivere	0	0	0	0	0	24
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	2	44	0	49	49	18
Socialpædagogisk bistand (bofællesskaber/botilbud)	4	0	0	151	123	11
Støtte- og kontaktpersonordning	55	0	58	9	6	28
Ambulant- og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere	143	151	112	205	141	333
Døgnbehandlingstilbud til stofmis-	5	10	51	47	13	50
Beskyttet beskæftigelse	0	1	0	0	2	0
Aktivitets- og samværstilbud	11	0	0	0	7	0
Midlertidigt botilbud	14	58	0	70	40	14
Længerevarende botilbud	1	0	0	16	48	108
Kvindekrisecentre	32	55	25	37	37	152
Herberger	310	132	266	291	238	367
Dagbehandlingstilbud – alkohol-	67	18	33	42	58	81
Døgnbehandlingstilbud - alkohol-	3	1	32	9	0	16
Dagtilbud §§ 103-104 – ikke visit-	0	0	135	71	0	26
Samlede udgifter til udsatte	647	470	712	997	762	1.228

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 83

Nettodriftsudgifter til det specialiserede socialområde (Handicap og Sind) pr. 18-66 årige - regnskab 2016

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 84

kr. pr. 18-66 årige	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Borgere med handicap						
Hjemmehjælp	86	0	0	0	0	393
BPA	658	381	469	224	327	210

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Ledsageordning	58	60	47	73	34	18
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	149	189	352	322	432	33
Socialpædagogisk bistand (bofællesskab/botilbud)	1.490	1.127	1.955	1.312	1.804	0
Beskyttet beskæftigelse	412	98	139	189	270	85
Aktivitets- og samværstilbud	150	436	422	567	646	323
Midlertidigt botilbud	392	389	904	813	505	425
Længerevarende botilbud	701	715	357	1.056	827	1.519
Samlede udgifter til borgere med handicap	4.096	3.395	4.645	4.556	4.845	3.006
Borgere med sindslidelse						
Hjemmehjælp	53	0	0	0	0	103
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	358	248	177	136	294	53
Socialpædagogisk bistand (bofællesskab/botilbud)	260	120	522	132	305	0
Beskyttet beskæftigelse	20	52	22	58	37	15
Aktivitets- og samværstilbud	174	155	26	2	11	1
Midlertidigt botilbud	371	221	227	384	455	285
Længerevarende botilbud	109	293	151	180	81	754
Dagtilbud - ikke visiterede	0	20	0	0	190	142
Samlede udgifter til borgere med sindslidelse	1.345	1.109	1.125	892	1.373	1.353

Nedenstående tabeller viser de gennemsnitlige udgifter pr. plads, fordelt på de forskellige indsats- og tilbudskategorier. Gennemsnitsprisen pr. plads er generelt relativt lav i Randers Kommune, sammenlignet med niveauet i øvrige 6-byer. Bostøtte og botilbud inden for handicap og psykiatriområdet, som vi enten selv driver eller køber af andre offentlige eller private leverandører, drives billigt. Det samme gør sig gældende i forhold til udgifterne til alkohol- og stofmisbrugsbehandling, som også er godt og effektivt drevet. Det eneste område, hvor vi ikke er billigst på enhedsprisen er i denne sammenligning på kvindekrisecentre og på midlertidige botilbud til udsatte borgere, hvor prisen ligger i hhv. midten og toppen blandt kommunerne.

Enhedspris på det specialiserede område (udsatte borgere) pr. 18-årige og derover - regnskab 2016

1.000 kr.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Udsatte borgere						
Boligrådgivere	0	0	0	0	0	31
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	206	58	0	54	47	115
Socialpædagogisk bistand (bofællesskaber/botilbud)	508	0	0	523	383	93
Støtte- og kontaktpersonordning	365	0	0	0	0	23
Ambulant- og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere	34	44	102	52	59	108
Døgnbehandlingstilbud til stofmis-	380	501	629	545	522	902
Beskyttet beskæftigelse	0	60	0	0	61	0
Aktivitets- og samværstilbud	42	0	0	37	35	0
Midlertidigt botilbud	380	416	0	479	571	118
Længerevarende botilbud	363	448	0	551	414	519
Kvindekrisecentre	533	633	615	748	684	336
Herberger	474	414	485	403	364	340
Dagbehandlingstilbud - alkohol-	41	46	134	29	29	38
Døgnbehandlingstilbud - alkohol-	1.391	679	453	509	0	621
Dagtilbud – ikke visiterede	0	0	0	131	0	0

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 89

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Enhedspris på det specialiserede område (Handicap og Sind) pr. 18-66 årige - regnskab 2016

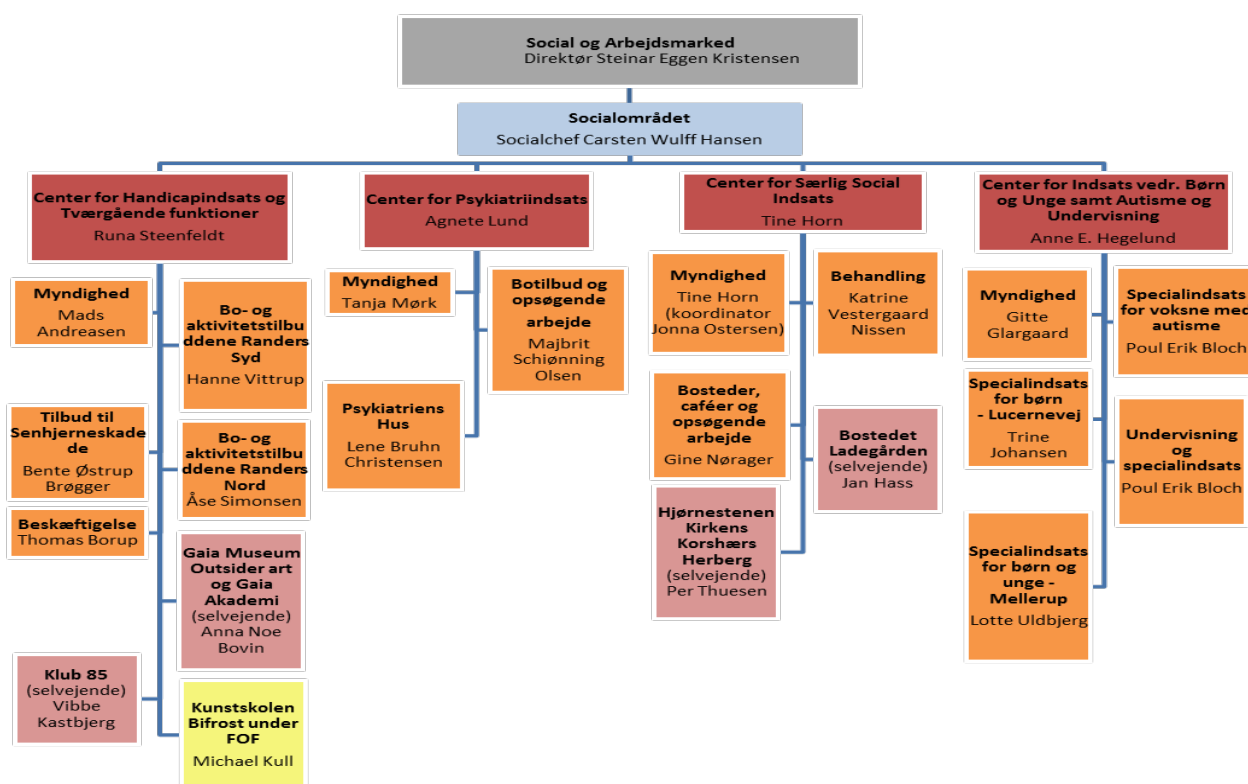
1.000 kr.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Borgere med handicap						
Hjemmehjælp	72	0	14	0	0	77
BPA	896	764	1.186	695	570	1.325
Ledsageordning	20	19	21	23	13	20
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	45	64	68	93	69	36
Socialpædagogisk bistand (bofællesskaber/botilbud)	515	447	805	496	440	0
Beskyttet beskæftigelse	172	53	140	67	124	141
Aktivitets- og samværstilbud	79	127	160	114	155	209
Midlertidigt botilbud	828	556	615	636	549	458
Længerevarende botilbud	1.099	894	809	807	843	785
Borgere med sindslidelse						
Hjemmehjælp	44	0	0	0	0	36
Socialpædagogisk bistand (bor i eget hjem)	48	80	57	66	43	37
Socialpædagogisk bistand (bofællesskaber/botilbud)	231	351	496	255	249	0
Beskyttet beskæftigelse	339	104	104	84	88	86
Aktivitets- og samværstilbud	181	80	77	166	94	66
Midlertidigt botilbud	866	617	533	610	776	306
Længerevarende botilbud	915	551	303	955	866	492

Kilde: 6-by nøgletal 2017 – tabel 90

Kombinationen af relativt høje udgifter pr. borger i Randers Kommune trods lave enhedspriser skal ses i sammenhæng med at der er relativt mange borgere i Randers Kommune med handicap. Tilsvarende er der lidt flere borgere med psykiatri og misbrugsområdet sammenlignet med de øvrige 6 byer, og der er derfor relativt flere borgere i Randers Kommune, der har brug for indsats og ydelser på det specialiserede område end i de øvrige kommuner.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Socialområdet består af følgende aftaleenheder:

- Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner
- Center for Psykiatriindsats
- Center for Særlig Social indsats
- Center for Børn og Unge samt Autisme og Undervisning

Herudover er der tegnet en driftsoverenskomst med følgende selvejende institutioner:

- Gaia (Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner)
- Ladegården (Center for særlig social indsats)
- Hjørnestenen (Center for særlig social indsats)

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejdet med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

5. Miljø- og teknikudvalget

Drift

Bevillingsområder:

- 5.1 Miljø og teknik, skattefinansieret virksomhed
- 5.2 Miljø og teknik, brugerfinansieret virksomhed

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på to bevillingsområder: det skattefinansierede område og det brugerfinansierede område. Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen for det skattefinansierede område. Desuden vises budgetbeløbene for 2019.

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.0 Fælles	-1,6	0,0	-1,6			
1.1 Natur og Miljø	31,1	-10,6	20,5			
1.2 Plan, Byg og Veje	165,4	-17,2	148,2			
1.3 Sekretariatet	0,0	0,0	0,0			
1.4 Ejendomsservice	171,5	-10,8	160,7			
1.5 Driftsafdeling	7,9	-11,4	-3,5			
Driftsudgifter i alt	374,3	-50,1	324,2	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 374,3 mio. kr. og indtægter for 50,1 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 324,2 mio. kr.

En stor del af de medarbejdere, som administrerer udvikling, miljø og teknik-området er finansieret under økonomiudvalgets budget. Det omfatter budget til administrativt personale og ledelse, personalerelaterede udgifter samt til kontorhold, IT-systemer mv.

1.0 Fælles

I budget 2019 er der budgetteret med et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau, som i første omgang er placeret som "fælles". Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning heraf i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inden for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

1.1 Natur og Miljø

Natur og Miljø er organisatorisk opdelt i områderne miljø, natur og landbrug samt affald.

Affaldsområdet er brugerfinansieret og er derfor beskrevet under bevillingsområde 5.2: Miljø og Teknik - brugerfinansieret.

Tabel 1.1 Natur og Miljø

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Grønne områder og naturpladser	12,3	-0,3	12,0
Naturforvaltning og skove	3,9	-0,4	3,4
Naturformidling	2,7	-0,4	2,3
Miljøbeskyttelse m.v.	1,9	-0,5	1,5
Vedligeholdelse af vandløb	3,0	-0,1	2,8
Skadedyrsbekæmpelse	7,3	-8,9	-1,6
I alt	31,1	-10,6	20,5

Natur og Miljø er ansvarlig for et samlet budget på 20,5 mio. kr.

I Natur og Miljø er der på det skattefinansierede område i alt beskæftiget ca. 30 medarbejdere, hvoraf lønbudgettet til ca. 25 medarbejdere er budgetteret under økonomiudvalget. Afdelingen er organisatorisk opdelt i Bestillerfunktioner, Naturformidling, samt Miljø, Natur og Landbrug.

Bestillerfunktioner

Grønne områder og naturpladser

Der er afsat i alt 12,0 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af grønne områder. De 3,7 mio. kr. omfatter drift af beplantninger, legepladser m.v. i småanlæg, beplantningsbælter samt blomsterkummer til byens torve og pladser. Hertil kommer drift af beplantninger langs vej – og stiarealer samt på offentlige p-pladser i byområder, hvor der er afsat 5,6 mio. kr.

Herudover er der afsat 2,3 mio. kr. til drift af grønne områder ved skoler, ældreboliger/plejehjem, offentlige bygninger o.l. På skolerne og ved ældreboliger/plejehjem omfatter budgettet udelukkende driften af de større græsarealer, træer og læhegn.

Det er Natur og Miljø, der prioriterer driftsmidlerne og bestiller de grønne ydelser. I området indgår også budget til naturvejleder.

Naturforvaltning og skove

Natur og Miljø planlægger og bestiller pleje af kommunale skove, naturområder, fredninger og fortidsminder. Borgernes adgang til naturområder forbedres løbende, og der arbejdes med formidling af områderne både ved skiltning på de enkelte lokaliteter og på hjemmesiden. Endvidere indgår arbejdet med at etablere mere skov i Randers Kommune i sektionens område.

Der er afsat 3,4 mio. kr. til denne opgave. Opgaverne løses for hovedpartens vedkommende af Driftsafdelingen.

Naturformidling (Randers Naturcenter)

Randers Naturcenter forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers kommune. Naturcenteret har årligt ca. 40.000 brugere og der udvikles fortløbende nye tiltag, således at selvkørende grupper kan anvende og benytte naturcenterets ressourcer på egen hånd. Endvidere arbejdes der i høj grad på at inddrage frivillige i driften af naturcentret, blandt andet med det formål at udvide centrets åbningstid og tilgængeligheden.

Der gøres en særlig indsats for formidling af Gudenåens natur med sejlads for mange brugergrupper, herunder sejlads med handicappede i specielt designede handicapbåde og kajaker. Budgettet til drift af naturcenteret udgør netto 2,3 mio. kr.

Miljø, natur og landbrug

Miljøbeskyttelse m.v.

Der er i budgettet afsat netto 1,5 mio. kr. til miljøbeskyttelse. Budgettet under miljøbeskyttelse anvendes især til køb af konsulentydelse, i form af teknisk bistand og sagsbehandling og omfatter følgende opgaver.

Virksomheder

Formålet med miljøgodkendelser og -tilsyn er at forebygge, fjerne eller begrænse forurening fra virksomheder. Opgaven omfatter virksomhedernes miljøregulering og regulering af øvrige anlæg og aktiviteter, der giver anledning til væsentlig forurening. Der er lovmæssigt fastlagt en minimumsfrekvens for tilsyn med de mest forurenende typer af virksomheder. Opgaven omfatter også behandling af private klager over røg- og støjgener.

Spildevand

Natur og Miljø skal sikre en hensigtsmæssig håndtering af spildevand i kommunen, så overfladevand og grundvand beskyttes. Dette gøres ved at vurdere udledningerne i forhold til recipienternes målsætning og tilstand, habitatdirektivet og vandrammedirektivet. Ved ansøgning om nedsivning af spildevand vurderes risikoen for at forurene drikkevandet. Der er lavet en spildevandsplan for at sikre en overordnet hensigtsmæssig rensning af spildevandet.

Jordforurening

Opgaven er at forebygge, fjerne eller begrænse nye jordforureninger og forhindre skadelige virkninger på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Natur og Miljø vurderer såvel nye som gamle forureninger i forhold til grundvandet og anvendelsen af de forurenede arealer. Med henblik på at forurenede jord ikke skal spredes er der foretaget en områdeklassificering af jorden. I disse områder skal flytning af jorden anmeldes til kommunen.

Vandforsyning og beskyttelse af grundvandet

Kommunens opgave i forhold til vandforsyning og beskyttelse af grundvandet er at sikre alle forbrugere en stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Opgaven med vandforsyning omfatter vurderinger af ansøgninger om tilladelser til vandindvinding og etablering af borer samt tilsyn med drikkevandskvaliteten.

Den generelle beskyttelse af grundvandet omfatter risikovurderinger af forureningskilder, herunder ved udvidelse af husdyrbrug, ved etablering af nedsivningsanlæg, olietanke og jordvarmeanlæg. Desuden skal der i forbindelse med kommune- og lokalplanlægning tages hensyn til beskyttelse af grundvandet.

Staten (Naturstyrelsen) foretager en geologisk kortlægning af områderne med særlige drikkevandsinteresser. På baggrund heraf udarbejder Randers Kommune en indsatsplan, hvor der tages stilling til, hvor der er behov for særlige tiltag for at beskytte grundvandet.

Natur

Naturbeskyttelsesloven indeholder et generelt forbud mod at ændre tilstanden i enge, overdrev, moser, heder, strandenge m.m. Ændringer kræver kommunens dispensation. Endvidere kræves dispensation fra bygge- og beskyttelseslinjer ved skove, åer, fortidsminder, kirker m.m. Desuden er der bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen. Natur og Miljø behandler dispensationsansøgninger og håndhæver lovovertrædelser i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Som en del af kommunens naturforvaltning gennemføres også større planlægningsopgaver, f.eks. vandplaner, herunder planlægning af nye vådområder og Natura 2000-planer.

Landbrug

Udgifterne (dog ikke aflønning af medarbejdere) i forhold til miljøgodkendelse og -tilsyn med landbrug konteres sammen med miljøgodkendelse og -tilsyn af virksomheder. Kommunens udgifter til miljøgodkendelse og -tilsyn dækkes delvist af brugerbetaling.

Efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.m. skal husdyrbrug inden udvidelse eller væsentlige ændringer søge om godkendelse hos kommunen. Ved godkendelsen skal kommunen forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt begrænse lugt-, lys-, støv-, støj- og fluegener fra husdyrbrug.

Kommunen udfører med jævne mellemrum tilsyn med miljøforholdene på husdyrbrug. Hyppigheden afhænger af dyreholdets størrelse. Ved klager fra naboer eller særlige problemer i øvrigt

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

udføres ekstra tilsyn. Desuden føres tilsyn med beholdere til opbevaring af husdyrgødning og i forbindelse med anmeldelse af udspreddning af spildevandsslam på marker.

En gang om året udvælges et antal landbrugsejendomme til et mere gennemgribende tilsyn, hvor det kontrolleres, om der er overtrædelser af relevante regler til beskyttelse af natur og miljø. Tilsynsresultatet indberettes til staten, som tager stilling til om overtrædelser skal føre til reduktion i landbrugsstøtte.

Vedligeholdelse af vandløb

Natur og Miljø er også ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er 600 km vandløb, heraf 250 km offentlige vandløb.

Endvidere forestås behandling af ansøgninger om tilladelse efter vandløbsloven, og klager over vandløbenes tilstand i private vandløb. Natur og Miljø sagsbehandler i forbindelse med overtrædelse af 2 meter bræmmer og sager om ændringer af vedtægter for offentlige pumpelag. Der er afsat 2,8 mio. kr. til denne opgave.

Skadedyrsbekæmpelse

Skadedyrsbekæmpelse omfatter udgifter til rottebekæmpelse samt udgifter til indfangning af herreløse katte. Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, sørge for at foretage en effektiv rottebekæmpelse. Bekæmpelse af rotter er gebyrfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. Gebyret opkræves halvårligt over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien.

1.2 Plan, Byg og Veje

Plan, Byg og Veje består af sektionerne Plan, Byggesag og Ejendomsskat samt Veje og Trafik. Afdelingen beskæftiger i alt ca. 57 medarbejdere, hvoraf hovedparten aflønnes under økonomiudvalget.

Tabel 1.2 Plan, Byg og Veje

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Veje og Trafik:			
Vejvedligeholdelse, belægninger m.v.	60,9	-1,5	59,4
Vintertjeneste	15,0	0,0	15,0
Kollektiv trafik	85,1	-5,3	79,8
Parkering	3,8	-10,4	-6,6
I alt	164,8	-17,2	147,6

Plan, Byg og Veje er ansvarlig for et samlet udgiftsbudget på 164,8 mio. kr. primært til drift og vedligeholdelse af de kommunale veje og til drift af den kollektive trafik.

Området udgøres af tre sektioner; Plan, Byggesag og Ejendomsskat samt Veje og Trafik, hvoraf kun driftsbudgettet til Veje og Trafik er placeret under miljø og teknik udvalget.

Plan

Planafdelingen løser en bred vifte af planlægningsopgaver spændende fra overordnede og strategiske planopgaver som Byen til Vandet, helhedsplaner og masterplaner til planlægning for konkrete projekter. Ansvar for planstrategi og kommuneplanens hovedstruktur er i Erhverv og Udvikling, men Plan leverer væsentlige bidrag hertil. Desuden udarbejdes de mere detaljerede retningslinjer og rammer i kommuneplanen. Som grundlag for udbygningen af de enkelte ramme-

områder samt på baggrund af konkrete projekter udarbejdes lokalplaner, der fastlægger udformningen og anvendelsen af enkeltområder udmøntet i juridisk bindende bestemmelser for de enkelte områder. I den forbindelse udarbejdes ofte tillæg til kommuneplanen. Budgettet til planlægningsopgaverne er placeret under økonomiudvalget.

Plan løser også opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver i forhold til klimatilpasning, varmeforsyning samt planlægning for vindmøller, store solcelleanlæg og biogas. Disse dele er budgetteret under Udviklingsudvalget mens budget til bevaringsudvalget samt ydelsesstøtte til byfornyelsesprojekter er lagt under Landdistriktsudvalget.

Plan varetager også sekretærfunktionen for hegnssynet og for bevaringsudvalget samt opgaver vedr. registrering og sagsbehandling på bevaringsværdige bygninger.

Byggesag og Ejendomsskat

Sektionen har ansvar for byggesagsbehandling, administration af ejendomsbeskatning, landzonesager og matrikulære sager. Budgettet indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget.

Byggesag

Byggesagsbehandlingen omfatter en række forskellige aktiviteter fra den første henvendelse og forespørgsel, udstedelse af byggetilladelse til afslutning af byggesagen. For større byggerier gives ofte delbyggetilladelser. Der hentes også ofte oplysninger i andre afdelinger om for eksempel spildevand, vej og miljøforhold. Der skal gennemføres færdigsyn, udstedes ibrugtagningstilladelser, og et væsentligt element er ajourføring af BBR. Byggesagsbehandlingen sker fuldt ud digitalt – fra ansøgning til udstedelse af byggetilladelse og afslutning af byggesag. Byggesagsbehandlingen finansieres delvist af byggesagsgebyrer.

Kommunens byggesagsarkiv er de seneste år blevet digitaliseret og næsten alle historiske sager er nu offentligt tilgængeligt på www.weblager.dk. Digitaliseringen af byggesager giver de enkelte ejere og rådgivere digital adgang til oplysninger om eksisterende byggeri.

Planadministration

Sektionen varetager sagsbehandling af landzonesager, ejendomsavancebeskatning og matrikulære sager.

Sektionen udarbejder planvurderinger i forbindelse med byggesager og konkrete forespørgsler, herunder dispensationer fra lokalplaner.

Ejendomsskat

Omfatter administration og opkrævning af ejendomsskat, dvs. grundskyld af ejendomme og dækningsafgift af erhvervsjendomme og offentlige ejendomme. Sammen med ejendomsskatten opkræves en række afgifter – f.eks. ang. skorstensfejning og renovation. Administrationen omfatter også løbende reguleringer på ejendomsskatten og af det elektroniske ejendomsoplysnings-skema, der anvendes ved salg af ejendom.

Veje og Trafik

Vejvedligeholdelse, belægnings mv.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45, hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring, således at de myndigheds-mæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens poli-tikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Til den løbende vejvedligeholdelse, hvilket primært vedrører renholdelse, kørebaneafmærkning, skiltning, broer, signalanlæg, rabatter, vejafvanding, vejdstyr mv., er der afsat 21,0 mio. kr.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af disse opgaver, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

I budgettet er der afsat 5,6 mio. kr. til drift af vejbelysning inkl. elforbrug.

Til vedligehold af belægninger er der i budgettet afsat 24,9 mio. kr., hvor ca. 4/5 er afsat til nyt asfaldslidlag på veje, cykelstier og pladser, reparation af asfaltveje samt reparation og vedligehold af grusveje. Ca. 1/5 anvendes til opretning af fortove og vedligeholdelse af stier. Asfaltarbejderne løses af private entreprenører, mens fortovsopretning løses af såvel private entreprenører som af Driftsafdelingen. Der i budgetaftalen for 2019 afsat 4,0 mio. kr. årligt, som sammen med fort-satte effektiviseringer af opgaveløsningen, skal give mulighed for at indhente efterslæbet på vej-vedligeholdelse.

Der arbejdes løbende med at nedklassificere et antal mindre veje og grusveje jævnfør byrådets beslutning i forbindelse med budget 2011-14. Arbejdet forventes at ske over en 20-årig periode.

I budgettet er der årligt afsat 4,6 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Randers Spildevand A/S, 1,0 mio. kr. til trafiksikkerhed samt 2,3 mio. kr. til myndighedsopgaver, trafikplanlægning, miljøbered-skab mv.

Vintertjeneste

Veje og Trafik står for vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten bliver udført efter "Regulativ for vintertjeneste på og renholdelse af veje, stier og pladser" og en strategi, som By-rådet har vedtaget. Alle kommuneveje er prioriteret efter den vedtagne strategi.

Målet med kommunens snerydning og saltning er at sikre trafikens fremkommelighed, så den kommunale indsats kommer flest mulige til gode.

Opgaven udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenører.

Der er afsat 15,0 mio. kr. til vintertjenesten. De enkelte års udgifter svinger af naturlige årsager meget. Over- eller underskud overføres derfor til efterfølgende års budget til vintertjeneste.

Parkering

Parkeringskontrol og administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer varetages af Veje og Trafik. Den 4. juni 2018 vedtog folketinget at nedsætte statstilskuddet til kommuner som følge af indtægter fra parkering.

Der er budgetteret med indtægter fra betalt parkering på 8,4 mio. kr., mens indtægter fra parke-ringskontrol ligger på knap 2 mio. kr. I alt ca. 10,4 mio. kr. I forvejen afregnes 50% af indtægterne fra parkeringskontrollen direkte til staten svarende til ca. 1 mio. kr.

Med den nye modregningsordning indføres der modregning svarende til 70% af indtægterne fra parkering. Den konkrete metode for modregning kendes endnu ikke i detaljen, men det skønnes

at kommunes statstilskud vil blive reduceret med 3,5 mio. kr. udover den 1 mio. kr., der i forvejen afregnes.

Reduktionen på 3,5 mio. kr. er indregnet i basisbudget 2019-22, men ikke i driftsbudgettet til parkering under miljø og teknikudvalget. Det skyldes dels at der sker modregning i statstilskuddet dels at der på nuværende tidspunkt ikke er truffet beslutning om at ændre det eksisterende niveau for drift af p-anlæg og opkrævning af parkeringsafgifter.

Kollektiv trafik

Udgifterne til kollektiv trafik udgør samlet set 117,6 mio. kr.

Hovedparten svarende til 109,7 mio. kr. anvendes til busdrift inkl. individuel handicapkørsel. Ca. 30 % af udgiften dækkes af billetindtægter, hvorfor kommunens nettoudgift til busdrift er 77,2 mio. kr.

Det er Midttrafik, som administrerer kollektiv trafik, der nu betegnes offentlig servicetrafik.

Kommunen bestiller lokal kollektiv trafik hos Midttrafik, som sørger for udbud, detaljeret køreplanlægning og daglig drift. Kommunen står selv for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

Ud over busdrift driver kommunen Udbyhøj færgefart og Møllerup-Voer færgefart. Randers Kommunes tilskud til de to færgefarter udgør netto 2,4 mio. kr., idet Norddjurs Kommune yder et tilsvarende tilskud.

Endelig er der budgetteret med udgifter for 0,5 mio. kr. til drift af Randers Flyveplads samt til vedligeholdelse af de kommunale jernbanespor fra Randers Banegård til Udbyhøjvej samt fra Strømmen Station til Randers Havn ved Tronholmen. Da områderne samtidig dækkes af indtægter udgør nettobudgettet 0,3 mio. kr.

1.3 Sekretariat

Sekretariatet løser tværgående opgaver inden for GIS, økonomi, jura og udvikling. Sekretariatet har desuden ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom, tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger og frivillige nedrivninger. I alt er ca. 18 medarbejdere beskæftiget med løsning af Sekretariatets opgaver, som alle er aflønnet under økonomiudvalget.

Sekretariatet

Sekretariatsopgaver

Sekretariatet udarbejder dagsordner og referater til miljø- og teknikudvalget, chefgruppe m.m. Desuden sekretariatsbetjenes taxinævn og bevillingsnævn.

Sekretariatet udarbejder - i samarbejde med de øvrige afdelinger - Miljø og Tekniks regnskab, budget og budgetopfølgning. Sekretariatet fordeler indkomne fakturaer til de relevante sagsbehandlere og hjælper dem med at håndtere dem korrekt i kommunens økonomisystemer. Sekretariatet er også ansvarligt for regningsudstedelser, afstemninger, afregninger, moms, håndtering af bankgarantier m.m. Endvidere bidrager Sekretariatet med økonomiske analyser, hvor nødvendigt.

Sekretariatet samarbejder med de øvrige afdelinger om forskellige udviklingsopgaver for hele forvaltningen. Det kan f.eks. være organisationsudvikling, politikformulering eller udformning af fælles

procedurer. Sekretariatet har desuden en juridisk rådgivningsfunktion i forhold til de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik. Sekretariatet forestår endvidere den juridiske sagsbehandling i forbindelse med ekspropriationer.

Salg af byggegrunde og anden jord

Sekretariatet står for kommunens salg af byggegrunde og anden jord. Salg af erhvervsgrunde er placeret i Erhverv og Udvikling.

Boligkvalitet mv.

Der arbejdes med at forskønne kommunen ved at give påbud om istandsættelser, forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger, ved at opkøbe ejendomme for at nedrive dem eller indretning af byrum. Finansieringen sker primært af byfornyelsesmidler. Foruden myndighedsfunktionen administreres kommunens arbejde med indgåelse af frivillige aftaler om nedrivning i overensstemmelse med den vedtagne handlingsplan for arbejdet med dårlige boliger. Der er afsat 0,1 mio. kr. til indfasningsstøtte i forbindelse med genhusning ved kondemnering.

Tilsyn med boligorganisationer

Sekretariatet har ansvaret for kommunens tilsyn med almene boliger. Tilsynet varetages til dels gennem den årlige styringsdialog med boligorganisationerne. Derudover varetages tilsynet gennem løbende dialog med boligforeningerne. I forbindelse med renoveringer og nybygning af almene boliger foretages støttesagsbehandling samt eventuelle sager om kapitaltilførsel.

Ydelsesstøtte til boligbyggerier

Sekretariatet forestår endvidere det sagsforberedende arbejde med at prioritere nye almene boligbyggerier. Herunder er der afsat et budget på 0,5 mio. kr. til ydelsesstøtte, som er den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og ungdomsboliger.

GIS og digitalisering

GIS og digitalisering varetager drift og udvikling i forhold til kort og geo-data (GIS). Driften består blandt andet af kontrol af grundkort, opsætning af GIS-arbejds miljøer samt faglig support af øvrige afdelinger. Udviklingsopgaverne fokuserer på at skabe digitale løsninger, som understøtter en effektiv sagsbehandling i hele forvaltningens opgaveløsning. Det sker primært gennem etablering af digitale selvbetjeningsløsninger, der effektiviserer dataindsamling fra borgerne til gavn for sagsbehandlingen i form af mere struktureret og hurtigere sagsbehandling. Budgettet indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget.

1.4 Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under Miljø og Teknik med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Ejendomsservice samlede budgetramme udgør 165,9 mio. kr. heraf 160,7 mio. kr. på miljø og teknikudvalgets område, mens den resterende del indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget. Fordelingen af budgettet på de enkelte afdelinger fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 1.4: Ejendomsservice

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Ejendomsservice, fælles	4,6	0,0	4,6
Bygningsadministration	2,8	0,0	2,8
Teknisk service og Vagt	118,5	-10,8	107,8
Rengøring og Rådhuservice	52,2	-1,5	50,7
I alt	178,2	-12,3	165,9

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Fordelt på udvalg:

Økonomiudvalget	6,7	-1,5	5,2
Miljø- og Teknikudvalget	171,5	-10,8	160,7

Budgettet til bygningsdrift og –vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Rådhuservice, Teknisk Service og Vagt samt Økonomi og Stab. Der er i efteråret 2018 lavet en organisationsændring, der berører sektionerne Rengøring og Rådhuservice samt Teknisk Service og Vagt. Organisationsændringen er godkendt i Lokal-MED, men er endnu ikke implementeret i budgetterne.

Budgettet under miljø og teknikudvalget dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme samt til husleje, rengøring, vedligeholdelse og vagt og sikring. Heri indgår ligeledes udgifter til løn for ikke administrativt personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,8 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, samt planlægning af arealudnyttelsen.

- Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger.
- Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energiop-timering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherre på projekter med ekstern projektering.
- Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Budgettet hertil hører under bevillingsområdet "Administration" under økonomiudvalget, og finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

Rengøring og Rådhuservice

Rengøring og Rådhuservice har et budget på 50,7 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af nedenstående opgaver:

- Daglig rengøring af de kommunale bygninger.
- Kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører.
- Midlertidige rengøringsopgaver på tværs af kommunen som fx vikariering i forbindelse med sygdom og ferie eller større rengøringsopgaver i forbindelse med ombygninger.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

- Intern service (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen)
- Større trykkeopgaver for de øvrige kommunale afdelinger.
- Kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen)

Fra budget 2019 er budgettet forøget med 0,45 mio. kr. årligt til driften af svømmehallerne for at sikre en fortsat hensigtsmæssig tilgængelighed for svømmeundervisning for skoleelever og fritidsbrugere i Randers Kommune. Midlerne er tilført for at imødekomme et øget behov for rengøring i de kommunale svømmehaller.

Teknisk Service og Vagt

Teknisk Service og Vagt har et budget på 107,8 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af følgende opgaver vedrørende de kommunale bygninger:

- Driftsvedligehold af kommunens bygninger
- Energiprojekter samt drift og aflæsning af energiinstallationer.
- Mindre håndværksmæssige opgaver indvendigt i kommunens bygninger.
- Leje og udleje af bygninger, forpagtning af kommunale arealer, samt det administrative arbejde vedrørende kolonihaver.
- Anlæg og vedligehold af, samt snerydning på de belægninger og grønne områder, der ligger i umiddelbart tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen).
- Service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, samt drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer.

Økonomi og Stab

Økonomi og Stab har et budget på 1,5 mio. kr. Staben har til opgave at sikre en effektiv og stærk økonomistyring i Ejendomsservice. Budgettet til Staben hører under bevillingsområdet "Administration" under økonomiudvalget.

Budgettet til Økonomi og Stab indgår i det samlede budget til Ejendomsservice, fælles på 4,6 mio. kr. Den øvrige del af budgettet hører til under miljø og teknikudvalgets område og vedrører fælles budgetpuljer.

1.5 Driftsafdelingen

Tabel 1.5 Driftsafdelingen

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Driftsafdelingen	-2	-1,5	-3,5
Kirkegårde	9,9	-9,9	0
I alt	7,9	-11,4	-3,5

Driftsafdelingen beskæftiger i alt ca. 91 årsværk, heraf ca. 13 årsværk på de 2 kommunale kirkegårde.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Driftsafdelingen udfører opgaverne på bestilling fra de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik, jf. beskrivelserne under de enkelte afdelinger, men løser også opgaver for kommunens mange aftaleenheder, Eventsekretariatet m.fl.

Bestillerfunktionerne betaler Driftsafdelingen for løsningen af opgaverne. Da der er tale om interne afregninger fremgår betalingen ikke af Driftsafdelingens indtægtsbudget i tabel 1.5. Budgettet dækker derfor over, at Driftsafdelingen reelt har en samlet omsætning på 49,7 mio. kr.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen "lever" af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring. De beregnede omkostninger er fastsat til 2,6 mio. kr.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Kirkegårde

Kirkegårdene er organisatorisk en del af Driftsafdelingen.

Kirkegårdene omfatter Østre og Nordre kirkegård, med et samlet areal på 18 ha.

Udgifterne til drift af de 2 kommunale kirkegårde udgør 8,6 mio. kr., mens afskrivninger mv. udgør 1,2 mio. kr. Indtægterne ved brugerbetaling er budgetteret til 9,9 mio. kr. Taksterne dækker samtlige omkostninger, dvs. direkte og indirekte omkostninger, der omfatter afskrivning og forrentning af investeringer mm. Kirkegårdene belaster dermed ikke økonomisk kommunens skattefinansierede områder.

2. Budgetmål i 2019

Budgetmål			
Fremme borgernes adgang til naturen.			
Begrundelse/udddybning			
Naturformidling er vigtig for Miljø- og teknikudvalget, hvorfor det er vigtigt at fremme borgernes adgang til naturen.			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none">• Attraktiv bosætningskommune• Grøn og bæredygtig udvikling			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antal besøgende på Naturcenteret	2017: 53.000	Mindst 53.000	Mindst 53.000
Antal guidede naturture i Randers Kommune	2018: 80 stk.	Mindst 80	Mindst 80

Budgetmål			
Fremme biodiversiteten			
Begrundelse/udbygning			
<p>Miljø- og teknikudvalget ønsker at fremme biodiversiteten i Randers Kommune. Det kan være gennem skovrejsning, naturpleje eller andre redskaber.</p> <p>En af Randers Kommunes store udfordringer er vand. Vandstanden i vandløbene udfordrer landbrugets muligheder for at udnytte arealerne. Samtidig er vandløbene hjemsted for stor biodiversitet, der kan blive påvirket af en større gennemstrømning. Området er reguleret af lovgivning, som forventes revideret indenfor de næste par år.</p>			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
<p>Biodiversiteten i de §3-beskyttede naturområder registreres og udviklingen følges.</p> <p>Et områdes HNV (høj natur værdi) er en metode til at opgøre dets biodiversitet.</p>	<p>Udtræk af eksisterende HNV (baseret på gamle data) for områderne er baseline</p>	<p>HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.</p> <p>Opgørelse primo 2020.</p>	<p>HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.</p>
<p>Overvågning og naturpleje for udvalgte dagsommerfugle i Volk Mølle Bakker. Dagsommerfugle er en vigtig indikator for naturtilstanden og biodiversiteten i naturområder.</p> <p>Måles ved løbende overvågning af Sommerfuglene i flyvetiden maj-juli, planterne overvåges én gang om sommeren.</p>	<p>Baselineovervågning i 2018</p>	<p>Tilstedeværelse/opretholdt og forøget bestand af planter og evt. sommerfugle.</p>	<p>Tilstedeværelse/opretholdt og forøget bestand af sommerfugle og planter.</p>
<p>Bilag IV padde udbredelsen i vandhullerne</p> <p>Måles ved optælling af antal vandhuller med bilag IV paddearter</p>	<p>2017/2018: Bilag IV arter tilstede i 530 vandhuller</p>	<p>Uændret/eller en fremgang</p>	<p>5% fremgang</p>
<p>Forbedring af vandløbs insekt og fiske fauna ved udlægning af Gydegrus.</p>	<p>DVFI mål for vandløbsstrækningen før og efter udlægning af gydegrus.</p>	<p>En fremgang i DVFI mål og ørredtæthed på 25 % af de vandløbsstrækninger, hvor der er udlægges gydegrus.</p>	<p>En fremgang i DVFI og ørredtæthed på 25 % af de vandløbsstrækninger, hvor der er</p>

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Effekten måles ved DVFI metoden (Dansk vandløbsfauna indeks). Fiskefaunaen måles med el-fiskeri, som viser bestanden af ørreder og andre arter.	En fiskeundersøgelse før og efter udlægning af gydegrus		udlægges gydegrus.
Forbedring af vandløbs fiskefauna ved fjernelse af spærringer i vandløbet. Effekten måles med el-fiskeri, som viser bestanden af ørreder og andre arter	El-fiskeundersøgelse af fiskefaunaen før og efter fjernelse af spærring i vandløbet	En forbedring af fiskepassagen ved fjernelse af 5 spærringer	Tilstedeværelse af mere end to fiskearter opstrøms de fjernede spærringer på 50% af stationerne

Budgetmål			
Rent drikkevand nu og i fremtiden.			
Begrundelse/udbygning			
Rent drikkevand er en forudsætning for, at Randers Kommune fortsat er en attraktiv bosætningskommune.			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Drikkevandskvaliteten i forhold til nitratindhold Måles ved hvor mange vandværker, som overskrider grænseværdien for nitratindhold, som er 50 mg/l. Fastsat af EU	2017: 4 stk.	0	Lokal/politisk målsætning for nitratindhold i drikkevandet i Randers Kommune er fastsat. Indsatserne overfor nitrat er i de første indsatsplaner tilpasset den politisk fastsatte nitratværdi
Drikkevandskvaliteten i forhold til pesticider Måles ved hvor mange vandværker, som overskrider grænseværdien for pesticider, som er 0,1 mikrogram/l.	2017: 0 stk.	0	Lokal/politisk målsætning for pesticidindhold i drikkevandet i Randers Kommune er fastsat.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

			Indsatserne overfor pesticider er i de første indsatsplaner tilpasset den politisk fastsatte pesticidværdi
--	--	--	--

Budgetmål			
Fremkommelighed og kollektiv trafik i Randers Kommune			
Begrundelse/udbygning			
<p>Infrastruktur er en vigtig forudsætning for både virksomheder og borgere. Derfor ønsker Miljø- og teknikudvalget at sikre et tilstrækkeligt fokus på vedligeholdelse af vejnettet. Udvalget vil arbejde for at øge fremkommeligheden – både i land og by.</p> <p>Miljø- og teknikudvalget ønsker en god kollektiv trafik i hele kommunen, og udvalget vil stå i spidsen for nytænkning af området.</p> <p>Udvalget vil i valgperioden udarbejde en strategi for parkering.</p>			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Nyt projekt omkring rejsetid på Århusvej. Måles ved den gennemsnitlige rejsetid pr. dag (ventetid) i forhold til normal trafik.	Ingen baseline. Projektet er lige rullet ud.	Vi afventer baseline	Vi afventer baseline
Øge antal af rejser med kollektiv transport i kommunen. Måles på bybuslinje 1-11 i Randers by. Data fra Midttrafik	2017: 3.284.000 passagerer. Svarende til 1,88 % af indbyggerne i Randers by.	Fastholdes	Fastholdes

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Budgetmål			
Selvtransporterende skolebørn			
Begrundelse/udbygning			
Selvtransporterende skolebørn er et mål for Miljø- og teknikudvalget. Udvalget ønsker sikre skoleveje, som forudsætning for dette, ligesom udvalget ønsker at fremme, at børnene cykler eller går i skole.			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Flere børn cykler eller går til skole Data kommer fra cykelregnskab	2015-tal: 54% (nyere tal kommer først i 2019)	60 %	65 %

Budgetmål			
Attraktive og effektive kommunale bygninger			
Begrundelse/udbygning			
Fokus på Randers kommunes eget bidrag til energibesparelse gennem forbedrede bygningsmasse af kommunale bygninger			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Bygningsstanden for de kommunale bygninger	Fastsættes efter konkret drøftelse		
Energioptimeret drift af kommunale bygninger. Måles som reduktion i kommunens samlede energiforbrug ift. baseline.	2016: Varme 37.490.185 kwh EI 8.607.358 kwh Vand 2.656.316 m3	1,3 %	12 %

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022.

Udvikling, Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.0 Fælles	0,0	0,0	-1,6	-3,3	-4,9	-6,5
1.1 Natur og Miljø	21,7	21,4	20,5	20,5	20,6	20,6
1.2 Plan, Byg og Veje	147,1	145,9	148,2	148,2	148,0	148,0
1.3 Sekretariatet	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4 Ejendomsservice	163,4	158,1	160,7	160,4	160,7	160,8
1.5 Driftsafdeling	-0,4	-5,5	-3,5	-3,5	-3,5	-4,1
Driftudgifter i alt	332,4	319,9	324,2	322,2	321,0	318,8

Tabellen viser, at de samlede udgifter i 2017 ligger over det vedtagne budget 2018. En del af forklaringen er, at driftsafdelingen i 2017 foretog maskininvesteringer finansieret af overførte driftsmidler for 4,8 mio. kr. samt den gradvise indfasning af besparelser i Ejendomsservice, som er tilendebragt i 2018. Fra 2019 er der indarbejdet et stigende effektiviseringskrav, som betyder at budgettet falder.

I tabellen nedenfor specificeres de budgetmæssige ændringer fra budget 2018 til budget 2019-22.

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	319,9	319,9	319,9	319,9
Ingen prisfremskrivning	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Budgetforlig				
Effektiviseringsbidrag 2019	-1,6	-3,3	-4,9	-6,5
Løft af vejområdet - efterslæb og lapning af huller	4,0	4,0	4,0	4,0
Svømmehaller - øget rengøring	0,5	0,5	0,5	0,5
Tekniske korrektioner	1,7	1,7	1,5	1,6
Lov og cirkulære korrektion	0,6	0,6	0,6	0,6
Tillægsbevillinger:				
Maskinkøb - fremrykning af budget til maskinkøb	-0,3	-0,3	-0,3	-0,9
Kommunal vagtordning - fremrykning af budget	-0,1	-0,3	0,0	0,0
Kompensation tab af huslejeindtægt	3,1	3,1	3,1	3,1
Langå daginst. - tilbageførsel af budget	0,0	0,0	0,5	0,5
Ompl af budget ml MTU og andre bevillingsområder	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Øvrige ændringer	0,0	0,0	2,4	2,4

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2018				
Budgetforlig	-0,5	-0,5	-1,1	-1,1
Tekniske korrektioner	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Øvrige ændringer	0,0	4,7	2,4	2,4
Ændringer fra budget 2017				
Driftsafdelingen - fremrykning af budget til investering	0,7	-2,4	-2,4	-2,4
Ejendomsservice - fremrykning af budget til investering	0,0	-1,6	-1,6	-1,6
Gadebelysning, energibesparelse	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Lejeindtægt, Randers Regnskov	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
I alt	324,2	322,3	320,9	318,8

I budget 2019 og frem er der indlagt en årligt rammebesparelse på 1,2 mio. kr., som er udmøntet ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

Herudover er der i budgetaftalen indeholdt et effektiviseringskrav på 1,6 mio. kr. i 2019 stigende til 6,5 mio. kr. i 2022. Den konkrete udmøntning heraf behandles i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inde for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

I budgetaftalen indgår endvidere, at vejområdet skal have et varigt budgetmæssigt løft på 4,0 mio. kr. årligt, som sammen med fortsatte effektiviseringer af opgaveløsningen, skal give mulighed for at indhente efterslæbet på vejvedligeholdelse. Slutteligt er der i budgetaftalen afsat 0,450 mio. kr. årligt til driften af svømmehallerne for at sikre en fortsat hensigtsmæssig tilgængelighed for svømmeundervisning for skoleelever og fritidsbrugere i Randers Kommune.

Der er foretaget teknisk korrektion af ubalance i budgettet forårsaget af uens fremskrivning af indtægter og udgifter i driftsafdelingen. Kirkegårde er blevet korrigeret med et budget til opsparring/afdrag og budgetteres herefter med balance mellem udgifter og indtægter.

Kommunerne er i regeringsaftalen blevet kompenseret for ændring af lov om trafikskoler, som giver mulighed for individuel handicapkørsel for blinde og stærkt svagsynede.

Der er i forbindelse med budgetopfølgning i marts og maj givet tillægsbevilling til bl.a. fremrykning af budget til finansiering af udgifter, der afholdes i 2018 samt kompensation for tab af huslejeindtægt ifm. salg af bygning samt flytning af budgetreduktion vedr. institution i Langå. Omlaceringer vedr. budget til opgaver i Ejendomsservice herunder tilbageførsel af budget til fagforvaltninger ifm. udredning af udgifter til papirvarer.

Under øvrige ændringer er der foretaget korrektion af 2021 og 2022 idet fremrykning af budget for perioden 2021-22 har været placeret i sidste overslagsår.

Ændringer fra budget 2018 viser bortfald af bevilling på 0,5 mio. kr. til videreførelse af særligt tilbud om buskørsel til ældre. Endvidere budgetteret reduktion på 0,5 mio. kr. fra 2021 ved sammenlægning af daginstitutioner i Langå. Denne reduktion har været fejlplaceret i Ejendomsservice

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

og er siden flyttet via en tillægsbevilling. Den tekniske korrektion skyldes opjustering af indtægtsbudget til rottebekæmpelse, mens øvrige ændringer viser justering af fremrykket budget.

Ændringer fra budget 2017 viser bl.a. at 2019 er slutåret for indfasning af besparelse på gadebelysning.

3.3. Budgetforudsætninger

I henhold til de vedtagne retningslinjer er budgetbeløbene dannet med udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2019-22. Tallene er korrigeret med KL's skøn over pris- og lønudviklingen samt vedtagne byrådsbeslutninger.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

6-by nøgletal

(Nettoudgifter regnskab 2017 i 1.000 kr.)	København	Odense	Esbjerg	Randers	Aarhus	Aalborg
<i>Fritidsområder*</i>	151.597	34.993	23.081	11.789	98.809	60.740
<i>Naturbeskyttelse</i>	0	12.039	4.931	4.511	6.337	3.268
<i>Vandløbsvæsen</i>	5.820	2.019	6.959	3.114	5.441	7.229
<i>Miljøbeskyttelse</i>	84.291	2.399	6.335	-117**	25.873	39.677
Natur og miljø området i alt	241.708	51.450	41.306	19.297	136.460	110.914
<i>Pr. indbygger (hele kr.)</i>	401	257	356	197	407	523
<i>Vejvedligehold. mv.</i>	201.159	148.380	89.005	42.422	80.935	106.814
<i>Belægninger mv</i>	35.848	0	0	20.289	76.888	4.761
<i>Vintertjeneste</i>	34.679	19.014	12.089	13.460	27.507	24.867
<i>Standardforb. Vejanlæg</i>	0	0	0	0	2.301	0
Kommunale veje i alt	271.686	167.394	101.094	76.171	187.631	136.442
<i>Pr. indbygger (hele kr.)</i>	451	835	872	776	559	644
Busdrift	427.971	145.829	69.559	73.120	212.227	155.690
<i>Pr. indbygger (hele kr.)</i>	710	727	600	745	632	735

Kilde: nøgletal udarbejdet pba udtræk fra danmarks statistik (regnskabstal 2017 og befolkning pr. 1 jan. 2017)

*) I 2017 blev ca. 31 % af udgifterne afholdt under kultur- og fritidsudvalgets område

***) Der er i 2017 hjemtaget 3 mio. kr. i refusion fra grøn ordning, hvorfor miljøbeskyttelse udviser en nettoindtægt. Nettoudgifterne har i 2015 og 2016 ligget på 3 mio. kr.

Nøgletallene i tabel 4.1 viser nettodriftsudgifterne på hhv. natur og miljø samt vejområdet for de seks største byer. Samlet set har Randers med undtagelse af busdrift været den kommune med færres udgifter i 2017. Målt pr. indbygger ligger i Randers dog lidt over gennemsnittet for kommunerne hvis der ses på kommunale veje og busdrift. For natur og miljø området er Randers den kommune med laveste udgifter pr. indbygger også hvis udgiften korrigeres for at der i 2017 er hjemtaget ca. 3 mio. kr. i refusion fra grøn ordning.

Tabellen viser også, at der er forskelle mellem kommunerne, hvilket foruden indbyggerantal kan skyldes strukturelle forskelle på tværs af kommunerne. Derudover kan der være forskelle i de

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

kommunale prioriteringer, som gør sammenligninger på tværs af kommunerne i et enkelte år problematisk. Fx gennemføres vedligeholdelse af broer og tunneller som større projekter og udgifterne kan derfor falde i et enkelt år.

4.2. Takster

Der henvises til takstoversigten i årsbudgettet på hjemmesiden.

4.3. Oversigter over aftaleenheder

Miljø og teknik området omfatter tre aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde
- Affald

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: Det skattefinansierede og det brugerfinansierede. På det brugerfinansierede område er der i 2019 udgifter for i alt 94,3 mio. kr.

Tabel 1: Budget 2019, Miljø og Teknik – brugerfinansieret

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerrammen		
	Udgifter	Indtægter	Netto	Udgifter	Indtægter	Netto
1.1 Affald				94,3	-100,3	-6,0
I alt	0,0	0,0	0,0	94,3	-100,3	-6,0

I alt er ca. 47 faste medarbejdere beskæftiget på Affaldsområdet – heraf 34 på Affaldsterminalen.

Området omfatter således alene delområde:

- 1. Affald

1.1. Affald

Området omfatter hele det brugerfinansierede område, der har med affald at gøre. Hovedområderne kan beskrives som planlægning og administration af alle indsamlingsordninger mv. for affald, samt aftaleområdet Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

Lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger mv.

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, genbrug, organisk affald og storskrald, samt farligt affald fra private husstande og kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv.

Hovedopgaverne på dette område er planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald.

Indsamling og transport er udliciteret og løses af eksterne leverandører, som leverer de indsamlede mængder til omlastning eller videre sortering og bearbejdning på Randers Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Dagrenovation/restaffald, som er den største af indsamlingsordningerne med en samlet udgift på 31,0 mio. kr., fordeler sig økonomisk således: Indsamlingen udgør omkring 19,4 mio. kr., og behandlingen - transport og forbrænding - udgør i størrelsesordenen 7,1 mio. kr., medens de resterende ca. 4,5 mio. kr. går til administration, information og afskrivninger, herunder udskiftning af beholdere mm. Af de 7,1 mio. kr. går halvdelen til statsafgift på forbrænding.

Tilsvarende på genbrugsområdet, hvor de samlede udgifter efterhånden er blevet noget større, nemlig 39,5 mio. kr. Her udgør indsamlingen i størrelsesordenen 25,4 mio. kr. Her er der en betydelig indtægt på ca. 2,5 mio. kr. ved salg af papir og pap, som er med til at holde taksten på dette område nede. Indsamlingen af organisk affald udgør ca. halvdelen af omkostningerne. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Randers Affaldsterminal til behandling og videre sortering, før det leveres til genbrugsindustrien.

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

Tabel 2: Indsamlingsordninger

mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Renovationsordning, fælles formål	0,1	0,0	0,1
Dagrenovation	31,0	-31,9	-0,9
Dagrenovation - city - undergrund	0,1	-0,1	0,0
Storskrald	4,5	-4,0	0,5
Genbrug - glas, papir, pap,	18,3	-19,1	-0,8
Genbrug - kommunale bygninger mv.	0,2	-0,2	0,0
Ordninger for farligt affald	1,4	-1,0	0,4
Organisk	15,1	-14,6	0,5
Erhvervsaffaldsordning	0,4	0,0	0,4
Tømningsordning for olie- og benzinudskillere	0,2	-0,1	0,0
Affald, indsamlingsordninger i alt	71,2	-71,0	0,2

Randers Affaldsterminal.

Randers Affaldsterminal er en aftaleenhed i Miljø og Teknik, og står for driften af genbrugspladserne, deponi, omlastning af affald, samt diverse behandlingsanlæg for genanvendelige fraktioner.

Tabel 3: Randers Affaldsterminal

mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Affaldsterminal, fælles formål	-1,0	0,0	-1,0
Genbrugspladser	23,2	-24,5	-1,4
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,3	-0,4	0,0
Den kontrollerede losseplads	-0,6	-0,9	-1,5
Kompostplads	0,2	-0,4	-0,2
Langå Mark Fyldplads	0,0	0,0	0,0
Behandlingsanlæg for let genanvendelige materialer	0,8	-0,4	0,4
Omlastestation for dagrenovation	-0,2	0,0	-0,2
Mellemdponi for brændbart affald	-1,2	0,0	-1,2
Sorteringsplads for deponi og brændbart affald	0,3	0,0	0,3
Presser- og sorteringsanlæg	1,6	-2,7	-1,1
Beholderværksted	-0,4	0,0	-0,4
Affaldsterminal/genbrugspladser i alt	23,1	-29,3	-6,2

Genbrugspladser modtager ca. 43.000 tons affald om året i mere end 35 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 80 % til genbrug, 13 % går til forbrænding og kun 7 % går til deponi. Omkostningerne på dette område dækkes af 2 takster. For private sker opkrævningen via ejendomsskatten og for erhvervslivet sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Derfor er navnet ændret til en affaldsterminal.

Omlastning og mellemdponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald (omlastestation), som omlastes til større containere og sendes til forbrænding. Tilsvarende omlastes det organiske affald, som sendes til forbehandling og senere bioforgasning. På mellemdponiet omlastes andet forbrændingsegnet affald. Medens restaffaldet skal sendes til forbrænding

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

samme dag, kan der på mellemdæponiet oplagres affald i lidt længere tid, hvilket især tidligere har været nødvendigt sommeren over, hvor der ikke var behov for så stor varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene. Nu er der større efterspørgsel efter affald og lagrene er som regel ganske små.

I takt med at der sker en større udsortering ved borgerne og der generelt er større krav til sortering og genbrug øges denne aktivitet på Randers Affaldsterminal. Foruden sorteringsanlægget til emballageaffald påbegyndtes i 2015 en sortering af hård plast fra genbrugspladserne og den aktivitet vil blive fortsat og udbygget i 2019 med henblik på en større sortering i blandt andet forskellige plasttyper for at opnå en højere pris på markedet, og med henblik på sigt at kunne skabe så rene råvarer, at de vil kunne bruges i lokale industrier.

2. Budgetmål i 2019

Budgetmål			
Grøn og bæredygtig affaldshåndtering			
Begrundelse/uddybning			
En grøn og bæredygtig udvikling forudsætter et fortsat fokus på affaldshåndtering i Randers Kommune.			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Alle kommunale institutioner skal være tilmeldt genbrugsordning for genanvendelige fraktioner, herunder farligt affald og småt elektronikaffald, samt organisk affald. Måles ved antallet af tilmeldte	2017: 105 institutioner.	180 institutioner.	ca. 269 institutioner.
Fremme cirkulær økonomi lokalt eller regionalt Måles ved antal etablerede samarbejder omkring genanvendelse af forskellige affaldsfraktioner	1 (Genanvendelse af husholdningsplast)	3	Fastsættes efter temadrøftelse
Bedre sortering af affald, der køres til deponi og til forbrænding	2017: 2.700 tons	2.500 tons	1.700 tons

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022.

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1. Affaldshåndtering	11,7	-3,0	-6,0	0,0	0,0	0,0
Driftsudgifter i alt	11,7	-3,0	-6,0	0,0	0,0	0,0

I 2017 viste driftsregnskabet nettoudgifter på 11,7 mio. kr. I 2018 er der budgetteret med en nettoindtægt på 3,0 mio. kr., men der forventes også i 2018 en nettoudgift grundet aftale med ny renovatør. I henholdt til plan for afvikling af affaldsområdets gæld frem mod 2025 godkendt af miljø og teknikudvalget d. 3. april 2018 budgetteres med en årlig nettoindtægt på 6,0 mio. kr. i 2019 og frem. Af budgettekniske årsager budgetteres overslagsårene neutralt.

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Regnskabserfaringer:				
Udgiftsforventning	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Indtægtsforventning	10,0	10,0	10,0	10,0
PL og øvrige ændringer	0,0	6,0	6,0	6,0
Driftsudgifter i alt	-6,0	0,0	0,0	0,0

Ændringen fra budget 2018 til 2019 skyldes, at udgifterne på affaldsområdet er budgetteret med et fald på 13,0 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes effektivisering mv. Samtidig forventes færre indtægter svarende til 10,0 mio. kr. grundet faldende mængder samt gebyrjusteringer. I alt en ændring på affaldsområdet på -3,0 mio. kr. Da der på affaldsområde foretages étårig budgetlægning, er overslagsårene nulstillet under øvrige ændringer.

3.3 Mellemværende med forsyningsvirksomheden

(mio. kr.)	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Forv. Regnskab 2018*	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Status primo	-2,9	10,3	22,8	28,4	37,6	37,6	37,6
Årets driftsresultat	1,2	11,0	5,5	-6,0	0	0	0
Anlægsudgifter	12,0	1,5	0,1	15,2***	0	0	0
= Årets resultat	13,2	12,4	5,6	9,2	0,0	0,0	0,0
Status ultimo (kommunens tilgodehavende)**	10,3	22,8	28,4	37,6	37,6	37,6	37,6
<i>Heraf hensat til lukning af deponeringsanlæg</i>	-8,1	-8,4	-8,7	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

*) pr budgetkontrol maj 2018

**) - = kommunen har gæld til affaldsområdet / + = kommunen har et tilgodehavende

***) etablering af et forbehandlingsanlæg til organisk affald i samarbejde med Vandmiljø Randers.

Primo 2016 havde kommunen en gæld til området på 2,9 mio. kr. I 2016 blev der foretaget anlægsinvesteringer for 12,0 mio. kr. og i 2017 var der et større forbrug på driften. Ultimo 2017 er status således at affaldsområdet skylder kommunen 22,8 mio. kr. Som konsekvens heraf er der, som tidligere beskrevet, udarbejdet plan for afvikling af gælden frem mod 2025 inkluderet etablering af forbehandlingsanlægget til organisk affald.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Der bliver på området benyttet en lang række nøgletal og herunder er nævnt de væsentligste i forbindelse med at der i Affalds- og Ressourceplanen er et mål om fald i mængderne:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Deponi i tons	6.298	7.091	6.938	5.944	5.258	5.590	4.800	5.506	5.198	4.200
Affald til forbrænding i tons	11.506	11.309	11.305	9.377	8.675	8.720	8.000	7.927	8.587	8.000
Restaffald i tons	27.415	27.432	27.446	26.419	26.052	26.365	25.950	22.580	18.891	18.000
Restaffald kg/borger	290	289	287	275	271	273	267	230	192	182

*) skønnede tal for 2018

4.2. Takster

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i 3 særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande. Fra 2016 er ordningen for indsamling af organisk affald inkluderet i ordningen for indsamling af genbrug.

Taksterne for en almindelig husstand med en 240 liters 2-delt beholder til rest og organisk, som den mest almindelige kombination vil se således ud sammenlignet med 2012-18 (ekskl. moms) (for 2017 og tidligere var den almindeligste kombination med pose).

Der er anført taksten for ugetømning og med en afstand til skel på maks. 5 meter som værende den mest almindelige løsning.

Takster	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Restaffald	1.090	1.062	1.050	1.050	928	870	632	713
Genbrug mv. - indsamlinger	330	320	290	290	400	450	490	680
Genbrugspladser	460	460	460	420	420	410	410	430
I alt	1.880	1.842	1.800	1.760	1.748	1.730	1.532	1.823

4.3. Oversigt over aftaleenheder

Under affaldsområdet hører aftaleenheden Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

6. Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Drift

Bevillingsområder:

6.1 Kultur og fritid

6.2 Sundhedsområdet

6.1 Kultur og fritidsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aftaleenheder	99,2	-26,0	73,2			
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	18,9	-3,6	15,3			
1.3 Fritid og idræt	81,8	-5,0	76,8			
1.4 Kultur	4,7	-0,2	4,5			
Driftsudgifter i alt	204,5	-34,7	169,8	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 204,5 mio.kr. i 2019. Der forventes indtægter for 34,7 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 169,8 mio.kr.

1.1. Aftaleenheder

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Randers Bibliotek	44.964	-2.713	42.251
Museum Østjylland	20.678	-10.565	10.113
Værket	18.543	-8.202	10.341
Randers Musikskole	9.986	-4.482	5.504
Eventsekretariatet	4.983	-	4.983
Driftsudgifter i alt	99.154	-25.962	73.192

Biblioteket

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at "fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening for filialernes vedkommende.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

Fritidscentret

Fritidscentret blev i 2017 organisatorisk en del af Biblioteket.

Fritidscentret stiller ledige lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via

6.1 Kultur og fritidsområdet

udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Både Fritidscentret og Kulturhuset i Langå benyttes også af foreninger uden for folkeoplysningsområdet.

Museum Østjylland

Museum Østjylland er en fusion af Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven.

Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets råd giver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

Museum Østjylland er som statsanerkendt museum overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne. Det sker gennem museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, også Håndværksmuseet og Lokalhistorisk Arkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Egnsteatret, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

I 2016 blev Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond, og samtidig blev Turbinen udnævnt til regional spillested fra 1. januar 2017, foreløbig for en 4 års periode.

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

Eventsekretariatet

Eventsekretariatets formål er gennem et tættere samarbejde mellem kultur og erhverv at skabe gode rammer for professionelt at udvikle, planlægge og gennemføre arrangementer og begivenheder i Randers.

I Randers Kommunes driftsbudget for Eventsekretariatet indgår kommunens tilskud til Randers-Ugen på ca. 0,9 mio. kr. Der blev ved budgetvedtagelsen for 2016 afsat en pulje på 1,8 mio. kr. i 2016 stigende til 2,1 mio. kr. fra 2017 til igangsættelse af nye events. Puljen kan anvendes til

finansiering af underskudsgarantier eller til konkret støtte til arrangementer på nationalt og internationalt plan, bl.a. topidrætsarrangementer og store koncerter. Midler fra puljen kan frigøres af et udvalg bestående af borgmester, udvalgsformand, kommunaldirektør og kulturdirektør.

1.2. Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet herunder Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater (herunder tilskud til talentskole), Randers Kammerorkester og Gaia.

1.3. Fritid og idræt

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. Efter revision af loven i 2011 skal alle kommuner udarbejde en folkeoplysningspolitik, der beskriver folkeoplysningens konkrete vilkår og målsætninger.

Folkeoplysningen støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der opkræves gebyr for fast brug af kommunale lokaler, og provenuet anvendes til tilskud, ud over det lovpligtige, til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Byrådet vedtog i 2015, at der hvert år afsættes 2 mio. kr. til styrkelse af breddeidrætten i Randers Kommune. Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og forenings-ejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

I forbindelse med budgetforliget for 2016-19 har forligspartierne ønsket at give yderligere et løft til området, og der er derfor givet en ekstrabevilling på 1 mio. kr., som blev anvendt til nedsættelse af hallejen for foreningerne.

For fordeling af de afsatte midler henvises til afsnit 3.3.

Randers Kommune yder herudover tilskud til driften af selvejende idrætshaller, og forestår selv driften af tre idrætshaller og en multifunktionel atletikhal.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune og udvikler talenter gennem særlige skole- og foreningstilbud.

1.4. Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers, både gennem Randers Teaterforening og gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen 1-til-alle er alle børn og unge sikret adgang til mindst en teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivets brug af fælles atelierer.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet også tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbygge, Malvinas Hus, Asfergladen, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 400.000 kr. årligt.

Der er afsat midler til imødekommelse af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet godkendte i mødet den 23. april 2018 oplæg til proces for fastlæggelse af vision, politiske målsætninger, politikker og budgetmål. I forlængelse af dette er nedenstående budgetmålskema udarbejdet. Skemaet anvendes til formidling af de udarbejdede budgetmål og viser hvordan der følges op på målene.

Sundheds-, kultur- og idrætsudvalget har i dets møde den 19. september 2018 fastlagt nedenstående budgetmål for fritids- og kulturområdet.

Budgetmål - fritid
Flere aktive borgere i Randers
Begrundelse/udbygning
Analysere udviklingen af idrætsforeningerne i Danmark. Ved at styrke foreningslivet og forbedre idrætsfaciliteter i Randers skal flere indbyggere i kommunen dyrke sport og have mulighed for en aktiv fritid.
Politiske målsætninger
Attraktiv bosætningskommune
Indikatorer
MÅL 1: Forbedret placering i undersøgelse om Idrætsforeninger i Danmark. Undersøgelsen "Idrætsforeninger i Danmark - rammer og vilkår" kan identificere regionale forskelle og analysere den enkelte kommune på 21 forskellige parametre. Den samlede score er summen af placeringspoint kommunen har fået på de 21 parametre. Jo lavere score kommunen har, jo flere gode placeringer
Målet er at Randers kommune ligger i den bedste halvdel ved næste måling i 2021, hvor placeringen i 2017 var nr. 60
<i>Måles som placering ud af alle 93 kommuner (ø-kommuner tælles ikke med). Måles via DIF hver 4 år kommuneundersøgelse på idrætsområdet</i>
MÅL 2: Stigende medlemstal i kommunens idrætsforeninger <i>Måles som medlemstal over/under 25 år, som er medlem af en idrætsforening.</i>
<i>De sidste fem år har medlemstallet været faldende i såvel Randers som på landsplan og målet sigter derfor i første omgang imod at stoppe den udvikling.</i>
<i>Måles ved DGI's statistik og sammenholdes med Vision 25-50-75.</i>
MÅL 3: De godkendte projekter ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter (19,5 mio. kr.) i perioden 2018-21 skal være gennemført ved byrådsperiodens afslutning. <i>Måles ved, at projekterne er gennemført og budgetterne overholdt.</i>

6.1 Kultur og fritidsområdet

Budgetmål

Kultur - Øge antallet af borgere, som bruger kommunens kulturinstitutioner og tilbud

Begrundelse/uddybning

Randers Kommunes kulturinstitutioner er velbesøgte, og således nyder mange borgere allerede godt de mange tilbud. Institutionerne har løbende fokus på, dels selvstændigt og dels i samarbejde med partnere, at etablere kulturelle aktiviteter og arrangementer, som foregår "ude af huset". Der er et ønske om at øge diversiteten blandt de besøgende og skabe målrettet formidling til potentielle nye brugere.

Politiske målsætninger

Flere skal modtage kommunens kulturelle tilbud, der bidrager til livslang læring og demokratisk dannelse

Indikatorer

MÅL 4: Antallet af besøgende ved følgende kulturinstitutioner (Værket, Randers Bibliotek, Museum Østjylland, Randers Egnsteater, Randers Kunstmuseum samt Randers Kammerorkester) forøges i forhold til Baseline 2017/18:

Værket/Turbinen: 81.800
Randers Bibliotek: 549.939
Museum Østjylland: 42.000
Randers Egnsteater: 21.628
Randers Kunstmuseum: 40.000
Randers Kammerorkester: 21.388

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af tre underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Aftaleenheder	73,4	74,3	73,2	73,2	72,9	72,9
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,9	15,2	15,3	15,3	15,3	15,3
1.3 Fritid og idræt	77,4	78,4	76,8	75,9	75,1	74,2
1.4 Kultur	7,1	5,0	4,5	4,5	4,7	4,7
Driftsudgifter i alt	173,8	172,9	169,8	168,9	168,0	167,2

6.1 Kultur og fritidsområdet

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2018, ændringer til budget 2019 og frem. I øvrigt henvises til det følgende afsnit for beskrivelse af forskellene mellem 2019 og frem

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	172,9	172,9	172,9	172,9
Ingen prisfremskrivning	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Reguleringer vedr. Ejendomsservice	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Tjenestemænd til- og afgang	0,1	0,1	0,1	0,1
Effektiviseringskrav	-0,9	-1,7	-2,6	-3,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2018:				
Engangsbevilling, stadsarkivet	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Kulturhusvision 2020	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
PL og øvrige ændringer	-0,1	-0,1	-0,1	
I alt	169,8	168,9	168,0	167,2

Ændringerne i budgettet skyldes primært, at der har været givet engangsbevilling til Stadsarkivet til og med 2018 med henblik på arkiveringsopgaver af kommunale dokumenter på de forskellige forvaltningsområder, og at der i 2018 har været afsat midler til udarbejdelse af kulturhusvisionen. Efter budgetvedtagelsen er bevillingen til stadsarkivet forlænget frem til udgangen af marts 2022.

Det nævnte beløb vedrørende "effektiviseringskrav" er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

3.3 Budgetforudsætninger

Tildelingsmodeller

Randersordningen 2018

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune og skal være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning. Der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger med udelukkende handicappede medlemmer kan modtage tilskud til disse, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. Ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud.
2. Kursus- og medlemstilskud
3. Udviklingsmidler

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer. Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct., bortset fra tilskuddet til energiudgifter, der er på 65 pct.

25-års-reglen:

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), foretages der efter folkeoplysningsloven en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kursustilskud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 30.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kursustilskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed:

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kursustilskud, til anvendelse til lokal kursusvirksomhed, foredrag og foreningsudvikling. Beløbet administreres af fritids- og kulturafdelingen.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle uforbrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kursustilskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0 - 24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder

Udviklingspulje

Der afsættes en udviklingspulje på 400.000 kr. Puljen kan søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af ikke allerede foreningsaktive personer prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Randersordningen revideres en gang årligt for det kommende år efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Tilskud til selvejende haller

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med tilskudsmodellen er at sikre en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold uden, at der skal laves en lang række særaftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at timetilskuddet, tillagt foreningernes egenbetaling, mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energjudgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsaf tale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning,

8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen

5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Kultur 2017 – udgifter pr. indbygger	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Lands-gennem-snit
Biblioteksudgifter pr. indb.	408	385	360	360	408	383	440
Udg. til bøger og udlånsma- terialer pr. indb.	60	48	53	53	70	38	54
Udg. til kultur pr. indb.	564	784	408	936	750	594	492
Udg. til sport og fritid pr. indb.	1.200	1.038	1.071	1.340	1.272	1.441	1.205
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal							

Af tabellen fremgår, at udgifterne til biblioteker er relativt ens i 6-byerne, idet Randers kommune dog ligger blandt de dyreste pr. indbygger blandt 6-byerne, men noget under landsgennemsnittet. Det kan indikere at størrelsen af kommunerne har indflydelse på udgiften pr. indbygger.

I forhold til udgifter til kultur er det alene København, der blandt 6-byerne, ligger lavere end Randers, men det samlede landsgennemsnit er lavere end Randers.

For udgifter til sport og fritid ligger Randers meget gennemsnitligt for såvel 6-byerne som landsgennemsnittet.

4.2 Takster

Der henvises til den samlede takstoversigt i årsbudgettet på hjemmesiden.

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	20,5	0,0	20,5			
1.2 Rehabilitering	22,6	0,0	22,6			
1.3 Sundhedscenter	15,7	-1,3	14,4			
1.4 Sundhedsplejen	15,2	0,0	15,2			
1.5 Tandplejen	33,0	-0,3	32,7			
1.6 Andre sundhedsudgifter	4,8	0,0	4,8			
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering				365,5	0,0	365,5
Driftsudgifter i alt	111,8	-1,6	110,1	365,5	0,0	365,5

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 110,1 mio. kr.

Den væsentligste del af indsatsen på sundhedsområdet sker fra Sundhedscentret, der er placeret på Thors Bakke og åbnet ved årsskiftet 2011/12. Her blev hovedområderne sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje, rehabilitering og tandplejen samlet sammen med regionale og private sundhedsaktører (jordemodercenter, blodprøvetagning, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.). På sundhedscentret holder også høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs til; organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet; økonomisk dog under omsorgsområdet.

1.1. Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som ordineres af de praktiserende læger, primært til handicappede, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.2. Rehabilitering/genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

I Randers kommune tilbydes borgerne "frit valg" blandt de kommunale leverandører. Dette betyder, at man som borger selv kan vælge, hvor genoptræningen skal foregå. Der er mulighed for genoptræning ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter eller på et af de tre ældreområder i kommunen. På visse genoptræningsspecialer er genoptræningen specialiseret med henblik på at sikre den størst mulige faglige ekspertise. Fra 1. juli 2018 har borgeren endvidere kunnet vælge en godkendt privat leverandør, hvis ikke genoptræningsplanen har kunnet igangsættes inden for syv kalenderdage.

Endvidere er der iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og lænderyg.

1.3. Sundhedsfremme og forebyggelse

Bevillingen dækker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers kommune.

En væsentlig aktivitet på det sundhedsfremmende/forebyggende område er "Tjek dit helbred", hvor alle 30-49 årige i en femårsperiode fra 2012 blev tilbudt en forebyggende helbredsundersøgelse. Projektet var finansieret i et samarbejde mellem Region Midtjylland og Randers kommune. Projektet var yderligere bevilget forskningsmidler fra Tryk-fonden på 10 mio. kr. til effektmålinger, herunder samfundsøkonomisk evaluering af projektet.

Projektet blev forlænget i 2018 med overførte midler. Ved budgetforliget for 2018-21 blev det besluttet at forlænge yderligere med midler til 2019. Der lægges op til, at der ved budgetlægningsen for 2019 skal drøftes en eventuel fortsættelse af projektet – evt. i ændret form.

1.4. Sundhedsplejen

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen. Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

I forbindelse med fødsler omfatter sundhedsplejens tilbud et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen. Sundhedsplejerskerne fungerer også som konsulenter for daginstitutionerne og tilbyder en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Ved budgetlægningen for 2014 blev projekt "Familieiværksættere" iværksat. Det er et undervisningstilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Formålet er gennem terapi at øge trivsel i familierne og reducere antallet af skilsmisser. Projektet er løbende forlænget ved senere budgetlægninger, og ved budgetlægningen for 2018 blev projektet forlænget 2019 ud.

Sundhedsplejen har siden 2014 været en del af et projekt for moderat og svært overvægtige børn. Tilbuddet, som blev forlænget til 2018, viser særdeles gode resultater og har på grund af den store efterspørgsel en ventetid på 6-7 måneder. Der er ikke i basisbudgettet afsat midler til en fortsættelse i 2019.

1.5. Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge fra 3-års alderen og til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På tandplejens område er der de senere år besluttet en række besparelser, der blandt andet betyder at en række klinikker er blevet nedlagt.

1.6. Andre sundhedsudgifter

Ved kommuneaftalerne mellem Regeringen og KL for 2013, 2014 og 2015 blev der tilført kommunerne midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet anvendes blandt andet til at reducere antallet af uhensigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser og færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene samt til delvis dækning af den opgaveglidning, der i disse år foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 365,5 mio. kr. Hele beløbet vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering.

1.7. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag, hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse, hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen (fx hos praktiserende læge/speciallæger mv.). Se yderligere herom i afsnit 3.2.

Udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering er budgetteret således i budget 2019:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	365,5		365,5

Staten opkræver en betaling på baggrund af de borgere, der benytter sig af regionens sundhedstilbud. Kommunerne har ikke mulighed for at kontrollere på cpr-niveau. Det er tidligere aftalt mellem KL og Regeringen, at kommunerne skal have adgang hertil med henblik på blandt andet analyser af indsatser på sundhedsområdet, men som følge af udfordringer i forhold til persondataloven er dette endnu ikke gennemført.

Kommunerne kan dog på overordnet niveau løbende følge med i det overordnede forbrug af de enkelte ydelser via Sundhedsstyrelsens hjemmeside (e-sundhed).

Ved økonomiaftalen mellem regeringen og KL fastlægges et forventet niveau for den kommunale medfinansiering. På baggrund heraf skønner KL efterfølgende over den enkelte kommunes forventede udgifter i 2019. På baggrund af skønnet og regnskabserfaringer udarbejdes det lokale skøn for udgifterne.

Såfremt de kommunale bidrag til den aktivitetsbestemte medfinansiering region for region bliver større eller mindre end de forventede betalinger, reguleres beløbet året efter regionsvis mellem kommunerne efter bloktilskudsfordelingen.

2. Budgetmål i 2019

Byrådet godkendte på mødet den 23. april 2018 oplæg til proces for fastlæggelse af vision, politiske målsætninger, politikker og budgetmål. I forlængelse af dette er nedenstående budgetmåls-skema udarbejdet. Skemaet anvendes til formidling af de udarbejdede budgetmål og viser hvordan der følges op på målene.

Sundheds-, kultur- og idrætsudvalget har i dets møde den 19. september 2018 fastlagt nedenstående budgetmål for sundhedsområdet.

6.2 Sundhedsområdet

Budgetmål

Andelen af rygere falder

Begrundelse/uddybning

Rygning er den risikofaktor, hvor forebyggelsesindsatser potentielt kan bidrage mest til at reducere sygdom og dødelighed. I gennemsnit dør en dagligryger mere end 10 år tidligere end en person, der aldrig har røget. Randers kommune har en rygerandel på 18 pct., hvor gennemsnittet i Region Midtjylland er 16 pct.

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 1: Antallet af borgere i rygestoptilbud skal stige

I 2017/18 har det årlige gennemsnit været 160 borgere.

MÅL 2: Antallet af rygere i Randers kommune skal falde

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

Budgetmål

Løft af den fysiske og mentale sundhed

Begrundelse/uddybning

Fysisk aktivitet og bevægelse er omdrejningspunkt, men også den mentale sundhed er i fokus gennem inddragelse af frivillighed, foreningsliv, arbejdsliv, samvær, glæden ved bevægelse og udgangspunkt i den enkeltes livssituation på kurserne.

Den mentale sundhed påvirkes positivt gennem oplevelsen af kunne forbedre de daglige sundhedsvaner.

Indgangsvinklen til arbejdet i lokalområderne er 'supersetning' og partnerskaber med henblik på at øge den fysiske og mentale sundhed blandt borgerne.

De borgere med mentale udfordringer, der har behov for en indsats i forhold til at mestre dagligdagen, tilbydes kurset, 'Lær at tackle angst og depression'

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 3: Antallet af borgere, der deltager i aktiviteter gennem Sundhedshøjskolens partnerskaber skal øges

I 2018 forventes ca. 400 borgere at deltage i aktiviteterne.

6.2 Sundhedsområdet

Budgetmål

Kost/overvægt – Færre med usundt kostmønster og ingen stigning i antallet af svært overvægtige

Begrundelse/udbygning

Kosten spiller en stor rolle i befolkningens sundhedstilstand. Usund kost er blandt andet forbundet med en øget forekomst af type 2-diabetes, svær overvægt og kortere levealder. Der er stor social ulighed i kostvaner. Sammenlignet med hele Region Midtjylland er der en signifikant større andel med usundt kostmønster i Randers Kommune.

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 4: Andelen af borgere med usundt kostmønster skal reduceres

Målet for 2021 er 15 pct. med usundt kostmønster, svarende til andelen i hele Region Midtjylland, mod den nuværende andel i Randers Kommune på 17 pct.

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

MÅL 5: Ingen stigning i andelen af svært overvægtige

Svær overvægt anses for at være en af de største udfordring for folkesundheden, mens moderat overvægt især er relevant i et forebyggelsesperspektiv. Et vægttab kan være en meget vanskelig opgave for den enkelte, ligesom et solidt og varigt vægttab tager lang tid at gennemføre. Det er vigtigt at forebygge, at moderat overvægtige ikke udvikler svær overvægt. Siden 2010 har der været en stigning i andelen af svært overvægtige i Randers Kommune. Målet for 2021 er, at stigningen i andelen af svært overvægtige standses og bibeholdes på 19 %.

Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022

Budgetmål

Social ulighed i sundhed skal nedbringes

Begrundelse/udbygning

Rehabiliteringsenheden ønsker et øget fokus på ulighed i sundhed ved at øge antallet af særligt tilrettelagt indsatser for borgere med lav sundhedskompetence. Sundhedsplejen arbejder med at nedbringe den sociale ulighed i sundhed gennem en effektiv og rettidig indsats for de familier, som har de dårligste forudsætninger for at sikre deres børn en tryk og sund opvækst. Der er fokus på at øge antallet af indsatser overfor målgruppen

Politiske målsætninger

Flere skal mestre eget liv

Indikatorer

MÅL 6: Nye indsatser for kronikere (KOL, hjerte, Diabetes, ryg) med lav sundhedskompetence

Der laves i dag 40 screeninger af sundhedskompetenceniveauet og målet ved udgangen af byrådsperioden er, at der er udviklet og implementeret 4 nye indsatser.

MÅL 7: Udvikling og implementering af indsatser for sårbare og udsatte gravide og småbørnsfamilier

Der er en velbeskrevet indsats, "Babyklubben" i Nordbyen, men herudover foregår indsatsen for sårbare gravide og småbørnsfamilier meget ad hoc.

Målet er at der ved udgangen af byrådsperioden er mindst 6 forskellige indsatser for forskellige målgrupper.

MÅL 8: "Fælles gravidteam for sårbare gravide", som blev etableret i 2016 er blevet godt forankret og iværksættes for alle gravide, hvor det er relevant.

Der blev i 2017 afholdt ca. 20 netværksmøder og dette forventes ved udgangen af byrådsperioden øget til 100.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Tabellen på næste side viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2019 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Indenfor servicerammen						
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	22,9	20,4	20,5	20,5	20,5	20,5
1.2 Rehabilitering	20,9	21,4	22,6	22,5	22,7	22,7
1.3 Sundhedscenter	14,8	13,4	14,4	11,4	11,4	11,4
1.4 Sundhedsplejen	14,9	14,8	15,2	13,3	13,2	13,2
1.5 Tandplejen	33,7	31,7	32,7	32,6	32,3	32,3
1.6 Andre sundhedsudgifter	4,7	5,2	4,8	4,1	3,0	2,5
Indenfor servicerammen i alt	111,7	107,0	110,1	104,2	103,0	102,5
Udenfor servicerammen						
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	348,5	364,6	365,5	368,0	370,0	371,7
Driftsudgifter i alt	460,3	471,7	475,6	472,2	473,0	474,2

Tabellen viser, at udgifterne indenfor servicerammen stiger fra 2018 til 2019 som følge af, at projektet "Tjek dit helbred" i 2018 var finansieret af overførte midler fra tidligere år, mens projektet i 2019 er forlænget med nye midler. Desuden betyder vedtagelsen af reglen om, at der skal tilbydes genoptræning inden for syv kalenderdage, at der over bloktilskuddet er givet 1,3 mio. kr. med henblik på at sikre dette. Modsat er der indarbejdet effektiviseringskrav på henholdsvis 0,6 mio. kr., 1,1 mio. kr., 1,7 mio. kr. og 2,2 mio. kr. i årene 2019-22.

6.2 Sundhedsområdet

3.2 Ændringer over år

<i>mio. kr.</i>	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018	107,0	107,0	107,0	107,0
Ingen prisfremskrivning i 2019	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Budgetforlig 2018 – midler til parterapi ophører i 2020		-1,5	-1,5	-1,5
Budgetforlig 2018 - Tjek Dit Helbred – afsat 3 mio. kr. til forsættelse i 2019	1,2	-1,8	-1,8	-1,8
<i>Lovændringer:</i>				
LC pkt. 24, ændret driftsoverenskomst hospice	0,3	0,3	0,3	0,3
LC pkt. 32, frit valg genoptræning – nedsættelse af ventetid	1,3	1,3	1,3	1,3
LC pkt. 27, forbedret tandsundhed for de svageste ældre udgår fra 2021			-0,2	-0,2
Budgetforlig:				
Gratis psykologhjælp 20-25 årige	0,5	0,5		
Tandpleje til udsatte	0,1	0,1		
Indsats for overvægtige børn	0,1	0,1		
Effektiviseringskrav	-0,6	-1,1	-1,7	-2,2
Budgetændringer fra tidligere år:				
Medarbejder flyttes fra rusmiddelcenter til sundhedscenter	0,6	0,6	0,6	0,6
Palliativ indsats flyttes fra andre sundhedsudgifter til omsorgsområdet	-0,3	-0,5	-0,3	-0,3
Kompensation for tjenestemænd	0,1	0,1	0,1	0,1
LC pkt. 28, reduktion af midler til kronikere og lungesatsning		-0,7	-0,7	-0,7
LC pkt. 74, kræftplan IV		0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer	0,2	0,1	0,2	0,2
I alt	110,1	104,2	103,0	102,5

Som beskrevet ovenfor vedrører de væsentligste ændringer ”Tjek dit helbred” og syv-dages fri-
sten for genoptræning efter sundhedsloven.

Øvrige ændringer vedrører, at der på grund af ændrede regler omkring hospice forventes let sti-
gende udgifter til regionen. Endvidere er der et par omplaceringer i forhold til andre budgetom-
råder, nævnt i ovenstående tabel.

Det nævnte beløb vedrørende ”effektiviseringskrav” er indtil videre kun fordelt på bevillingsni-
veau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i okto-
ber/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor
bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

3.3 Budgetforudsætninger

Lovgrundlag

Lovgrundlag på Medfinansieringsområdet	Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering. Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.
Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet	Sundhedsloven: Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119 Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126 Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137. Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b Finansiering af sundhedsydelse: kapitel 77, §§247-251a

Budgettet baserer sig på en fremskrivning af tidligere budgetter tilrettet med byrådets tillægsbevillinger med undtagelse af medfinansieringsområdet.

Reglerne for den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet ser således ud:

Model for den kommunale medfinansiering

Nye satser (19-pl)	
Somatik	
- somatik (0-2 årige samt 65-79 årige)	45 pct. DRG, dog max 26.271 kr./regionsforløb
- somatik (3-64 årige)	20 pct. DRG, dog max 15.762 kr./regionsforløb
- somatik (80+ årige)	56 pct. DRG, dog max 31.525 kr./regionsforløb
Psykiatri	
- stationær	60 pct. af sengedagstakst, max 9.004 kr./regionsforløb
- ambulant	30 pct. af besøgstakst, 564 kr./besøg
Praksissektoren	
- speciallæger (0-2 årige samt 65-79 årige)	45 pct. af honorarer, max 2.627 kr./ydelse
- speciallæger (3-64 årige)	20 pct. af honorarer, max 1.576 kr./ydelse
- speciallæger (80+ årige)	56 pct. af honorarer, max 3.153 kr./ydelse
<i>Almen læger, fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor</i>	
- (0-2 årige samt 65-79 årige)	14 pct. af honorarer på grundydelse
- (3-64 årige)	7 pct. af honorarer på grundydelse
- (80+ årige)	18 pct. af honorarer på grundydelse

Hertil kommer en obligatorisk plejetakst på 2.044 kr. (18-pl) for færdigbehandlede patienter samt for ophold på hospice.

Desuden er der vedtaget indtægtslofter for de enkelte regioner, og såfremt dette loft overskrides modtager kommunerne i den enkelte region en andel af overskridelsen, svarende til den forholdsvise befolkningsandel.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Kr. pr. indbygger	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Lands-gennem-snit
Kommunal medfinansie-ring af sundhedsvæsenet	3.446,34	3.760,09	3.064,29	3.318,59	2.874,95	2.886,56	3.398,68
Kommunal genoptræning efter service- og sundhedsloven	648,60	96,52	482,24	378,72	376,86	395,38	437,78
Vederlagsfri fysioterapi	225,82	171,49	95,76	173,28	191,79	209,30	178,19
Kommunal tandpleje	333,40	392,20	332,16	218,72	339,75	288,33	366,00
Sundhedsfremme og forebyggelse	162,76	542,75	322,78	200,75	198,64	142,34	177,58
Sundhedspleje	147,02	135,07	261,67	223,40	202,41	185,98	186,58
Andre sundhedsudgifter	79,96	107,62	78,45	68,92	78,56	86,32	89,36
I alt	5.043,90	5.205,75	4.637,35	4.582,39	4.262,95	4.194,22	4.834,18

De samlede udgifter til sundhedsområdet ses i tabellen at ligge relativt højt, kun overgået af Esbjerg kommune blandt 6-byerne, kun overgået af Esbjerg kommune.

En væsentlig forklaring er udgifterne til kommunal medfinansiering, hvor udgiften i Randers er højere end de København, Odense, Aalborg og Aarhus, hvilket primært kan forklares ud fra befolkningssammensætningen, hvor der i de nævnte kommuner er rigtig mange unge mennesker, som ikke benytter sundhedsvæsenet så meget som ældre.

Udgiften til genoptræning er høj i Randers, men som det ses varierer udgifterne mere end reelt, idet der konteres forskelligt i kommunerne.

Randers kommune har sammen med Aarhus de højeste udgifter til vederlagsfri fysioterapi.

Udgifterne til tandpleje ligger relativ gennemsnitlig kommunerne imellem, idet dog Odense afviger væsentlig, formentligt også som følge af konteringsforskelle. Udgifter til sundhedsfremme og forebyggelse samt sundhedspleje er i Randers lave i forhold til de fleste øvrige kommuner.

6.2 Sundhedsområdet

4.2 Takster

	Takst for 2018	Takst for 2019
Omsorgstandpleje: forpligter kommunerne til at tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Egenbetalingen udgør	520	535
Specialtandpleje: for udviklingshæmmede og sindslidende. Egenbetaling udgør	1.935	1.975
<i>Taksterne reguleres iht. Bekendtgørelse nr. 179 af 28. februar 2012, § 29, en gang årligt i oktober på grundlag af satsreguleringssatsen.</i>		

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Sundhedsplejen

Selvstændige klinikker:		
Asferg skole	Østergade 2, Asferg	8990 Fårup
Assentoftskolen	Skolevej 14, Assentoft	8960 Randers SØ
Bjerrregrav skole	O. Fussingvej 7, Øster Bjerrregrav	8920 Randers NV
Fårup skole	Skolebakken 5	8990 Fårup
Grønhøjsskole	Nørreled, Øster Tørslev	8983 Gjerlev J
Havndal skole	Søringen 3	8970 Havndal
Hornbæk skole	H. C. Andersensvej 1	8920 Randers NV
Korshøjsskolen	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Kristrup skole	Skolegade 4	8960 Randers SØ
Langå skole	Gydevej 3	8870 Langå
Munkholmskolen	Bymarksvej 18, Stevnstrup	8870 Langå
Nørrevangsskolen	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Rismølleskolen	Rismøllegade 15	8930 Randers NØ
Søndermarksskolen	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Tirsdalens skole	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Vestervangsskolen	Nålemagervej 120	8920 Randers NV
Østervangsskolen	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Klinikfællesskab med psykologer, tandlæger mv.		
Blicherskolen	Haldvej 6	8981 Spentrup
Hald-Kærby Centralskole	Salbakken 7, Hald	8983 Gjerlev J
Hobrovejens skole	Gethersvej 36	8900 Randers C
Oust Mølleskolen	Oust Møllevej 25	8920 Randers NV
Privatskoler:		
Randers Realskole	Fabers Alle 3	8900 Randers C

Tandplejen

Centralklinikken inkl. tandregulering	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Nørrevangsskolens tandklinik	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Østervangsskolens tandklinik	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Tirsdalens tandklinik	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Søndermarksskolens tandklinik	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Blicherskolens tandklinik	Haldvej 6	8981 Spentrup
Bjerrregravskolens tandklinik	O. Fussingvej 7, Øster Bjerrregrav	8920 Randers NV
Assentoftskolens tandklinik	Skolevej 20, Assentoft	8960 Randers SØ
Korshøjsskolens tandklinik	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Langå skoles tandklinik	Gydevej 3	8870 Langå
Havndal skoles tandklinik	Skolevej 3	8970 Havndal

6.2 Sundhedsområdet

4.4. Yderligere oplysninger

Sundhed	2016	2017
Udskrivninger fra hospitaler af borgere fra Randers	19.974	19.540
Sengedage, borgere fra Randers	61.128	63.169
Antal ambulante besøg og ydelser, borgere fra Randers	213.161	222.248
Antal genoptræningsplaner	3.081	3.438

Psykiatri	2016	2017
- antal sygehusudskrivninger	589	622
- antal sengedage	15.758	18.687
- antal besøg	25.065	24.780
<i>Kilde: E-sundhed</i>		

Sundhedsplejen	2016	2017
Antal fødte	1.001	1.013
<i>Kilde: Danmarks Statistik</i>		

Tandplejen

Antal i Tandplejen, uge 15, 2018

	Offentligt	Hos private	I alt
- antal 0-14 årige	16.693	0	16.693
- antal 15 årige	1.170	0	1.170
- antal 16-17 årige	2.307	126	2.433
- specialtandpleje (handicappede)	346	0	346
- omsorgstænderpleje (ældre)	266	0	266
- I alt	20.782	126	20.908
De tilsvarende tal for 2016	20.709	166	20.875

Antal 15-årige, der har været eller er i behandling med tandretning	315		
---	-----	--	--

7. Omsorgsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

7.2 Omsorgsområdet

7.2 Omsorgsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	935,4	-134,3	801,1			
1.2 Hjælpe midler og rådgivning	71,9	-7,4	64,5			
1.3 Plejevederlag	4,3	0,0	4,3			
1.4 Ældreboliger				45,1	-80,9	-35,8
Driftsudgifter i alt	1.011,6	-141,7	870,0	45,1	-80,9	-35,8

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 870,0 mio. kr. fordelt med 1.011,6 mio. kr. i udgifter og 141,7 mio. kr. i indtægter.

1.1. Pleje og omsorg, genoptræning og vedligeholdelsestræning samt andre faste ejendomme samt tilskud til foreninger

Området er budgetmæssigt opdelt i følgende delområder:

Mio. kr. 2019-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Pleje og omsorg samt tilskud til foreninger	900,9	-132,2	768,7
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	34,5	-2,1	32,4
I alt	935,4	-134,3	801,1

Pleje og omsorg er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet, fx praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem, tilbud på plejecentrene fra pleje til cafeer samt Madservice Kronjylland. Hertil kommer to selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt, og omfatter primært de kommunale aktivitetscentre, der er på kommunens plejecentre samt de tilskud, der gives til aktivitetsudvalg, pensionistforeninger mv.

På området sker der endvidere i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med lukning af senge på sygehusafdelinger og hurtigere udskrivning af patienter.

Med henblik på at tage imod de hurtigere udskrivinger og for at begrænse sygehusindlæggelser, primært de forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser, blev Trykshotellet på Kollktivhuset åbnet primo 2011. Ved budgetlægningen for 2015 blev det besluttet at udvide "hotelkapaciteten", således at der nu er 18 pladser, som nu udelukkende er præhospitalspladser.

Ligeledes arbejdes der løbende med den tidligere udskrivning og på at undgå indlæggelser i det hele taget, blandt andet via sundhedsstrategisk ledelse, der er et samarbejde mellem regionshospitalet Randers og kommunerne i Randers-klyngen (Randers, Favrskov, Syddjurs og Norddjurs).

7.2 Omsorgsområdet

Med henblik på at styrke de kommunale medarbejdere i forbindelse med opgaveglidning mv. gennemføres der løbende efteruddannelse for omsorgsområdets personale.

Der er i de senere år tilført omsorgs-/ældreområdet en række midler i forbindelse med finanslove, aftaler om den kommunale økonomi mv.

I forbindelse med udarbejdelse af en budgetanalyse i 2018 på omsorgsområdet, er der lavet en oversigt over disse ekstra bevillinger. Siden 2013 er der givet nedenstående beløb; nogle er efterfølgende overført til bloktilskuddet, mens der for en række andre bevillinger løbende aflægges regnskab.

Indeholdt i budget 2019	Mio. kr.
Diverse sundhedspuljer, aftalt i forbindelse med økonomiaftalerne mellem Regeringen og KL 2013-15	8,3
Ældremilliard – (finanslov 2014)	17,1
Ældre medicinske patient (finanslov 2016)	2,9
Læger på plejehjem	0,6
Klippekort – henholdsvis i frit valgområdet (fra 2015) og på centre (fra 2017)	9,3
Midler til indsatser i forhold til pårørende og en værdig død (finanslov 2018)	2,0
Midler- ikke er indeholdt i budgettallene - finansieret via tilskud fra staten	
Værdighedsmidler/-milliard (finanslov 2016)	18,2
Bedre bemanning i hjemmeplejen (finanslov 2018)	8,8
I alt	67,2

Omsorgsudvalget vil i september 2018, tage stilling til ændringer i anvendelse af ovennævnte midler – der henvises i øvrigt til budgetanalysen for beskrivelse af den nuværende anvendelse.

1.2. Hjælpemidler og Rådgivning (hjælpemiddeldepotet)

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

Siden 2010 har Randers Kommune løbende hjemtaget en række opgaver på høre- og synsområdet. I perioden er Hørecenter Midt blevet oprettet og der er indgået en samarbejdsaftale med Optikerhøjskolen, der er placeret i Randers. Det er sket i samarbejde med Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner. Samarbejdet benævnes nu Kommunikationssamarbejdet Midt; for en nærmere redegørelse henvises til møde i Sundheds- og omsorgsudvalget den 28. november 2017.

Randers Kommune er driftsherre i såvel høre- som synssamarbejdet. Udgifterne til samarbejdet fordeles efter kommunernes andel af det samlede indbyggertal. Organisatorisk hører høre- og synssamarbejdet under sundhedsområdet, men konteres under omsorgsområdet.

1.3. Plejevederlag

Der kan bevilges plejevederlag til pårørende, hvis en nær slægtning eller ven er alvorligt syg/døende og plejen kan ydes i eget hjem. Man har ret til orlov fra sit arbejde, når man modtager plejevederlag.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 45,1 mio. kr. og indtægter for 80,9 mio. kr. – i alt nettoindtægter på 35,8 mio. kr.

1.4. Ældreboliger

Kommunen står som udlejer af en del pleje- og ældreboliger. I driftsregnskabet er der en nettoindtægt på 34,8 mio. kr. hvilket ikke er udtryk for et samlet overskud af ældreboligerne, idet finansieringsomkostningerne betales via økonomiudvalgets konti.

Der er indgået en administrationsaftale med Lejerbo i forhold til de kommunale ældreboliger.

I slutningen af 2017 blev Huset Nyvang taget i brug som erstatning for boliger lejet i Gudenåcentret (pensionsselskab).

2. Budgetmål i 2019

Byrådet godkendte på mødet d. 23. april 2018 oplæg til proces for fastlæggelse af vision, politiske målsætninger, politikker og budgetmål. I forlængelse af dette er nedenstående budgetmålskema udarbejdet. Skemaet anvendes til formidling af de udarbejdede budgetmål og viser hvordan der følges op på målene.

Omsorgsudvalget har i dets møde den 13. september 2018 fastlagt nedenstående budgetmål for omsorgsområdet.

Budgetmål
<i>Flere ældre borgere kan mestre eget liv</i>
Begrundelse/udbygning
<i>Vi vil fremme borgerens mulighed for aktiv deltagelse i eget hverdagsliv. Det giver livskvalitet og frihed for den enkelte borger</i>
Politiske målsætninger
<i>Flere skal mestre eget liv</i>
Indikatorer
MÅL 1: <i>Andel borgere, der modtager mindre/ingen hjælp tre måneder efter endt tværfagligt forløb.</i> <i>Via borgerteams indføres pr. 1. november 2018 en ny rehabiliteringsmodel på omsorgsområdet. Det er målet at mindst 45% af nyvisiterede borgere ved udgangen af 2021 modtager mindre/ingen hjælp tre måneder efter endt tværfagligt forløb Tallet måles via kommunens omsorgssystem</i>
MÅL 2: <i>Andel borgere, der efter egen vurdering har forbedret helbredsniveau efter endt tværfagligt forløb.</i> <i>Ved udgangen af byrådsperioden er det målet at 65% af alle nyvisiterede efter at have deltaget i det tværfaglige forløb oplever forbedret helbredsniveau. Måles gennem et valideret spørgeskema, faciliteret af Randers Kommune</i>
MÅL 3: <i>Andel sygeplejetimer fra sygeplejegruppen, der leveres i sundhedsklinik Måles ved at projekterne er gennemført og budgetterne overholdt.</i> <i>Der arbejdes løbende med at flere borgere skal komme i sundhedsklinikkerne frem for at medarbejdere fra omsorgsområdet besøger borgeren i hjemmet. Målet er at der ved udgangen af byrådsperioden er 25% af sygeplejetimer, der leveres i sundhedsklinikkerne – i 2018 er dette tal ca. 12%.</i>

7.2 Omsorgsområdet

Budgetmål
Sikre at Randers Kommune fortsat kan rekruttere elever til social og sundhedsassistenter og- hjælperuddannelserne
Begrundelse/udbygning
<i>På nationalt plan er der store udfordringer med rekruttering af SOSU-assistenten til området og optag på SOSU-hjælper uddannelsen. Randers Kommune vil sikre et fortsat optag, således vi er sikret faglig kompetente medarbejdere i fremtiden.</i>
Politiske målsætninger
<i>Sådan arbejder vi med det – fagligt og økonomisk</i>
Indikatorer
MÅL 4: Hvert år ansættes SOSU-assistentelever svarende til dimensioneringsaftalen. <i>Der har flere steder i landet været udfordringer med at rekruttere elever til SOSU-uddannelserne. Målet er at der kan rekrutteres det nødvendige antal elever ved hvert elevoptag, hvilket blandt andet vil ske gennem vedtaget rekrutteringsstrategi.</i>
MÅL 5: Hvert år ansættes SOSU-hjælperelever svarende til dimensioneringsaftalen. <i>Der har flere steder i landet været udfordringer med at rekruttere elever til SOSU-uddannelserne. Målet er at der kan rekrutteres det nødvendige antal elever ved hvert elevoptag, hvilket blandt andet vil ske gennem vedtaget rekrutteringsstrategi</i>

Budgetmål
Fastholde og sikre trivsel blandt medarbejdere på omsorgsområdet
Begrundelse/udbygning
<i>Trivsel er vigtigt for medarbejdernes arbejdsglæde og fastholdelse af medarbejdere og kompetencer.</i>
Politiske målsætninger
<i>Sådan arbejder vi med det – fagligt og økonomisk</i>
<i>Sådan arbejder vi med det – fagligt og økonomisk</i>
MÅL 6: Sygefravær i arbejdsdage, gennemsnit pr. medarbejder pr. år skal falde. <i>I 2018 er sygefraværet i gennemsnit 10,1 arbejdsdage i løbet af et år, Målet er at dette er faldet til 9,3 arbejdsdage ved udgangen af byrådsperioden.</i>

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2019 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	781,3	772,0	801,1	813,0	826,3	849,6
1.2 Hjælpe midler og rådgivning	65,8	65,0	64,5	64,5	64,5	64,5
1.3 Plejevederlag	3,7	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Indenfor servicerammen i alt	850,8	841,4	870,0	881,8	895,1	918,4
1.4 Ældreboliger	-29,8	-35,6	-35,8	-35,8	-36,8	-36,8
Omsorg total	821,0	805,7	834,1	846,0	858,3	881,6

Det ses af tabellen, at udgifterne i 2017 var højere end budgettet for 2018, hvilket skyldes et stort pres på området i 2017, hvor året endte med et underskud som følge heraf.

Der blev i forbindelse med budgetforliget for 2018 givet en tillægsbevilling til dækning af underskuddet i 2017 og besluttet at der skulle udarbejdes en budgetanalyse af omsorgsområdet, som vil indgå i budgetovervejelserne i forbindelse med budget 2019.

Merudgiften, der kan ses i regnskab 2017 i forhold til budget 2018 skyldes udover underskuddet i 2017 også at der har været uforbrugte puljemidler fra 2016, der er anvendt i 2017, men hvor indtægten var modtaget i 2016.

Der forventes i 2018 et underskud på omkring 5-10 mio. kr., incl. overførsler fra 2017.

Den væsentligste årsag til stigningerne år for år fra 2019 og frem skyldes demografireguleringerne, se også afsnit 3.3.2. Modsat er der indarbejdet effektiviseringskrav på henholdsvis 4,4 mio. kr., 8,8 mio. kr., 13,2 mio. kr. og 17,6 mio. kr. i årene 2019-22.

7.2 Omsorgsområdet

3.2 Ændringer over år

<i>Serviceammen - mio. kr.</i>	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018	841,4	841,4	841,4	841,4
Ingen prisfremskrivning i 2019	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Demografiregulering	20,6	46,2	69,4	99,7
Demografiregulering, efterregulering	1,2	1,2	1,2	1,2
Skævdeling af løn	6,6	8,5	8,5	8,5
Lovændringer:				
LC pkt. 26, lov nr. 655, anvendelse af tvang ved somatisk behandling	0,1	0,1	0,1	0,1
Midtvejsregulering, aflastning af pårørende og en værdig død	2,1	2,1	2,1	2,1
Klippekort på centrene	6,5	6,5	6,5	6,5
Budgetforlig:				
Effektiviseringskrav	-4,4	-8,8	-13,2	-17,6
Ændret demografimodel fra 2020		-10,3	-15,6	-20,4
Budgetomplaceringer:				
Budgetopfølgning: budget til ES vedr. Gjerlev og Huset Nyvang	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Palliativ indsats flyttes fra andre sundhedsudgifter til omsorgsområdet	0,3	0,5	0,3	0,3
Budgetændringer fra tidligere år:				
LC pkt. 76, demenshandleplan ophører 2019	0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Afdrag lån 5,1 mio. kr. til velfærdsteknologi til Huset Nyvang (BY 17.5.16) i perioden 2019-21	-1,7	-1,7	-1,7	
Fasttilknyttede læger på centrene ophører 2019		-0,4	-0,4	-0,4
Handlingsplan ældre medicinske patienter ophører 2018	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Styrkelse af akutfunktionen – yderligere midler fra 2019	0,7	0,7	0,7	0,7
Driftstilskud Vennepunktet kun afsat i 2018	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Øvrige ændringer	-0,3	-0,7	-0,7	-0,2
I alt	870,0	881,8	895,1	918,4

I tabellen herover ses ændringerne i perioden 2019-22 i forhold til budgettet for 2018. Som nævnt oven for er demografiregulering en af de væsentligste årsager til stigningen og endvidere er midler vedrørende klippekort på centrene overført fra at blive givet som refusion fra staten til at indgå i bloktilskudspuljen.

En af de øvrige væsentlige ændringer, er at der ved finansloven for 2018 blev besluttet at afsætte midler til aflastning af pårørende samt en værdig død (i alt er bloktilskudspuljen øget ca. 2 mio. kr.), og at der ikke foretages prisfremskrivninger i 2019, hvilket betyder en reduktion på knap 2 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til teksten i tabellen for de øvrige ændringer, idet det bemærkes, at det forventes, at tilskuddet til Vennepunktet kan fortsætte via omsorgsmidlerne. Der tages endelig stilling til det i løbet af efteråret 2018; foreløbig er tilskuddet finansieret herfra i 1. halvår 2019.

7.2 Omsorgsområdet

Det nævnte beløb vedrørende "effektiviseringskrav" er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingssområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

<i>Ældreboliger - mio. kr.</i>	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018	-35,6	-35,6	-35,6	-35,6
BY 26.2.18 – salg af Gjerlev-centret – huslejetab reduceres	0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetforlig – finansiering af gæld Byparken Langå - huslejetab			-1,0	-1,0
I alt	-35,80	-35,8	-36,8	-36,8

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Fordelingsmodel på omsorgsområdet

Fordelingen af omsorgsområdets budget er ved redaktionens slutning endnu ikke færdiggjort endelig, hvorfor det er budgetfordelingen for 2018, der beskrives i dette afsnit, men der forventes ikke væsentlige ændringer i modellen i 2019, dog vil der være mindre ændringer i beløbene som følge af pristalsreguleringer og bortfald/nye aktiviteter.

Sundheds- og ældreudvalget har godkendt fordelingsmodellen på omsorgsområdet den 24. november 2011 og modellen er efterfølgende evalueret og justeret på udvalgets møde den 31. oktober 2013. Selve modellen ser således ud i 2018.

Når budgettet er vedtaget, er der efter de gældende budgetprincipper givet en samlet bevilling til omsorgsområdet (foregående års budget prisfremskrevet og reguleret med de økonomiske konsekvenser af de politisk vedtagne ændringer, herunder demografi og besparelser, se en oversigt over vedtagne spareforslag).

I 2018 er der i alt netto 757.536.100 kr. til rådighed for omsorgsområdet. Beløbet fordeles således:

7.2 Omsorgsområdet

Madservice Kronjylland, netto	8.971.000
Randers Kloster	23.264.500
Solbakken	14.622.800
Betaling til/fra andre kommuner	-
Elever (SOSU og Ernæring)	24.900.000
Dagcenterkørsel, tilskud og kørsel, tilskud til foreninger og tilskud til hushjælp	11.800.000
Administrative udgifter, herunder fællestillidsrepræsentanter, konsulenter, ½ sygeplejeske (Perron 4). FDB. kommunikation og uddannelse	6.070.000
Udlejningsboliger	886.300
Afsat til senere fordeling og demografireguleringer	7.233.000
Afsat til velfærdsteknologi, herunder Viewcare	5.374.000
Afsat til uforudsete udgifter/ombygning af boliger/huslejetab i forbindelse med	3.110.000
Indtægter vedr. genoptræningspladser	-1.575.000
Aktiviteter finansieret af ældremilliard; øvrige midler overført til fordelingsmodellen.	8.400.000
Midler afsat til klippekort	2.550.000
Midler afsat til den ældre medicinske patient samt pleiehiemslæger	3.218.400
Driftsudgifter vedr. områdecentrene	
Udgifter til kørsel	13.000.000
Udgifter til indkøb af fødevarer mv.	15.355.800
Indtægter fra servicepakker, cafeer mv.	-34.124.000
Øvrige driftsudgifter	21.000.000
Lønudgifter til fordeling på områdecentrene	623.479.300
I alt	757.536.100

Det samlede budget til områderne i 2018 udgør netto 638.552.100 kr., hvoraf budgettet til driftsudgifter udover løn samlet udgør 15.072.800 kr.

7.2 Omsorgsområdet

	Afsat til	Tildelingsprincip (2018-beløb)
Delmodel 1: Ledelse og administration samt tekniske servicemedarbejdere	Områdeledere, distrikts- og centerledere, ernæringsledere, sygeplejeledere, trænings- og aktivitetsledere, administrative ledere, administrativt personale samt tekniske servicemedarbejdere	Modellen tildeler hvert område en lønsum svarende til det antal ledere, der er i organisations-modellen, godkendt af byrådet den 2. maj 2011. Der tildeles 9.040.700 kr. efter lønsum til øvrige administrative stillinger, herunder til tre administrative ledere, idet hvert område er reduceret med 300.000 kr. i forhold til 2017. Endvidere tildeles områderne ressourcer til tekniske servicemedarbejdere på baggrund af aftale om Ejendomsservice, hvor halvdelen af det tekniske servicepersonale er overført til Ejendomsservice samt i henhold til driftsaftaler omkring ældreboliger.
Delmodel 2: Boliger	Basisedarbejdere hele døgnet i alle boligtyper - inklusiv sygepleje og inklusiv særydelser	Pr. bolig tildeles (note 1): Ældreboliger med kald: 154.025 kr. Plejeboliger og aflastningsboliger: 308.050 kr. Demensboliger: 382.023 kr.
Delmodel 3 A: Personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet inkl. særydelser	Tildeles efter gennemsnittet af visiterede timer på fritvalgsområdet samt uddelegerede sygeplejeydelser (som leveres af sosu-personale) i uge 1-43. (note 2). Der tildeles 17.818 kr. pr. visiteret time på årsbasis inkl. betaling til de private leverandører.
Delmodel 3 B: Hjemmesygepleje i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer hjemmesygepleje i fritvalgsområdet, inkl. særydelser	Tildeles 22 % i forhold til antallet af visiterede fritvalgs-timer samt leverede uddelegerede sygeplejeydelser i området
Delmodel 4: Aktivitetsområdet	Basisedarbejdere på aktivitetsområdet inkl. genoptræning efter serviceloven, ekskl. genoptræning efter sundhedsloven	Der fordeles beløb pr. bolig (jf. delmodel 2) + pr. borger over 75 år i fritvalgsområdet: Pr. bolig (note 3): 13.874 kr. Pr. øvrig +75 årig: 2.040 kr.
Delmodel 5: Køkkenområdet	Basisedarbejdere i køkkener og caféer	Tildeles ud fra omsætningen 1. oktober 2016 til 30. september 2017 fratrukket 45 % til køb af råvarer
Delmodel 6: Øvrige	Natcentret (Vest) Hospice (Lindevænget) Tryghedshotellet (Kollektivhuset) Genoptræningspladser (Svaleparken) Træningshøjskole (Åbakken) Til senere fordeling ved stigning i antallet af visiterede timer, pladser på Huset Nyvang mv.	11.518.200 kr. 5.497.300 kr. 10.959.600 kr. 7.015.700 kr. 4.554.400 kr. 7.233.000 kr.

Noter:

- 1 Antallet af boliger opgøres som det forventede antal "helårs-boliger" i budgetåret.
Hvis der sker ombygninger eller forventede udvidelser, medregnes til- eller afgang af boliger forholdsmæssigt.
- 2 Antallet af fritvalgstimer opgøres som det gennemsnitlige ugentlige visiterede timer og uddelegerede sygeplejetimer, i 2017 efter antallet af timer i perioden uge 1-43.
- 3 Her er anvendt samme antal boliger som i delmodel 2. Boliger under delmodel 6 indgår ikke i beregningen. I forhold til antallet af 75+ årige anvendes befolkningen i området pr. 1. januar 2018 ifølge befolkningsprognosen.

7.2 Omsorgsområdet

Med de anvendte tildelingsprincipper ser lønsumsfordelingen i 2018 således ud:

	Nord	Syd	Vest	I alt
Ledelse	10.295.900	9.271.100	8.623.900	28.190.900
Administrative medarbejdere	3.105.100	3.070.700	2.864.900	9.040.700
Demensboliger	14.516.900	18.719.100	15.280.900	48.516.900
Plejeboliger	38.198.200	58.529.500	65.306.600	162.034.300
Aflastningsboliger	4.312.700	1.848.300	3.080.500	9.241.500
Ældreboliger med kald	44.359.200	16.326.600	8.933.500	69.619.300
Frit valgsområdet	62.819.200	60.773.100	45.031.400	168.623.700
Sygepleje til hjemmeboende	13.820.200	13.370.100	9.906.900	37.097.200
Aktivitetsområdet	12.316.900	10.626.700	9.076.600	32.020.200
Køkkenområdet	5.840.900	5.939.600	6.987.700	18.768.200
Natcenter	0	0	11.518.200	11.518.200
Nattevagt, Dragonparken	0	781.200	0	781.200
Hospice og præhospitalet	0	5.497.300	10.959.600	16.456.900
Træningshøjskole og Genoptræningscenter	4.554.400	7.015.700	0	11.570.100
I alt	214.139.600	211.769.000	197.570.700	623.479.300

Ud over ovenstående beløb er der afsat 7.233.000 kr., som fordeles dels til den løbende indskrivning på Huset Nyvang, når mere end 50 boliger er indflyttet, til evt. demografireguleringer samt med op til 1 mio. kr. pr. kvartal senere i forhold til stigningen i timerne på fritvalgsområdet.

OBS: Det skal bemærkes, at specifikationen af fordelingen til de enkelte delområder er vejledende, så det er op til det enkelte område at viderefordre budgettet under hensyntagen til lokale forhold.

Fordeling af udgifter ud over løn:

Driftsudgifterne opdeles i særligt overførbare driftsudgifter og direkte overførbare driftsudgifter.

Særligt overførbare driftsudgifter

Forlods er der afsat beløb til følgende driftsudgifter og -indtægter:

- Kørsel

Disse udgifter er defineret som "særligt overførbare", hvilket betyder, at der kan ske en omfordeling af midlerne, såfremt det viser sig, at der er skævheder.

Direkte overførbare driftsudgifter

Ud over de særligt overførbare driftsudgifter tildes der beløb til hvert område til de direkte overførbare driftsudgifter, beløb, som ikke kan reguleres efterfølgende.

Disse udgifter fordeles således:

Fast beløb pr område.

Til anvendelse af de forventede "faste omkostninger" ved et område, afsættes 3.000.000 kr. pr. område.

7.2 Omsorgsområdet

Øvrigt driftsbudget

Det resterende driftsbudget fordeles mellem områderne efter lønsum.

Dette er til samtlige øvrige driftsudgifter, såsom

- kursusudgifter,
- beklædningsgodtgørelse,
- øvrige personaleudgifter,
- rengøringsartikler,
- vinduespolering,
- renovation og rensning,
- inventar,
- læge- og sygeplejefaglige artikler,
- beskæftigelsesmaterialer (udgifter og indtægter),
- diverse udgifter,
- annonceudgifter samt
- administrationsudgifter (kontorhold).

Særligt omkring forplejning

Budgettet vedr. **forplejning** er beregnet på grundlag af omsætningen fra 1. oktober til 30. september og der beregnes udgifter til fødevarer mv. på 45% heraf.

3.3.2 Demografi

Der er en demografimodel på omsorgsområdet, som tager udgangspunkt i de enhedsbeløb på omsorgsområdet, som Økonomi- og indenrigsministeriet opgør i forbindelse med beregningen af de enkelte kommuners udgiftsbehov.

Disse enhedsbeløb ganges så på den forventede udvikling i antal ældre. Desuden foretages der hvert år en efterregulering i forhold til det faktiske antal ældre.

Modellen indtil budget 2013 har medført demografiregulering i forhold til befolkningstallet mellem 65 og 74 år, 75 og 84 år og 85 år og derover, men med vedtagelsen af budget 2013 sker der fremover alene demografiregulering for de 75-84 årige og personer på 85 år og derover.

Der er udarbejdet en analyse af demografimodellerne, der fremlægges på byrådets budgetkonference i august 2018; i basisbudgettet er indarbejdet følgende beløb:

Tabel 16 - Samlet regulering på omsorgsområdet

Demografi, 1000 kr.	2019	2020	2021	2022
Efterregulering vedr. 2017-2018	1.250	1.250	1.250	1.250
Ændring 2018-19	20.646	20.646	20.646	20.646
Ændring 2019-20	0	25.557	25.557	25.557
Ændring 2020-21	0	0	23.206	23.206
Ændring 2021-22	0	0	0	30.277
I alt	21.896	47.453	70.659	100.936

7.2 Omsorgsområdet

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Udgifter til ældre pr. 67+ årige - 2017	Randers	Esbjerg	København	Odense	Aalborg	Aarhus	Lands gennemsnit
5.32.30 Ældreboliger	-1.804	-2.406	437	-1.446	-578	-3.125	-1.209
5.32.32 Pleje og omsorg mv. af ældre og handicappede	43.347	44.891	64.408	39.589	45.224	50.946	41.732
5.32.33 Forebyggende indsats for ældre og handicappede	12.776	10.771	5.060	12.477	18.519	14.643	9.972
5.32.34 Plejehjem og beskyttede boliger	157	-195	-1.476	194	54	111	148
5.32.35 Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	3.844	3.966	5.153	4.614	4.126	4.157	3.629
5.32.37 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o. lign. ved pasning af døende i eget hjem	211	313	254	284	217	245	216
Udgifter i alt pr. 67+ årige	58.531	57.340	73.836	55.712	67.561	66.977	54.489

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Antallet af borgere, opgjort pr. 1. juli 2017.

Af tabellen fremgår at Randers kommune sammen med Esbjerg og Odense har de laveste udgifter pr. 67 årige og derover, mens udgiften ligger over landsgennemsnittet.

4.2 Takster

	Takst for 2018	Takst for 2019
Madudbringning:		
Almindelig hovedret pr. dag	47,00	47,00
Lille hovedret pr. dag	44,00	44,00
Biret pr. dag	10,00	10,00
Ældrecentre		
Forplejning med 1 hovedret og 1 biret pr. måned	3.270,00	3.270,00
Forplejning med 1 hovedret pr. måned	3.015,00	3.015,00

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Omsorgsområdet er inddelt i tre geografiske områder (Område Nord, Syd og Vest), der dækker praktisk hjælp og personlig pleje, boliger, aktiviteter og cafeer). Derudover omfatter omsorgsområdet to selvejende institutioner, som drives efter overenskomst med kommunen (Randers Kloster og Solbakken), et hjælpe middelhus samt madservice.

7.2 Omsorgsområdet

I tabellen på næste side ses en oversigt over antal boliger fordelt efter boligtype, hvor der er tilknyttet personale. Boligerne er fordelt på de områder og selvejende institutioner, som de hører til.

4.4. Yderligere oplysninger

I budgetlægningsfasen vil der blive fremlagt budgetanalyse for omsorgsområdet samt notat omkring demografireguleringer.

Borgerne, der er visiteret til hjælp på frit-valgsområdet (praktisk og personlig pleje), har mulighed for at vælge mellem kommunal leverance eller én af de private aktører, der er godkendt. På ældreportalen www.aeldre.randers.dk findes en oversigt over de godkendte leverandører.

7.2 Omsorgsområdet

BILAG 1: Fortegnelse over boliger på ældreområdet med tilknyttet personale pr. 1. januar 2019

		I alt boliger	Særlige bolig- typer	Demens- boliger	Pleje- boliger	Ældre- boliger med kald	Aflastnings- boliger
Område Syd							
Tirsdalen	Rasmus Hougårdsvej 42a,b	54		10	30	12	2
KristrupCentret	Byvænget 12	25			25		
Center Svaleparken	Svalevej 13-15, Assentoft	20		10	9		1
Center Svaleparken	Svalevej 7 - 9, Assentoft	20			8	12	
Center Svaleparken, Genoptræningsenheden	Svalevej 11	13	13				
Plejecenter Vorup	Bøsbrovej 70	42		8	33		1
Søndervænget	Bøsbrovej 68	20				20	
Huset Nyvang	Rindsvej	60		60			
Plejecenter Lindevænget	Vestergade 62	71		21	43	7	
Plejecenter Lindevænget, Hospice	Vestergade 62	7	7				
Thorsbakke	Mølllegade 4	49				47	2
I alt, område Syd		381	20	109	148	98	6
Område Vest							
Plejecenter Kildevang	Randersvej 23, Langå	58		8	44		6
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 136-138	79		12	67		0
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 140-142	24				24	
Terneparken, Asferg	Ternevej 8b	37		10	25		2
Terneparken, Asferg	Ternevej 8c	6				6	
Terneparken, Asferg	Rolighedsvvej 7-15	5				5	
Fårup Ældrecenter 3)	Stations alle 3b	15			13		2
Fårup Ældrecenter	Stations alle 3a + 3c	2				2	
Fårup Ældrecenter	Ingvård Pedersens vej 1-9	5				5	
Fårup Ældrecenter	Mælkevej 4-14	6				6	
Kollektivhuset	Parkboulevarden 71p	14			14		
Kollektivhuset, Tryghedshotellet	Parkboulevarden 71p	18	18				
Kollektivhuset	Viborgvej 98 e	20		10		10	
Kollektivhuset	Viborgvej 98 f	15			15		
Kollektivhuset	Parkboulevarden 69	36			36		
I alt, område Vest		340	18	40	214	58	10
Område Nord							
Plejecenter Møllevang	Garnisonsvej 6	48		17	30		1
Plejecenter Møllevang/Landsbyen Møllevang 4)	Garnisonsvej 10a-c og 26a-d	30		20		10	
Plejecenter v/højhus	Garnisonsvej 5a-k	10				10	
Møllebo	Infanterivej 35	34				34	
Spentrup ældrecenter 5)	Præstevænget 2a-2h	10			8		2
Spentrup ældrecenter	Præstevænget 4 - 32	15				15	
Spentrup ældrecenter	Doktor Allé 10 - 24	8				8	
Plejecenter Åbakken, herunder Træningshøjskolen	Bakkevænget 1, Øster Tørslev	56	10	10	30		6
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Afd. H	18				18	
Aldershvile	Kirkevej 2b-2x, Havndal	20				19	1
Plejecenter Dronningborg	Egholmsvej 4	40			21	18	1
Plejecenter Rosenvænget	P. Knudsensvej 6a-b	49		11	35		3
Rosenlund	P. Knudsensvej 4	32				32	
Center Bakkegården	Lodsejervej 8a m.fl.	93				93	
Center Bakkegården	Gl. Hadsundvej 17 a	11				11	
I alt, område Nord		474	10	58	124	268	14
Selvejende							
Randers Kloster							
Randers Kloster	Blegdammen 5	36		7	29		
Klostervænget	Hospitalsgade 6	40				40	
Solbakken							
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé 23	31			31		
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé og Ridefogedvej	11				11	
I alt		1.313	48	214	546	475	30

Det bemærkes at der på Byrådsmødet den 10. december 2018 vil blive behandlet en spareplan, der kan bevirke ændringer i antallet af boliger.

8. Landdistriktsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

8.1 Landdistrikt

8.1 Landdistrikt

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.0 Fælles	0,0	0,0	0,0			
1.1 Landdistrikt	3,5	0,0	3,5			
1.2 Byfornyelse	1,2	0,0	1,2			
Driftudgifter i alt	4,7	0,0	4,7	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 4,7 mio. kr.

1.0 Fælles

I budget 2019 er der budgetteret med et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau, som i første omgang er placeret som "fælles". Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning heraf i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inden for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018. På landdistriktsudvalgets område er der tale om et beløb på 23.900 kr. i 2019 stigende til 95.600 kr. i 2022

1.1 Landdistrikt

Landdistriktsudvalget har til formål at sikre, at der igangsættes initiativer i landdistriktsområderne.

Landdistriktsområdet består af udgifter til:

Budget 2019, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Kommunal medfinansiering LAG Randers Favrskov	1,00	0,00	1,00
Særtilskud LAG Randers Favrskov	0,29	0,00	0,29
Landdistriktsudvalg – Landsbypulje	1,99	0,00	1,99
Lakseprojektet	0,22	0,00	0,22
I alt mio. kr.	3,49	0,00	3,49

LAG Randers Favrskov støttes med henblik på at fremme udviklingen i kommunens landdistrikter. Særtilskud LAG Randers Favrskov er budget til administrationstilskud.

Lakseprojektet har Randers Kommune, sammen med Viborg Kommune og Favrskov Kommune, i en årrække støttet ved at yde tilskud til Dansk Center for vildtlaks' udsættelse af lakse-smolt.

1.2 Byfornyelse

Budget 2019, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Byfornyelse, diverse drift	0,01	0,00	0,01
Ydelsesstøtte div. byfornyelsesprojekter	1,01	0,00	1,01
Indfasningsstøtte ifm. genhusning	0,13	0,00	0,13
Bevaringsudvalg, øvrig konsulentbistand	0,07	0,00	0,07
I alt mio. kr.	1,22	0,00	1,22

8.1 Landdistrikt

Der arbejdes med at forskønne kommunen ved at give påbud om istandsættelser, forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger, ved at opkøbe ejendomme for at nedrive dem eller indretning af byrum. Finansieringen sker primært af byfornyelsesmidler.

Under byfornyelse er der budgetteret med kommunens udgifter til ydelsesstøtte, som er et tilskud til lån optaget i forbindelse med byfornyelsesprojekter. Endvidere er der afsat 0,1 mio. kr. til indfasningsstøtte i forbindelse med genhusning ved kondemnering af bygninger.

Herudover er der afsat et driftsbudget, som disponeres af bevaringsudvalget.

2. Budgetmål i 2019

Budgetmål			
Øge digitalisering og mobildækning i landdistriktet.			
Begrundelse/uddybning			
Bredbånd og god mobildækning skal tilbydes til alle, der ønsker det			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none">• Attraktiv bosætningskommune• Attraktiv erhvervskommune			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Mange adresser uden for Randers by mangler højhastighedsbredbånd Måles som antallet af adresser uden for Randers by, som mangler højhastighedsbredbånd	4.500	Max. 2.500	Max. 500
En stor del af landdistriktet har udfordringer med god oplevet mobildækning. Måles som andelen af kommunens bebyggede arealer, som har god oplevet dækning	Randers går med på SKI-aftalen	Mindst 98,5 %	Mindst 98,5 %

8.1 Landdistrikt

Budgetmål			
Flere landsbyer har succes med fundraising til lokale projekter			
Begrundelse/udddybning			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> Attraktiv bosætningskommune Attraktiv erhvervskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Måles som det årlig antal ansøgninger til kommunens landdistriktspuljer	2017: 53 ansøgninger	56	60

Budgetmål			
Antallet af borgere i landdistriktet skal stige og fællesskaberne skal fastholdes og styrkes			
Begrundelse/udddybning			
Politiske målsætninger			
<ul style="list-style-type: none"> Attraktiv bosætningskommune Attraktiv erhvervskommune 			
Indikator	Baseline 20/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Antallet af borgere i landdistriktet skal stige og fællesskaberne skal fastholdes og styrkes Måles ved antal borgere og antal CVR-numre uden for Randers	Antal borgere 2017: 38.184 CVR-numre 2017: 4.846 minus frivillige foreninger	Fastholde eller forbedre antallet	Fastholde eller forbedre antallet
Antallet af arbejdspladser i landdistriktet skal stige	2017: Antal inkl ejere: 10.229 Antal ansatte: 8.003 Antal aarsv. 6.025	Fastholde eller forbedre antallet	Fastholde eller forbedre antallet

8.1 Landdistrikt

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budget tal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 pris):

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.0 Fælles	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
1.1 Landdistrikt	3,1	3,5	3,5	3,4	3,3	3,3
1.2 Byfornyelse	0,0	1,4	1,2	1,4	1,8	1,8
Driftsudgifter i alt	3,1	4,9	4,7	4,8	5,1	5,1

Budgettet på Landdistriktsområdet falder med 0,1 mio. kr. i 2020 og atter 0,1 mio. kr. i 2021 og frem. Dette skyldes, at administrationstilskuddet – Særtilskud LAG Randers Favrskov – delvist er finansieret af overførte midler. Der skal i 2019 tages stilling til finansieringen fremadrettet.

Byfornyelsesområdet er flyttet til landdistriktsudvalget i 2018, hvorfor der ikke er regnskabstal i 2017.

Stigningen i budgettet til byfornyelse fra 2019 til 2021 skyldes, at bevaringsudvalgets budget øges med knap 0,2 mio. kr. i 2020 samt at budget til ydelsesstøtte øges i 2021 med ca. 0,370 mio. kr.

Herudover er der under 1.0 fælles indarbejdet et stigende effektiviseringsbidrag.

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	4,9	4,9	4,9	4,9
Ingen prisfremskrivning 2019	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Budgetforlig - effektiviseringsbidrag	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Teknisk korrektion			0,5	0,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Flytning af LAG-midler mellem årene	0,0	-0,1	-0,2	-0,2
Budget til forstærket indsats boligval. (bevaringsudv.)	0,0	0,2	0,2	0,2
Styrket indsats byfornyelse		0,1	0,1	0,1
Omplacering ml bevillingsområder indenfor UMT		-0,1	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	4,7	4,8	5,0	5,0

8.1 Landdistrikt

I budget 2019 og frem er der udmøntet besparelse på 0,1 mio. kr. ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

Herudover er der i budgetaftalen for 2019 indeholdt et effektiviseringskrav på 23.900 kr. i 2019 stigende til 95.600 kr. i 2022. Den konkrete udmøntning heraf behandles i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inde for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

Der er foretaget en teknisk tilretning, som nulstiller fremrykning af budget i 2021 og frem, idet der kun er bevilget fremrykning af budget for perioden 2016-20 (bevilget ved budgetopfølgningen i sep. 2016).

Budgetændringer fra tidligere år fremgår af tabellen og omfatter diverse bevillinger.

9. Skole- og uddannelses- udvalget

Drift

Bevillingsområder:

9.1 Skole

9.4 Familie (PPR)

9.1 Skole

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles udgifter	15,9	-0,1	15,8			
1.2 Folkeskoler	528,1	-12,4	515,7			
1.3 Befordring af elever	17,2	0,0	17,2			
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	13,8	0,0	13,8			
1.5 Skolefritidsordninger	95,7	-50,3	45,4			
1.6 Fritidshjem og klubber	24,4	-6,4	18,0			
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,7	0,0	2,7			
1.8 Kommunale specialskoler	124,0	-24,4	99,6			
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	31,8	0,0	31,8			
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	11,8	0,0	11,8			
1.11 Bidrag til private skoler	107,8	0,0	107,8			
Driftsudgifter i alt	973,2	-93,5	879,7	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 973,2 mio. kr. og indtægter for 93,5 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele skolevæsenet på i alt 879,7 mio. kr.

1.1 Fælles udgifter for kommunens samlede skolevæsen

Det samlede budget for fælles udgifter udgør 15,8 mio. kr. og omfatter dels faglige og pædagogiske konsulenter der er tilknyttet forvaltningen, og dels Lærings Center Randers, hvortil der er tilknyttet en række aktiviteter.

Budget 2019, mio. kr., 2019-pl	Løn	Øvrige udgifter	I alt
Centrale faglige konsulenter tilknyttet forvaltningen	3,7	0,5	4,2
Lærings Center Randers – LCR:			
Administration	2,0	0,2	2,2
Inklusionspulje - kompetenceteam	2,5	2,5	5,0
Sprogbro – konsulentfunktion for Dansk som andet sprog	0,5	0,2	0,7
Naturfagsindsats		0,3	0,3
Fællessamling		0,6	0,6
Skolebiblioteker – materialer og bogopsættere	0,2	2,4	2,6
Pædagogisk udviklingsarbejde		0,2	0,2
Total	8,9	6,9	15,8

Læringscenter Randers

Læringscenter Randers (LCR) er forankret i skoleområdet under Børn og Skole i Randers Kommune og arbejder tæt sammen med skolerne og de andre enheder under Børn og Skole. LCR arbejder med udgangspunkt i de kommunale indsatsområder med skoleudviklingsindsatser,

9.1 Skole

kompetenceudvikling samt projekter og øvrige indsatser på tværs af skolerne, og tilbyder desuden læringsressourcer til folkeskolerne i Randers Kommune. Dette såvel gennem indsatser på de enkelte skoler som gennem netværk og gennem såvel læringskonsulenter som fagpiloter (*De kommunale fagpiloter er lærere på skolerne, som er frikøbt 1-2 dage ugentligt. De aflønnes gennem de statslige kompetenceudviklingsmidler*). Desuden varetages administrative opgaver for skolernes pædagogiske læringscentre.

Inklusionsprovenu / kompetenceteam

I august 2016 besluttede byrådet, at provenuet vedr. inklusion i forbindelse med ny skolestruktur skulle anvendes til indsatser, der understøtter, udvikler og sikrer sammenhæng i det samlede inklusionsarbejde. Dette udføres ved bl.a. gennem det centrale kompetenceteam / læringskonsulenter med fokus på inklusion og læringskonsulent med fokus på sprog/læsning.

Sprogbro konsulentfunktion

På to-sprogsområdet er ansat en læringskonsulent, som bl.a. varetager visitation, vejledning og netværk.

Naturfagsindsats

Randers Kommune har en række indsatser på naturfagsområdet, som udvikles og drives gennem Læringscenter Randers. Det gælder fx Naturfagsmaraton, Sciencecamp og Quest.

1.2 Folkeskoler

Randers Kommune har **19 folkeskoler** med et samlet **elevtal på 8.668** fordelt på **423 klasser** for både almen- og specialområdet.

Folkeskolen har hjemmel i lov om folkeskolen med tilhørende bekendtgørelser. Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. I folkeskolen sikres eleverne vederlagsfri undervisning. Lovgivningen fastsætter krav om udarbejdelse af elevplaner, undervisningsmiljøplaner og kvalitetsrapporter.

Byrådets visioner for folkeskolerne er, at alle børn får en skoleuddannelse af høj kvalitet, således at 95 % af en ungdomsårgang bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Folkeskolernes organisation skal være præget af udviklende faglige miljøer, som virker tiltrækkende på såvel ledere, som lærere og pædagoger.

Inden for den fælleskommunale ramme udvikler skolerne egne faglige profiler med særlige kompetencer, der ligeledes kan udnyttes på tværs til gavn for alle skoler/børn. Skolernes fysiske rammer skal understøtte skolernes læringsgrundlag, således at elevernes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø giver eleverne lyst og mulighed til at udfolde sig i inspirerende arkitektoniske rammer.

Politikken for skoleområdet sikrer en fælles tilgang i arbejdet med børn på hele skoleområdet med udgangspunkt i tre centrale begreber: barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed. Der udarbejdes støttende læringsmiljøer, der sikrer at alle børn udfordres på individuelt niveau.

Skoleindskrivning – almene klasser

I Randers Kommune kan forældrene frit vælge skole (inden for kapaciteten). Byrådet har fastsat retningslinjer for, hvorledes optagelse skal ske, hvis der er flere ansøgere, end der er ledige pladser. Retningslinjerne bygger på objektive kriterier.

I forbindelse med valg af skole er der opstillet følgende kriterier:

1. Distriktets børn går forud for andre
2. Søskende har en fortrinsret på samme vilkår som distriktets børn
3. Ved ledige pladser anvendes afstanden mellem hjem og skole som kriterium til besættelse af de ledige pladser, hvor nærmest boende optages først.

Normalt imødekommes ønsker om anden skole end distriktsskolen. Dette gælder dog ikke, hvis ønsket udløser en ekstra klasse, eller hvis klassekvotienten overstiger 24 elever for skoler med 1 spor på årgangen, eller hvis klassekvotienten overstiger henholdsvis 25 eller 26 elever på 2, 3 og 4 sporede skoler. I disse tilfælde gives der således afslag. Baggrunden for ovenstående grænser er, at det skal være mulighed at optage børn, der flytter til skoledistriktet, uden at dette medfører, at der skal oprettes en ekstra klasse.

Såfremt der kun kan imødekommes en del af ønskerne om optagelse på anden skole end distriktsskolen, optages børnene i forhold til kriterie nr. 3 om afstanden mellem hjem og skole, der betyder, at nærmest boende børn optages først ved besættelse af de ledige pladser

På almen området er der **8.344 elever** fordelt på **385** klasser på de **19** folkeskoler.

Kommunale specialklasser

Der er oprettet specialklasser på en række skoler, hvor der er **324 elever** fordelt på de respektive specialklassekategorier.

Kommunens specialklassetilbud er klassificeret inden for flere kategorier, baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Specialklasserne dækker generelle indlæringsvanskeligheder, specifikke indlæringsvanskeligheder og sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder.

Udlagte midler til specialundervisning

Midlerne til den almindelige specialundervisning (undervisning, faglig støtte, m.v.) er decentraliseret og lagt ud til skolerne, mens ressourcerne til undervisning m.v. af børn og unge på Vesterbakkeskolen, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, er placeret centralt.

EUD10-tilbud

Der er oprettet erhvervsrettede 10. klasseforløb EUD10. Undervisningen varetages i samarbejde med Tradium Randers, hvor der for skoleåret 2018/19 er tilmeldt 90 elever.

Mellemkommunale betalinger

Der sker mellemkommunal betaling (udgift) for elever, som går i skole i en anden kommune end Randers Kommune, der er bopælskommunen. Modsat sker en mellemkommunal betaling (indtægt) for elever, som går i skole i en af Randers Kommunes skoler, i stedet for bopælskommunen.

1.3 Befordring af elever

Tilskud til befordring ydes i henhold til folkeskolelovens § 26. Der ydes befordring til elever i almindelige folkeskoler på grund af trafikfarlige skolevej, afstandskriteriet samt sygdom/handicap (specialklasser). Der ydes tillige befordring til elever i kommunale specialskoler samt regionale specialundervisningstilbud.

1.4 Bidrag til efterskoler og ungdomskostskoler

Kommunernes betaling til staten for elevers ophold på efterskoler er fastsat i Loven om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.fl. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på

den årlige finanslov. Det kommunale bidrag betales for elever hjemmehørende i Randers Kommune, som er optaget på efterskoler m.fl.

1.5 Skolefritidsordninger

Skolefritidsordningen er oprettet i henhold til folkeskoleloven og er en integreret del af folkeskolen. Skolebestyrelserne fører tilsyn med skolens SFO.

Skolefritidsordningen skal i samarbejde med forældrene skabe helhed og sammenhæng i barnets tilværelse ved at give det alsidige udviklingsmuligheder, så barnets personlige og faglige udvikling fremmes bedst muligt.

Byrådets mål- og indholdsbeskrivelse for SFO består af 3 temaer: personlighedsudvikling og sociale kompetencer - æstetiske, sproglige og kropslige udtryksformer – mødet med natur og kultur.

Alle skoler, med undtagelse af Nørrevangskolen og Tirsdalens skole, tilbyder optagelse i skolefritidsordning, der dækker aldersgruppen fra 0. – 3. klassetrin. Der er budgetteret med **2.263 børn** i SFO-erne.

Der er pladsgaranti i skolefritidsordningen, så indmeldelse kan ske fra dag til dag, hvorimod udmeldelse skal ske med varsel.

Der er indgået driftsaftale med et privat fritidshjem/SFO – IFO Randers – med plads til **66 børn**. Ordningen er fysisk placeret ved Dronningborg Idrætscenter. Hertil kommer et privat fritidshjem i Knejsted med **8 børn**.

I Randers Kommune findes **8 junior klubber** for 4.-7. klassetrin i tilknytning til folkeskoler/SFO-er. Junior klubberne er et aktivitets- og fritidstilbud for de 10-13 årige børn med en ugentlig åbningstid på 15 timer fordelt på de 5 skoledage. Der er budgetteret med en minimums normering på 40 børn pr. klub.

Klubberne er ledelsesmæssigt forankret i folkeskolerne og er etableret i eksisterende lokaler eller i tilknytning til skolerne.

Der er oprettet **Fårup Børnehave med fælles ledelse sammen med Fårup skole og Havndal Børnehave er etableret som en landsbyordning under Havndal skole**. Børnetallet er henholdsvis **32 børn** i Fårup og **34 børn** i Havndal.

1.6 Fritidshjem og klubber

Fritidshjemmene er oprettet i henhold til dagtilbudsloven og er en selvstændig institution i egne bygninger. Børn og Skole fører tilsyn med fritidshjemmene.

Fritidshjemmene løser mange af de samme opgaver som skolefritidsordningerne, men pasningen foregår adskilt fra skolerne.

Børn i fritidshjem skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det pædagogiske arbejde i fritidshjem skal respektere og understøtte børns selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Fritidshjem skal være særlig opmærksom på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats.

Fritidshjem skal i samarbejde med skolen og forældre medvirke til at skabe en sammenhængende overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Fritidshjem skal give børn mulighed for lektielæsning.

Området består af **5 institutioner**, som er henholdsvis kommunale og selvejende fritidshjem med henholdsvis **184 fritidshjemspladser, 70 juniorklubpladser, 32 børnehavepladser, 115 fritidsklubpladser og 315 ungdomsklubpladser.**

1.7 Specialundervisning i interne skoler på regionale behandlingstilbud

Kommunen benytter interne skoler i forbindelse med døgnanbringelse af børn og unge i regionale behandlingstilbud.

1.8 Kommunale specialskoler

Kommunen råder over **3 specialskoler**, Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen og Oust Mølleskolen med **241 elever**. Omegnskommunerne kan købe pladser på Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen.

I forbindelse med døgnanbringelse på private opholdssteder i og udenfor Randers kommune benyttes interne skoler. Prisen for skoletilbuddene varierer i forhold til de overenskomster de interne skoler har indgået med deres respektive kommuner.

1.9 Ungdomsskolen

Randers Ungdomsskole har hjemmel i lov om ungdomsskoler. Randers Ungdomsskole skal være en dynamisk organisation, der hurtigt kan omstille sig til nye opgaver og efterkomme de behov, som opfylder byrådets visioner vedr. børn og unge.

Ungdomsskolen skal sikre den lokale forankring i hele Randers Kommune.

I Randers Kommune omfatter tilbuddet de unge mellem 13 og 18 år. Området omfatter ungdomsskoleundervisning, ungdomsskoleklubber, heltidsundervisning, obligatorisk knallertundervisning samt "Unge Miljøet", der er et aktivitets- og samlingssted for Randers kommunes unge indenfor aldersgruppen 15 -25 år.

SSP – samarbejdet, der er et tværsektorielt og kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem Randers Kommune og Østjyllands Politikreds Randers, er placeret i ungdomsskolen.

1.10 Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU Randers)

UU Randers har hjemmel i Lov om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. UU Randers skal sikre, at vejledning om uddannelse og erhverv gives til elever i folkeskolens 7.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse.

UU Randers skal vejlede 15-17-årige unge. Derudover skal de tilbyde 18-24 årige unge vejledning om valg af uddannelse og erhverv, når de har opfyldt undervisningspligten, ikke går i 10. klasse og hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

UU Randers medvirker desuden til, at min. 95 % af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse og mindst 25 % skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020.

FGU (Forberedende Grunduddannelse)

Forberedende Grunduddannelse er for unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i

9.1 Skole

beskæftigelse. Uddannelsen skal erstatte en række af de nuværende forberedende tilbud: Produktionsskoleforløb, kombineret ungdomsuddannelse (KUU) og erhvervsgrunduddannelse (EGU), almen voksenuddannelse (AVU), forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisning for voksne (OBU).

FGU har opstart pr. 1. august 2019, men da omfanget af søgningen til den nye uddannelse i Randers kommune ikke kendes udgør budgettet 2019-22 DUT-kompensationen, der svarer til skønnede niveau på landsplan.

Der er afsat følgende budget for 2019-22:

(1.000 kr.)	2019	2020	2021	2022
FGU-budget	175,1	9.584,6	17.085,0	17.085,0
Beregnet DUT-andel	377,4	10.910,6	18.411,0	18.411,0
Manglende kompensation	202,3	1.326,0	1.326,0	1.326,0

Den manglende kompensation i forhold til DUT-midlerne medtages/finansieres via 1. budgetopfølgning 2019, hvorefter det samlede budget vil udgøre 18,4 mio. kr. årligt ved fuld igangsættelse fra 2021.

1.11 Bidrag til statslige og private skoler

Kommunernes betaling til staten for undervisning af elever på private skoler er fastsat i Lov om friskoler og private grundskoler mv. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov ud fra udgiften pr. elev i folkeskolen. Der betales et kommunalt bidrag til staten pr. elev for undervisning og ligeledes et bidrag til staten pr. barn i private skolers SFO'er.

2. Budgetmål i 2019

2.1 Budgetmål 2019-22 for skole- og uddannelsesudvalget

Budgetmålene har været behandlet i skole- og uddannelsesudvalget den 12. juni 2018, og endeligt godkendt i byrådet i 17. september 2018.

Budgetmål
Alle elever skal blive så dygtige, som de kan
Begrundelse/udbygning
Det er en national målsætning, at flere skal opnå et højere fagligt niveau, der de forlader folkeskolen.
Politiske målsætninger
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none">• Flere i uddannelse eller beskæftigelse• Flere skal mestre eget liv• Attraktiv bosætningskommune

9.1 Skole

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Karaktergennemsnit for normalklasser i de bundne prøver i 9. klasse 2016/17 Elevernes karaktergennemsnit er beregnet for de elever, som har aflagt mindst 4 ud af 8 prøver. Datakilde: Styrelsen for IT og læring	6,7 (baseline er skoleåret 2016/17)	6,8	7,0 (landsgennemsnittet)

Budgetmål

Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater – skolernes løfteevne skal forbedres.

Begrundelse/udbygning

En skoles løfteevne er en betegnelse for, om skolens elever i de bundne 9. klasseprøver klarer sig under, på niveau eller over det forventede ud fra elevernes socioøkonomiske baggrundsforhold. Løfteevnen beregnes som forskellen mellem skolens faktisk opnåede karaktergennemsnit og den socioøkonomiske reference. Den socioøkonomiske reference er en statistisk beregning af, hvordan elever på landsplan med samme socioøkonomiske baggrundsforhold som skolens elever har klaret afgangsprøverne. Ligger skolens karaktergennemsnit over den socioøkonomiske reference har skolen en positiv løfteevne, hvorimod skolen har en negativ løfteevne, hvis karaktergennemsnittet ligger under.

Politiske målsætninger

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Forskellen mellem skolernes faktiske karaktergennemsnit og de socioøkonomiske referencer	Løfteevne for skoleåret 2016/2017: • 2 ud af 12 skoler Præsterede signifikant over den socioøkonomiske reference • 10 ud af 12 skoler præsterede signifikant på niveau med den socioøkonomiske reference • Ingen skoler præsterede signifikant under den socioøkonomiske reference.	Skolernes løfteevne skal fastholdes eller forbedres.	Skolernes løfteevne skal fastholdes eller forbedres.

9.1 Skole

Budgetmål			
Trivslen i folkeskolen skal styrkes			
Begrundelse/uddybning			
Elevernes trivsel skal øges. I den forbindelse anvendes nationale trivselsmål, hvor der måles på social trivsel, faglig trivsel, støtte og inspiration, ro og orden. Der måles på en skala fra 1-5. Opgørelsen omfatter elever i 4.-9. klasse i normalklasser og i specialtilbud. Trivselsmålingen suppleres med Randers Kommunes egen opgørelse af elevfravær.			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:			
<ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Elevtrivsel målt via nationale trivselsmål Datakilde: Styrelsen for IT og Læring.	Baseline er skoleåret 2016/17 (måleenhed 1-5) Sociale trivsel 4,1 Faglig trivsel 3,7 Støtte og inspiration 3,2 Ro og orden 3,7	Elevernes trivsel skal øges	Elevernes trivsel skal øges
Andelen af elever, der har et fravær på mere end 10 %	Baseline er skoleåret 2016/17 Udskoling er 26,9 % Mellemtrin er 13,8 % Indskoling er 9,3 %	Fraværet skal samlet set falde	Fraværet skal samlet set falde

Budgetmål			
Tilliden til folkeskolen skal styrkes			
Begrundelse/uddybning			
Tilliden til folkeskolen skal styrkes. De senere år har søgningen til privatskoler i Randers Kommune været stigende: denne udvikling ønsker byrådet bremset og vendt.			
Politisk(e) målsætning(er)			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:			
<ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2018/2019	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Folkeskolefrekvens for Randers Kommune	77,3 %	78 %	80 %

9.1 Skole

Budgetmål			
Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse			
Begrundelse/udbybning			
Der er en overordnet national målsætning fra 2016 om, at andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal, være halveret i 2030. Herunder gælder konkrete målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • 2030 skal mindst 90% af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse (2016). • 30 % af en årgang skal søge en erhvervsuddannelse (fra politisk aftale i 2014). 			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Undervisningsministeriets profilmodel, der fremskriver andelen af en ungdomsårgang, der har gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årige. Den nationale målsætning er 90% i 2030.	85% (baseline er fra 2016)	85% og der skal være grundlag for stigning i kommende år.	En mindre stigning, der peger frem mod 2030: 86%
Afgangselevernes søgning til erhvervsuddannelserne pr. 1. oktober, opgjort som andel af afgangseleverne for skoleåret 2016/17, der søger EUD: Den nationale målsætning er 25% i 2020.	21%	23%	25%

Budgetmål			
Flere elever skal opfylde betingelserne for at blive optaget på en erhvervs- eller ungdomsuddannelse			
Begrundelse/udbybning			
Der er en overordnet national målsætning fra 2016 om, at andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal, være halveret i 2030. Herunder gælder konkrete målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • 2030 skal mindst 90% af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse (2016). • 30 % af en årgang skal søge en erhvervsuddannelse (fra politisk aftale i 2014). 			
Politiske målsætninger			
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv 			

9.1 Skole

- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Baseline 2016/2017	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Andel elever med mindst karakteren 2 i dansk og matematik, 9. klasse, skal være stigende i Randers Kommune	91,1 % (svarende til landsgennemsnittet)	92 %	93 %
Omfatter elever i normalklasser Datakilde: Styrelsen for IT og Læring			

2.2 Skolestruktur

Der er 22 folkeskoler bestående af 19 almene skoler og 3 specialskoler.

Skoler med 0.-6. klassetrin:

- Asferg skole
- Bjerregrav skole
- Havndal skole
- Hobrovejens skole
- Kristrup skole
- Søndermarkskolen
- Østervangsskolen

Skoler med 7.-9. klassetrin:

- Tirsdalens skole

Skoler med 0.-9. klassetrin:

- Assentoftskolen
- Blicherskolen
- Fårup skole
- Grønhøjsskolen
- Hornbæk skole
- Korshøjsskolen
- Langå skole
- Munkholmskolen
- Rismølleskolen
- Vestervangsskolen

Skoler med 0.-10. klassetrin:

- Nørrevangsskolen

Specialskoler:

- Firkløverskolen
- Vesterbakkeskolen
- Oust Mølleskolen.

Det skal bemærkes, at der ved en række af de almene skoler er tilknyttet specialklasser.

9.1 Skole

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022:

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Fælles udgifter	16,8	16,8	15,8	15,8	15,8	15,8
1.2 Folkeskoler	525,7	534,8	515,7	504,7	496,1	491,2
1.3 Befordring af elever	23,3	17,6	17,2	17,2	17,2	17,2
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	14,2	14,0	13,8	13,5	13,6	13,5
1.5 Skolefritidsordninger	37,5	46,9	45,4	44,1	43,0	42,7
1.6 Fritidshjem og klubber	21,9	16,4	18,0	18,0	18,0	18,0
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
1.8 Kommunale specialskoler	111,4	98,7	99,6	99,6	99,6	99,6
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	33,8	31,9	31,8	31,8	31,9	31,8
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	12,7	11,8	11,8	21,6	29,0	29,0
1.11 Bidrag til private skoler	102,0	102,5	107,8	107,8	107,9	107,9
Driftsudgifter i alt	902,0	894,1	879,7	876,8	874,8	869,4

Forskellen mellem det samlede regnskab for 2017 og det samlede budget for 2018 kan forklares med, at der i 2017 har været merudgifter til befordring af elever og specialundervisning på i alt godt 18 mio. kr. Modsat er rammereduktionen fra 2017 tilbageført fuldt ud i 2018, ligesom der blev givet en engangsbevilling til specialområdet i 2018 på i alt 10 mio. kr. i 2018. Så samlet betyder det en forskel på 8 mio. kr.

Fra 2018 til 2019 falder udgifterne med 14 mio. kr. Det skyldes bortfald af engangsbevillingerne til specialområdet samt beslutningen om ingen prisfremskrivning i 2019, mens der er tilført 2 mio. kr. for takstregulering af bidrag for elever i private skoler.

Udviklingen i udgifterne for årene fra 2020 til 2022 kan dels henføres til regulering for LC-program, hvor der tilføres ekstra midler til kommunerne for oprettelse af FGU og dels til beslutninger fra de tidligere budgetforlig og demografireguleringerne.

Budgetforlig 2019-22

1.000 kr. (2019 PL).	2018	2019	2020	2021
Effektiviseringsbidrag med -0,5 pct. årligt	-4.463,2	-8.926,4	-13.389,6	-17.852,8
Delvist kompensation for effektiviseringsbidrag i 2019	2.600,0	0	0	0
Ekstra midler undervisningsmaterialer	1.375,0	1.375,0	0	0
I alt	-488,2	-7.551,4	-13.389,6	-17.852,8

Det nævnte beløb vedr. effektiviseringskrav på -0,5 pct. årligt er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Der vil blive udarbejdet særskilt tidsplan for udmøntning heraf, idet effektiviseringskravet først skal have virkning for skoleåret 2019-20. Høringsperioden vil ligge i foråret 2019 med henblik på, at byrådet kan træffe endelig beslutning den 20. maj 2019.

9.1 Skole

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagsårene 2020-22.

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	894,1	894,1	894,1	894,1
LC-program 2019 - pkt. 52, 53, 54				
- vejledning / uddannelsesparathed	0,1	0,1	0,1	0,1
- FGU	-0,2	9,6	17,1	17,1
- forhøjet statstilskud til private skoler	0,1	0,1	0,1	0,1
Ingen prisfremskrivning	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Overført fra anlæg til drift - fagperson til anlægsområde til styrkelse af faglig support på området	0,7	0,7	0,7	0,7
Takstregulering - private skoler	2,2	2,2	2,2	2,2
Demografi 2019-22	-0,9	-5,4	-8,9	-9,9
Effektiviseringsbidrag med -0,5 pct. årligt	-4,5	-8,9	-13,4	-17,9
Delvist kompensation for effektiviseringsbidrag i 2019	2,6			
Ekstra midler til undervisningsmaterialer i 2019 og 2020	1,4	1,4		
Omplacering mellem bevillingsområder				
Overflytning af midler vedr. faglige konsulenter fra 2.1 skole til 2.3 Børn og 1.1 Adm./Familie	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Midler til papirvarer fra Ejendomsservice til skoler	0,8	0,8	0,8	0,8
Budgetændringer fra tidligere år				
Ændringer fra budget 2018-21:				
Specialundervisning/ekstra udgifter i 2018	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
LC-program pkt. 48 – ændrede adgangsregler til gymnasiale uddannelser	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilbageførsel af rekruteringskonsulent via HR	0,7	0,7	0,7	0,7
Ændringer fra budget 2017-20:				
Ekstra midler til dansk som andet sprog (integrationssagen)	0,0	-1,0	-1,0	-1,0
Ekstra midler til specialundervisning, budgetforlig	-7,6	-7,6	-7,6	-7,6
PL og øvrige ændringer	-0,4	-0,6	-0,7	-0,6
I alt	879,7	876,8	874,8	869,4

2019 – væsentlige beslutninger

Der tilføres ekstra midler til oprettelse af FGU, hvor der sker en regulering via LC-programmet med -0,2 mio. kr. i 2019, +9,6 mio. kr. i 2020 og stigende til 17,1 mio. kr. i 2021 og 2022. I forbindelse med 1. budgetopfølgning 2019 medtages den resterende kompensation af DUT-midlerne på henholdsvis 0,5 mio. kr. i 2019 og 1,3 mio. kr. i de efterfølgende år.

For budget 2019 vil der ikke ske prisfremskrivning på almindelige varekøb og tjenesteydelser svarende til -1,3 mio. kr. årligt.

Som følge af en takstregulering af bidraget til elever på private skoler stiger udgifterne med 2,2 mio. kr.

Demografiudviklingen viser -0,9 mio. kr. i 2019 faldende til -9,9 mio. kr., som følge af færre elever og deraf dannelse af færre klasser i folkeskolerne, hvilket delvis modsvares af stigende udgifter til private skoler og SFO-er. Den demografiske udvikling er nærmere specificeret i nedenstående afsnit 3.3.2.

Effektiviseringskrav på -0,5 pct. årligt er indregnet med -4,5 mio. kr. 2019, hvor der er kompenseret med 2,6 mio. kr., så effektiviseringskravet først har virkning fra skoleåret 2019/20. I de efterfølgende år stiger effektiviseringskravet til -8,9 mio. kr. i 2020, -13,4 mio. kr. 2021 og -17,9 mio. kr. i 2022.

Der afsættes 1,4 mio. kr. i 2019 og 2020 til ekstra undervisningsmaterialer for skolerne.

I budget 2019 er der overført 0,8 mio. kr. fra Ejendomsservice vedrørende skolernes køb af papirvarer i forbindelse med rengøring mv.

Budgetændringer fra tidligere år

Ændringer fra budget 2018

Bortfald af den ekstra pulje til specialundervisningsområdet, der er givet som engangsbevilling på -6,0 mio. kr.

Tilbageførsel af midler til rekruteringskonsulent via HR på 0,7 mio. kr.

Ændringer fra budget 2017

De ekstra midler til dækning af stigende udgifter til dansk som andetsprog reduceres med 1 mio. kr. fra 2018 og med 1 mio. kr. fra 2020.

I budgetforliget for 2017 blev givet en engangsbevilling til specialundervisning i 2017 og 2018 med ekstra 7,6 i 2018 som bortfalder fra 2019.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgettet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2017 og tilrettet med ny lovgivning på området.

Dog sker der for folkeskoler (normalklasseområdet) og skolefritidsordninger en regulering af bevillingerne i forhold til ressourcetildelingsmodellen samt elev- og klassetal.

3.3.1 Tildelingsmodeller

Ressourcefordeling på folkeskolerne er godkendt i Børn og Skoleudvalget. Fordelingen sker efter følgende hovedprincipper:

Skole

Almen undervisning

Det forudsættes, at der sker en central klassesdannelse på børnehaveklasseniveau på baggrund af folkeskolelovens rammer om maks. 28 elever pr. klasse ved skoleårets start.

Ressourcerne tildeles til normalklasser efter følgende kriterier:

9.1 Skole

- 0. til 3. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning samt timer til understøttende indskoling:

Understøttende indskoling betyder, at der tildeles ekstra ressourcer til at bibeholde en del af lærer/pædagog samarbejdet i indskoling. Til en gruppestørrelse på 24 elever tildeles 5 lektioner pr. uge (150 årlige klokketimer).

Er elevtallet over/under den angivne gruppestørrelse, tildeles der timer forholdsmæssigt på baggrund af elevtallet. Ressourcerne er fordelt ligeligt mellem de fire årgange af hensyn til den tekniske tildeling af timerne.

- 4. til 9. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning. 10. klasse tildeles minimumstimetallet (10. klasse er ikke omfattet af kravet om understøttende undervisning).
- Der tildeles timer til den understøttende undervisning på baggrund af minimumstimetallet herfor. Timerne er fordelt med 30% lærertimer og 70% pædagogtimer.
- Klasser med 21 elever eller mere tildeles 0,9 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv.
- Klasser med 25 elever eller mere tildeles ydermere 1,5 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes ligeledes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv. Finansieringen af denne merudgift afholdes af det provenu, en ændret skolestruktur frigiver.

Øvrige principper

- Klasser på en skole sammenlægges typisk ved skoleårets begyndelse, hvis det samlede antal elever på årgangen er under 29 elever. Det første år råder skolen over 25% af det sparede antal undervisningslektioner samt den understøttende undervisning. Klasse-sammenslag gælder fra 1. til 10. klasse.
- Undervisningsandel udgør 44%.

På baggrund af ovenstående og planlægningstallene beregnes lønsummen. Lønsummen udregnes endeligt, når det faktiske elevtal pr. 5. september er dokumenteret. Der reguleres i forhold til såvel elevtal som mulige ændringer af klassetal. Reguleringen sker i efterfølgende skoleår på baggrund af det faktiske elevtal pr. 5. september.

Specialklasser

Fordelingsmodel

Randers Kommunes specialklassetilbud er grupperet inden for forskellige overskrifter. Eksempelvis tilbud for elever med:

- Moderate generelle indlæringsvanskeligheder
- Massive generelle indlæringsvanskeligheder
- Gennemgribende udviklingsforstyrrelser

Samtlige specialklassetilbud, herunder antallet af grupper, tildeles følgende ressourcer:

- Børnehaveklasse til 3. klasse – minimumstimetal på 30 ugentlige timer.
- 4. til 6. klasse – minimumstimetal på 33 ugentlige timer.
- 7. til 9/10. klasse – minimumstimetal på 35 ugentlige timer.

9.1 Skole

Inden for hver kategori af specialklassetilbud suppleres det vejledende timetal med et givent antal timer pr. gruppe/klasse. Herefter beregnes skolernes ressourcetildeling på baggrund af en forudsætning om, at den beregnede "klassiske" § 16 undervisningstid udgør 44,0 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.

Principper for over- og undernormering i specialklasser

I de tilfælde der indskrives en eller flere elever, end normeringen foreskriver, udløser hver elev $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{2}$ af den årlige gennemsnitspris pr. elev. Reguleringen finder sted ved indskrivning af eleven. De specialklasser der har færre elever, end normeringen foreskriver, opretholder tildelingen til det normerede elevtal.

SFO tilbud/ fritidstilbud for specialklassebørn

For de specialklassetilbud der retter sig mod elever i indskolingen, er der afsat 5,5 støttetimer pr. barn pr. uge til fritidstilbuddet inklusiv morgenåbning.

Fordeling af ressourcer til specialundervisning

Ved den socioøkonomiske profil er anvendt følgende faktorer:

- Moderens civilstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Moderens højeste gennemførte uddannelse
- Faderens højeste gennemførte uddannelse
- Samlet bruttoindkomst (mor og far)
- Moderens alder

Fordelingsnøgle

Fordelingsnøglerne i forbindelse med udlægningen af ressourcerne til den almindelige specialundervisning og ressourcer til specialklasser er gældende fra 1. august 2015. Det betyder, at alle ressourcerne (ressourcer til den almindelige specialundervisning og specialklasser) fordeles til skolerne på baggrund af følgende fordelingsnøgle: 50 % fordeles på baggrund af skolens socioøkonomiske profil, mens 50 % fordeles på baggrund af skolens elevtal.

Decentralisering af ressourcer til køb af pladser på Firkløverskolen

Ressourcer til køb af pladser på Firkløverskolen er ligeledes udlagt til skolerne fra 1. august 2015. Udlægningen af disse ressourcer følger den samme fordelingsnøgle dvs. 50 % fordeles på baggrund af skolens socioøkonomiske profil, mens 50 % fordeles på baggrund af skolens elevtal.

Enhedstakst for alle specialtilbud

Der fastsættes en enhedstakst på 192.000 kr. pr elev for skoleåret 2018/19. Det betyder, at den enkelte skole, uafhængigt af det specifikke specialtilbud, betaler en pris på 192.000 kr. årligt pr. elev, når en elev frekventerer et specialtilbud.

Særlig tilskudsordning for overbygningssskoler

De 6 overbygningssskoler der modtager flere elever efter 6. klassetrin kompenseres med 10 % ekstra opgjort på antallet af elever i den pågældende skoles overbygning.

Tildeling af specialressourcer til 10. klassecentret på Nørrevangsskolen

Elever, der har behov for at blive visiteret til et specialtilbud i 10. klasse indgår i fordelingsnøglen med en vægt på $\frac{1}{3}$. Det vil sige, at én elev i 0.-9. klasse udløser lige så mange ressourcer til specialbistand som tre elever i 10. klasse.

Efterregulering for mer-/mindre forbrug

9.1 Skole

I forbindelse med udlægningen af specialundervisningsressourcerne har et mer-/mindre forbrug til både støtte-/ praktisk hjælp og specialskoleudgifter, i overensstemmelse med modellen for udlægning af specialressourcer, været omfattet af en ordning om finansiering via "skolernes fælleskasse". Modellen indebærer således, at skolerne kollektivt er medfinansierende ved eventuelt merforbrug på specialområdet.

I praksis foregår medfinansiering ved, at et mer-/mindre forbrug bliver medtaget i skolernes tildeling i det efterfølgende skoleår, således at efterreguleringen kan indarbejdes i skolens planlægning for det nye skoleår.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lærernes lønsum, som tillægges skolens samlede lønsum.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af skolens lønsum.

Elevafhængige udgifter

I forbindelse med den nye folkeskolereform er bevillingen forøget med 1,0 mio. kr. Fordeling af de elevafhængige udgifter sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9) og en vægtning mellem de enkelte klassetrin med en række faktorer. Der afsættes følgende normbeløb (2019-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2018 til 2019):

• Grundbeløb I (pr. skole)	85.664 kr.
• Grundbeløb II (pr. normalklasse elev)	661 kr.
• Grundbeløb III (pr. normalklasse)	2.545 kr.
• Grundbeløb IV (pr. specialklasse elev I)	2.626 kr.
• Grundbeløb V (pr. specialklasse elev II)	6.145 kr.

Administrations- og andre udgifter mv.

Fordeling af administrations- og andre udgifter mv. sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9). Der afsættes følgende normbeløb (2019-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2018 til 2019):

• Grundbeløb I (pr. skole)	37.896 kr.
• Grundbeløb II (pr. elev)	211 kr.

Skolefritidsordning

Udmelding af ressourcer til SFO-erne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. august i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i skolefritidsordningerne fastsættes på baggrund af skoleårets gennemsnitlige børnetal, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse pr. 1. august 2013:

• Haldagstilbud ved ny indskolingsordning	1,60 timer /barn / uge
• Morgentilbud	0,68 timer / barn / uge
• Morgen-/ Ferietilbud	1,05 timer / barn / uge

Herudover tildeles 18,5 time pr. SFO til varetagelse af morgenåbning.

9.1 Skole

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2019-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2018 til 2019):

• Grundbeløb I (pr. SFO)	9.941 kr.
• Grundbeløb II (pr. barn)	
○ Heldagstilbud	1.162 kr.
○ Morgentilbud	367 kr.
○ Morgen-/ferietilbud	568 kr.

Juniorklubber

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret. Åbningstiden er fra kl. 14 – 17 med virkning fra den 1. august 2014.

Personalenormering

Ved et børnetal på 40 børn er normeringen til pædagogisk personale følgende

• Ledelse	0,104 st.
• Pædagog	0,405 st.
• Klubmedarbejder	0,811 st.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af juniorklubbens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2019-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2018 til 2019):

• Grundbeløb (pr. juniorklub)	15.032 kr.
• Grundbeløb (pr. barn)	1.121 kr.

Fritidshjem

Udmelding af ressourcer til fritidshjemmene sker på baggrund af normerede pladser. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

9.1 Skole

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i fritidshjemmene fastsættes på baggrund af normerede pladser, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

- Heltidstilbud 1,60 timer /barn / uge
- Fritidshjem i Nordbyen tillige 0,52 socio.øk.timer/barn/uge

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af fritidshjemmets samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personale udgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2019-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2018 til 2019):

- Grundbeløb I (pr. fritidshjem) 9.941 kr.
- Grundbeløb II (pr. barn) 1.534 kr.

Bidrag til efterskoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på efterskoler, ungdomskostskoler, håndarbejdsskoler og husholdningsskoler m.fl. pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 36.797 kr. pr. elev i 2019. Der er budgetteret med 386 elever i 2019.

Bidrag til private skoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på private grundskoler og friskoler pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 38.017 kr. pr. elev i skolen og 7.699 kr. pr. barn i SFO i 2019. Der er budgetteret med henholdsvis 2.795 elever i skolen og 748 SFO-børn i 2019.

Øvrige delområder på skoleområdet

For de øvrige delområder er budgettet fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2018 og tilrettet med ny lovgivning på området.

3.3.2 Demografi

Der foretages demografiregulering på følgende områder:

Folkeskoler

Udgifter til normalundervisning reguleres ud fra udviklingen i elev- og klassetal på baggrund af elev- og klassetalsprognosen for Randers Kommunes skoler. Den konkrete beregning af demografipuljen sker ud fra den godkendte ressourcetildelingsmodel på normalundervisningsområdet.

Skolefritidsordninger/fritidshjem

Udgifterne reguleres ud fra udviklingen i antal 6-9 årige. For skoleåret 2018/19 er det faktiske antal SFO pladser opgjort pr. 1. august 2018.

9.1 Skole

For både folkeskoler og skolefritidsordninger vil der ske en efterregulering af demografien året efter som følge af udviklingen i de faktiske elevtal pr. 5. september og de gennemsnitlige antal SFO-pladser igennem skoleåret jævnfør ressourcetildelingsmodellen for skoleområdet.

Bidrag til efterskoler

Bidrag til efterskoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 14-16 årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasse ved efterregulering i 2019.

Bidrag til private skoler

Bidrag til private skoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 6-16 årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasse ved efterregulering i 2019.

Ungdomsskolen

Der foretages demografiregulering på ungdomsskoleområdet ud fra udviklingen i antal 14-17 årige.

Tilpasning sker ved en regulering af bevillingen til den almene ungdomsskoleundervisning.

Den demografiske udvikling for skoleområdet fremgår af nedenstående oversigt

Der er indarbejdet følgende beløb i budget 2019-22:

1.000 kr. /2019-PL niveau	2019	2020	2021	2022
Folkeskolen	-2.587	-5.766	-8.461	-8.922
SFO / Fritidshjem	-1.062	-2.351	-3.396	-3.709
Bidrag til private skoler	3.038	3.038	3.038	3.038
Bidrag til efterskoler	-170	-170	-100	-170
Ungdomsskolen	-42	1	41	-2
Ungdommens Uddannelsesvejledning	-26	-33	-61	-93
I alt	-849	-5.281	-8.939	-9.858

Tabellen viser et fald i udgifterne på 0,8 mio. kr. fra 2018 til 2019. I 2022 forventes udgifterne at være 9,9 mio. kr. mindre end i 2018 som følge af den demografiske udvikling.

Nedenfor beskrives de største områder i ovenstående tabel:

Reguleringer vedrørende folkeskolen

Fra 2018 til 2019 forventes et fald i udgifterne på 2,6 mio. kr, hvilket skyldes nedlæggelse af 6 klasser fra skoleåret 2018/19 til skoleåret 2019/20. Udviklingen de kommende år skyldes ligeledes yderligere nedlæggelse af klasser som følge af det faldende antal 6-16 årige,

SFO

Udgifterne til SFO området forventes at være 1,1 mio. kr. lavere i 2019 end i 2018. Dette skyldes det forventede fald i antal 6-9 årige, fra 4.542 i 2018 til 4.400 i 2019. Udviklingen i overslagssårene skyldes ligeledes det forventede fortsatte fald i antal 6-9 årige (pr. 1/1 2022 forventet 6-9 årige at være faldet til 4.066).

9.1 Skole

Bidrag til private skoler

På privatskoler har der været en stigning i elevtallet på 64 personer (fra 2.706 til 2.770), jf budgetopfølgningen pr. 31/3 2018. Herudover forventes en yderligere stigning på 25 privatskoleelever – altså i alt 89 elever. Dette giver en samlet stigning på godt 3 mio. kr.

Det er yderst usikkert hvordan udviklingen bliver i overslagsårene. Indtil videre er der forudsat et uændret antal privatskoleelever.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenfor følger en række nøgletal - alle over 6-byerne.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal.

Nettodriftsudgifter til folkeskolen pr. elev – regnskab 2017

Nettodriftsudgifter pr. elev	Randers	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	København	Lands gennemsnit
Folkeskoler	68.202	69.809	65.257	74.317	70.525	70.312	67.842

Tabellen viser kommunernes nettodriftsudgifter for det samlede folkeskoleområde pr. elev. Opfølgelsen omfatter elever i 0.-10. klasse inkl. de forskellige specialklassetilbud.

Af tabellen fremgår det, at Randers kommune har næst laveste udgift sammenlignet med 6 byerne, og er lige over landsgennemsnittet.

Klassekvotient i folkeskoler 2017/18

Klassekvotient	Randers	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	København	Lands gennemsnit
Gennemsnitlig klassekvotient	21,8	21,9	21,9	20,9	21,2	22,7	21,8

Tabellen viser kommunernes gennemsnitlige klassekvotienter.

Af tabellen fremgår det, at Randers kommune har en klassekvotient svarende til landsgennemsnittet.

Andel af elever i privatskoler skoleåret 2017/18

Andel elever i privatskoler	Randers	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	København	Lands gennemsnit
Elever i privatskoler, pct.	22,4	15,4	20,7	13,1	11,7	27,6	17,5

Tabellen viser den procentdel af det samlede elevtal (0. – 9. kl.) der går i privatskole. Af tabellen fremgår at Randers kommune har den næsthøjeste andel af elever i privatskoler i forhold til 6-byerne.

9.1 Skole

4.2 Takster

De månedlige takster for 2018 og 2019 fremgår af nedenstående oversigt

	Takst for 2018	Takst for 2019
Fritidshjem og klubber		
Fritidshjem	1.168	1.183
Juniorklub	394	395
Fiskergården	789	790
Solgården	200	200
SFO-er og juniorklubber		
SFO		
- Heldagsplads	1.825	1.851
- Morgen-modul	568	576
- Morgen/ferie-modul	979	993
Juniorklub	505	512

4.3 Oversigt over institutioner

Folkeskoler

Oversigt over antal folkeskoler, elev- og klassetal for skoleåret 2018/19 (opgjort pr. 5. september 2018) samt de enkelte skolers budgetterede nettodriftsudgifter.

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter kr.
Asferg skole	92	7	6.916.258
Assentoftsskolen	657	29	30.159.467
Bjerregrav skole	181	9	9.762.490
Blicherskolen	534	28	32.351.757
Fårup skole	200	12	13.229.942
Grønhøjskolen	415	22	30.845.034
Havndal skole	117	7	9.026.534
Hobrovejens skole	483	22	27.030.479
Hornbæk skole	513	24	26.230.933
Korshøjskolen	409	22	21.502.989
Kristrup skole	634	30	32.785.899
Langå skole, inkl. Satelitten	468	26	37.934.373
Munkholmskolen	438	20	21.337.027
Nørrevangsskolen	539	28	34.666.286
Rismølleskolen	517	24	24.462.904
Søndermarksskolen	633	28	30.011.540
Tirsdalens skole	463	20	23.397.154
Vestervangsskolen	932	40	45.654.067
Østervangsskolen	443	25	32.110.337
I alt	8.668	423	489.415.468

9.1 Skole

Specialskoler

Oversigt over antal pladser (**kun** Randers Kommune) på specialskolerne i skoleåret 2018/19 (opgjort pr. 5. september 2018) samt specialskolernes nettodriftsudgifterne.

Skole	Elever	Rettet Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	125	47.600.172
Oust Mølleskolen**	24	10.217.659
Vesterbakkeskolen	92	36.675.138
I alt	241	94.492.969

* excl. Takstbetaling

** inkl. ressourcer til Familieskolen

Skolefritidsordninger

Oversigt over antal pladser i skolefritidsordningerne pr. 1. august 2018 som danner grundlag for budget 2019, samt SFO-ernes nettodriftsudgifter.

Skolefritidsordning	Børnehavebørn	SFO-børn	Juniorklub	Nettoudgifter* kr.
Asferg skole		39		1.108.917
Assentoftskolen		149	40	4.048.565
Bjerregrav skole		74		1.577.620
Blichers børneby		148		3.823.142
Fårup skole	32	40		3.061.701
Grønhøjskolen		60		1.308.633
Havndal skole	34	47		3.353.860
Hobrovejens skole		240	40	5.262.035
Hornbæk skole		185	40	4.837.548
Korshøjskolen		91		1.784.856
Kristrup skole		279	64	6.366.989
Langå skole		93		1.909.964
Munkholmskolen		144		2.816.909
Nørrevangsskolen		-	40	537.476
Rismølleskolen		88		2.115.972
Søndermarksskolen		211	40	4.850.196
Vestervangsskolen		234	40	5.039.631
Østervangsskolen		141	40	3.742.727
I alt	66	2.263	344	57.546.742

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

9.1 Skole

Herudover er der følgende antal pladser (**kun** Randers Kommune) (opgjort pr. 1. august 2018) i special SFO-ordninger:

Skole	SFO-børn	Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	125	13.137.756
Vesterbakkeskolen	92	11.235.415
Satellitten – Langå skole	58	3.829.989
Solstrålen - Østervangsskolen	62	4.773.728
Tørring – Grønhøjsskolen	61	5.047.380
Fristedet – Tirsdalens skole	14	967.567
I alt	412	38.991.806

*excl. takstbetaling

Juniorklubber

Under folkeskolernes ledelse er der etableret 8 juniorklubber på henholdsvis Assentoftsskolen, Hobrovejens skole, Hornbæk skole, Kristrup skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen.

Privat fritidshjem /SFO

Der er indgået driftsaftale med de private fritidshjem:

- IFO-Randers – hvor der ydes tilskud svarende til niveauet på de øvrige SFO-er. Der budgetteres med plads indtil 66 børn.
- Knejsted Fritidshjem med aftalt tilskud og med plads indtil 21 børn.

Skole	Børn (tilmeldt)	Tilskud kr.
IFO-Randers	66	719.486
Knejsted Fritidshjem	8	313.552
I alt	74	1.033.038

Randers Ungdomsskole

Ungdomsskolens aktiviteter fremgår af nedenstående oversigt

	Nettoudgifter kr.
Administration og fritidsundervisning	12.842.871
Fritidsmiljøer	7.153.460
Heltidsundervisning	10.495.833
SSP	1.231.789
I alt	31.723.954

9.1 Skole

Fritidshjem og klubber

Fritidshjem er hjemlet i dagtilbudsloven jf. § 45 og området består af både kommunale og selvejende fritidshjem.

Institutioner	Børne- have	Fritids- hjem	Junior- klub	Fritids- klub	Ung- doms- klub	Nettoudgift* kr.
	<i>Pladser</i>					
Kommunale						
Jennumparkens institutioner		40	30		40	4.340.282
Gårdklubben Fiskergården				60		1.224.906
Selvejende						
KFUM's institutioner	32	47			100	5.657.083
Vorup Børne- og Ungdomshus		97	40		175	5.309.008
KFUM's fritidsgård Solgården				55		2.894.795
I alt	32	184	70	115	315	19.426.075

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Familie

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	21,9	-0,1	21,8			
1.2 Talepædagogisk bistand	2,3	0,0	2,3			
1.3 Fremskudt forebyggelse	7,0	0,0	7,0			
Driftudgifter i alt	31,2	-0,1	31,1	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 31,2 mio. kr. og indtægter for 0,1 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for PPR på i alt 31,2 mio. kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte opgaveområder, som alle varetages af **Center for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning**.

1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) arbejder iht. Folkeskoleloven, Lov om social service, samt Lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge.

Til opnåelse af de overordnede politiske målsætninger er det PPR's opgave gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats, at sikre børnene og familien de bedste mulige udviklingslivsbetingelser.

Det er centralt for PPR at se på barnets/den unges ressourcer og relationer samt kvalificere de voksne, der har daglig omgang med barnet/den unge.

En af hovedopgaverne for psykologerne er at være med til at sikre inklusion i daginstitutioner og skoler og bidrage med konsultativ bistand og specialistviden i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer, som sikrer trivsel for børn og unge i almenområdet.

1.2 Talepædagogisk Center løser opgaver, som omfatter bistand til børn med tale- sprog- og hørevanskeligheder. Opgaverne varetages af talekonsulenter som vejleder og rådgiver de voksne omkring børnene samt underviser børnene og de voksne. Der er endvidere ansat en fysioterapeut og en psykolog til de vanskeligheder, som kræver en mere tværfaglig indsats.

Talepædagogisk Center varetager også talepædagogiske bistand til voksne.

1.3 Fremskudt forebyggelse arbejder med tidlig opsporing af socialfaglige problematikker med henblik på at afhjælpe problemerne, inden de vokser sig store. Fremskudt socialrådgivning er et tilbud til skoler, dagtilbud og børn, unge og familier, når barnet/den unge ikke er tilknyttet familieafdelingen. Udgangspunktet for den fremskudte socialrådgivers arbejde er den enkelte elevs trivsel. Det betyder, at den fremskudte socialrådgiver har behov for informationer fra både skole og hjem om elevens læring, trivsel og udvikling – og også ofte fra eleven selv. Kontakten mellem den enkelte familie og den fremskudte socialrådgiver skabes oftest ved, at den fremskudte socialrådgiver deltager i et netværksmøde på skolen, når det vurderes at være relevant ift. barnet, den unge og familien.

Den fremskudte socialrådgivning retter sig både mod familier og professionelle.

2. Budgetmål i 2019

Områdets budgetmål har været behandlet i Skole- og uddannelsesudvalget d. 12. juni 2018, hvor udvalget har ønsket at budgetmål 2019-22 skal behandles endeligt i byrådet i september 2018.

Der er ikke vedtaget specifikke budgetmål for Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning, men i Børne- og familieudvalgets budgetmål, benævnt "Berørte borgere oplever en sammenhængende indsats", indgår Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning i en tværfaglig samarbejdsmodel.

2.1 Generelt om budgetmål

Familieområdet har i årene 2015-18 arbejdet med genopretning af området i relation til 3 problemfelter:

1. Psykisk arbejdsmiljø
2. Socialfaglig kvalitet
3. Økonomisk merforbrug.

Med udgangen af 2018 afreporteres der på en genopretningsplan, der samlet set vurderes at være gennemført med et tilfredsstillende resultat. Forholdene på Familieområdet betragtes i dag som værende fuldt ud normaliseret og der er i dag tale om et velfungerende område.

Området er tildelt grøn smiley fra Arbejdstilsynet, trivselsmålingens resultater er positive og området nærmer sig balance imellem budget og regnskab.

Økonomien er dog fortsat under pres, og der skal arbejdes målrettet med tæt opfølgning og udvikling af egne tilbud for at kunne fastholde budgetoverholdelse.

I årene 2019-22 skal der arbejdes med fortsat konsolidering af basisdriften samt udvikling af den samlede socialfaglige indsats overfor udsatte børn, unge og deres familier i Randers kommune.

9.4 Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til budget 2022:

Familie

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	2019-2022			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	23,0	21,9	21,8	21,6	21,4	21,3
1.2 Talepædagogisk bistand	2,5	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
1.3 Forebyggende foranstaltninger	6,6	4,4	7,0	7,0	7,0	7,0
Driftudgifter i alt	32,1	28,7	31,1	30,9	30,7	30,6

På området Fremskudt forebyggelse blev der i 2018 tilført yderligere kr. 2,6 mio. efter at budget 2018 var vedtaget. Midlerne blev overført fra Families myndighedsbudget, forebyggelsen, idet engangsbevilling i PPR ophørte med udgangen af 2017. I regnskab 2017 var der yderligere merudgifter i forbindelse med ledelsesskift. Herudover er der indregnet effektiviseringskrav på 0,2 mio. kr. for 2019.

Samlet betyder det en stigning i budgettet fra 2018 til 2019 på i alt 2,4 mio. kr. Effektiviseringskravet optrappes yderligere med 0,1 – 0,2 mio. kr. i hvert år i årene fra 2020-2022 og vil i 2022 udgøre 0,7 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2018, ændringerne til budget 2019 og overslagsårene 2020-2022.

Familie - servicerammen

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	28,7	28,7	28,7	28,7
Omlaceringer, tilført fremskudt forebyggelse fra Familie under pol.org 2.4	2,6	2,6	2,6	2,6
Effektiviseringskrav	-0,2	-0,4	-0,6	-0,7
Lov og cirkulære	0,0	0,0	0,0	0,0
Ingen prisfremskrivning				
I alt	31,1	30,9	30,7	30,6

Samlet set udgør servicerammen for PPR i 2019 i alt 31,1 mio. kr. I forhold til budget 2018 er der fra myndighedsbudgettet under Børn og skole overført 2,6 mio. kr. til Fremskudt rådgivning, jfr. SEL § 11. Effektiviseringskravet udgør 0,2 mio. kr., og kravet optrappes yderligere med 0,2 mio. kr. i hvert år i årene 2020-2022 og ultimo 2022 udgør krav 0,7 mio. kr.

9.4 Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning

Det nævnte beløb vedrørende effektiviseringskrav er indtil videre kun fordelt på bevillingsniveau. Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning indenfor bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

3.3 Budgetforudsætninger

Familieområdet er omfattet af rammestyring.

3.4 Tildelingsmodel

Budgettet for området fastsættes af byrådet.

3.5 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normalt på området.

4. Nøgletal, takster m.m.

Der anvendes ikke nøgletal og takster for området

4.1 Oversigt over aftaleenheder

Institutioner og projekter	Pladser	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge		(kr. 1.000)	
Center for Psykologisk og Pædagogisk Rådgivning			
Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning		21.761	1
Talepædagogiske Center		2.332	1
Fremskudte rådgivere, skoler og daginstitutioner		7.013	1
Projekt: En tidlig og styrket forebyggende indsats i Randers kommune		3.811	2
Projektfusion: Socialstyrelsen		-3.811	2
Samlet driftsbudget for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning, Talepædagogisk center, Fremskudte rådgivere og Projekter:		31.116	
Note 1: Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Talepædagogisk Center er placeret i Gudenåcenteret.			
Note 2: Projektet løber fra 1-12-2017 til 31-12 2020 og er finansieret af Socialstyrelsen.			

10. Udviklingsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

10.1 Udvikling

10.1 Udvikling

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2019:

Udvikling

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.0 Fælles	-0,1	0,0	-0,1			
1.1 Erhvervsservice og iværksætteri	8,4	0,0	8,4			
1.2 Turisme	5,2	0,0	5,2			
1.3 Udvikling og aktiviteter	1,6	0,0	1,6			
Driftsudgifter i alt	15,2	0,0	15,2	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 15,2 mio. kr.

1.0 Fælles

I budget 2019 er der budgetteret med et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau, som i første omgang er placeret som "fælles". Ifølge tidsplanen behandles den konkrete udmøntning heraf i de respektive fagudvalg i oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inden for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018. På udviklingsudvalgets område er der indlagt et effektiviseringskrav på 0,081 mio. kr. i 2019 stigende til 0,324 mio. kr. i 2022.

1.1 Erhvervsservice og iværksætteri

I forbindelse med Økonomaftalen for 2019 har KL og regeringen indgået en forståelse om forenkling af erhvervsfremmesystemet. Med aftalen reduceres antallet af politisk ansvarlige niveauer til to: ét decentralt niveau med en stærk kommunal forankring og staten. De regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd nedlægges og erstattes af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, og der oprettes syv nye Erhvervshuse, som afløser de nuværende væksthuse.

For Randers Kommunes vedkommende betyder det, at der skal ydes en reduceret 1:1 virksomhedsvejledning. Det præcise omfang af reduktionen kendes først endeligt, når der er udarbejdet en rammeaftale mellem regeringen og KL, der præciserer opgavefordelingen mellem erhvervshusene og kommunerne. Der er derfor lavet en et-årig aftale med Erhverv Randers med henblik på at varetage den basale erhvervsvejledning for kommunens virksomheder i 2019. Der vil i løbet af 2019 blive taget endelig stilling til den fremtidige organisering af området og det ønskede serviceniveau.

I aftalen om forenkling af erhvervsfremmesystemet ligger, at der kan frigives midler til borgernær velfærd. For Randers Kommune betyder det, at der er omprioriteret 1,25 mio. kr. fra erhvervsservice til andre områder. I budgetmaterialet er der et notat om den nye aftale og konsekvenserne heraf. Heri gives der ligeledes et overblik over økonomi i Økonomaftalen og de afledte økonomiske konsekvenser for Randers Kommune.

1.2 Turisme

Udgiften til turismefremmende aktiviteter består af tre elementer – et årligt tilskud til Randers Regnskov, et årligt tilskud til Visit Randers og et budget til driften af Naturpark Randers Fjord.

10.1 Udvikling

Turisme består af udgifter til:

Budget 2019, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Visit Randers	2,92	0,00	2,92
Tilskud til Randers Regnskov	1,71	0,00	1,71
Naturpark Randers Fjord – drift	0,57	0,00	0,57
I alt mio. kr.	5,20	0,00	5,20

Visit Randers modtager et tilskud årligt. Tilskuddet er delt i to. Den ene del er driftstilskud til varetage af kommunens turismeopgave beskrevet i samarbejdsaftalen mellem kommunen og Visit Randers. Den anden del er et særskilt tilskud til markedsføring på turismeområdet. Da turismeområdet, som følge af ny lovgivning i 2019 skal omorganiseres i større destinationsselskaber, er der indgået en et-årig aftale med Visit Randers med henblik på at varetage Randers Kommunes operative turismeindsats i 2019. Der vil i løbet af 2019 blive taget endelig stilling til den fremtidige organisering af området og det ønskede serviceniveau.

I budgetaftalen for 2019 er afsat yderligere 0,5 mio. kr. i 2019 stigende til 1 mio. kr. i 2020 og frem, som tilskud til udvikling i Randers Regnskov.

1.3 Udvikling og aktiviteter

Udvikling og aktiviteter består af udgifter til:

Budget 2019, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Agenda 21 mv.	0,98	0,00	0,98
Driftssikring af boligbyggeri	0,65	0,00	0,65
I alt mio. kr.	1,63	0,00	1,63

Under agenda 21 er det afsat et budget på knap 1 mio. kr. til opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver i forhold til klimatilpasning, varmeforsyning samt planlægning for vindmøller, store solcelleanlæg og biogas.

Driftssikring af boligbyggerier omhandler ydelsesstøtte, som er den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og ungdomsboliger.

2. Budgetmål i 2018

Budgetmål

Tiltrækning og fastholdelse af virksomheder og borgere i Randers Kommune

Begrundelse/udbygning

Udviklingsudvalget har som mål at sikre gode rammer for udviklingen i Randers Kommune. Vi vil sikre en planlægning, der understøtter en strategisk udvikling af hele kommunen. På erhvervsområdet prioriterer vi erhvervsvenlige rammevilkår.

En række faktorer påvirker tiltrækning og fastholdelse af virksomheder og borgere. En levende og spændende Randers bymidte med en variation af oplevelser, erhverv og detailhandel samt spændende byrum og bevaringsværdige bymiljøer er vigtigt for byens og kommunens udvikling. Derfor er en velfungerende midtby en afgørende indsats for udviklingsudvalget i den kommende valgperiode.

10.1 Udvikling

God infrastruktur i hele kommunen sikrer attraktive vilkår for bosætning og erhvervsliv. Det er både infrastruktur som for eksempel klimabroen, forlængelse af Ringboulevarden mod øst og god kollektiv trafik, men også digital infrastruktur som er afgørende for virksomheder og borgere i landdistrikterne.

Politiske målsætninger

- Attraktiv erhvervskommune
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
<p>Vi efterlever de nationale servicemål for byggesager, miljø- og landbrugs-sager 100%</p> <p>Datakilde: Byg- og miljø</p>	<p>Miljøgodkendelser af landbrug og virksomheder: 100 %</p> <p>Byggesager på industri, lager og etagebyggeri erhverv: 100 %</p> <p>Sagsbehandlingstiden medio 2018 er lidt over servicemålene: Byggesager ved simple konstruktioner: Randers Kommune 52 dage, servicemål 40 dage. Enfamilieshuse: Randers Kommune 51 dage, servicemål 40 dage. Etagebyggeri boliger: Randers kommune 71 dage, servicemål 60 dage</p>	<p>Miljøgodkendelser af landbrug og virksomheder: 100 %</p> <p>Byggesager på industri, lager og etagebyggeri erhverv: 100 %</p> <p>Vi efterlever servicemålene for byggesager ved simple konstruktioner, enfamilieshuse og etagebyggeri boliger</p>	<p>Miljøgodkendelser af landbrug og virksomheder: 100 %</p> <p>Byggesager på industri, lager og etagebyggeri erhverv: 100 %</p> <p>Vi efterlever servicemålene for byggesager ved simple konstruktioner, enfamilieshuse og etagebyggeri boliger</p>
<p>Vi forbedrer vores absolute score i DI's erhvervsklimaundersøgelse vedrørende kompetent og hurtig sagsbehandling på miljø- og byggeområdet, samt erhvervsserviceniveau</p> <p>Måles årligt ved DI's erhvervsklimaundersøgelse ved en skala fra 1-5 vedrørende tilfredshed.</p>	<p>Miljøsager: 3,5 (placering som nr. 55) (2017)</p> <p>Byggesager: 3,2 (placering som nr. 71) (2017)</p> <p>Erhvervsservice: 3,5 (placering som nr. 56) (2017)</p>	<p>Vi fastholder eller forbedrer vores score</p>	<p>Vi fastholder eller forbedrer vores score</p>
<p>Antal af CVR-numre i Randers kommune stiger årligt</p>	<p>2017: 7.784</p>	<p>7.940</p>	<p>8.099</p>
<p>Antallet af arbejdspladser i Randers kommune skal stige årligt</p>	<p>Ultimo 2016: 44.438</p>	<p>Mere end 45.500</p>	<p>Mere end 47.500</p>
<p>Øge aktiviteterne i Randers midtby ved hjælp af</p>	<p>2018: 45 tomme lejemål ekskl. Slotsgade. Herudover en række lokaler</p>	<p>Færre tomme lejemål og positiv dialog med</p>	<p>Alle mål er forbedret yderligere</p>

10.1 Udvikling

<p>en strategisk udviklingsplan.</p> <p>Måles ved om Antallet af tomme lejemål falder Der opstår konkrete projekter, samarbejdsrelationer og fysiske tiltag som følge af processen Midtbyen i Randers bliver kendt som en attraktiv destination for en bred målgruppe Der kommer flere mennesker i strøggaderne i Randers midtby</p>	<p>som er under ombygning eller afvikling.</p> <p>Resterende mål er under udarbejdelse</p>	<p>ejer om omdannelse eller genudlejning.</p>	
--	--	---	--

Budgetmål

Byen til vandet sikrer en bæredygtig byudvikling for Randers nu og i fremtiden

Begrundelse/udbygning

Realiseringen af Byen til Vandet løser tre grundlæggende udfordringer for Randers By: Klimasikring, infrastruktur og byudvikling.

Med etableringen af klimabroen opstår helt nye potentialer for Randers. Nye arealer bliver frigjort til byudvikling, og nyt byliv opstår, hvor byen kommer til at møde vandet. Kø på Randers Bro afløses af nye muligheder for afvikling af trafikken. Klimabroen klimasikrer sammen med klimabåndet Randers By mod oversvømmelser. Byen til Vandet sikrer en bæredygtig byudvikling for Randers nu og i fremtiden.

Politiske målsætninger

- Grøn og bæredygtig udvikling
- Byen til vandet
- Attraktiv bosætningskommune
- Attraktiv erhvervskommune

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal for 2019	Fire-årigt måltal for 2022
Der laves udviklingsplan for byen til vandet. Den sættes i gang ultimo 2018.	Under udvikling	Endelig udviklingsplan er vedtaget og bolværksgrunden er overtaget	Busterminalen, bolværksgrunden, brotoften er under udvikling.
Den første lokalplan inden for byen til vandet projektet er klar til udarbejdelse		Første forslag omkring lokalplan for byen til vandet projekt kan sendes i høring.	Udarbejdelse af lokalplaner for projekterne.

10.1 Udvikling

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2017 og frem til 2022 (i 2019 pris):

Udvikling

Mio. kr. 2019-priser	Regnskab	Budget	Budget 2019-22			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.0 Fælles	0,0	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
1.1 Erhvervsservice og iværksætter	0,0	12,0	8,4	8,1	8,1	8,1
1.2 Turisme	0,0	4,7	5,2	5,7	5,7	5,7
1.3 Udvikling og aktiviteter	0,0	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6
Driftudgifter i alt	0,0	18,2	15,1	15,3	15,2	15,1

Udviklingsudvalget blev oprettet i 2018, hvorfor der ikke er regnskabstal for 2017.

Ændring fra budget 2018 til budget 2019 og overslagsårene forklares i afsnit 3.2

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2019-priser	Ændring til 2019	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022
Udgangspunkt 2018-budget	18,2	18,2	18,2	18,2
Ingen prisfremskrivning 2019	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale)	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
Randers Regnskov - forøget tilskud (budgetaftale)	0,5	1,0	1,0	1,0
LC 2019 - Digital erhvervsfremmeportal	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Aftale om erhvervsfremme	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Adm. organisationstilpasning - fundraiser	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Overførsler - Gudenåsamrådet		-0,3	-0,3	-0,3
Randers Regnskov - genbank og jaguaranlæg	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Budget fra ydelsesstøtte til byggesag - udløb år 2020	0,1	0,2	0,2	0,2
PL og øvrige ændringer				
I alt	15,1	15,3	15,2	15,1

Ingen prisfremskrivning og tillægsbevillinger giver en samlet justering på -2,3 mio. kr.

Herudover er der i budgetaftalen indeholdt et effektiviseringskrav på 0,081 mio. kr. i 2019 stigende til 0,324 mio. kr. i 2022. Den konkrete udmøntning heraf behandles i de respektive fagudvalg i

10.1 Udvikling

oktober/november 2018 med en mellemliggende høringsperiode. Den endelige udmøntning inde for bevillingsområdet vil blive behandlet på byrådsmødet den 10. december 2018.

I budgetaftalen er afsat midler til forøget tilskud til Randers Regnskov med 0,5 mio. kr. i 2019 stigende til 1,0 mio. kr. årligt fra 2020.

Med den indgåede aftale om erhvervsfremme mellem KL og regeringen reduceres bloktilskuddet med 0,425 mio. kr., som anvendes til en ny fællesoffentlig digital erhvervsfremmeplatform.

I aftalen fremgår det endvidere, at konsolideringen af kommunernes opgaver vedrørende basal erhvervsservice, vil kunne frigøre 100 mio. kr. årligt, som kan målrettes borgernær velfærd. Det er op til de respektive byråd/kommunalbestyrelser selv at vurdere, hvordan de frigjorte midler skal disponeres. Der er i den forbindelse flyttet 1,25 mio. kr. fra erhvervsområdet til Økonomiudvalget, hvorfra midlerne omplaceres i henhold til Byrådets beslutning.

I forbindelse med den administrative organisationstilpasning besluttet i foråret 2018 er budget på 0,5 mio. kr. til fundraiser flyttet fra erhverv til byrådssekretariatet.

Budgetændringer fra tidligere år:

Bevilling til Gudenåsamrådet på 0,25 mio. kr. er finansieret af overførsel af midler. I 2019 skal der tages stilling til den videre finansiering fra 2020 og frem.

Bevillinger fra budgetforliget 2018 på 0,380 mio. kr. til den videre etablering af genbanken samt 0,9 mio. kr. til videreudvikling af jaguaranlægget ved Randers Regnskov har kun været bevilliget i 2018 og bortfalder dermed fra 2019.

Ifm. budgetopfølgningen i september 2016 blev der flyttet budget fra ydelsesstøtte til byggesag under økonomiudvalget til udligning af negativ overførsel. Overførslen udfases frem til 2020.

Anlægsbudgettet

2019-2022

Budgetbemærkninger

Anlægsbudgettet fordelt på udvalg

Skattefinansieret anlæg

1. Økonomiudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Økonomiudvalget
Funktion	6.45.51 Sekretariat og forvaltninger
Projekt	Anlægsbuffer
Stednr. (S1/S2)	200/165130

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		30.000					30.000
Indtægter							
Netto		30.000					30.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Bufferen er primært indarbejdet for at imødegå et eventuelt forbrug af opsparede midler på anlægssiden i 2019. Bufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost under finansforskydninger af tilsvarende beløb.

2. Børne- og familieudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Børne- og Familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Sammenlægning af daginstitutioner i Langå
Stednr. (S1/S2)	023 006

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	5.000	5.081	5.081				15.162
Indtægter							
Netto	5.000	5.081	5.081				15.162

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
			Afventer ansøgning om anlægsbevilling
I alt			

Projektbeskrivelse

Sammenlægning af daginstitutioner i Langå (15 mio. kr. i perioden 2018-2020)

Forligspartierne afsatte ved budgetaftalen 2018-21 en ramme på i alt 15 mio. til en sammenlægning af daginstitutionerne i Langå.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Børne- og Familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Etablering af daginstitution i år 2020.
Stednr. (S1/S2)	023 006

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter			20.000				20.000
Indtægter							
Netto	0	0	20.000				20.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

<p>Etablering af daginstitution i midtbyen</p> <p>Aftalepartierne afsætter ved budgetaftalen 2019-22 en ramme på 20 mio. kr. i 2020 til etablering af en daginstitution i størrelseordenen 100 børnehavebørn og 50 vuggestuebørn.</p>
--

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Børne- og Familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Etablering af daginstitution i år 2022.
Stednr. (S1/S2)	023 008

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter					20.000		20.000
Indtægter							
Netto	0	0	0	0	20.000	0	20.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Etablering af daginstitution i Dronningborg

Aftalepartierne afsætter ved budgetaftalen 2019-22 20 mio. kr. i 2022 til etablering af en daginstitution.

Daginstitutionen finansieres af forventet overskud fra grundsalg på jordforsyningskontoen med 5 mio. kr. årligt i perioden 2019-2022. Aftalepartierne er herunder enige om, at et eventuelt overskud fra grundsalg i regnskabet for 2018, ligeledes vil kunne medgå som finansiering.

Såfremt det forudsatte overskud fra grundsalg de kommende år ikke fuldt ud svarer til forudsætningerne, så er aftalepartierne enige om, at der skal foretages en vurdering af mulighederne for at udskyde anlægsinvesteringen – eller tilvejebringe alternativ finansiering. Dette vurderes senest i forbindelse med budgetlægningen for 2021-2024.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Børne- og Familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser
Stednr. (S1/S2)	023 009

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		2.500	2.500				5.000
Indtægter							
Netto	0	2.500	2.500				5.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse**Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser**

Aftalepartierne afsætter ved budgetaftalen 2019-22 en pulje i 2019 og 2020 til begyndende omdannelse af op imod 800 børnehavepladser til vuggestuepladser.

4. Socialudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Socialudvalget
Funktion	05.38.59
Projekt	Nyt aktivitetshus for borgere med handicap
Stednr. (S1/S2)	200/040023

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	6.035	4.600					10.635
Indtægter							
Netto	6.035	4.600					10.635

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
02-10-17	9.000		Nyt aktivitetshus for borgere med handicap
I alt	9.000		

Projektbeskrivelse

Som et led i handicapplanen for Randers Kommune 2016 blev der i forbindelse med budgetaftalen for budget 2017-2020 afsat 3 mio. kr. årligt i perioden 2017-2019 til etablering af et nyt aktivitetshus for borgere med udviklingshæmning, senhjerneskode, fysiske handicap, autisme og børn med handicap.

De fysiske rammer for det nye aktivitetshus bliver det eksisterende aktivitets- og samværstilbud på Dronningborg Aktivitetscenter. Udgifterne forbundet med etableringen er på 9 mio. kr., som udover renovering af bygningen vil omfatte forbedrede eller nye værkstedsfaciliteter.

Der blev ved budgetaftalen for 2018-2021 herudover afsat 1,5 mio. kr. i 2019 til renovering af Dronningborg Aktivitetscenter som følge af uforudsete merudgifter til brandsikring og etablering af parkeringspladser til husets brugere.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Socialudvalget
Funktion	05.38.59
Projekt	Etablering af autismetilbud i Langå
Stednr. (S1/S2)	200/040024

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter			1.500	1.500			3.000
Indtægter							
Netto			1.500	1.500			3.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Randers Kommune har gennem de senere år oplevet en stigning i voksne borgere med autisme, der har brug for et botilbud.

I budgetaftalen for 2019-2022 blev der afsat en rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til etablering af et nyt botilbud til voksne med autisme.

Tilbuddet etableres i eksisterende bygninger på Bredgade i Langå og vil få op til 17 pladser. Heraf vil 11 pladser være nye pladser til Randers-borgere, mens op til 6 pladser forudsættes solgt til andre kommuner eller anvendt til borgere, der ønsker at vende tilbage til Randers efter ophold på pladser uden for kommunen.

5. Miljø- og teknikudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	00.38 Naturbeskyttelse
Projekt	Naturforvaltningsprojekter mv., ramme
Stednr. (S1/S2)	200/052001

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		3.805	3.805	3.805	3.805		15.220
Indtægter							
Netto		3.805	3.805	3.805	3.805		15.220

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-10-18	3.805		Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019
I alt	3.805		

Projektbeskrivelse

Rammebeløb til projekter på natur- og miljøområdet.

Randers Kommune skal sikre rent drikkevand og sikre naturen, herunder udvikle nye og pleje eksisterende naturområder. De afsatte midler kan blandt andet anvendes til nye vådområdeprojekter, anlæg og renovering af stier, nye skove, fjernelse af spærringer i vandløb, genåbne rørlagte vandløbsstrækninger, etablere nye søer, forbedre tilstanden i eksisterende vandløb og søer, etablere afgrænsningsmuligheder på naturarealer, beskytte drikkevandet samt til information.

Rammen udgør ca. 3,8 mio. kr. pr. år. I forbindelse med budgetaftalen for 2016-19 var rammen i 2016-18 nedsat med 0,5 mio. kr. til finansiering af en vandløbsmedarbejder samt i 2016 og 2017 med 0,375 mio. kr. til opmåling af vandløb.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Diverse vejprojekter, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058100

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		3.340	3.340	3.340	3.340		13.360
Indtægter							
Netto		3.340	3.340	3.340	3.340		13.360

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Rammebeløb til diverse udbygnings- og vedligeholdelsesprojekter på vejnettet. Det kan f.eks. være trafiksikkerhedsprojekter, kapacitetsforbedringer og lignende.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Sikre skoleveje, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058101

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.145	1.145	1.145	1.145		4.580
Indtægter							
Netto		1.145	1.145	1.145	1.145		4.580

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Rammebeløb afsat til gennemførelse af trafikikkerhedsprojekter f.eks. på skoleveje.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Anlæg af cykelstier, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058102

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter			1.145	1.145	1.145		3.435
Indtægter							
Netto			1.145	1.145	1.145		3.435

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Byrådet vedtog i februar 2011 "Cykel og stiplan 2010", som er udmøntet i konkrete projekter eksempelvis cykelsti på sydsiden af Toldbodgade. Der er i 2016 udarbejdet en revideret prioriteringsliste for kommende cykelstiprojekter.

Midlerne skal anvendes til konkrete initiativer, der skaber mere trygge forhold for cykling til skole i landdistrikterne. Beløbet anvendes til nogle af de højst prioriterede cykelstier i stiplanen.

Rammebeløbet i 2019 er 29. januar 2018 udmøntet til finansiering af de støttede cykelprojekter "Sikre skolevejskorridorer – med sidegevinster" samt "Cykling i byen og adgang til naturen".

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.22 Veje, fælles funktioner
Projekt	Private vejes istandsættelse, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058105

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		870	870	870	870		3.480
Indtægter		-870	-870	-870	-870		-3.480
Netto		0	0	0	0		0

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-10-18	870	-870	Anlægsbevilling ifm. budgetvedtagelsen budget 2019-22
I alt	870	-870	

Projektbeskrivelse

Istandsættelse af private fællesveje på de vejberettigedes regning. Projekter igangsættes efter afholdelse af vejsyn. Dispositionsrammen udgør årligt 0,87 mio. kr.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Tre bydele uden støj, etape 2
Stednr. (S1/S2)	200/058201

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	15.191	1.837	1.837				18.865
Indtægter	-13.411	-1.611	-1.611				-16.633
Netto	1.780	226	226				2.232

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
05-10-09	1.400	-1.400	Videreførelse af etape 1
22-03-10	1.400		Anlægsbevilling for 2010-2020, ej selvfinansieret
2011-2018	13.649	-12.012	Anlægsbevillinger ifm. budgetvedtagelserne
11-10-18	1.837	-1.611	Anlægsbevilling ifm. budgetvedtagelsen 2019-2022
I alt	18.286	-15.023	

Projektbeskrivelse

Projektet "Tre bydele uden støjgener" har til formål at reducere trafikstøjen fra motorvejen på støjramte boliger i Helsted, Hornbæk og Vorup samt at skabe nye muligheder for at komme af med jord fra anlægsprojekter. Endvidere har projektet til formål at skabe nye rekreative områder.

Princippet i projektet er, at der bygges støjvolde med overskudsjord fra diverse byggeprojekter (fortrinsvis private, men også kommunale), der betaler en afgift for at komme af med jorden. Planen har således været, at projektet skulle hvile i sig selv. Det har vist sig ikke at holde helt stik, og der er derfor givet en tillægsbevilling til det årlige rådighedsbeløb på 0,14 mio. kr. jf. byrådsmødet d. 22. marts 2010.

Det oprindelige projekt indeholdt støjskærme, men da sådanne er meget kostbare og ikke kan forventes finansieret via afgifter fra overskudsjord, indeholder dette projekt ikke støjskærme, men alene støjvolde og lignende landskabelige bygværker.

Projektet forventes at løbe over 10 år. Den præcise varighed af projektet kan ikke forudsiges, da den i sagens natur afhænger meget af aktiviteten i byggeriet.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Sikre skolevejskorridorer – med sidegevinster
Stednr. (S1/S2)	200/058253

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	1.400	2.000	0				3.400
Indtægter	-88	-1.000	-272				-1.360
Netto	1.312	1.000	-272				2.040

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
29-01-18	3.400	-1.360	Tilskud fra cykelpuljen (40%)
I alt	3.400	-1.360	

Projektbeskrivelse

Projektets overordnede idé er at arbejde med sikre skolekorridorer til skolerne i byerne Fårup, Spentrup og Harridslev.

Projektets første hovedformål er skolecykling, hvor der arbejdes med de fysiske forhold for og adfærden blandt skolebørn i de tre byer med henblik på at fremme aktiv transport til og fra skole. Det andet hovedformål er afprøvning af samskabelsesmetode, hvor det lokale initiativ og de lokales gode idé understøttes af kommunen.

Projektet indeholder nye stier i Fårup og Harridslev samt krydsningsheller og fartdæmpere i Spentrup. Adfærds kampagner er ligeledes en del af projektet.

Projektet er planlagt til udførelse i 2018 og 2019.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Cykling i byen og adgang til naturen
Stednr. (S1/S2)	200/058254

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	2.975	2.325	0				5.300
Indtægter	-196	-1.500	-424				-2.120
Netto	2.779	825	-424				3.180

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
29-01-18	5.300	-2.120	Tilskud fra cykelpuljen (40%)
I alt	5.300	-2.120	

Projektbeskrivelse

Projektets hovedformål er at give pendlere bedre mulighed for at cykle til Randers C som et alternativ til bilen. Samtidig vil projektet skabe bedre adgang til naturen for beboere i midtbyen ved at skabe en god forbindelse til Gudenåen og stiforbindelsen langs denne.

Projektet indeholder ny cykelsti på Vestervold og mere cykelparkering i Randers C samt adfærdskampagner målrettet ansatte på Regionshospitalet og ved Randers Kommune.

Projektet er planlagt til udførelse i 2018 og 2019.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Udbyhøjfærge – dokning 2018-2020
Stednr. (S1/S2)	200/058502

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	50	3.000	3.000				6.050
Indtægter	-25	-1.500	-1.500				-3.025
Netto	25	1.500	1.500				3.025

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Randers Kommune varetager driften af Randers Fjord Færgesfart ifølge driftsoverenskomst mellem Randers Kommune og Norddjurs Kommune. Drifts- og anlægsudgifter finansieres af kommunerne med 50% fra hver kommune.

Udbyhøj kabelfærge skal rutinemæssigt renoveres i tørdok i 2019. Sædvanligt arbejde på land er rensning og maling af bund, maling af skrog og aptering, renovering af fendersystem – eftersyn af sø-ventiler/blokma kølere/zinkklodser samt diverse rutinemæssige eftersyn. Herudover renoveres motorer og det hydrauliske system til broklapper/landstation til opstramning af wirer.

I stedet for at renovere de hydrauliske pumper og spilmotorer, der har været i drift i 13 år, er det besluttet at udfase og erstatte de landbaseret trækspil. De to spil ombord afmonteres og erstattes således af 2x2 el spil, som gennem fjernstyring kan trække færgen frem. Fremdriften af færgen vil på den måde være Co2 neutral, og der indsættes en batteripakke (anslået pris 1,5 mio. kr.), som vil gøre hele færgens drift Co2 neutralt.

Projektet kræver fornyet godkendelse af Søfartsstyrelsen/kystdirektoratet og da der er tale om et større projekteringsarbejde ift. trækraft på spil - styring og synkronisering af spil samt godkendelse af placering af installationer m.v. vil projektet løbe fra 2019-2020.

Samlet udgift til dokning, landspil og generatordrift udgør i alt 6 mio. kr. fordelt med 3 mio. kr. i 2019 og 3 mio. kr. i 2020. Endvidere er det estimeret at de nye trækspil vil give en årligt driftsbesparelse på 0,3 mio. kr. fra 2021.

Det betyder en anlægsudgift pr. kommune på 1,500 mio. kr. pr år i 2019 og 2020 samt en årlig driftsbesparelse herefter på 0,150 mio. kr. Driftsbesparelsen er indarbejdet i basisbudgettet 2019-22.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Ragna – dokning 2019
Stednr. (S1/S2)	200/058504

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		200					200
Indtægter		-100					-100
Netto		100					100

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Der er en ekstraordinær udgift, ud over den normale årlige serviceeftersyn, til nødvendig udskiftning af skrogdele / fenderliste ca. 200.000 kr. Udgiften afholdes som anlægsudgift.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Ragna – dokning 2022
Stednr. (S1/S2)	200/058505

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter					200		200
Indtægter					-100		-100
Netto					100		100

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Ekstraordinær vedligehold af skrogdele, udskiftning af bundplader mv.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Ragna – Udskiftning af motorer
Stednr. (S1/S2)	200/058506

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter				800			800
Indtægter				-400			-400
Netto				400			400

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Der skal foretages udskiftning af motorer, der i 2021 har et driftstimer på ca. 30.000 timer. Udskiftningen vil sikre, at der ikke forekommer ikke-planlagte driftsstop i sejlplanen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	00.25 Faste ejendomme m.fl.
Projekt	Bygningsvedligehold, central pulje
Stednr. (S1/S2)	200/058600

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		36.058	37.122	37.122	37.122		147.424
Indtægter							
Netto		36.058	37.122	37.122	37.122		147.424

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-10-18	36.058		Anlægsbevilling ifm. budgetvedtagelsen budget 2019-22
I alt	36.058		

Projektbeskrivelse

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) står for vedligeholdelsen af ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger. Den indvendige vedligeholdelse er pr. 1. juli 2015 overgået til Ejendomsservice, efter at enhederne selv har varetaget dette i nogle år. Bygningsvedligeholdelsen varetages af 4, (periodevis 2 ekstra) medarbejdere, der i fællesskab prioriterer, hvilke opgaver der skal løses i det kommende år. Vedligehold af tekniske installationer løses delvis af de tekniske serviceledere. Bygningsvedligeholdelsen styres med vedligeholdelsesprogrammet CareTaker. Prioriteringen af opgaverne tager udgangspunkt i at tag og fag har 1. prioritet, hvorefter øvrige midler anvendes, hvor behovet er størst.

Vi arbejder med en standard i forhold til registrering:

3 God: ingen synlige skader. Bygningen fungerer fuldt tilfredsstillende.

2 Acceptabel: Der findes ingen synlige potentielle skader på bygningsdelene, der bør holdes under observation. Der bør iværksættes forebyggende vedligehold

1 Middel: Tegn på begyndende skader. Bygningsdelen fungerer ikke tilfredsstillende. Reparation/vedligehold er nødvendigt.

0 Dårlig: Skader af betydning for sikkerheden. Oprettning af bygningsdelene bør iværksættes snarest.

De afsatte beløb, i anlægspuljen, dækker ikke hele udgiften til en forsvarlig bygningsvedligeholdelse, der skal derfor over tid forventes et større og større efterslæb, selvom økonomien på området blev bedre fra 2016.

Det samlede efterslæb er i øjeblikket opgjort til kr. 125 mio. eksklusiv tekniske installationer.

De 35 mio. pr. år er ikke nok til at rette op på efterslæbet.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Miljø og Teknik
Funktion	00.25 Faste ejendomme m.fl.
Projekt	Pulje til energibesparende foranstaltninger
Stednr. (S1/S2)	200/058601

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		26.515	26.515	26.515	26.515		106.060
Indtægter							
Netto		26.515	26.515	26.515	26.515		106.060

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-10-18	26.515		Anlægsbevilling ifm. budgetvedtagelsen budget 2019-22
I alt	26.515		

Projektbeskrivelse

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) arbejder med energioptimering af i alt ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger.

Energipuljen anvendes til investeringer i energibesparende foranstaltninger. Kravet er, at investeringerne er rentable og anvendes til energioptimering af varmeanlæg, CTS, ventilationsanlæg, tekniske anlæg, bygninger med mere.

Ved renovering af tekniske anlæg søges der generelt løsninger, som er medvirkende til nedsættelse af energiforbruget, og der investeres i bygningsoptimering i forbindelse med ombygninger, istandsættelser med mere.

Alle offentlige bygninger over 50 m² er blevet energimærket i 2010. Der udarbejdes nye fra 2018. Energimærkerne bruges som guide til prioritering af energiprojekterne, så midlerne anvendes, hvor den største energibesparende effekt kan opnås.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

6. Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Anlægspulje til idrætsformål 2019-22
Stednr. (S1/S2)	200/061038/55/56/57/59/62

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.062	1.024	1.361	1.110		4.557
Indtægter							
Netto		1.062	1.024	1.361	1.110		4.557

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Der har siden 2013 været givet en rammebevilling på 1 mio. kr. til idrætsformål.

Der er justeret i bevillingerne mellem årene, og efter 3. budgetopfølgning 2018 ser beløbene nu således ud:

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	1.117	775	774	781	1.110		4.557
Indtægter							
Netto	1.117	775	774	781	1.110		4.557

Heraf udgør hensættelse til reovering af kunstgræsbaner 750.000 kr. i hvert af årene 2019, 2020 og 2021.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	03.22.18, Idrætsfaciliteter for børn og unge
Projekt	Breddeidrættens faciliteter 2019-22
Stednr. (S1/S2)	200/061048/49/50/60

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.019	1.019	1.019	2.430		5.487
Indtægter							
Netto		1.019	1.019	1.019	2.430		5.487

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-10-18	1.019		Anlægsbevilling ifm. budgetvedtagelsen budget 2019-22
I alt	1.019		

Projektbeskrivelse

Byrådet har siden 2010 årligt afsat et beløb til forbedring af breddeidrættens faciliteter.

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 besluttede man at 1 mio. kr. af denne pulje i årene 2018-21 afsattes udstyr mv., mens de øvrige årlige midler på knap af bevilningen på knap 2,4 mio. kr. blev prioriteret til en række projekter.

Fra 2022 er der således igen ca. 2,4 mio. kr. i puljen.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløbet i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Færdiggørelse af idrætsprojekter i 2019
Stednr. (S1/S2)	200/061043

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.037					1.037
Indtægter							
Netto		1.037					1.037

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	1.000		Prioritering af midler til idrætsfaciliteter 2018-2021
I alt	1.000		

Projektbeskrivelse

Byrådet besluttede i mødet den 11. juni 2018 i forbindelse med prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 at reservere et beløb til færdiggørelse af de vedtagne større idrætsprojekter.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Energioptimering LED lys selvejende haller
Stednr. (S1/S2)	200/061044

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		713	713				1.426
Indtægter							
Netto		713	713				1.426

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	1.400		Prioritering af midler til idrætsfaciliteter 2018-2021
I alt	1.400		

Projektbeskrivelse

Med henblik på at begrænse energiforbruget i de selvejende haller besluttede Byrådet den 11. juni 2018 i forbindelse med prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter i 2018-21 at afsætte 1,4 mio. kr. til udskiftning til LED-lys.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Nyt klubhus og omklædningsrum i Stevnstrup
Stednr. (S1/S2)	200/061045

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		3.057					3.057
Indtægter							
Netto		3.057					3.057

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	3.000		Prioritering af midler til idrætsfaciliteter 2018-2021
I alt	3.000		

Projektbeskrivelse

IF Alliancen i Stevnstrup er vokset fra det nuværende klubhus og baner, der er ca. 50 år gammelt og ikke bygget til at kunne facilitere det stigende antal børn og unge der spiller fodbold i IFA, ungdomsafdelingen alene er vokset med ca. 75% gennem de sidste syv år, og antallet er stadig stigende.

På den baggrund bevilgede Byrådet i mødet den 11. juni 2018 3 mio. kr. til et nyt klubhus med omklædningsrum, cafeteria og mødelokale, som vil åbne mulighederne for, at klubben fortsat kan vokse, også på pigesiden, hvor der opleves en generel tilgang, samt at seniorer eller dagplejer kan benytte lokalerne i dagtimerne til møder, legegrupper og lignende.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Tilbygning på Langvang
Stednr. (S1/S2)	200/061046

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.528					1.528
Indtægter							
Netto		1.528					1.528

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	1.500		Prioritering af midler til idrætsfaciliteter 2018-2021
I alt	1.500		

Projektbeskrivelse

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 vedtog Byrådet i mødet den 11. juni 2018 at afsætte 1,5 mio. kr. til en tilbygning til Langvang atletik og multihal, som skal være hjemsted for brydeklubben AK Frem's aktiviteter samt øvrige aktiviteter for klubberne, der benytter Langvang.

Lokalerne skal erstatte de nuværende lokaler, da der ellers ville være behov for en kraftig renovering af disse lokaler.

Samtidig med at der er afsat 1,5 mio. kr. forudsættes det at AK Frem medfinansierer 3,5 mio. kr., Randers Freja Atletik 1 mio. kr. og samtidig forventes en lånoptagelse på 6 mio. kr., idet det samlede projekt vurderes at koste 12 mio. kr.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Kunstgræsbane i Kristrup + 1. års drift
Stednr. (S1/S2)	200/061047

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.478					1.478
Indtægter							
Netto		1.478					1.478

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	1.250		Anlæg af kunstgræsbane
11-06-18	200		Første års drift
I alt	1.450		

Projektbeskrivelse

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter i årene 2018-21 traf Byrådet i mødet den 11. juni 2018 beslutning om at afsætte 1,25 mio. kr. som tilskud til etablering af kunstgræsbane i Kristrup, og samtidig blev der afsat 0,2 mio. kr. til første års drift af banen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Renovering af kommunale omklædningsrum
Stednr. (S1/S2)	200/061051/52/53

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		1.019	1.019	1.019			3.057
Indtægter							
Netto		1.019	1.019	1.019			3.057

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	3.000		Prioritering af midler til idrætsfaciliteter 2018-2021
I alt	3.000		

Projektbeskrivelse

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 besluttede Byrådet den 11. juni 2018 årligt at afsætte 1 mio.kr til renovering af omklædningsrum på idrætsområdet, idet der er et stort behov herfor.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	03.22.18, Idrætsfaciliteter for børn og unge
Projekt	Ombygning af lokaler i Assentofthallerne
Stednr. (S1/S2)	200/061054

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter			2.445				2.445
Indtægter							
Netto			2.445				2.445

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-18	1.760		Ombygning af lokaler
11-06-18	640		Omlædningsrum
I alt	2.400		

Projektbeskrivelse

Med den stigende befolkningstilvækst i Assentoft og omegn, nye aktiviteter samt medlemsfremgang er der i dag et stort behov for udbygning af faciliteterne i byen.

På denne baggrund vedtog Byrådet den 11. juni 2018 ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 at give midler til ændring/ombygning af det eksisterende fitnesslokale amt cafeområde beliggende i Assentofthallerne.

Behovet i fitness er stort grundet et øget samarbejde med Sundhedshøjskolen. Ved ombygningen bliver der etableret klublokale/cafe område, der kan anvendes til mange forskellige arrangementer, e-sport, hyggehjørne, fællesspisninger, afslutningsarrangementer, til glæde for alle brugere og foreninger i Assentoft by og omegn.

Endvidere etablering af to omklædningsrum i forbindelse med Assentofthallerne til SIF Assentoft fodboldafdeling.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Dronningborghallen - reservation
Stednr. (S1/S2)	200/061064

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter					10.000		10.000
Indtægter							
Netto					10.000		10.000

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

I forbindelse med budgetmaterialet er der afrapporteret på mulighederne for at etablere et nyt idrætscenter i Dronningborg, som erstatning for den nuværende Dronningborghal, se <https://dagsordener.randers.dk/vis/pdf/bilag/9d8bcdb9-9914-4a87-9f57-fccf8a78895e?redirectDirectlyToPdf=false>

De skønnes ikke på nuværende tidspunkt at være et økonomisk råderum til at realisere et af de beskrevne scenarier. Partierne bag budgetaftalen var dog også enige om, at der skal findes en løsning, idet den eksisterende hal bygningsmæssigt kun har begrænset levetid.

I budgettet for 2019-22 er der derfor påbegyndt en reservation af midler til et kommende projekt og afsat 10 mio. kr. i 2022.

Samtidig er forvaltningen blevet bedt om til budgetlægningen for 2020-2023 at udarbejde et supplerende forslag til et billigere men fortsat tidssvarende projekt.

7. Omsorgsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Omsorg
Funktion	05.30.27, pleje og omsorg af ældre
Projekt	Møllevang, demenslandsby
Stednr. (S1/S2)	070020

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	4.026	1.029					5.055
Indtægter							
Netto	4.026	1.029					5.055

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
06-03-17	2.000		Pkt. 75
27-11-17	2.000		Pkt. 543
I alt	4.000		

Projektbeskrivelse

Antallet af demente borgere er stigende, og gruppen er udsat. Der er behov for at udvikle nye metoder og indsatser, som endnu bedre kan understøtte de demente og deres pårørende.

Der er afsat en ramme på 2 mio. kr. i hvert af årene 2017 og 2018 samt 1 mio. kr. i 2019 til at omdanne rækkehusene og Center Møllevang til "Landsbyen Møllevang". Formålet er at skabe mulighed for et liv med selvstændighed og livskvalitet for beboere med demens i trygge og attraktive rammer.

8. Landdistriktsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Pulje til indsats mod dårlige boliger
Stednr. (S1/S2)	200/010001

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	23.527	1.280	1.280	1.280	1.280		28.647
Indtægter	-12.064	-555	-555	-555	-555		-14.284
Netto	11.463	725	725	725	725		14.363

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
Før 2017	20.487	-10.917	Anlægsbevillinger til rådighedsbeløb fra 2009-2016
13-10-16	1.207	-539	Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2017
12-10-17	1.243	-547	Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2018
11-10-18	1.280	-555	Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019
I alt	24.217	-12.558	

Projektbeskrivelse

Byrådet har den 2. juni 2009 besluttet at afsætte midler til indsats for dårlige boliger, skæmmende bygninger og udenomsarealer i Randers Kommune.

Formålet er at sikre beboerne liv og helbred samt undgå, at de dårlige boliger får en afsmittende effekt i kvarteret eller lokalområdet og som følge heraf flere dårlige boliger.

Byrådet har den 12. juni 2017 iværksat en forstærket indsats for bedre boligkvalitet, forskønnelse og bosætning i landdistrikterne i Randers Kommune. Her samtænkes indsatsen med den øvrige byfornyelse, som målrettes landdistrikterne:

- Opkøb af nedslidte ejendomme beliggende i byer med færre end 3.000 indbyggere eller i det åbne land, når opkøbet sker med henblik på nedrivning eller istandsættelse.
- Tilskud til private ejeres fjernelse af ophobet skrot og affald.
- Tilskud til nedrivning af tomme erhvervsbygninger i små byer med under 3.000 indbyggere.
- Tilskud til nedrivning af en beboelsesejendom.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2019 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Pulje til byfornyelsesprojekter
Stednr. (S1/S2)	200/054000

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		7.900	7.900	7.900	7.900		31.600
Indtægter		-3.950	-3.950	-3.950	-3.950		-15.800
Netto		3.950	3.950	3.950	3.950		15.800

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Byrådet vedtog den 21. juni 2010 en byfornyelsesstrategi for Randers Kommune. Det blev endvidere tiltrådt, at der netto afsættes 3,5 mio. kr. årligt (pristalsreguleres – pt. 3,95 mio. kr.) til byfornyelsesprojekter, der kan lånefinansieres med 95 % af nettoudgifterne.

Byrådet har den 12. juni 2017 besluttet,

at byfornyelsesmidler i perioden 2017-2019 prioriteres til landdistrikterne og primært i geografisk afgrænsede områder, udpeget af Miljø- og Teknikudvalget og Landdistriktsudvalget i fællesskab,

at der fremadrettet søges opstart af yderligere områdefornyelser svarende til, at der altid er 2 igangværende områdefornyelser afhængigt af omfang samt tilsagn om støtte fra staten, og

at der nedsættes et bygningsforbedringsudvalg, som kan meddele støtte for op til 300.000 kr. pr. år, og

Byfornyelsesprojekter omfatter følgende typer:

- Områdefornyelse – Fornyelse af nedslidte eller problemramte byområder
- Ordinær byfornyelse – Bygningsfornyelse og friarealforbedringer
- Grøn byfornyelse/friarealforbedring
- Kondemnering af sundhedsfarlige bygninger og frivillige nedrivninger

Områdefornyelsen i Øster Tørslev forventes afsluttet i 2018, efter at LAG-midler er modtaget sommeren 2017 efter 1½ års ventetid. Der er jf. byrådets beslutning igangsat proces med udvælgelse af nye byer til områdefornyelse.

Områdefornyelsen i Langå samt byfornyelsesforsøget "Vores Bredgade" er i gang. Der forventes i 2018 gennemført permanente tiltag i Bredgade, og stibro over banen er under etablering. Projektet omkring Langå

Marina forventes myndighedsbehandlet i 2018, og der udarbejdes udbudsmateriale. Fundraising pågår stadig.

I 2018 er der opstartet forsøgsprojekt i Hald med nye forpligtende partnerskaber som tema. Randers Kommune forventes at mellemfinansiere projektet. Der gives 100% refusion fra staten til projektet.

Det forventes, at der ved udgangen af 2018 vil blive opstartet ny områdefornyelse i et landsbysamarbejde mellem Øster Bjerregrav og Over Fussing, under forudsætning af godkendelse af program i byrådet og Trafik-, bygge- og boligstyrelsen.

Bygningsforbedringsudvalget har gennemført første ansøgningsrunde med 81 ansøgninger, hvor borgere i landdistrikterne med bevaringsværdige bygninger har kunnet søge bygningsforbedringsstøtte og landsbyer med tomme byggegrunde efter nedrivning har kunnet ansøge om forskønnelse af de tomme byggegrunde. Efter udvælgelse og forhandling forventes 7-8 ansøgere at gennemføre bygningsforbedringsarbejder. Udvalget vil i vinteren 2018/19 igangsætte anden ansøgningsrunde.

Der er i 2016 truffet beslutning om byfornyelse/bygningsforbedring for Von Hatten Hus i Randers midtby. Projektet afventer fortsat godkendt finansieringsplan fra ejer, men forventes – når det opstartes - at vare 2-3 år.

Der er i 2012 truffet beslutning om byfornyelse/bygningsforbedring for den fredede bygning Svaneapoteket i Randers midtby. Byfornyelsen afventer fortsat en godkendt finansieringsplan fra ejer. Hvis der kommer konkrete forslag til byfornyelsesprojekter eller områdefornyelse, vil projekterne blive forelagt byrådet til stillingtagen og evt. igangsætning.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Forsøgsprojekt Hald
Stednr. (S1/S2)	200/054011

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	700	325	378				1.403
Indtægter				-1.403			-1.403
Netto	700	325	378	-1.403			0

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
10-09-18	1.403	-1.403	Mellemfinansiering forsøgsprojekt Hald
I alt	1.403	-1.403	

Projektbeskrivelse

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har i december 2017 bevilliget 1.403.000 kr. i støtte til områdefornyelse i Hald. Midlerne er med 100% statslig refusion.

Formålet med forsøgspuljen er at udbrede mere forpligtende partnerskaber mellem kommuner, foreninger, organisationer, erhvervsliv, fonde mv. om tilpasning og forskønnelse af landsbyer.

Hald vil gerne skabe større handlekraft i deres landsby, ved at genkonstituere deres lokalråd der giver beslutningskompetence til selv at foretage prioriteringer i projekter og økonomi.

Hald vil selv have projektledelsen gennem projektet og har ligeledes selv den direkte kontakt til styrelsen og står selv for afrapportering.

Randers Kommune forventes at mellemfinansiere projektet.

Projektperioden løber fra den 01.01.2018 til 31.12.2020

Landdistriktsudvalget er blevet orienteret den 6. februar 2018 og har taget punktet til efterretning.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	06.48.68 Udvikling af yder- og landdistriktsområder
Projekt	Liv i landsbyerne – bredbåndsfond/Digital infrastruktur
Stednr. (S1/S2)	200/080001

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	2.000	2.029	1.000	1.000			6.029
Indtægter							
Netto	2.000	2.029					6.029

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Randers Kommune har siden 2015 arbejdet på at forbedre den digitale infrastruktur i Randers Kommune. Adgang til højhastighedsbredbånd er et vigtigt rammevilkår for bosætning og erhverv. Via etablering af en bredbåndskoordinator, midler til medfinansiering af bredbåndprojekter til regeringens bredbåndspulje og et intelligent udbud af Randers Kommunes wan-forbindelser er der allerede skabt resultater med indsatsen.

Byrådet har tiltrådt en disponering af midlerne således, at der anvendes 1 mio. kr. til en fortsættelse af bredbåndskoordinatorens virke i perioden 2018 til foråret 2020, 2 mio. kr. anvendes til etablering af tomrør i 2018 og 2019 og 1 mio. kr. vil i 2019 blive anvendt til etablering af en eller flere master til trådløs internet og mobilsignaler.

9. Skole- og uddannelses- udvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Udbygning af folkeskoler
Stednr. (S1/S2)	021 000

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		274	1.458	19.061	39.061	39.061	98.915
Indtægter							
Netto		274	1.458	19.061	39.061	39.061	98.915

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Rammebevilling

Der afsættes årligt 39,1 mio. kr. til brug for ud- og ombygninger i folkeskolerne.

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers Kommune. Den nye skolestruktur har betydet, at 5 skoler er nedlagt fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som en overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler for 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der sammen med forslaget til en ny skolestruktur godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

På denne baggrund har byrådet givet anlægsbevillinger til følgende skoler:

Vestervangsskolen	30,8 mio. kr.
Tirsdalens skole	16,8 mio. kr.
Søndermarksskolen	34,7 mio. kr.
Rismølleskolen	12,8 mio. kr.
Kristrup skole	16,3 mio. kr.
Hobrovejens skole	46,4 mio. kr.
Nørrevangsskolen	1,2 mio. kr.
Rytterskolen/Firkløverskolen	4,8 mio. kr.

Anlægsbudget 2019-2022

Østervangsskolen	11,4 mio. kr.
Blicherskolen – 1 del	1,1 mio. kr.
Blicherskolen – 2 del	10,6 mio. kr.
Hornbæk skole	17,3 mio. kr.
Havndal skole	17,9 mio. kr.
Assentoftskolen	3,1 mio. kr.
Blicherskolen	11,1 mio. kr.
Korshøjskolen	6,7 mio. kr.
Nørrevangsskolen	1,3 mio. kr.
Nørrevangsskolen – svømmehal	2,0 mio. kr.
Opkvalificering af udearealerne	13,9 mio. kr.
Bygningsanalyser mv.	3,8 mio. kr.

Ovenstående skoleudviklingsplan er finansieret af de 39 mio. kr., der årligt er disponeret til skoleudbygning af Randers Kommunes folkeskoler, samt de midler, der som følge af den ændrede skolestruktur, er disponeret til skoleudviklingsplanen fra 2015.

Derudover indgår de overførte midler fra tidligere år i finansiering.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Søndermarkskolen – udviklingsplan 2015
Stednr. (S1/S2)	021 018

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	32.066	2.746					34.812
Indtægter							
Netto	32.066	2.746					34.812

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
02-03-15	19.200		
07-12-15	900		
07-11-16	12.100		
18-12-17	2.466		
I alt	34.666		

Projektbeskrivelse

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers kommune. Den nye skolestruktur betyder, at 5 skoler nedlægges fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der, sammen med forslaget til en ny skolestruktur, godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny-indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Søndermarkskolen er i den nye skolestruktur en grundskole med elever fra 0. – 6. klassetrin.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Hobrovejens skole – udviklingsplan 2015
Stednr. (S1/S2)	021 021

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	44.975	1.478					46.453
Indtægter							
Netto	44.975	1.478					46.453

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
02-03-15	31.800		
16-11-15	2.600		
07-11-16	3.000		
06-03-17	6.085		
18-12-17	2.890		
I alt	46.375		

Projektbeskrivelse

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers kommune. Den nye skolestruktur betyder, at 5 skoler nedlægges fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der, sammen med forslaget til en ny skolestruktur, godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny-indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Hobrovejens skole er i den nye skolestruktur en grundskole med elever fra 0. – 6. klassetrin.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Østervangsskolen – udviklingsplan 2015
Stednr. (S1/S2)	021 025

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	5.515	739	5.491				11.745
Indtægter							
Netto	5.515	739	5.491				11.745

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
23-03-15	5.100		
18-12-17	6.315		
I alt	11.415		

Projektbeskrivelse

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers kommune. Den nye skolestruktur betyder, at 5 skoler nedlægges fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der, sammen med forslaget til en ny skolestruktur, godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny-indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Østervangsskolen er i den nye skolestruktur en grundskole med elever fra 0. – 6. klassetrin.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Hornbæk skole – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 028

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	13.620	3.901					17.521
Indtægter							
Netto	13.620	3.901					17.521

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-03-16	11.600		
16-01-17	1.736		
18-12-17	3.978		
I alt	17.314		

Projektbeskrivelse

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers kommune. Den nye skolestruktur betyder, at 5 skoler nedlægges fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der, sammen med forslaget til en ny skolestruktur, godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny-indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Hornbæk skole er i den nye skolestruktur en sammenhængende skole fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Havndal skole – skoleudviklingsplan 2016 /etablering af børneby
Stednr. (S1/S2)	021 029

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	17.930	-459					17.471
Indtægter							
Netto	17.930	-459					17.471

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
20-06-16	6.200		
07-11-16	11.730		
I alt	17.930		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

For Havndal Skole er afsat i alt 17,93 mio. kr. til etablering af børnehaven og flytning af SFO, så den samles med børnehaven, ny placering af indskoling og mellemtrin samt nedrivning af pavilloner mv.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Assentoftskolen – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 030

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	1.530	1.556					3.086
Indtægter							
Netto	1.530	1.556					3.086

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	2.900		
18-12-17	160		
I alt	3.060		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Til etablering og forbedringer af naturfaglokaler og kreativt værkstedsområde på Assentoftskolen er der afsat 3,06 mio. kr.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Blicherskolen – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 031

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	2.970	7.419	1.167				11.556
Indtægter							
Netto	2.970	7.419	1.167				11.556

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	10.650		
18-12-17	450		
I alt	11.100		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Til gennemførelse af udviklingsplanen for 2016 på Blicherskolen er der afsat 10,65 mio. kr. til om-/udbygning af musik, motorik og samlingssted. Personalerum, forberedelse, klasse- og grupperum ved H-klasserne.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Korshøjskolen – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 032

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	3.315	3.454					6.769
Indtægter							
Netto	3.315	3.454					6.769

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	6.400		
18-12-17	340		
I alt	6.740		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Til opdatering af undervisningslokaler og etablering af elevtoiletter på Korshøjskolen er der afsat 6,7 mio. kr.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Nørrevangsskolen – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 033

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	686	697					1.383
Indtægter							
Netto	686	697					1.383

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	1.300		
18-12-17	70		
I alt	1.370		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Der afsat 1,3 mio. kr. til praktiske kreative faglokaler på Nørrevangsskolen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Opkvalificering af udearealer ved skolerne 2016
Stednr. (S1/S2)	021 035

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	3.005	6.741	4.678				14.424
Indtægter							
Netto	3.005	6.741	4.678				14.424

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	13.300		
18-12-17	685		
I alt	13.985		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Opkvalificering af udearealerne, udviklingsplaner på Assentoftskolen, Hobrovejens Skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen udgør i alt 13,9 mio. kr.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Bygningsanalyser og bygningsregistreringer 2016
Stednr. (S1/S2)	021 036

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	515	1.774	1.589				3.878
Indtægter							
Netto	515	1.774	1.589				3.878

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	3.600		
18-12-17	175		
I alt	3.775		

Projektbeskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte børn og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Der afsættes en pulje til en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Opgradering af skolernes IT - ramme
Stednr. (S1/S2)	021 038

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		5.731	5.731	5.733	5.733	5.733	28.661
Indtægter							
Netto		5.731	5.731	5.733	5.733	5.733	28.661

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Rammebevilling

I forbindelse med den nye skolestruktur blev der afsat 7 mio. kr. om året til IT-udvikling på folkeskoleområdet. Børn & Skole og IT-afdelingen har i fællesskab udarbejdet en plan for prioritering af it-midlerne i 2017 og 2018.

Planen baserer sig på en videreudvikling af de indsatser, der blev påbegyndt i 2016, og der er fokus på konkrete initiativer på såvel det IT-tekniske som det pædagogiske og didaktiske område. Planen har således en opmærksomhed på, at en investering i teknik alene ikke gør en forskel. Det skal suppleres med både implementeringsstøtte og støtte til det pædagogiske og didaktiske arbejde.

I planen prioriteres følgende områder:

- En fortsat god og tidssvarende IT-infrastruktur
- Opgradering af IT-arbejdspladserne på skolerne
- Effektiv, driftssikker og dynamisk installation, herunder styring af devices og applikationer
- Behov for kompetenceudvikling og implementeringsstøtte samt fokus på digitale læringsressourcer og læringsplatforme.

Det gælder, at elever på tværs af skolerne skal have samme muligheder for at anvende IT. Derfor er udgangspunktet i planen stadig, som i 2016, at der ses på det samlede antal enheder på skolen, der skal udskiftes, og ikke på hvad skolerne har i forvejen og måske har indkøbt ekstra af. Målet er, at ratio er den samme på alle skoler (altså hvor mange elever, der skal deles om en velfungerende enhed).

For at give skolerne mulighed for at inddrage mere IT planlægges det, at en grundpakke af læringsressourcer, som bl.a. skal understøtte arbejdet med inklusion/skolen for alle, skal finansieres gennem provenuet.

Der er fra 2017 overført fra rammen 2 mio. kr. årligt til IT-drift vedrørende skoleområdet.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Samle Fårup Børneby
Stednr. (S1/S2)	021 040

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter		4.500					4.500
Indtægter							
Netto		4.500					4.500

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
10-09-18	4.500		
I alt	4.500		

Projektbeskrivelse

Rammebevilling

Skole- og uddannelsesudvalget besluttede den 24. april 2018, at der skal udarbejdes forslag om etablering af Fårup Børneby. Anlægsudgifterne skal foreslås finansieret af skoleudbygningsbudgettet, og at indtægterne ved salg af de beskrevne bygninger efterfølgende medfinansierer samme skoleudbygningsbudget.

Byrådet besluttede den 10. september 2018, at det vurderes at projektet omkring Fårup Børneby, hvor børnehaven og ungdomsklubben flyttes ind på skolen, vil koste 4,5 mio kr., som finansieres af Skoleudviklingsplanen ved at fremrykke dette beløb fra Skoleudviklingsplanens budget i 2020 til 2019. Denne flytning frigiver tre bygninger til salg. Salgsprisen er af ejendomsmægler vurderet til samlet maksimalt at kunne indbringe ca. 3,2 mio kr. ved et salg. Disse midler tilføres Skoleudviklingsplanens budget ved salg.

10. Udviklingsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Udviklingsudvalget
Funktion	06.45 Administrativ organisation
Projekt	Byen til Vandet
Stednr. (S1/S2)	200/054301

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	23.167	4.110	12.841	12.515	12.515		65.148
Indtægter	-1.650						-1.650
Netto	21.517	4.110	12.841	12.515	12.515	0	63.498

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
Før 2018	10.870	-1.650	
29-01-2018	400		Scenarier for fremtidig placering af busterminal
19-03-2018	600		Event i RandersUgen og opstart af forum
19-03-2018	1.500		Strategisk plan for Randers midtby
19-03-2018	1.000		Midtbykoordinator/projektleder
11-06-2018	500		Juridisk-/markedsøkonomisk rådgiver, havnearealer
10-09-2018	3.600	-1.800	Udarbejdelse af udviklingsplan, tilskud Realdania
10-09-2018	2.400		Projektledelse 2019 og 2020, 2 årsværk
I alt	20.870	-3.450	

Projektbeskrivelse

Byrådet har i 2014 igangsat det ambitiøse byudviklingsprojekt "Byen til Vandet" for at binde Randers midtby sammen med åen og fjorden og give nye bo-, oplevelses- og aktivitetsmuligheder.

"Byen til Vandet" skal sikre nye byudviklingsmuligheder i Randers midtby og være med til at skabe vækst i hele Randers Kommune. Det er det største byudviklingsprojekt, kommunen nogensinde har stået overfor; et projekt, der vil kunne skabe unikke byggemuligheder og byrum og være med til at "brande" Randers som en attraktiv og dynamisk bosætnings- og erhvervsby lige midt i den unikke natur langs Gudenåen og Randers Fjord.

Forundersøgelsen for "Byen til Vandet" blev gennemført i 2015. Herefter blev der gennemført en større borgerinddragelse, inden byrådet valgte tre scenarier, der skulle undersøges nærmere. Derefter blev der gennemført en undersøgelse af veje og broer samt en undersøgelse af potentialer for øget befolkningstilvækst.

Byrådet har i foråret 2017 besluttet, at byudviklingen skal ske på baggrund af scenarie 4a med en klimabro for enden af pieren. Der er i 2017 og foråret 2018 gennemført en række undersøgelser bl.a. af klimabroens præcise placering, miljøforhold, samarbejdsaftale med Randers Havn, fremtidige organisationsformer, placeringsmuligheder for busterminal, tids- og etapeplan samt miljøforhold.

Byrådet forventes at igangsætte udviklingsplan for Byen til Vandet i september 2018. Udviklingsplanen forventes udarbejdet i første halvdel af 2019.

Byen til Vandet hænger sammen med Randers midtby, og udviklingen af midtbyen skal derfor ses i sammenhæng med Byen til Vandet. Byrådet har derfor igangsat en proces for Randers Midtby, som skal munde ud i konkrete prøvehandling og en strategisk udviklingsplan. Der er ansat en midtbykoordinator, der arbejder dedikeret med processen samt dialogen med midtbyens aktører.

Der er netto afsat et budget vedrørende projekt Byen til Vandet på 42 mio. kr. i 2019-2022. Budgettet kan anvendes til infrastruktur, byrum, ombygninger og midlertidige aktiviteter som en del af omdannelsen, men også til borgerinddragelse og projektudvikling med henblik på at opfylde byrådets vision om at forbinde byen med vandet. Det kan f.eks. være forlængelse af Østervold til vandet.

Midlerne kan også anvendes til præcisering af og videre detaljering af resultaterne af forundersøgelsen, processen, herunder borgerinddragelse og program- og projektledelse, undersøgelser i forbindelse med planlægning samt til midlertidige anlæg i forbindelse med omdannelsen og til mindre ombygninger og projektudvikling i midtbyen.

Sideløbende med Byen til Vandet gennemføres EU-projektet Coast2Coast Climate Change for klimabåndet, hvor der i foråret 2018 er gennemført parallelopdrag, og der foreligger to bud på etablering af klimasikring af Randers midtby, uden at der skabes barrierer mellem by og vand.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Udviklingsudvalget
Funktion	06.45 Administrativ organisation
Projekt	Klimabåndet
Stednr. (S1/S2)	200/054303

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter	2.387	204	204	128	128		3.051
Indtægter	-1.220		-610		-1.220		-3.051
Netto	1.167	204	-406	128	-1.092		0

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
06-03-17	3.051	-3.051	C2C CC C16 Klimabåndet
I alt	3.051	-3.051	

Projektbeskrivelse

Randers Kommune er sammen med Region Midtjylland og andre kommuner blevet udvalgt til at modtage EU LIFE-støtte til klimatilpasningsprojekter under Coast to Coast Climate Challenge (herefter kaldet C2C CC).

Randers Kommune har budt ind med 3 delprojekter, herunder Klimabåndet under Byen til Vandet med titlen "Klimatilpasning som drivkraft for innovativ byudvikling i Randers midtby". Klimabåndet er i byudviklingsprojektet Byen til Vandet betegnelsen for en zone på ca. 8,8 km langs Gudenåen og Randers Fjord i området omkring Randers midtby fra Hvidemølleområdet i vest til spidsen af Pieren i øst. Klimabåndet støttes med ca. 3,0 mio. kr. fra EU over 6 år til undersøgelser, afholdelse af et internationalt udbud om indhold og udformning samt etablering af et "showroom" med eksempler på realisering mv.

Målsætningen for C2C CC er at skabe innovative og visionære løsninger, der kan eksemplificeres og adapteres i andre lignende havne- og kystbyer i EU. Projektet skal opsøge den nyeste viden og arbejde sammen med nationale og internationale aktører for at finde frem til de bedste og mest innovative klimatilpasningsløsninger.

Målet for delprojektet Klimabåndet er at skabe merværdi i nye løsninger, så de direkte fysiske og visuelle adgange til vandet bevares samt så klimatilpasningen spiller sammen med byudviklingsprojektet Byen til Vandet. De nye klimatilpasningsløsninger må ikke blive nye barrierer mellem byen og vandet i form af diger, volde, mure og nye bygninger på høje sokler, men løsninger skal tænkes sammen med byrum, byliv og adgange til naturen og vandet.

Projektets samlede resultat vil være at udvikle en "værktøjskasse" med de bedste og mest innovative klimatilpasningsløsninger, der sikrer beskyttelsen af Randers by. Værktøjskassen vil kunne bruges ved realisering af "Byen til Vandet" og samtidig kunne bruges af andre byer.

Der er gennemført paralleløpdrag om klimabåndet i foråret 2018 og resultatet offentliggøres august 2018. Der vil herefter blive gennemført borgerinddragelse, og resultaterne fra klimabåndet vil indgå i udviklingsplanen for Byen til Vandet.

Anlægsbudget 2019-2022

Udvalg	Udviklingsudvalget
Funktion	02.28 Kommunale veje
Projekt	Byen til Vandet, opsparing til klimabro
Stednr. (S1/S2)	200/058110

Rådighedsbeløb (1.000 kr.)

	Før 2019	2019	2020	2021	2022	Efter 2022	I alt
Udgifter			10.144				10.144
Indtægter							
Netto			10.144				10.144

Anlægsbevilling (1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt			

Projektbeskrivelse

Klimabroen er en forudsætning for realisering af Byen til Vandet. Den er en investering, som er altafgørende for at kunne udnytte pieren til byudvikling og som samtidigt muliggør andre byudviklingsprojekter, sikrer en bedre trafikafvikling, aflaster Randers Bro og klimasikrer dele af midtbyen og Tøjhushavekvarteret samt en del af det nye byudviklingsområde i Byen til Vandet.

I dag udgør Randers Bro den ene af to vejforbindelser, der krydser Gudenåen ved Randers, hvilket gør infrastrukturen i området omkring Randers meget sårbar. Det sårbare vejnet i de centrale dele af byen belastes i dag af en del gennemkørende trafik, og medfører både miljømæssige og trafikale problemer i byen.

Klimabroen vil medføre, at der er en alternativ forbindelse over fjorden, hvilket gør hele infrastrukturen i Randers mere robust, fordi trafikken får mulighed for at fordele sig i to strømme, orienteret mod henholdsvis øst eller vest. Etableringen af Klimabroen forventes at betyde, at antallet af køretøjer på Randers Bro, vil falde fra cirka 35.000 biler/døgn til cirka 21.000 biler/døgn, og vil desuden medvirke til, at Havnegade kan fredeliggøres for trafik for at sikre bedre forbindelse fra Byen til Vandet.

Placeringen af klimabroen giver mulighed for, at forbindelsen evt. kan forlænges mod nord til Dronningborg Boulevard og videre til Ringboulevarden. Derved vil klimabroen indgå som en del af en samlet vejstruktur i østbyen og forbedre trafikafviklingen, både for den lokale trafik mellem den nordlige og sydlige del af Randers By og den regionale trafik mellem den sydøstlige del af Region Nordjylland og Djursland.

De forventede indtægter, som over tid genereres fra salg af byggeretter i Byen til Vandet, kan ikke finansiere anlægsinvesteringen til en klimabro. Anlæg af Klimabroen forudsætter derfor en periode med betydelig opsparing til investeringen.

Midlerne er påbegyndelse af opsparingen til Klimabroen, og midlerne skal ses i sammenhæng med de i øvrigt afsatte midler til Byen til Vandet.